

DEMOKRACIJA

Načrtno uničevanje steklarstva

Bilance poslovanja družb nazorno kažejo, da je bil propad steklarstva v Rogški Slatini skrbno načrtovan in voden po vnaprej določenem scenariju posameznikov. Bo kdo končno kazensko in materialno odgovarjal za to?

Zadnje tedne je čedalje več govora o možnostih Iva Vajgla, da oktobra postane predsednik LDS, saj naj bi nekoč zmagovito stranko s svojo domnevno zmernostjo vrnil na pota stare slave.

Odrešenik ali oportunist?

POLITIKA
Slovenija
sosedama
vrača udarec

TUJINA
Benedikt XVI.
navdušil mlade
v Nemčiji

INTERVJU
Dr. Drago Ocvirk
Disidentska drža
vedno draži

PRVA^{NA}
PRVO

090 93 61 92

CENA KLICA JE 94,50 SIT Z DDV

Prestavite program Prve Tv na prvi kanal vašega TV-ja.

Pokličite 090-93-61-92 in z malo sreče vas bomo bogato nagradili

PRVA
TV

Med vrsticami

»» *Demokracija se je (...) prelevila (...) v pomemben dejavnik na medijskem trgu. <<*

DNEVNIK, 17.8.2005

»» *(...) v Sloveniji lahko na prste ene roke preštejemo revije, ki del vsebine objavljajo po spletu. Z Demokracijo je ena več. <<*

VEČER, 4.8.2005

»» *Morda je pri nas Demokracija edina revija, ki bi ji lahko rekli politični tednik, meni Zorko*. <<*

DELO, Sobotna priloga, 2.7.2005

* - Andraž Zorko, CATI

tednik knjigarna spletna
DEMOKRACIJA

Objavimo, kar drugi zamočijo.

- 9 Tostran in Onstran**
11 Varovanje slovenskih interesov
12 Odrešenik ali oportunist?

Zadnje tedne je veliko govora o možnostih Iva Vajgla, da oktobra postane predsednik LDS, saj naj bi stranko s svojo zmernostjo pripeljal nazaj na pota stare slave. Vendar Vajgl kljub tihi preteklosti uradnika ni neomadeževana osebnost, saj njegova dejanja pred slovensko osamosvojitvijo in ob njej kažejo precejšnjo mero oportunitizma.

16 Lažni diplomiranec?

Potem ko so konec lanskega leta v javnost pricurljali podatki, da ima generalni sekretar Slovenskih železnic Igor Šimenc ponarejeno diplomu, naj bi bila na obzorju še ena podobna afera. Tokrat gre za predsednika sveta Mladih liberalnih demokratov in nekdanjega predsednika Študentske organizacije v Mariboru Luko Peklarja, ki naj bi bil s prevaro nostrificiral "svojo diplomu" beograjske pravne fakultete.

18 Uničevanje steklarstva

20 GZS na prepihu

22 Nafta postaja razkošje

32 Dnevi mladosti in vere

Nemško mesto Köln je bilo letošnje prizorišče Svetovnih dni mladih, ki se jih je udeležilo okoli milijon mladih katoličanov z vseh koncev sveta. Vrhunec šestdnevnega dogajanja je bila nedeljska maša, ki jo je vodil papež Benedikt XVI.

34 Disidentska drža vedno draži

Pogovor z dr. Dragom. K. Ocvirkom

Disidentska drža vedno odvrča. Odvrča preproste ljudi, ker jih je strah in bi radi imeli mir. Rečejo: Preveč je že bilo gorja, tiho bodimo, saj zdaj ni tako hudo. Kaj bi jih dražili! Na intelektualce pa takšna drža deluje drugače. Praviloma jih silno draži, saj vedo, kako so se prodali, vedo, da delajo proti svoji vesti in pameti in da so brez hrbtenice.

42 Višarsko sporočilo

56 Finska kraljica

Atletika je kraljica športov. V Helsinkih smo imeli priložnost spoznati arhitekturo, atletiko in atletinje (ženske čare).

Demokracija, p.p. 4315, Komenskega 11, 1000 Ljubljana, SI; telefon: 01-434-54-48 (uredništvo), urednik@demokracija.si; 01-434-54-63 (tajništvo), tajništvo@demokracija.si; faks: 01-434-54-62; Glavni in odgovorni urednik: Metod Berlec; tehnični urednik: Bojan Jovan; novinarji: Vida Kocjan, Denis Vengust, Monika Maljevič, Barbara Kavtičnik, Gašper Blažič, Aleš Kocjan, Mitja Volčanšek, Gregor Drnovšek, Ana Müllner, Peter Avsenik; kolumnisti: dr. Janez Jerovšek, dr. Matej Makarovič, dr. Janko Kos, mag. Andrej Aplenc, dr. Peter Starič, dr. Ljubo Sirc, dr. Andrej Capuder, mag. Klemen Jaklič, Esad Babačić; stalni zunanji sodelavci: Igor Gošte, Miran Mihelič, Peter Colnar, Lovro Kastelic; Vera Ban (p.p. 1716); lektoriranje: Joža Gruden; skeniranje: Matej Šoper; prelom: Tone Tehovnik, Matej Šoper; realizacija: Nova orbita, d.o.o.; fotografija: SAFO, Reuters; tisk: Ma-tisk, d.o.o., Maribor; datum natisa: dan pred izidom; izhaja vsak četrtek; cena 550 tolarjev; izdaja: Nova obzorja, d.o.o.; direktor: Andrej Lasbajer; naklada: 11.000 izvodov; TRR: 24200-9004125033, Raiffeisen Krekova banka, d. d., Maribor, poštnina plačana pri pošti 1102. Nenaročeni člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo. Fotografija na naslovnici: SAFO

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tednik *Demokracija* med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %. Naročniški oddelek: narocnine@demokracija.si; Naročniki prejmejo položnico s prvo revijo v mesecu. Objave sprejemamo pisno do 15. v mesecu z veljavnostjo prvega v naslednjem mesecu. Letna naročnina za države članice Evropske zveze znaša 260 evrov, za druge pa 288 USD.

Čas labodjih spevov?

Mesec dni nas loči od naknadnega zakonodajnega referenduma, na katerem se bo odločala usoda novega zakona o RTV Slovenija. Za pozicijo in opozicijo bo to preizkus priljubljenosti in (ne)moči. Vladna koalicija želi z zakonom normalizirati stanje na nacionalni televiziji in vzpostaviti jasen sistem odločanja, ki bo pripomogel k večji učinkovitosti in odgovornosti ljudi na vodilnih mestih. Skratka, nacionalno televizijo želi modernizirati. Na drugi strani želi opozicija obdržati svoj vpliv na nacionalki.

Namen novega zakona je med drugim zmanjšati vpliv politike na nacionalno RTV. Sedanji zakon namreč omogoča, da svet RTV vodi človek, ki je bil včasih predsednik Združene liste socialnih demokratov (danes Socialni demokrati), stranke torej, ki je neposredna naslednica in dedinja totalitarne predhodnice – Zveze komunistov Slovenije. Z dopisovanjem med predsednikom SD Borutom Pahorjem in predsednikom LDS Antonom Ropom se je tudi javno potrdil vpliv nekdanjih vladnih strank na nacionalno televizijo. To ne nazadnje dokazujejo številni primeri, o katerih smo pisali v preteklosti; od Golobičevega "sokreiranja" političnih okroglih miz prek njegovega in Ropovega urednikovanja po telefonu do SMS, ki ga je prejel Anderlič na mobilniku, iz katerega je bilo razvidno, da je urednik nacionalne TV obljubil medijsko podporo Ropu ob njegovem prevzemanju stranke. LDS in SD se tako bojita, da bosta z novim zakonom izgubili vpliv na nacionalno RTV, ki sta ga imeli tudi prek sveta RTV, v katerem so bili predstavniki t. i. civilne družbe, ki pa so nazorsko večinsko vseskozi simpatizirali s tranzicijsko levico.

Za vladajočo koalicijo je potrditev novega zakona na referendumu preizkus njene priljubljenosti, moči, želje po medijskem ravnotežju in ne nazadnje ugledu. Je tudi nujen korak k normalizaciji slovenskega medijskega prostora in s tem k demokratični kulturi v naši državi. Pri tem ne smemo pozabiti, da je vsa leta tranzicije večina dominantnih medijev delovala kot nekakšna transmisija oblasti oziroma tranzicijske levice. Dominantni mediji so bili tako eno glavnih "orožij" Kučanovega kroga, ki jih je le-ta uspešno uporabljal za diskreditacijo opozicije, ko jo je prikazo-

val kot popolnoma nesposobno in neprimerno za vodenje države.

V preteklosti sta predvsem SDS in NSi kot opozicijski stranki znali motivirati ljudi za referendume in na njih s svojimi pobudami praktično vedno zmagati. Za sedanjo opozicijo je septembrski referendum priložnost, da si vsaj delno opomore, če bo na njem poražena, pa še bolj potopi in izgubi v notranjih sporih. Nedvomno bosta zato obe svojo energijo usmerili v potrditev oziroma zavrnitev novega zakona o RTV Slovenija.

Delno podobna je zgodba pri "osrednjem slovenskem časniku". Delo, ki se zaradi pomanjkanja profesionalnosti (preveč ideološko kontaminirani članki, manipulativne fotografije, neustrezni podpisi pod slikami itd.) sooča z drastičnim padanjem naklade. Uprava omenjene časopisne družbe se je zato odločila, da Darijana Koširja razreši z mesta odgovornega urednika, uradno predvsem zaradi "vsebinskih neskladij". (O Koširju bo svoje mnenje izrekel še novinarski kolektiv, kar pa ni obvezujoče za upravo. Novinarjem naj ne bi bilo žal za Koširjem, motil pa naj bi jih novi urednik Jani Virk, ker naj bi bil zanje preveč "desen".) Delo je pred desetimi leti prodalo še skoraj 100.000 izvodov dnevno, danes jih proda okoli 60.000. Rezultati, ki vsakega normalnega lastnika prisilijo k ukrepanju. Pri tem se omenja tudi možnost zamenjave predsednika uprave Dela Tomaža Peroviča, ki je na tem mestu komaj leto dni. Darijan Košir je pred približno dvema letoma na uredniškem mestu nasledil dolgoletnega urednika Mitjo Meršola, ki se je iztrošil in mu ni uspelo ustaviti negativnih trendov. Novi urednik je pri svojem delu nekaj malega spremenil, vsebinsko pa je Delo ostal medij, naklonjen tranzicijski levici, da o njegovi Sobotni priligi sploh ne govorimo, saj je izrazilo "ultralevičarska". Za "osrednji časnik" je to precej ne navadno. Tudi Koširju ni uspelo ustaviti negativnih trendov. Ozadje svoje razrešitve kljub temu vidi v zapisu zunanega ministra Dimitrija Rupla, ki se je odzval na zelo kritično uredniško politiko Dela do sedanje vlade. "Ponekod bi lastniki medija dobro premislili, ali se jim splača vojna s politično opcijo, ki je na volitvah zmagala." Delov urednik v odhajanju je potem v intervjuju za beograjske Večernje novice obtožil sedanjo vlado, da je kriva za njegovo odstavitev, saj naj bi s svojim vplivom pristisnila na lastnike Dela, ti pa naj bi se domnevnih vladnih pritiskov prestrašili. Košir omenja domnevni marketinški pritisk s strani podjetij, ki so v državni lasti. "Na primer Telekom Slovenije je stoodstotno v rokah države in je stoodstotni lastnik Mobitela, in če Telekom umakne svoje reklame iz Dela, to pomeni izgubo 400 milijonov tolarjev."

Zanimivo pri tem je, da je Košir še spomladi na veliko razlagal, da ne čuti nikakršnih pritiskov s strani lastnikov, sedaj pa govori tudi o tem. Krivdo za neuspeh je seveda najlažje iskati nekje drugje ...

Metod Berlec

Vsa leta tranzicije je večina dominantnih medijev delovala kot nekakšna transmisija oblasti oziroma tranzicijske levice. Dominantni mediji so bili tako eno glavnih "orožij" Kučanovega kroga, ta pa jih je uspešno uporabljal za diskreditacijo opozicije.

Spoved

Zadnje čase med zapriseženimi »svobodomislici« (beri: proticerkvenimi fundamentalisti) spet vre. Menda naj bi bil tokrat kriv kar ljubljanski nadškof Alojz Uran, ki je v svoji pridigi ob prazniku Marijinega vnebovzjetja pozdravil napoved večje pluralnosti medijskega prostora. No, pa se je Cerkev spet vmešala v politiko, bi rekel kakšen H. G., ki v Delovi Sobotni prilogi tako rekoč redno seznanja bralke in bralce z grehi Cerkev, češ da kar naprej pripravlja neke zarote, hoče priti na oblast, uvaja totalitarizem, hoče znova priti do menda nakradnega premoženja, širi nestrpnost itd. Nekaj podobnega smo lahko v zadnjih tednih brali v pismih bralcev v Delu, kjer je teorij (cerkvene) zarote kar mrgolelo. Nič čudnega, če pomislimo, kako nekatere naše branilce laicizma muči sindrom kislih kumaric.

Glede na navedena dejstva bi lahko sklepali, da bi morala kar celotna Cerkev k spovedi, da bi se pokesala vseh svojih grehov. Nekaj podobnega je storil že pokojni papež Janez Pavel II. leta 1999, ko je objavil dokument »Spomin in sprava – Cerkev in napake preteklosti«. A kot kaže, papeževo opravičilo ni zadostovalo. Pravijo celo, da je njegov tedanji najtesnejši sodelavec kardinal Ratzinger (sedanji papež Benedikt XVI.) opravičilo nasprotoval. Problem je tudi v tem, ker naši »svobodomislici« nimajo zaupanja v spoved, saj je po njihovo dovolj, če se človek sam spove pred Bogom, ne pa da mora svoje grehe povedati možakarju v črnem talarju. Takšno spoved direktno pred Bogom menda nekateri redno prakticirajo – če je mogoče, najraje za šankom. In pravijo, da dobijo odvezo direktno od Boga, ne pa morda od duhovnika ali samega papeža, ki je nedavno na Svetovnih dnevih mladih podelil popolni odpustek, kar je močno zmotilo Dnevnikovega referenta za cerkvene zadeve dr. Vlada Miheljaka. Le-ta se je očitno ustrašil nove križarske vojne, ki se pripravlja v Kölnu. Saj veste, odpustek dobite, če se udeležite ali križarskega pohoda ali svetovnega dneva mladih – kakšne velike razlike po mnenju slovenskih referentov za RKC tako ali tako ni. Verjetno zato, ker oboji nosijo križe, in ko prispejo na cilj, si dajo duška, nato pa se za vsak primer spovejo, dobijo odvezo in lahko začnejo znova.

K spovedi pa bo moral očitno tudi spodaj podpisani, ker se je menda prenačil kar dvakrat: najprej je v tej rubriki napisal nekaj grdih stvari o gejih, nato pa še kandidiral na razpisu Kapisa (katoliške pastore za homoseksualce) in zmagal, ker naj bi bil menda edini kandidat. Pa to še ni vse, spodaj podpisani naj bi bil po poročanju Mladine tudi vidnejši član medvoške SDS, čeprav ni član te stranke že od leta 2001. A kaj hočemo, nekateri pač živijo v zaostanku in bi se radi celo vrnili v leto 1952, ko so teološko fakulteto vrgli z ljubljanske univerze. Očitno bo treba izumiti časovni stroj ... **Gašper Blažič**

h-umor

diktafon

“Po mojem mnenju in mnenju večine ostalih kolegov ima tip vodenja in vodje, ki ga predstavlja sedanji predsednik vlade in SDS, vse tiste lastnosti, ki jih vodja LDS ne bi smel imeti.”
(Poslanec LDS Pavel Gantar si za novega predsednika LDS ne želi kopije Janeza Janše.)

“Seveda nas je strah, res je, strah nas je, ampak tega, da bo politika odvezla javnosti to televizijo.”

(Poslanica LDS Majda Širca nekoliko zaostaja za časom, saj je politika že zdavnaj odvezla javnosti javno RTV. Za to je poskrbela kar LDS.)

“Ko se politika agresivno polašča medijev, stopnjuje proces delegitimizacije režima.”

(Sociolog dr. Veljko Rus analizira odnos med mediji in politiko, vendar nekoliko zamuja s svojimi analizami.)

“Če bi vedel, da bo testiranje v nedeljo odločilno, bi ne glede na slabo počutje in glavobol sedel v čoln in odpeljal dve vožnji.”

(Veslač Jani Klemenčič bi tvegala tudi svoje zdravje, če bi s tem obdržal mesto v reprezentančnem četvercu.)

“Počutil sem se kot tedaj, ko prideš h komu na obisk, pa ti začne vrteti video, ki ga je posnel na sinovi rojstnodnevni zabavi.”

(Filmski kritik Marcel Štefanič razlaga, zakaj je popljuval film Tu pa tam.)

“Ovisno od tega, koliko boste popili.”

(Avstralski turistični urad odgovarja na vprašanje Američana, ali bo na ulicah lahko videl kenguruje.)

“Slovenska RKC mora imeti res rada oblast, da se ji zahvaljuje.”

(Kolumnist Vlado Miheljak je zaznal nenavaden obrat v obnašanju Cerkev, ki ponavadi od oblasti kaj zahteva.)

“Žalostno je le, da tako Cerkev kot vlada lahko za usodo mladih družin samo molita.”

(Mitja Cjuha meni, da je treba pljuniti v roke in preiti od besed k dejanjem.)

“Upad branosti pa se časovno ujema z mojim odhodom in prihodom nove uredniško-novinarske ekipe na Bulvar.”

(Bojan Požar opozarja nekdanje delodajalce na to, kdo je Slovenskim novicam dvigoval branost.)

“V najvišje gore smo se podajali v pumparičah in srajcah, kar je danes skoraj nepredstavljivo.”

(Alpinist Andrej Štremfelj opaža velike razlike med gorništvom nekoč in danes.)

“V marsičem sva na isti valovni dolžini. In menda ni zločin, če sva med snemanjem pogosto skupaj večerjala in se pogovarjala.”

(Igralka Angelina Jolie zanika, da bi imela razmerje z Bradom Pittom.)

“Mislim, da je upravljanje mesta ter odločanje v mestnem svetu odgovornost tudi opozicije.”

(Županja Danica Simšič si spet umiva roke nad katastrofalnimi razmerami v ljubljanski občini.)

“Ne grem še spat, ker moram napisati še kar nekaj scenarijev.”

(Režiser Mitja Okorn ima ob enih ponoči še veliko načrtov.)

“Ko imam čas, dopoldne hodim v službo, da ne poležavam doma in tuhtam le o skokih.”

(Smučarski skakalec Robert Kranjec se ne vdaja brezdelju.)

Poročilo izredne revizije Telekomu

Revizijska hiša Deloitte & Touche je pretekli teden dr. Miru Rozmanu, predsedniku nadzornega sveta Telekomu Slovenije, izročila končno poročilo o izredni reviziji poslovanja, ki jo je po naročilu nadzornikov opravljala od letošnjega maja dalje. S tem so novi nadzorniki dobili vpogled v poslovanje Telekomu in njegovih hčerinskih družb. O tem, kakšni so izsledki revizije, dr. Rozman za zdaj ne želi govoriti, saj mora poročilo najprej obravnavati nadzorni svet. Po nekaterih informacijah naj bi revizorji še posebej podrobno pregledali poslovanje s švicarsko družbo Bados Consulting, s katero naj bi bil povezan Leonardo F. Peklar, nekdanji predsednik nadzornega sveta Telekomu in direktor družbe Socius. Pri Peklarju obstaja tudi sum o pranju denarja. Revizorji družbe Deloitte & Touche naj bi pregledali

Bodo izsledki revizije odnesli Liborja Vončina, predsednika Telekomove uprave?

tudi za nekatere sporno sodelovanje Telekomu in Mobitela z nekaterimi podjetji, zlasti z Ultro iz Zagorja, GIP Beton MTO iz Zagorja, Avto-Phonom, Agencijo 41 in še nekaterimi. Revizorji naj bi torej pregledali vse tisto, kar je lani spomladi nekdanja opozicija na izredni seji državnega zbora o korupciji in klientelizmu očitala vladajoči koaliciji, predvsem LDS in ZLSD. Poleg tega naj bi revizorji preverili številne pogodbe s posamezniki, med katerimi so bili tudi znani politiki in nekateri novinarji. Pod drobnogled naj bi po naših informacijah vzeli tudi prenovo Telekomove upravne stavbe na Cigaletovi ulici v Ljubljani, kjer je zdajšnji predsednik uprave Libor Vončina med izvajanjem del spremenil prvotni načrt in s tem prenovo stavbe bistveno podražil. Po naših informacijah izsledki revizije niso ugodni niti za Vončina, ki Telekom, ta je v večinski državni lasti, vodi od lanske pomladi, zato je vprašanje, ali ga ne bo odnesla prav ta revizija. Po naših informacijah bodo izsledki revizije, ko bodo prišli v javnost, potrdili lanske sume o korupciji in klientelizmu pa tudi o nevestnem poslovanju posameznikov. V. K.

modrosti tedna

“Z uvajanjem demokracije se je spremenila zakonodaja, ne pa tudi miselnost. Gostoljubnost bomo Slovenci gojili drug do drugega, kolikor se bo medijski prostor resnično odprl v spoštovanju različnih pogledov, ki jih imamo, in skupnosti, v katerih živimo. Brez pluralnega medijskega prostora številne skupine in pogledi ne morejo uresničevati pravice do javnega izražanja in enakopravnega sodelovanja v skupnem dobrem. Zato lahko pluralizacijo medijev, ki se obeta, samo pozdravimo.”

(Nadškof Alojz Uran)

“Temnih strani slovenske pravne preteklosti je za obsežen roman. Povojni zunajsodni poboji. Politično, partijsko instrumentalizirano sodstvo. Montirani procesi zoper duhovščino. Zato, ker je duhovščina. “Ljudska” oblast se je spravila na Cerkev, ker totalitarizem ne prenese konkurence. Uničiti je niso mogli, in ne vere, silno pa so se jo trudili onemogočiti. Ker goji svobodo vesti?”

(Novinarka Vanessa Čokl)

Laže do znanja

Direktor Škofijske Karitas Ljubljana Tone Kompore in glavni direktor založbe Rokus Rok Kvaternik sta predstavila akcijo Za družine s petimi ali več otroki – delovni zvezki brezplačno. Otroci iz družin s petimi ali več otroki bodo tako delovne zvezke za osnovno šolo prejeli brezplačno, a za zdaj le tiste, ki so izšli pri omenjeni založbi. Kvaternik je poudaril, da želita na ta način založba in Karitas finančno razbremeniti številnejše družine, in pozval še druge založbe, naj se pridružijo temu projektu. Kompore pa je dejal, da je Karitas že letos nakupu šolskih potrebščin namenila dobrih 12 milijonov tolarjev, s čimer so pomagali več kot 400 družinam. “Zavedamo se, da danes vzgoja in skrb za izobrazbo otrok nista mačji kašelj. Finančni izdatki velikih družin pogosto presegajo me-

Škofijska Karitas in založba Rokus sta združili moči – delovni zvezki bodo odslej dostopni marsikateremu otroku.

je finančnih zmožnosti staršev, še posebej kadar večina otrok v družini še vedno obiskuje šolo,” sta direktorja zapisala v ponedeljkovem sporočilu za javnost. Kvaternik je še dodal, da je cilj projekta, da bi bili v prihodnje delovni zvezki in učbeniki brezplačno dostopni prav vsem otrokom. Akcija je prišla v pravem trenutku; nedavno so bili namreč objavljeni izsledki raziskave, da so otroci iz manj premožnih družin tudi v šoli manj uspešni – prav zaradi dragih učbenikov in delovnih zvezkov. Obrazec za naročilo delovnih zvezkov je objavljen na medmrežju na strani <http://www.rokus.com>, naročite pa ga lahko na tel. št. 080/1990. P. A.

Cukjati protestira

Predsednika državnega zbora Franceta Cukjatija je zmotil strip v Poletu, ki po njegovo žali verska čustva.

Predsednik državnega zbora France Cukjati je pretekli teden protestiral pri odgovornem uredniku Dela in odgovornem uredniku njegove tedenske priloge Polet, ker je Polet na svoji zadnji strani objavil strip, v katerem naj bi namišljeni risani lik spolno občeval z Marijo, simbolom krščanstva. Kot je v protestnem pismu, naslovljenem na oba odgovorna urednika, zapisal Cukjati, je kot dolgoletni naročnik Dela v zadnjih letih vedno spremljal tudi njegovo prilogo Polet in v njej do zdaj vedno našel zanimivo branje. V eni izmed zadnjih števil pa ga je zdaj prvič zmotil strip, ki ga

je užalil in razočaral. “Z živalsko surovostjo se je lotil določenih verskih in moralnih vrednot, ki ne samo meni, ampak mnogim Slovencem veliko pomenijo. Zato prosim, da vašega magazina nikoli več ne dodate Delu, ki ga prejemam na dom. Če pa je to organizacijsko težko izvedljivo, vas prosim za obvestilo, ker bom v tem primeru Delo nemudoma odjavil. Tudi tednika Mladina namreč ne kupujem več, odkar je na naslovnici objavil brezjansko Marijo s podgano v naročju. Ne le kot državljan, tudi kot predsednik državnega zbora želim ohraniti minimalno mero osebnega ponosa,” je zapisal Cukjati. Kaj so na to Cukjatiju odgovorili v Delu, še ni znano. A. K.

Spomeniki v zamejstvu

Spomeniki so bili od nekdaj posvečeni dogodkom, ki so zaznamovali zgodovinske prelome, dosežke človeškega uma itd. Pri tem niso izvzeti spomeniki, ki predstavljajo dogodke, povezane z vojnimi grozotami. V preteklosti so bili ponavadi tovrstni spomeniki posvečeni branilcem raznih domovin in niso bili ideološko označeni, ampak so opevali za sluge o pridobitvah za nacionalni interes in zato so v zgodovini obstali.

Po prvi svetovni vojni so Italijani na slovenskih ozemljih današnjega zamejstva postavljali spomenike državotvornega značaja, ki še danes stojijo in nihče ne zahteva njihove odstranitve, ker se nanašajo na italijanske nacionalne interese in ne na sporne ideološke mejnike. Fašističnih spomenikov praktično ni, ker so jih po drugi svetovni vojni v protitotalitarnem ozračju odstranili ali izbrisali napise na njih, tako da danes ni razlogov za morebitne polemike.

Vse nekaj drugega pa so spomeniki, ki jih je na tem ozemlju postavil komunistični povojni totalitarizem pod pretezo antifasizma. Slovenci smo v tem primeru hendikepirani. Nimamo svojih državotvornih spomenikov, ki bi poudarjali slovenski nacionalni interes

Edini spomenik, ki je res naš nacionalni neideološki spomenik, je spomenik bazoviškim žrtvam.

in istovetnost. Zaradi ideološke slepote smo postavljali spomenike nekemu drugemu totalitarizmu, ki ni bil boljši od propadlega antagonista in je danes tudi sam propadel. Edini, ki je res naš nacionalni neideološki spomenik, je spomenik bazoviškim žrtvam. Vsi drugi spomeniki po vaseh so označeni s totalitarističnim neslovenskim znakom, ki nas usodno uvršča med negativne ideologije, ki jih demokratični svet zavrača. To se pravi, da smo edini povoj-

ni narod, ki ima skoraj izključno spomenike (tudi v matici) v čast zločinskega totalitarizma, ne pa nacionalnega odpora proti njemu, kot to premorejo Italijani, ki so znali elegantno prekriti totalitarno miselnost fašizma z državotvorno predpostavko vsesplošnega neideološkega nacionalnega interesa.

Zato ni čudno, da danes gradijo spomenike žrtvam totalitarizmov,

kot n. pr. bazoviško fojbo, ki bo postala neideološki nacionalni italijanski spomenik (kljub polemikam Sama Pahorja z društvom Edinost), pri katerem naj bi se poklonili žrtvam celo trije predsedniki demokratičnih republik Italije, Slovenije in Hrvaške.

Ideološki damoklejev meč čaščenja rdečega totalitarizma nam veže roke v obrambi naših nacionalnih interesov in nas uvršča med pripadnike selektivnih zagovornikov totalitarizmov 20. stoletja, ki so povzročili toliko trpljenja in opustošenja.

Kdaj bo slovenska država povzdignila spomenik bazoviškim žrtvam v naš nacionalni državotvorni spomenik? Kdaj bomo imeli tudi spomenik in kostnico v Doberdolu za naše žrtve 1. svetovne vojne, ki so kljubo-

vale napadu vzhodnega tujca na naše ozemlje? Če že imajo Italijani kostnice in spomenike za svoje mrtve na našem ozemlju, imamo tudi mi pravico imeti svoje na svojem ozemlju pod njihovo oblastjo. In to spomenike slovenstvu in ne jalovim ideologijam. Če izvzamemo Bazovico in kip Srečku Kosovelu v Trstu, nimamo v zamejstvu nobenega čistega slovenskega državotvornega spomenika.

Pavel Ferluga

Ogrožena Bela krajina

Pretekli teden, natančneje 16. avgust, je bil črn dan za 180 zaposlenih v črnomaljski Beti. Tega dne so delavke dokončno izvedele (na odločitev so čakale v času dopustov), da se je vodstvo odločilo podjetje poslati v stečaj. Ob tem je Droga Kolinska napovedala 109 presežnih delavcev poleg 176, kolikor jih je bilo že prej na seznamu. Med njimi so tudi

Kolinski je kakovost sicer ostala, enota pa je počasi, a vztrajno zamirala. Če je Belsad včasih vzpodbujal tudi kmetijsko dejavnost Belokranjcev, zdaj ni več tako. Napovedi, da bo odpuščala semiška Iskra, niso nove. Že pred leti je bil cilj lastnikov odpustiti od 400 do 500 ljudi, vendar se to ni uresničilo. Odpuščanje je doslej potekalo bolj po t. i. mehki varian-

Gospodarsko stanje v Beli krajini je zaskrbljivo, ni pa od včeraj in nepričakovano.

zaposleni v črnomaljski enoti Belsad. Odpuščanje oziroma zmanjševanje števila zaposlenih napovedujejo tudi v Danfossu in semiški Iskri, na niti ki visi proizvodnja v Kometovem obratu v Starem trgu ob Kolpi. Četudi so nekateri zagnali vik in krik, posamezni črnomaljski občinski svetniki pa zahtevajo sklic izredne seje, ostaja dejstvo, da stvari nikakor niso nove in nepričakovane. Napovedi o odpuščanju so že dolgo visele v zraku, vendar se za to nihče od odgovornih ni zmenil v zadostni meri. Za tekstilno dejavnost to ni nič novega, saj slovenski tekstilci ne morejo konkurirati kitajskim. Danski Danfoss ohranja proizvodnjo v Črnomlju predvsem zaradi izredno kakovostnega dela in izdelkov, ki pri-

hajajo iz te tovarne, že nekaj let pa se vsake toliko časa pojavljajo informacije o razmišljanju lastnikov, da bi proizvodnjo preselili v druge države, kjer je delovna sila precej cenejša. Le povečevanju kakovosti in storilnosti ter dobremu vodstvu se Belokranjci lahko zahvalijo, da proizvodnja ostaja v Črnomlju. Druga zgodba je črnomaljski Belsad, ki je včasih slovel po visoko kakovostnih izdelkih. Po pripojitvi k ljubljanski

ti. Zato napovedi, da bodo do konca leta v tem podjetju odpustili večje število delavcev, ne smemo jemati kot dramatično dejstvo. Resnica je namreč, da je to podjetje v preteklih letih (in desetletjih) pestila prevelika zaposlenost v t. i. režijskih službah, razmerje med maso plač zaposlenih v režiji in delavcev v proizvodnji pa je bilo kar 72 proti 28 v korist režije. Za Iskro se zdi, da gre pri govoricah o dodatnih odpuščanjih bolj za zastraševanje zaposlenih in države, naj da vendar še kaj denarja. Bolj pri Iskri zaskrbljuje dejstvo, da iz podjetja zaradi izredno nizkih plač in še česa odhajajo (prostoVOLjno ali pa tudi ne) strokovnjaki. Četudi v zadnjem času lokalni mediji javnost obveščajo o nekakšnih dopisih vladi, naj pomaga, in sta Belo krajino v zadnjih dneh obiskala že dva ministra, ostaja dejstvo, da so posamezniki iz vrha lokalne politike v Beli krajini v preteklih letih preprosto zaspali. Vlada namreč nima čarobne paličice, da bi z njo pomahala in bi v Črnomlju zrasla nova tovarna z novimi delovnimi mesti. Za to je bilo v preteklih letih dovolj časa in lokalni oblastniki bi se morali zganiti bistveno prej, kot so se. Po toči zvoniti je seveda prepozno.

Vida Kocjan

Dr. Marijan M. Klemenčič

Tostran in onstran

Njegovi prebivalci spremljajo svetovno dogajanje v dnevni sobi, zdravnika, šolo, trgovino, zaposlitev pa imajo neznansko daleč. Žal je ta del sveta del naše države in našega naroda. Od vzhoda (Haloze, Kozjansko) do zahoda (Rezija, Beneška Slovenija, Zgornje Posočje), od severa (karavanska zakotja na obeh straneh meje) do juga (notranjost Slovenske Istre, Brkini, zgornja dolina Kolpe in Čabranke) pa od severovzhoda (Slovensko Porabje na Madžarskem, Goričko) do jugozahoda (dobršen del Notranjske, Kras) obkrožajo slovensko srce osrednje Slovenije pokrajine, ki trpijo za različno stopnjo gangrene. Pretok krvi se zmanjšuje, pomodreli udi skoraj brez življenja postajajo črni. Bolezen počasi in tiho, a nezadržno napreduje. Bomo odmirajoče ude preprosto odrezali ali jih pustili segniti? V zadnjem času kot da bi nekatere od teh pokrajin dobile bergle: Goričko naseljujejo Angleži, Kras so "okupirali" Ljubljanci, po izpraznjeni Beneški Sloveniji segajo Italijani, Brkini so njihov potencialni naslednji cilj. Iskanje miru, stik z naravo in občudovanje etnografskih posebnosti je tisto, kar vabi duševno prenapete in premožne meščane. A vsi ti priseljenci se ne zavedajo, da živijo v pokrajini, ki je kot obsežen dom ostarelih, napolnjen z mrtvaškim vonjem, ki prihaja s številnih pokopališč z vedno znova svežimi grobovi. Seveda tega ne morejo občutiti, ker so obdani z zidovi (zidanimi in socialnimi) in si ob občasnih obiskih želijo le miru in uživanja. Dva svetova: fizično drug v drugem, a dejansko oddaljena med seboj kot oba zemeljska pola. Ko starejša domačinka v Brkinih naključnemu obiskovalcu ponuja manjše kmečko posestvo s stavbami vred za ceno manjšega avtomobila, se ne zaveda, da meščana še zdaleč ne zanima zemlja, ki zahteva veliko dela. Po-

poln nesporazum. Gospa, prečudovit razgled je od tod, ampak rajši sem na Krasu. Ker je prestižno. Zemlja kot vrednost – za preživetje domačim in zemlja kot cena – ekonomski in socialna igra sodobne družbe.

Statistični podatki vedno znova opozarjajo na velike razlike v razvitosti statističnih regij. Vendar je višina dohodka enostranski podatek, ki lahko zakriva številne probleme. Razmeroma visoke zdomske pokojnine na Goričkem ali italijanske v Brkinih močno izkrivljajo sliko pokrajin z ostarelim prebivalstvom, opustelimi domovi, s skromnimi ostanki kmetijstva, odmaknjenostjo od oskrbnih središč in uničujočim občutkom lastne nemoči. Obrobim območjem, ki so se v agrarni dobi mukoma preživljala, je industrijska doba izsela življenjske moči. Del odseljenih mladeničev se vrača domov kot nemočni upokojenci.

Globaliziran ali vsaj evropeiziran kmetijski trg je ta območja izločil kot nekonkurenčna. Skoraj. Razvojne možnosti so namreč v ekološko naravnani živinoreji, sadjarstvu in še v čem. Za to pa so potrebne informacije, kapital, znanje, delovna sila, možnost prodaje. Dejavnost regionalnorazvojnih centrov je usmer-

Prizadete pokrajine se niso sposobne enakopravno vključiti v boj za sredstva z razvitimi območji. Majhne občine so sposobne poskrbeti za nujno infrastrukturo; več ne zmorejo. Ne znajo. Zato mora priti zdravnik na dom, na teren in z ekipo strokovnjakov skrbeti za "bolnika" toliko časa, da si ta opomore.

jena predvsem na gosto poseljena osrednja območja, medtem ko obrobno podeželje dobiva drobtinice v obliki majhnih, lokalno in sektorsko ozko usmerjenih projektov. Kdo se zanima za celovito razvoj Brkinov, razdeljenih med štiri gospodarsko šibke občine? Ali pa Haloze, Suhe kraji...? Zelo redke so življenjske močne lokalne skupnosti, kot je na primer v Čadrgu, in malo je nesebičnih

posameznikov, ki svoje znanje in moči razdajajo za razvoj obrobnih območij. Prizadete pokrajine se niso sposobne enakopravno vključiti v boj za sredstva z razvitimi območji. Majhne občine so sposobne poskrbeti za nujno infrastrukturo; več ne zmorejo. Ne znajo. Zato mora priti zdravnik na dom, na teren in z ekipo strokovnjakov skrbeti za "bolnika" toliko časa, da si ta opomore. Za takšen pristop pa je potrebna temeljita sprememba miselnosti. Odhod iz mehkih naslonjačev in toplih pisarn. Skandinavski koncept države blaginje je kmalu propadel, ker so na tradicionalen način organizirane družbene dejavnosti postale vreče brez dna. Država je morala sprostiti formaliziran pristop in se približati dejanskim problemom. Zmanjšanje stroškov in povečanje učinkovitosti je dosegla z razvijanjem partnerstva z zasebnim kapitalom, s povezovanjem z ustanovami civilne družbe, angaziranjem prostovoljnega in delno plačanega dela pa tudi z organiziranjem mobilnih ekip za delo na terenu. Na ta način je vključila v delo več ženskega dela prebivalstva, ki je na podeželju pogosto teže zaposljiv. Takemu pristopu bi

pri nas lahko dodali še gospodarsko vsebino in tako poskušali celovito oživiti zaokrožene pokrajine.

Druga možnost pa je, da pustimo, naj se problemi uredijo sami. Velik del podeželja bo postal (še večja) divjina, na Primorskem se bo govorilo italijansko, na Štajerskem nemško, v Ljubljani angleško. Slovenija? Bila je; nekoč. Politika torej ni le igra. Je tudi življenjsko resna zadeva.

Politika je igra; oni igralci dobivajo, oni izgubljajo. Tudi življenje je igra, pravijo nekateri. Razlika je le v tem, da so izgube v politiki predvsem kratkotrajne, življenjske pa pogosto trajno usodne. Večino leta skušamo delati, slediti dogajanju doma in po svetu, informacije pa kar najbolje izkoristiti sebi v prid. Je pa del sveta, ki se ne more vključiti v naš vsakdanji življenjski ritem.

Prva vladna pomoč po ujmah

V noči na preteklo nedeljo je narava spet pokazala zobe. Vzhodno Slovenijo je prizadelo hudo neurje z močnim dežjem, posledice v nekaterih krajih pa so katastrofalne. Škodo bomo šteli v milijardah tolarjev, vlada pa bo na današnji seji obravnavala sklep o interventni pomoči.

Najbolj je neurje prizadelo območje Krškega, Sevnice, Celja in Maribora. Blatna voda je vdiral v stanovaljske objekte, nekaj cest je bilo zaradi plazov zaprtih, nekatere hiše pa ogroža tudi plazenje zemlje tik nad njimi. Samo v občini Krško je bilo že v nedeljo poplavljenih 48 hiš, 22 gospodarskih poslopij, sprožilo pa se je tudi 24 večjih plazov. Na obeh bregovih reke Save je bil zaradi povzročene škode pretrgan tudi železniški promet.

V sevniški občini so narasli potoki povzročili več plazov in hudournikov, zaradi katerih je bilo ogroženih

kar nekaj hiš, pretrgane so bile cestne povezave, nekatera gospodinjstva pa so bila dobesedno odrezana od sveta. Na Celjskem so jo najslabše odnesli prebivalci Zabukovice nad Žalcem, kjer je voda poplavela hiše in uničevala cestne povezave. Takšne ujme in tolikšnega razdejanja sredi poletja ne pomnijo niti najstarejši občani Žalca. Zaradi plazov na Janževi gori na območju Maribora so brez cestne povezave ostali prebivalci 20 stanovanjskih objektov, eno hišo pa je celo zasulo. Neurje se je razbesnelo tudi v noči na ponedeljek, vendar na manjšem območju in z manjšimi posledicami. Kljub temu je zalilo nekaj kleti v brežiški občini in izruvalo nekaj dreves. Voda je med drugim zalila čateški dvorec.

O obilnem deževju z neurji poročajo tudi nekatere druge evropske države. Najhuje je v sosednji Avstriji, kjer so močne padavine povzročile veliko težav predvsem na jugu, na avstrijskem Štajerskem, v mestu Gasen pa je plaz porušil del hiše in zahteval smrtno žrtev. Na Hrvaškem je najbolj prizadelo območje Jastrebarskega in Samobora, v Luzernu v

Švici pa sta v noči na ponedeljek zaradi plazov umrli dva gasilca.

Samo na območju Krškega škode po neurju za zdaj ocenjujejo na več kot milijardo tolarjev, na celotnem prizadetem območju pa je za več milijard. Lokalne skupnosti seveda vse škode ne bodo zmogle pokriti, zato jim bo na pomoč priskočila država. V ponedeljek popoldne so si prizorišča katastrofalnih poplav ogledali minister za okolje in prostor Janez Podobnik, minister za obrambo Karl Erjavec in direktor Uprave RS za zaščito in reševanje Bojan Žmavc. Na današnji seji bo vlada obravnavala sklep, po katerem bi prvih 80 milijonov tolarjev namenila povrnitvi stroškov interventnih služb na prizadetih območjih. Na oceno škode pa bo po besedah okoljskega ministra glede na zakonsko določilo treba počakati še nekaj dni. **P. A.**

Neurje v noči na preteklo nedeljo je najbolj prizadelo območje Krškega, kjer škodo ocenjujejo na več kot milijardo tolarjev.

Korupcija naj bi vendarle bila

Kot je ugotovil nadzorni svet Sklada kmetijskih zemljišč Republike Slovenije, ki mu predseduje Marija Osvald, je bil sklad leta 2002 oškodovan za približno 400.000 tolarjev.

To oškodovanje se nanaša na pogodbo o zamenjavi parcel med skladom kmetijskih zemljišč in zasebnico Vlasto Pinter-Kromar. Šlo naj bi za prirejanje cenitvenih poročil in domnevno koruptivno dejanje, saj je bil najprej opravljen pregled in poročilo cenilca in izvedenca Franca Rudolfa, ki prihaja s koprškega območja. Ker je bila ocena za nekatere ljudi na skladu očitno previsoka, je cenitev opravil še en cenilec z drugega konca Slovenije, ki je zemljišče ocenil za 400.000 tolarjev manj. Tako sklad ni upošteval Rudolfove, za sklad ugodnejše cenitve, temveč je kot "pravilno" predstavil oceno in poročilo drugega cenilca, ki je zemljišče ocenil za slabše, kot je v resnici bilo. V tem poročilu naj takrat seveda ne bi bilo nobene nepravilnosti, na podlagi te ce-

nitve pa je prišlo tudi do zamenjave parcel. Sklad je tako leta 2002 zamenjal vinograd, ki je bil v državni lasti, za travnik, ki je bil v zasebni lasti, in to v svojo škodo. Nepravilnosti pa so ugotovili, ko so se v javnosti pojavili namigi o domnevnih nepravilnostih znotraj delovanja in poslovanja sklada. Nadzorni svet sklada je pozval računsko sodišče, da ob pregledu poslovanja jasno označi krivce za domnevno korupcijo.

Zanimivo je, da se direktorica Sklada kmetijskih zemljišč RS Marja Majer Cuk seje nadzornega sveta ni udeležila, nasprotno, poskušala jo je celo preprečiti. Ko je Marija Osvald hotela sklicati sejo, je o tem najprej obvestila upravo, vendar ji je tajnica Cukove sporočila, da ji direktorica seje ne dovoli sklicati. Tako jo je sklicala sama, a jo je nato Cukova prosila za odlog, ker naj ne bi bila mogla pridobiti dokumentov, ki

naj bi bili za sejo nujni. Čedalje glasnejši so namigi o odstavitvi direktorice sklada, sama pa ne namerava odstopiti, saj po njenem prepričanju ni nobenega razloga za to. Naj spomnimo, da je njen položaj verjetno najbolj omajal nadzornik Milan Kuster, ki je svoje delo opravljal v prejšnjem mandatu nadzornega sveta. Marjo Majer Cuk in nekatere vidne predstavnike LDS in SLS je namreč obtožil velikih finančnih malverzacij.

Direktorica Sklada kmetijskih zemljišč RS Marja Majer Cuk se seje nadzornega sveta ni udeležila, nasprotno, poskušala jo je celo preprečiti. So ji zdaj dnevi šteti?

Foto: SATO

Sklad naj bi bil tem veljakom mimo veljavnih razpisov in pod ceno "podarjal" najboljšo zemljo v Slovenskem primorju in v Prekmurju, v zameno pa naj bi peščica ljudi na skladu (med njimi naj bi bila direktorica in njen mož, ki vodi odvetniško pisarno) močno odebelila svoje denarnice. Preiskava računskega sodišča še poteka, zato njeni izsledki še niso znani. Ko bodo znani, naj bi odločali tudi o usodi direktorice sklada. **G. D.**

Varovanje interesov

Ministrstvo za okolje in prostor ter zunanje ministrstvo sta pripravili predlog zakona o razglasitvi ekološke cone in epikontinentalnega pasu, ki je doživel splošno odobravanje političnih strank. Predlog je bržkone odziv na dogovarjanje hrvaške in italijanske diplomacije v preteklih mesecih, ki je prišla na dan v začetku avgusta, ko je hrvaška vlada sprejela dogovor z italijansko vlado o natančni določitvi razmejitve epikontinentalnega pasu. Naši sosedi sta se dogovarjali o prihodnji meji epikontinentalnega pasu na Jadranu brez vednosti Slovenije. Pri epikontinentalnem pasu gre za nekakšno nadaljnjo razmejitev ozemeljskih voda na odprtem morju. Po zagotovilih Rima in Zagreba naj bi šlo pri pogovorih le za natančnejšo določitev leta 1968 sprejetega sporazuma med Italijo in SFRJ, katere naslednica je Hrvaška, glede nekaterih območij, ki ležijo južno od Slovenije, tako da sporazum ne bi vplival na potek slovenske morske meje.

Pravica in dolžnost

Žal smo v preteklosti že prevečkrat slišali podobne pomirjujoče razlage s hrvaške strani, česar se zaveda tudi slovenska vlada. Tako je zunanje ministrstvo že dalj časa spremljalo dogajanje, zdaj pa se je skupaj z okoljskim ministrstvom odločilo za ukrepanje. Po besedah ministra za okolje in prostor Janeza Podobnika je zdaj pravi čas za takšno potezo. Po predlogu zakona ima Slovenija kot naslednica sporazuma med Italijo in SFRJ iz leta 1968 svoj epikontinentalni pas, s tem pa tudi pravico in dolžnost, da z razglasitvijo ekološke cone (slednjo predvideva pomorski zakonik iz leta 2003) zavaruje državne interese v tem pasu. V njej se bosta izvajala slovenski in evropski pravni red s področja varstva in ohranitve morskega okolja ter druge določbe v zvezi z varstvom morskega ekosistema. Temeljni razlog za razglasitev ekološke cone je dejavno ravnanje za ohranitev morskega ekosistema, teritorialnih voda in obalnega pasu. Tak ukrep je po razglasitvi ekološke cone s strani Hrvaške in podobne napovedi Italije še posebej aktualen. Zakon sicer ne vpliva na možnosti drugih držav do svobodnih preletov, polaganja kablov in druge zakonite uporabe morja. Dokončna razmejitev ekološke cone tudi ne prejudicira državne meje na morju in bo določena po sporazumu s sosednjima državama. Po mnenju predlagateljev pa bo zakon omogočil vladi vsebinski mandat za pogajanja o razmejitvi epikontinentalnega pasu. Morski prostor z Italijo – teritorialno morje, epikontinentalni pas in zaščitna ekološka cona – je že določen, saj je Slovenija v različnih sporazumih nasledila Jugoslavijo. Pri morski razmejitvi s Hrvaško, ki v nekdanji skupni državi ni bila določena, pa bo treba upoštevati mednarodno pomorsko pravo. Po besedah Mihe Pogačnika, strokovnjaka za mednarodno pravo, bi Slovenija s sprejetjem zakona le potrdila in izkoristila pravice, ki ji pripadajo. Sprejetje zakona prav tako ni vezano na dejanja sosednjih držav, po Pogačnikovem mnenju pa je prav in potrebno, da Slovenija natančneje določi in izrabi možnosti, ki izhajajo iz njenega statusa obalne in pomorske države. Uradnih odzivov sosednjih držav na to doslej še ni bilo, le hrvaško zunanje ministrstvo je sporočilo, da so seznanjeni s slovenskim predlogom. Zato pa so glasnejši hrvaški mediji in posamezniki. Tako je nekdanji hrvaški zunanji minister in profesor mednarodnega prava Davorin Rudolf za slovensko časopisje dejal, da Slovenija nima kje razglasiti ekološke cone in epikontinentalnega pasu, slovenski predlog pa naj bi vnašal nervozo v meddržavne odnose. Pri tem je treba pripomniti, da Rudolf že leta vztraja pri stališču, da Slovenija stika z odprtim morjem sploh nima.

Stranke so enotne

Parlamentarne stranke so v svojih komentarjih podprle zakonski predlog. V Slovenski ljudski stranki so pozdravili aktiven pristop vlade do tega vprašanja in spomnili, da so v stranki že pred pol leta pozivali k pripravam za razglasitev ekološke cone. Za predsednika Nove Slovenije Andreja Bajuka je predlog popolnoma v skladu z duhom brionske deklaracije. Poslanci Slovenske demokratske stranke so prepričani, da mora Slovenija za zavarovanje svojih interesov izkoristiti vsa pravna sredstva, pozvali pa so tudi k enotnemu nastopu parlamenta, saj varovanje nacionalnega interesa presega strankarske okvire. Liberalna demokracija je v svojo oceno vključila kritiko dosedanje slovenske zunanje politike, sam predlog pa pozdravila v upanju, da bo pri ključnih nacionalnih vprašanjih mogoče najti skupni jezik med vlado in opozicijo. Tudi Socialni demokrati predlog z rahlimi popravki vsebinsko podpirajo. Predlog zakona naj bi še danes obravnavala vlada, ga po potrebi dopolnila in predvidoma pripravila za obravnavo po nujnem postopku v državnem zboru prihodnji mesec. Glede na odzive slovenske politike je težko pričakovati kaj drugega kot njegovo sprejetje.

Mitja Volčanšek

Foto: SAFO

Smisel razglasitve ekološke cone je tudi v skrbi za stanje voda in obalnega pasu, ki nam kot pomorski državi ne sme biti deveta briga.

V preteklosti smo prevečkrat slišali pomirjujoče razlage s hrvaške strani, česar se zaveda tudi slovenska vlada. Tako je zunanje ministrstvo že dalj časa spremljalo dogajanje, zdaj pa se je skupaj z okoljskim ministrstvom odločilo za ukrepanje.

Odrešenik ali oportunist?

Zadnje tedne je veliko govora o možnostih Iva Vajgla, da oktobra postane predsednik LDS, saj naj bi stranko s svojo zmernostjo pripeljal nazaj na pota stare slave.

Vendar Vajgl kljub tihi preteklosti uradnika ni neomadeževana osebnost, saj njegova dejanja pred slovensko osamosvojitvijo in ob njej kažejo precejšnjo mero oportunizma. V kratkem obdobju, ki ga je preživel kot zunanji minister v Ropovi vladi, je tudi dokazal, da je predvsem ubogljiv izvajalec in ne voditelj.

Od novinarja do tiskovnega predstavnika

Leta 1943 v Mariboru rojeni Vajgl ima za sabo dolgo in bogato kariero. Še kot študent Biotehniške fakultete v Ljubljani je začel delati kot novinar. Sprva je pisal za mariborsko Katedro, v letih 1963–1965 pa je

bil med uredniki Tribune. Kasneje je opravljal delo dopisnika RTV Ljubljana iz Trsta in poročevalca jugoslovanske tiskovne agencije Tanjug iz Bonna. Kasneje je Vajgl novinarsko delo zamenjal za diplomacijo. Najprej je delal kot strokovni sodelavec za zunanje zadeve in mednarodno sodelovanje na CK ZKS,

med letoma 1984 in 1988 pa je odšel za generalnega konzula v Cleveland.

Ob vrnitvi v Jugoslavijo je pristal v Beogradu kot tiskovni predstavnik zveznega zunanjega ministrstva, hkrati pa je vodil sektor za kulturo in tisk.

V času naelektrenih razmer, ko se je federacija hitro sesipala, je predstavljal glas uradnega Beograda tudi

v zvezi s področji, ki niso bila strogo zunanjepolitična. Tako je krizo kosovskih rudarjev, Miloševićev vzpon in Markovičeve neuspešne reforme skušal prikazovati čim bolj pozitivno. Zaradi tega mu je civilna družba tudi namenila ironično siratko – negativno priznanje za novinarsko delo. Vinko Vasle, član odbora, ki je na-

Predsednik republike Janez Drnovšek je Vajglu zaupal vlogo svetovalca za zunanje zadeve, pri čemer so določeno vlogo odigrali skupni teniški nastopi v Beogradu.

Ko je bil tiskovni predstavnik zunanjega ministrstva SFRJ, je Vajgl v plašč leporečja ovijal notranjepolitično krizo in obupne poskuse reform predsednika zveznega izvršnega sveta Anteja Markovića.

Zadnje čase se Vajgl in nekdanji predsednik Milan Kučan pogosto srečujeta, čemur se glede na Vajglova stališča do avnojskih sklepov in politično preteklost niti ne čudimo.

Rupel in Vajgl sta bila dolgoletna prijatelja; na ta račun je slednji naredil kariero v slovenski diplomaciji, na koncu pa je Ruplu zarinil nož v hrbet.

grado podeljeval, je Vajglovo vlogo komentiral takole: "On je moral v tistih napetih časih Miloševića, Kosova, delitve Jugoslavije in podobnega večkrat nastopiti na tiskovnih konferencah, ki so se jih udeleževali tudi tuji novinarji, in takrat smo pravzaprav precenili, da Vajgl iz Jugoslavije dela eno sladkorno tovarno, ki je na robu propada in državljanske vojne." Kljub številnim napetim situacijam je Vajglu tedaj uspelo, da si je vzela čas za igranje tenisa s tedanjim predsednikom predsedstva SFRJ Janezom Drnovskom.

Razmišljal s svojo glavo?

S položaja je Vajgl odstopil decembra 1990, ko je že postalo jasno, da Slovenci v Beogradu nimajo več kaj iskati. Odstop je tedaj utemeljil z nezdržljivostjo omenjene funkcije z vestjo in političnim prepričanjem. Nikakor pa se Vajgl ni odrekal ugledni službi, ne da bi si prej zagotovil primerno funkcijo v nastajajoči slovenski diplomatski hierarhiji.

Če se je Vajgl kasneje izgovarjal, da je bil le glasnik, je za časa svojega službovanja v Beogradu za časopis Reflex septembra 1989 zagotavljal, da tudi v službi tiskovnega predstavnika skuša razmišljati s svojo glavo in izraziti "vsaj kanček svojih lastnih razmišljanj, želja, bojazni, stisk pa tudi kreativnosti in neke soodgovornosti za stvari v tej družbi". Te-

daj je tudi dejal, da je v Sloveniji navzoče precej kritične javnosti, "ki sploh ni pripravljena sprejeti nobenega drugega stališča razen lastnega".

Za transparentnost jugoslovanskega medijskega poročanja o razmerah na Kosovu je našel pohvalne besede. Jugoslavija naj bi bila "odprt medijski prostor in možnosti za informiranje so silno široke in v končni posledici mislim, da omogočamo vpogled v dogajanje". Kasneje je vendarle priznal, da je v zvezi s Kosovom zunanje ministrstvo SFRJ "objektivno nenehno branilo stališča Srbije". V istem pogovoru za Reflex je Vajgl izrazil tudi "daljnovidno" prepričanje, da gibanje neuvršenih in Evropska gospodarska skupnost (sedanja Evropska unija) nista v koliziji ter da se Jugoslaviji ni treba odločati med enim in drugim.

Kritičen do slovenske pomladi

Čeprav je Vajgl večinoma deloval kot diplomat, je bil v obdobju demokratizacije in osamosvajanja Slovenije tudi politično aktiven. Tako ga poleg Živka Preglja, Rada Bohinca in Rastka Močnika najdemo med ustanovitelji Socialdemokratske unije. Stranka, ki naj bi sicer predstavljala vez med inteligenco in ljudmi, ki živijo od svojega dela, je odkrito nasprotovala slovenski osamosvojitvi, Vajgl pa že tedaj, ko je bičal anomalije nastajajočega slovenskega večstrankarstva, ni skrival naklonjenosti

Milanu Kučanu. Njegovega predsedniškega protikandidata in vodjo Demosa Jožeta Pučnika je namreč ostro napadel: "Ne zdi se mi etično, da se Pučnik, ki je izgubil na volitvah za predsednika države, skozi zadnja vrata pojavi kot vrhovni koordinator vsestrankarske koalicije in se na izvenparlamentaren način sili v vlogo nacionalnega liderja, ki mu je volivci niso priznali." Še leta 2000, v času torej, ko je bil slovenski veleposlanik v Avstriji, je Vajgl v "Kučanovem" slogu na predavanju na avstrijski gospodarski zbornici branil avnojske sklepe. Zanimivo, da ga zadnje čase pogosto videvajo z nekdanjim predsednikom republike, s katerim imata očitno veliko skupnega.

Prijatelja, dokler se je splašalo

Kot rečeno, je Vajgl po odhodu iz Beograda skoraj takoj našel zatočišče na slovenskem zunanem ministrstvu, ki ga je vodil njegov dolgoletni prijatelj Dimitrij Rupel. Tudi tu je Vajgl zasedel mesto tiskovnega predstavnika. Leta 1992 je sledilo imenovanje za veleposlanika na Švedskem (hkrati je bil akreditiran v osmih nordijskih in baltskih državah), leta 1996 pa se je vrnil v Slovenijo in postal državni sekretar za multilateralo in bilateralo. Doma je ostal kratek čas, saj je v letih 1998–2002 služboval kot veleposlanik na Dunaju in nato v Nemčiji. Po-

leti 2004 je tako kot strokovnjak prevzel funkcijo zunanjega ministra v Ropovi vladi. Pri tem velja omeniti, kako so se vsi ministri, ki jih je Rop tistega leta izbral za sodelavce (poleg Vajgla še Cvikl, Lahovnik, Pavliha in Cerarjeva), javnosti predstavljali kot ljudje iz stroke in brez političnih ve-

ANKETA

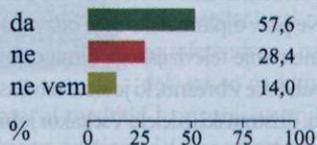
Ali Sloveniji pripada del mednarodnega morja na Jadranu?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

Odgovorite na www.demokracija.si

Rezultati preteklega tedna

Ali menite, da Slovenijo ogroža islamski terorizem?

Glasovalo: 349

DEMOKRACIJA

Galper Blažič

» zi. Pred lanskimi jesenskimi volitvami pa smo jih že lahko občudovali na predvolilnih plakatih LDS.

Do prvega resnega razhajanja med Vajglom in Ruplom, v čigar senci je Vajgl dolgo ostal, je prišlo z vojno v Iraku oz. s podpisom vilenske izjave. Tedaj je Vajgl odločno nasprotoval podpisu izjave o podpori ZDA. Čeprav je bilo to prvo znamenje, so si le redki predstavljali, da bo kolega Rupla ob njegovi razrešitvi lani poleti "zabodel v hrbet". Menjava na ministrstvu je tedaj potekala v precej neobičajnih razmerah, saj je Vajglava predstavitev pred parlamentarnim odborom za zunanjo politiko potekala pred uradno Ruplovo razrešitvijo. Vajgl je tako stopil iz ozadja in pridno prevzel ministrski fotelj, s katerega pa ni vodil preveč uspešne politike in s tem dokazal, da se bolje znajde na mestu uradnika kot pa voditelja.

Novi minister se je tako trudil ugažati šefu Antonu Ropu in se je ob in-

Vajglu kot ministru ni uspelo zmanjšati trenj s sosednjo Hrvaško, nasprotoval pa je tudi ustanovitvi mešane zgodovinske komisije (na sliki Piranski zaliv).

ukrepiti na diplomatski ravni", je skoraj v isti sapi kot uradni predstavnik slovenske vlade izrazil stališče, da pod okriljem italijanske državne radiotelevizije nastaja film, "ki je izziv in žalitev za slovenski narod, obenem pa še potvarjanje zgodovine". V zvezi s tem je za enega od slovenskih tednikov opravičil svoje odzive kot "nekakšne preventivne reakcije", pri tem pa izrazil prepričanje, da "za filmom gotovo stoji tudi slab namen".

Tudi ob aferi z Mobikosom, kosovskim partnerjem Mobitela, je te-

Vajgl je med svojim mandatom snoval tudi nov sporazum s Hrvaško, ki naj bi dokončno odpravil obmejne incidente s sosednjo državo. Bil naj bi "džentelmski" sporazum, ki bi omogočil začetek resnih pogajanj o odprtih vprašanjih. Vajgl je bil v pogovoru za enega od slovenskih tednikov avgusta lani očitno prevelik optimist. Tedaj je izrazil brezpogojno podporo Slovenije hrvaški kandidaturi za EU ne glede na ravnanje naše sosedice, kasnejše reakcije tedanjega predsednika vlade Ro-

ko ostrino. Kljub temu je Vajgl evropsko grajo razumel po svoje – kot opozorilo obema državam.

Tudi ustanovitev slovensko-hrvaške zgodovinske komisije, za katero se je Rupel zavzemal že kot minister v prejšnji vladi in bo sedaj uresničena, je Vajgl ob nastopu funkcije označil za neuresničljiv, celo slab predlog. Vajgl je namesto tovrstne komisije poudarjal pobude na področjih kulture in civilne družbe, sama državna vrha pa bi se morala po njegovo pogovarjati "o prihodnosti in ne o preteklosti". Stališče, ki zveni bolj mlačno in so ga dejstva demantirala.

Človek številnih botrov

Ob vprašanih v zvezi z dvostranskimi odnosi je Vajgl pohvalil t. i. sporazum Drnovšek-Račan kot mojstrovino diplomacije. Takšno laskanje pa ni edini razlog, da mu je Drnovšek namenil ugledno mesto svetovalca predsednika republike za zunanje zadeve. Očitno sta ostala z Drnovškom uigran par še iz časov, ko sta v Beogradu skupaj igrala tenis ter bila v dvojicah kar uspešna in usklajena.

Sicer pa Vajgla obravnava tudi že nekoliko pozabljena Hobotnica, ki je razkrivala delovanje in povezave v slovenskem političnem podzemlju, in ga postavlja za izvajalca njenih mahinacij na področju zvez z Beogradom ter mednarodnimi mafijskimi združbami. Avtor Hobotnice med Vajglave prednosti uvršča uglajen nastop, med pomanjkljivostmi pa navaja poreklo, lenobo in vsiljivost.

Vajgl je evidentiran kot eden izmed kandidatov za predsednika LDS na volitvah strankinega vodstva, ki bodo oktobra. Množijo se napovedi, da utegne nekdanji zunanji minister stranko vrniti v politično sredino in skleniti koalicijo z največjo vladno stranko SDS.

Takšno povezovanje ni le nerehalno, temveč bi bilo tudi škodljivo za SDS, saj so volivci lanskega oktobra dali jasno vedeti, da si želijo sprememb, te pa bi bilo z LDS v vladi skoraj nemogoče izpeljati. Tudi Vajglavo prijateljevanje s sivo eminenco slovenske levice Milanom Kučanom takšno možnost postavlja pod velik vprašaj.

Mitja Volčanšek

Vajgl se je kot minister neprimerno odzval na snemanje italijanskega TV-filma o fojbah Srce v breznu. S tem je skušal bržkone predvolilno kampanjo speljati na ideološke teme.

Čeprav je Vajgl še avgusta 2004 zagotavljal nepreklicno podporo Hrvaški pri njeni kandidaturi za članstvo v EU, je premier Anton Rop septembra istega leta prišel na dan s prav nasprotnimi grožnjami.

terpelaciji opozicije na delo Ropove vlade v imenu zunanjega ministrstva vključil v razpravo, ne da bi opozicija kaj očitala zunanji politiki vlade.

Slon sredi diplomatskega kristala

Minister je v kratkem mandatu poskrbel za marsikatero nevšečnost. Ne prav diplomatsko se je odzval na snemanje televizijskega filma o fojbah Srce v breznu, ki je sicer navijaški, pristranski izdelek. Vsekakor je bila reakcija zunanjega ministra na snemanje, še preden je kdor koli v Sloveniji ali Italiji film sploh videl, neumestna. Čeprav je Vajgl tedaj razlagal, da Slovenija "ne namerava

dajući zunanji minister zavzel nenavadno trdno stališče pri obrambi "slovenskega nacionalnega interesa". Mobikos je zmagal na razpisu za drugega mobilnega operaterja na Kosovu, a so se nato pojavili sumi o nepravilnostih, zaradi česar je diplomatska misija ZN na Kosovu (Unmik) sprožila revizijo celotnega postopka. Rezultati razpisa so bili zamrznjeni, Vajgl pa se je angažiral za Mobitel s pisanjem tako kosovski vladi kot Unmiku. Vlada se je kmalu zatem odločila za ustanovitev urada Republike Slovenije za povezavo z Unmikom, s čimer naj bi zavarovala slovenska podjetja (ali le Mobitel?) na območju.

pa pa so takšna stališča ovrgle.

Naslednji mesec je namreč prišlo do incidenta z bratomo Podobnik in aktivisti SLS na slovensko-hrvaški meji pri Sečovljah; temu je najprej sledil ministrov komentar, da "tukaj nekdo igra na predvolilni čas in inscenira incidente", nato pa Ropove grožnje Hrvaški o vetu oz. umiku podpore hrvaški kandidaturi za članstvo v EU.

Odzivi Bruslja ob tako neuravnovešenem in neusklajenem nastopu slovenskega vodstva so bili hladna prha za Slovenijo kot novo članico EU. Iz Bruslja je Javier Solana namreč dal vedeti, da se odprta dvostranska vprašanja ne rešujejo s ta-

Priprave na referendum o zakonu o RTV Slovenija so v polnem teku. Začetek uradne predreferendumske kampanje pa je 17. avgusta zaznamovala tiskovna konferenca vladnih strank.

Predstavniki poslanskih skupin koalicijskih strank so na tiskovni konferenci napovedali, da bodo pozvali javnost, naj na referendumu novi zakon podpre. Vodja poslanske skupine SDS Jože Tanko je opozoril, da so sedaj naloge direktorja in sveta RTV dejansko pomešane in prihaja do navzkrižja pooblastil, posledica tega pa je poslovna neučinkovitost in slab program. Po sedaj ve-

Predreferendumsko vrenje

ljavnem zakonu, ki ga je delno že razveljavilo ustavno sodišče, člane sveta RTV Slovenija imenujejo elitni deli civilne družbe, ki niso nikomur odgovorni in ne zastopajo javnega interesa. S tem se je po Tankovem mnenju uveljavil model političnega kadrovanja v svetu RTV Slovenija, kar je razvidno tudi iz pism, ki sta si jih izmenjala Tone Rop in Borut Pahor. Da Pahorjeve navedbe, da je imela LDS v preteklosti velik vpliv na medije ("z zakonom ali mimo

RTV Slovenija zares postane javna radiotelevizija, ki bo neodvisna od strankarskega monopola, kakršnega sta doslej imeli LDS in (ZL)SD.

Igranje z volivci

Poslanka NSi Marjeta Uhan je opozorila, da se opozicija igra z volivci, saj se referendumu ne sklicujejo za kateri koli zakon, denar za njegovo izvedbo pa bi lahko dali za druge namene. Po mnenju NSi je vseeno, kdo sedi v programskem svetu za-

DeSUS je sicer omenil možnost, da bi vladna koalicija s pomočjo novega zakona v programski svet postavila svoje ljudi, vendar so v njegovi stranki prepričani, da se to ne bo zgodilo. V koaliciji se namreč spoštuje dogovor, da bo imenovanje članov programskega sveta potekalo korektno in da bodo izbrani strokovni ljudje. Žnidaršič je še opozoril, da gre pri omenjenem referendumu za vprašanje, ali bodo volivci verjeli prejšnji vladi, ki je osem let

da bodo stroške za kampanjo pokrile stranke same in tako denar ne bo šel iz državnega proračuna.

Nezanesljive ankete

Hkrati z začetkom predreferendumske kampanje so se pojavile tudi prve javnomnenjske ankete, ki bolj ali manj kažejo razpoloženje volilnega telesa pred referendumom. Tako Dnevnikova anketa kaže, da nasprotniki novega zakona vodijo z rahlo prednostjo. Vendar je prek javnomnenjskih anket

težko napovedati izid referenduma, kar dokazujejo izkušnje z referendumom o oplojevanju samskih žensk leta 2001; tudi tedaj so v javnomnenjskih anketah z rahlo prednostjo vodili zagovorniki novele, vendar je zakon na referendumu padel, saj so ga kljub

Vodja poslanske skupine SDS Jože Tanko opozarja, da je politika že do sedaj imela močan vpliv na javni zavod RTV Slovenija.

Predstavniki poslanskih skupin vladnih strank pozivajo volivce, naj zakon na referendumu podprejo.

Kritiki novega zakona o RTV Slovenija svarijo pred političnim monopolom nad RTV, vendar pri tem pljuvajo predvsem v lastno skledo.

njega"), držijo, dokazuje tudi posnetek, na katerem Tone Anderlič pojasnjuje, da je od novinarko TV Slovenija dobil SMS: "Šef je obljubil podporo Ropu. Kaj naj storim?" Novi zakon je tako priložnost, da

voda, za volivce je pomembna vsebina in kakovost programa pa tudi višina RTV-naročnine. Podobno meni Jakob Presečnik iz SLS, ki prav tako ne vidi tehtnih razlogov za razpis referenduma. Franc Žnidaršič iz

imela v svetu RTVS svojega človeka na položaju predsednika, ali sedanjji, ki bo po novem zakonu imenovala vodstvo zavoda in programski svet, a ne tako, kot ji očitajo. Predstavniki vladnih strank so še napovedali,

močni medijski kampanji zavrnile kar tri četrtine udeležencev referenduma. Obstaja torej velika verjetnost, da bo volilno telo glede na splošno nezadovoljstvo s programom nacionalne RTV podprlo novi zakon.

Gašper Blažič

Lažni diplomiranec?

Potem ko so konec lanskega leta v javnost pricurjajali podatki, da ima generalni sekretar Slovenskih železnic Igor Šimenc ponarejeno diplomu, naj bi bila na obzoru še ena podobna afera.

Tokrat gre za predsednika sveta Mladih liberalnih demokratov in nekdanjega predsednika Študentske organizacije v Mariboru Luko Peklarja, ki naj bi bil s prevaro nostrificiral "svojo diplomu" beograjske pravne fakultete.

Vsa zgodba naj bi se začela sredi leta 2003, ko je Peklar na Pravni fakulteti v Ljubljani vložil vlogo za nostrifikacijo svoje diplome, ki naj bi jo bil opravil na Pravni fakulteti v Beogradu. Vlogi za nostrifikacijo je predložil diplomu Pravne fakultete v Beogradu in vse drugo, kar se potrebuje za ta postopek. Ker na ljubljanski pravni fakulteti že od nekdaj zahte-

vajo, da študent za priznanje diplome, opravljene na Pravni fakulteti v Beogradu, napiše diplomsko nalogo (na beograjski pravni fakulteti namreč študentom ni treba izdelati pisne diplomske naloge, ampak jim diplomu podelijo po opravljenem zadnjem izpitu), mu je komisija, ki je v Ljubljani vodila nostrifikacijski postopek, naložila, da napiše diplomu in jo zagovarja pred komisijo. Pek-

lar je diplomu napisal (diplomu nosi naslov Na temelju preteklosti v pravičnejšo prihodnost, Rimski statut - splošne določbe in individualna kazenska), njegov mentor je bil profesor dr. Ljubo Bavcon, in jo junija uspešno zagovarjal pred komisijo na Pravni fakulteti v Ljubljani. To je pomenilo, da sta mu država in Univerza v Ljubljani priznali, da je diplomu beograjske fakultete enako-

vredna diplomu Pravne fakultete v Ljubljani in da se mu prizna naziv univerzitetni diplomirani pravnik.

Peklarja ni v registru študentov

Tako bi verjetno tudi ostalo, če nas ne bi pred kratkim nekdo, ki Peklarja dobro pozna, opozoril, da Peklar najbrž nikoli ni diplomiral v Beogradu. Slednje naš vir sklepa po tem, da je Peklar, ki naj prej nikoli ne bi

Luka Peklar je diplomu nostrificiral na Pravni fakulteti v Ljubljani, vendar domnevno na podlagi lažne diplome beograjske pravne fakultete.

Peklar naj bi bil diplomiral na Pravni fakulteti v Beogradu, vendar njegovega imena v fakultetnem registru študentov ni.

Razvpiti Pekar

Luka Pekar je javnosti znan po številnih nepravilnostih na študentskih volitvah v organe Študentske organizacije v Mariboru leta 2001. Iz približno tistega časa se ga mariborski študentje spomnijo tudi kot lastnika luksuznega mercedesa SLK, pri čemer nikomur ni jasno, kako si ga je lahko kot študent kupil.

Luka Pekar, lažni diplomiranec?

bil hodil v Beograd, neki konec tedna odšel v Srbijo, nazaj pa se je vrnil z diplomom v žepu. Ko naj bi ga bili znanci spraševali, kako to, da jim ni povedal, da študira v Srbiji, naj bi jim bil rekel, da jih je hotel presenetiti. Celotna zadeva se nam je zdela zanimiva, zato smo jo sklenili preveriti. Najprej smo na kadrovsko-pravni oddelek Pošte Slovenije, kjer se je Pekar zaposlil kmalu po tistem, ko mu je ljubljanska pravna fakulteta priznala beograjsko diplomom, poklicali Pekarja, mu povedali, da imamo podatek, da je beograjsko diplo-

občasno, ko je bilo treba opravljati izpite, v tem času pa naj bi bil živel po različnih hotelih, sobah ipd. Ker smo imeli dovolj podatkov za nadaljnje preverjanje zadeve, smo pogovor (ob njegovi grožnji, da nas bo tožil,

ki jih podpiše rektor (podpiše pa vsako, saj je diploma uradno veljavna šele z njegovim podpisom), Pekarjeve diplome ni med njimi. Dejali so nam, da bi bilo teoretično mogoče, da jim pravna fakulteta diplome še ni poslala, vendar pa je to glede na to, naj bi bil Pekar diplomiral že v začetku leta 2003, skoraj nemogoče. Fakulteta namreč vse podatke o novih diplomirancih (tako so nam potrdili tudi na pravni fakulteti) univerzi vedno pošlje najpozneje v dveh ali treh mesecih, kar pomeni, da bi morala biti Pekarjeva diploma, če bi res diplomiral, že zdavnaj v registru.

Tej trditvi v prid govori tudi dejstvo, da je moral Pekar, če je hotel v Sloveniji začeti postopek nostrifikacije, imeti za to izvirnik diplome (tako zahteva zakon), ki ga je podpisal rektor; v tem primeru bi bila diploma zagotovo že v registru univerze, saj, kot so nam dejali, vanj vnesejo vse diplo-

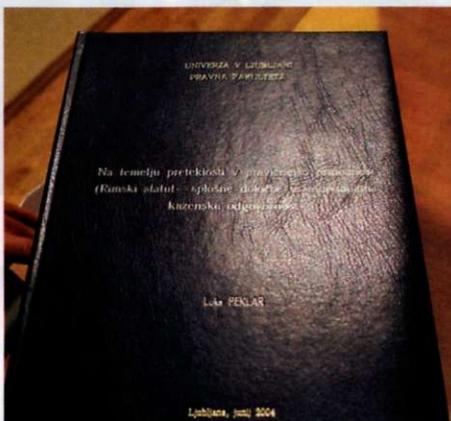
predložil nostrifikacijski komisiji, bodisi kupljena, bodisi ponarejena.

Kakšne sankcije čakajo Pekarja?

Postavlja se torej vprašanje, kako to, da na Pravni fakulteti v Ljubljani v nostrifikacijskem postopku niso preverili Pekarjeve diplome. Kot nam je dejal profesor na Pravni fakulteti v Ljubljani, zadolžen za vodenje nostrifikacijskih postopkov, dr. Albin Igljčar, komisija, ki vodi nostrifikacije, dokazil, ki jim jih med postopkom predložijo študentje, ne preverja, ker so resničnost navedenih podatkov in pristnost preloženih dokumentov dolžni po pravu zagotoviti sami. Tako se domneva, da so dokumenti in podatki pravi, vse do tedaj, dokler nekd ne dokaže nasprotnega. Na vprašanje, kaj se zgodi, če na fakulteti pozneje ugotovijo, da so bila v nostrifikacijski postopek predložena ponarejena dokazila, pa je dr. Igljčar dejal, da se v takem primeru nostrifikacijski postopek razveljavi, osebi, ki je predložila ponarejene dokumente, pa se odvzamejo vse pravice, ki jih je z nostrifikacijo pridobila. Glede na to zdaj Pekarja čaka, vsaj upamo tako, razveljavitev nostrifikacijskega postopka, nato pa se bodo z njim najverjetneje pogovorili še kriminalisti (po zakonu je kazen za ponarejanje listin zapor do dveh let). Seveda pa bodo nekatere

Zanimivo je, da si je Pekar za mentorja pri diplomom na Pravni fakulteti v Ljubljani izbral znanega levičarja dr. Ljuba Bavcon.

Diploma, s katero so Pekarju na Pravni fakulteti v Ljubljani priznali diplomom Pravne fakultete v Beogradu.

mo kupil, in ga povprašali, kdaj in kje je diplomiral. Navidezno zgrožen, češ naj mu povemo, kdo si upa to trditi, da ga bo tožil, nam je začel razlagati, da je diplomiral 9. 6. 2004 na Pravni fakulteti v Ljubljani. V ta namen naj bi bil na fakulteti, kjer naj bi bil študiral izredno, v rednem roku opravil vse izpite, seminarje ipd., obiskoval pa naj bi bil tudi pomembnejša predavanja. Ker je med tem, ko nam je razlagal, kako je študiral, očitno spoznal, da bi na Pravni fakulteti v Ljubljani lahko preverili, ali je bil res njihov študent, je kar nenadoma spremenil temo pogovora in nam začela razlagati, da je pravzaprav diplomiral na Pravni fakulteti v Beogradu, nato pa je diplomom nostrificiral na Pravni fakulteti v Ljubljani. Kot je dejal, naj bi bil v Beograd hodil le

če bomo napisali kaj spornega) končali in poklicali na Pravno fakulteto v Beograd. Tam so našo prošnjo, naj nam povedo, ali je Pekar res študiral in diplomiral pri njih, zavrnili, češ da lahko takšne podatke dobi samo sodišče oziroma organizacija, v kateri dela. Do želenega podatka nam je potem uspelo priti prek drugih virov in ti pravijo, da študenta Luke Pekarja nikoli ni bilo v registru študentov beograjske pravne fakultete in da torej tam ni nikoli študiral.

Beograjska univerza: "Pekarjeve diplome nimamo"

Dokaz za to, da Pekar ni nikoli diplomiral na Pravni fakulteti v Beogradu, smo dobili na Univerzi v Beogradu. Kot so nam dejali na oddelku, kjer imajo register vseh diplom,

Septembra lani se je Pekar z domnevno lažno diplomom zaposlil na pravno-kadrovskem oddelku Pošte Slovenije v Mariboru.

me, ki jih podpiše rektor. Iz vsega je torej jasno, da Pekar nikoli ni diplomiral na Univerzi v Beogradu, kar pomeni, da je diploma, ki jo je

poteze morali potegniti tudi na Pošti Slovenije, kjer je veni izmed pomembnih služb zaposlen diplomiranec pravne fakultete, ki naj to ne bi bil.

Ales Kocjan

Je Podgorelec vedel?

Pekar se je na pravno-kadrovskem oddelku Pošte Slovenije zaposlil 1. septembra lani, to je v času, ko je bil generalni direktor Pošte Slovenije še nekdanji predsednik mariborske LDS Alfonz Podgorelec. Ali je slednji vedel za domnevno lažno diplomom, je težko reči.

Uničevanje steklarstva

Bilance poslovanja družb nazorno kažejo, da je bil propad steklarstva v Rogaški Slatini skrbno načrtovan in voden po vnaprej določenem scenariju posameznikov. Bo kdo materialno in kazensko odgovarjal za to?

Ogenj v steklarski peči v Rogaški Slatini so prvič zakurili januarja 1927, ko je delo našlo 225 delavcev. Leta 1936 je steklarstvo izdelovalo že pet tisoč po obliki in velikosti različnih izdelkov in jih že takrat tudi izvažala, in sicer v Italijo, Švico, Francijo, Anglijo, Avstrijo, Grčijo, Turčijo in Ameriko. Razvoj rogaške steklarne je nato druga svetovna vojna nekoliko upočasnila, po njej pa so stvari spet šle. Leta 1985 so nato steklarstvo temeljito modernizirali in povečali zmogljivosti, zaposlitev je našlo skoraj petsto novih delavcev. Leta 1998 so začeli aktivno izgrajevati lastno blagovno znamko Rogaška Crystal, novo električno peč so dobili v letu 2002, modernizacijo so začeli tudi letos poleti, saj bodo za obnovo peči namenili kar 1,7 milijona evrov.

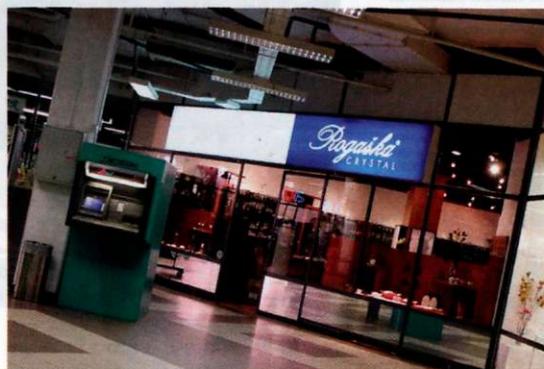
Verjeten poskus t. i. tretje faze lastninjenja

Četudi naj bi bila znamka Rogaška Crystal sinonim za vrhunske kristalne izdelke in hkrati za steklarstvo v celoti, pa zadnji zapleti, o katerih smo pisali v prejšnji številki tednika, kažejo, da ni čisto tako. Podatki iz bilanc poslovanja posameznih podjetij kažejo, da gre verjetno za načrtovan začasen propad dejavnosti. Lastnina steklarne je še vedno pretežno v rokah dveh državnih skladov in predvsem delničarjev, ki so to postali z zakonom o lastninjenju

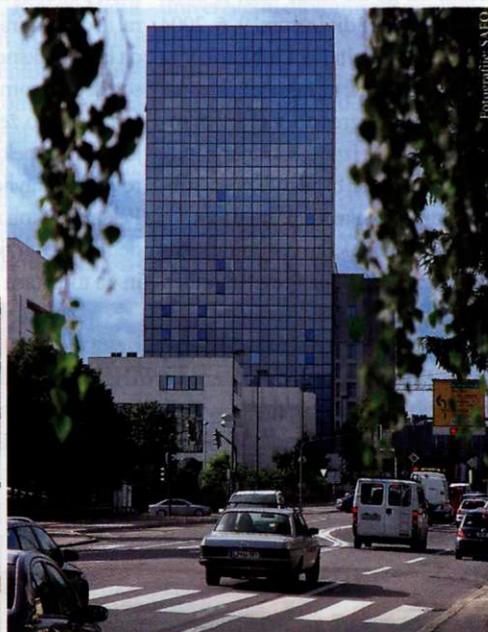
nekdanjega družbenega premoženja. Zato obstaja možnost, da je v zadnjih letih v steklarni potekal poskus t. i. tretje faze privatizacije, s katero bi bili mali delničarji primorani pocieni prodati svoje deleže posameznikom, ti pa bi nato zagospodarili na novih temeljih. Vendar zadnja prizadevanja vlade kažejo, da jim bo nova oblast tudi prek sodelovanja bank preprečila to nakano.

Organiziranosti ne razume nihče, bilance prirejene

Program prestrukturiranja je konec leta 2003 podprla tudi država, vendar so rogaški steklarji pomoč črpali bistveno prepozno. Večinoma šele avgus-

Četudi je posebnost Steklarne Rogaška izredno široka ponudba izdelkov, za kar imajo po Sloveniji več trgovin, nam izdelkov v trgovini, ki deluje v ljubljanskem BTC, niso dovolili fotografirati.

Zanimivo je, da ob vseh lastnih gospodarskih družbah rogaški kristal pod imenom Rogaška Commerce prodaja tudi ljubljanska družba, katere lastnik in direktor je Boris Dolinšek. Edino ta družba v "sistemu" nima nobenih težav.

Poslovanje družbe Steklarna Rogaška, d. d.

Leto	Štev. zaposlenih	Celotni prihodek	Čisti dobiček
1994	1713	4.825,5	-191,9
1995	1685	5.017,4	-315,4
1996	1614	4.965,3	-943,9
1997	1619	7.020,1	+293,8
1998	1406	6.968,1	+374,3
1999	1264	7.839,6	+591,9
2000	1064	9.871,9	+611,6
2001	1302	10.482,5	+290,6
2002	1188	9.875,2	-314,9

Opomba: Po zadnjih podatkih je družba v letu 2004 poslovala z nerazumljivo visoko izgubo v višini 7,3 milijarde tolarjev.

Opomba: Podatki o celotnem prihodku in poslovnem izidu v milijonih tolarjev

Vir: I-bon

Poslovanje družbe Steklarski hram, d. o. o.

Leto	Štev. zaposlenih	Celotni prihodek	Čisti dobiček
1998	164	479,4	+0,3
1999	198	533,3	+3,2
2000	164	637,7	+9,5
2001	202	717,0	+4,5
2002	217	695,0	0,6
2003	210	766,1	6,0
2004	216	761,8	-621,5

Opomba: Podatki o celotnem prihodku in poslovnem izidu v milijonih tolarjev

Iz podatkov o poslovanju v letu 2004 je razvidno, da je izguba skoraj dosegla višino prihodkov. Podroben pregled bilance pokaže, da je družba med stroške knjižila 636 milijonov tolarjev amortizacije in odpisov osnovnih sredstev in s tem povzročila tolikšno izgubo.

Vir: I-bon

Rogaška Crystal holding, d. d., Rogaška Slatina

Leto	Štev. zaposlenih	Celotni prihodek	Čisti dobiček
2000	0	968,6	416,2
2001	0	412,8	329,3
2002	0	268,2	-112,4
2003	ni podatkov o poslovanju		

ta 2004, razlog za to pa je v nepripravljenosti in nesposobnosti vodstva, da bi odobreno pomoč črpali takoj. Nasploh steklarstvo spremljajo velike kadrovske težave, veliko je bilo menjav, družba Rogaska Crystal pa je bila dolgo časa celo brez vodstva. Lastniška sestava steklarskih družb je zelo nepregledna, prepočasna je tudi odprodaja nepotrebnih naložb, ki so jih v preteklih letih na podlagi spornih in dvomljivih odločitev izvajali nekateri vodilni v tej dejavnosti. Nasploh naj bi bila težava holdinga Rogaska Crystal in tem, da obstojajo različni interesi. Boris Klančnik iz RRA Celje, to je iz ustanove, ki bi morala dobro poznati gospodarstvo na svojem območju, je že lani

dejal, da steklarstvo nima vseh vzvodov v svojih rokah, poleg tega pa tudi nje ne organiziranosti ne razume nihče, saj je proizvodnja razpršena na 10 do 15 podjetij. Pregled poslovanja steklarskih družb prek raznih finančnih baz potrjuje, da so vsa podjetja v velike izgube zašla predvsem v zadnjih letih, in to zaradi raznih odpisov, prevrednotenja premoženja in podobno. Sporno je tudi poslovanje družbe s kapitalsko povezanimi družbami v tujini, pri čemer poznavalci razmer pravijo, da jim je steklarstvo izdelke poslala v prodajo, denarja od tega pa v Rogasko nikoli ni bilo. Kakor koli že, na potezi so lastniki in ti bodo morali marsikaj razčistiti.

Vida Kocjan

Steklarska hobotnica

Čudne kapitalne povezave Steklarne Rogaška: 10 domačih družb, 6 tujih in 1 "posvojena"

- ROGAŠKA CRYSTAL HOLDING, D. D.**, ustanovljena 8. 9. 1998; zakonita zastopnika Albin Šrimph in Bojan Bevc; leta 2003 2 zaposlena (drugi podatki ni); leta 2002 268 milijonov SIT celotnega prihodka in 112 milijonov izgube; leta 2004 138 dni blokiran dva TR; ustanovitelji: 1.290 delničarjev. Po vseh podatkih gre za družbo pooblaščenko, zadolženo za kapitalno upravljanje.
- STEKLARNA ROGAŠKA, D. D., ROGAŠKA SLATINA**, proizvodnja steklenih izdelkov iz kristala in kristalina; v sodni register vpisana 30. 8. 1974; vsi računi blokirani od 10. 8. 2005 dalje (več podatkov o poslovanju posebej)
- STEKLARSKI HRAM, D. O. O., ROGAŠKA SLATINA**, trgovina in prehrabena dejavnost; ustanovljena 23. 12. 1997; ustanovitelj Steklarna Rogaska, d. d., zakoniti zastopnik Zdravko Antolinc; račun letos blokiran 17 dni (več podatkov o poslovanju posebej)
- ROGAŠKA CRYSTAL PALACE, D. O. O., ROGAŠKA SLATINA**, hotelirstvo; ustanovljena 28. 12. 2001, brez zaposlenih; prihodki 21.000 SIT v letu 2003; lastniki neznani
- ROGAŠKA CRYSTAL HOTELIRSTVO IN TURIZEM, D. O. O., ROGAŠKA SLATINA**, hotelirstvo; ustanovljena 20. 3. 2001; 22 zaposlenih (leta 2003); 170 milijonov SIT prihodkov (leta 2002); ustanovitelj ROGAŠKA CRYSTAL HOLDING, D. D.; letos poslovni račun blokiran 54 dni
- ROGAŠKA LES, Lesna industrija, D. O. O., MESTINJE**, Šmarje pri Jelsah, proizvodnja lesenih izdelkov; ustanovljena 23. 6. 1999; dejavnost: izdelava sedežnega pohištva; 139 zaposlenih v letu 2004; 839 milijonov SIT celotnega prihodka in 217 milijonov SIT izgube (leta 2003 82 milijonov SIT), razlog izgube v odpisih; TR letos blokiran 17 dni; ustanovitelj ROGAŠKA CRYSTAL HOLDING, D. D.
- ESTET, D. O. O., KOZJE**, proizvodnja embalaže; ustanovljena 4. 2. 1992; 449 milijonov SIT celotnega prihodka; 145 milijonov SIT izgube v letu 2004 (leta prej 5 milijonov dobička); 48 zaposlenih; ustanovitelj ROGAŠKA CRYSTAL HOLDING, D. D.; dejavnost: proizvodnja stekla in steklenih izdelkov; letos TR blokiran 24 dni.
- HOTELI KD, D. D., ROGAŠKA SLATINA**, hotelirstvo; leta 2001 15 zaposlenih in 142 milijonov SIT celotnega prihodka, novejših podatkov ni; zdaj vsi poslovni računi zaprti
- STEKLARNA LUMINOS, D. D., SLOVENSKA BISTRICA**, proizvodnja svetil; deluje od leta 1974; leta 2004 157 zaposlenih (leta 2000 289); letni prihodki 1.104 milijonov SIT (leta 2000 1.306 milijonov); lani 209 milijonov SIT izgube, leta 2003 2 milijona SIT dobička
- ROGAŠKA DEKOR, D. O. O., Kozje** dodelava steklenih izdelkov iz kristala in kristalina; deluje od 29. 8. 2002; ustanovitelj Rogaska CRYSTAL HOLDING, D. D.; leta 2004 77 zaposlenih; 354 milijonov SIT celotnega prihodka in 23 milijonov SIT izgube; leta 2002 70 zaposlenih, 139 milijonov SIT celotnega prihodka in minimalni dobiček; TR letos blokiran vse mesece
- ROGAŠKA KRISTAL, D. O. O., SAMOBOR HRVAŠKA (CROATIA)**, proizvodnja in dodelava steklenih izdelkov iz kristala in kristalina
- KRISTAL SAMOBOR, D. O. O., SAMOBOR HRVAŠKA (CROATIA)**, proizvodnja in dodelava steklenih izdelkov iz kristala in kristalina
- LINDEN IMPORTING CO. INC. NEW YORK ZDA**, distribucija
- ROGAŠKA CRISTALLO S.R.L. PARMA ITALIJA**, distribucija
- ROGAŠKA IBERICA CRYSTAL S.A. MADRID ŠPANIJA**, distribucija
- ROGAŠKA (UK) LTD. United Kingdom**, distribucija
- ROGAŠKA COMMERCE, D. O. O., LJUBLJANA**, uvoz in izvoz; ustanovljena 23. 4. 1991; ustanovitelj Boris Dolinšek; od 3 do 5 zaposlenih; od 60 do 173 milijonov SIT celotnega prihodka; minimalni dobiček in minimalna izguba; nobene blokade TR

Vir: Ajpes, I-bon, spletna stran Steklarna Rogaska in lasten

GZS na prepihu

Podjetja se zavedajo pomena GZS, vendar so do obstoječega obveznega članstva in delovanja v njej precej kritična. Prepričana so, da jim okostenela ustanova daje premalo. Večina se zavzema za prenovno zborničnega sistema.

Delovanje Gospodarske zbornice Slovenije (GZS), ki letno razpolaga s približno 5.000 milijoni prihodkov, je že nekaj let predmet razprav gospodarskih subjektov, ki so primorani plačevati članarino. Plačevanje slednje je namreč obveznost, predpisana z zakonom, zbornica pa ima tako svoj dohodek zagotovljen. Iz bilanc poslovanja GZS je razvidno, da ta ustanova večino denarja prejema iz obveznega članskega prispevka, manjši del pa iz javnih pooblastil, iz storitev in najemnin, iz financiranja in drugih prihodkov. Večino oz. slabo polovico denarja

namenja za stroške dela. V zbornici je približno 250 zaposlenih. Bilanca stanja pokaže, da ima GZS v lasti izredno veliko nepremičnin in opreme, ukvarja pa se tudi z dolgoročnimi kapitalskimi naložbami in posojili. Nasploh ima na svojih poslovnih računih veliko gotovine, kar kaže, da ima dovolj denarja v nasprotju s tistimi, ki ji morajo zakonsko plačevati članarino.

In kaj za to naredijo na zbornici?

V enem od poročil o poslovanju GZS so med največje dosežke navedli podpis novega socialnega sporazuma za obdobje 2003 do 2005, v katerem so uveljavili vrsto zahtev gospodarstva kot pogoj za stabilno gospodarsko in družbeno last. Oblikovali naj bi številne pripombe k davčni in zdravstveni reformi ter s tem po svojem mnenju preprečili povečanje obremenitev gospodarstva. Sindikatom so ponudili izhodišča za pogajanja glede nove splošne kolektivne pogodbe. Podprli so vladni program za

učinkovit vstop v EZ, kar naj bi bilo na primer eno ključnih področij njihovega dela v letu 2004. Po lastnih podatkih imajo več kot 62 tisoč obveznih članov, 26 združen in Združenje podjetnikov ter 13 območnih zbornic. Med članstvom je več kot 42 tisoč pravnih oseb (podjetij) in približno 20 tisoč samostojnih podjetnikov.

Zahteve po spremembah

Zahteve po spremembah zbornične zakonodaje se vlečejo že več let. Med prvimi so pobudo za spremembo zakona o GZS postavili v Gospodarskem interesnem združenju Transport. Združenje se je zavzelo za spremembe zakona v delu, ki določa obvezno članstvo v GZS. To naj bi bilo prostovoljno in ne več obvezno, manjša podjetja pa naj imajo v zbornici večji vpliv. Jožko Čuk, predsednik GZS, je predlog za odpravo članarine komentiral z besedami, "da je legitimno razmisliti o tem, ali so se spremenili razlogi in dejavniki, ki so

vodili slovenski parlament, da je sprejel tako ureditev, ki je uvedla obvezno članstvo tukaj v Sloveniji. Vem, da je bil takrat razmislek, ali naj sledimo temu evropskemu modelu ali ne. Prevladalo je prepričanje, naj ima Slovenija tak zbornični sistem, kot ga ima Italija, Avstrija, Francija, Španija, Nemčija, Nizozemska in še kdo". Na vprašanje, ali bi zbornica preživela brez članarine, pa je odvrnil: "Zbornica mora imeti vire, če hoče realizirati vse te projekte in obveznosti, ki ji jih je zakonodajalec naložil." Čuk ves čas vztraja tudi pri tem, da je zbornica z obveznim članstvom partnerica državi in parlamentu. Samostojni podjetniki plačujejo le po 8 odstotkov od skupne vsote članarine, drugo plačujejo podjetja, ki po Čukovem mnenju solidarnostno financirajo samostojne podjetnike. Ti temu seveda nasprotujejo in v preteklih mesecih so predvsem poudarjali, da obstoječa zbornica ne zastopa interesov malih in srednjih podjetij nasproti vladi in

državi. Zbornica je tudi veliko bolj skomercializirana od katere koli komercialne zbornice v Evropi.

Kaj menijo gospodarstveniki?

O tem, kaj o spremembah zborničnega sistema menijo gospodarstveniki, smo slednje povprašali že pred meseci. Tako nam je Metod Draginja, nekdanji predsednik uprave Leka, dejal, da je zahteva o odpravi obveznega članstva gospodarskih subjektov v GZS legitimna pravica nezadovoljnih članov, saj sta v Evropi znana tako sistem obveznega kot tudi prostovoljnega članstva. Pri tem je poudaril, da Lek GZS mesečno plačuje več kot 2,1 milijona tolarjev prispevka, kar je "odločno preveč".

Zdenko Pavček, predsednik uprave družbe Viator & Vektor, pravi, da se bi sam, če bi imel na izbiri obvezno ali prostovoljno članstvo, odločil za obvezno. Odgovoru se ne čudimo, če vemo, da je Pavček eden vodilnih funkcionarjev GZS (v enem od interesnih združenj), Bojan Starman, nekdanji generalni direktor družbe Jelovica, d. d., pa se je takrat zavzel za dogovore in pogodbe. Dejal je, da bi morala GZS vprašljivo obvezno članstvo in določanje višine mesečne članarine že zdavnaj zamenjati z dogovori in pogodbami s posameznimi gospodarskimi subjekti, ki bi natančno definirali medsebojne obveznosti, naloge in plačila. "Ponudba storitev GZS bi morala biti tako kvalitetna, da bi bili pripravljene vsi partnerji namesto obveznega članstva potrditi medsebojne pogodbe prostovoljno. Zanašanje na ob-

vezno članstvo in velik mesečni in letni priliv denarja je glavni razlog za stagnacijo GZS in neprilaganje tržni orientaciji naše nove države in ekonomije," je dejal Starman.

Tudi Jože Zagožen, nekdanji minister za gospodarstvo in solastnik zasebne družbe, danes pa generalni direktor Holdinga Slovenske elektrarne, je zahteve po odpravi obveznega članstva odločno podprl in dodal, da ne takrat, ko je bil v vodstvu Gorenja, ne takrat, ko je bil minister za gospodarstvo, in ne zdaj, ko ima svoje podjetje, ne ve, s čim lahko GZS upraviči svoje delovanje in plačilo obveznega prispevka. "Ne vem, kaj GZS naredi za moje podjetje," je tedaj dejal Zagožen.

Marta Gorjup Brejc, predsednica uprave družbe Peko iz Trziča, je pojasnila, da se v Peku nagibajo k prostovoljnemu članstvu. Tudi Andraž Stegu, predsednik uprave Tovarne papirja iz Goričan, nam je dejal, da podpira prostovoljno članstvo v GZS, saj je "GZS del tržnega sistema, zato je prav, da svoje prihodke pridobiva na dva načina: s prostovoljnim članstvom in prek trženja svojih uslug za gospodarstvo in druge". Stojan Petrič, predsednik uprave idrijskega Kolektorja in član Foruma 21, nam je dejal, "da bi se sami odločili za prostovoljno članstvo, financirali pa bi tiste projekte, ki bi prinašali koristi, in delovali v tistih skupinah, ki bi bile nosilke posameznih aktivnosti". Petrič je bil prepričan, da GZS ne dosega ustrezne učinkovitosti svojega delovanja in da bi bila ta večja pri neobveznem članstvu; nasploh bi se morala GZS obnašati po tržnih načelih.

Raziskavo o zborničnem sistemu je pretekli teden predstavil Peter Puhan z ministrstva za gospodarstvo in dejal, da ta pri večini segmentov potrjuje utemeljenost aktivnosti ministrstva za gospodarstvo, da reformira zbornični sistem.

Ministrstvo opravilo raziskavo

V luči vseh teh razprav in tega, da v zbornici močno nasprotujejo odpravi obveznega članstva, so na ministrstvu za gospodarstvo opravili obširno raziskavo, njene izsledke pa predstavili pretekli teden. Raziskava, opravilo jo je mariborsko podjetje RM+, na večini segmentov potrjuje utemeljenost aktivnosti ministrstva, da reformira zbornični sistem. K raziskavi je bilo povabljenih 2.991 podjetij, od tega je bilo pripravljeno sodelovati 69 velikih, 135 srednjih in 266 malih podjetij. Raziskava je potekala med 19. in 29. julijem 2005, v času dopustov torej, kljub temu pa je bil odziv s strani gospodarstva nad pričakovanji. Raziskava je zajela naslednje vsebinske sklope: vloga GZS, stališča oziroma mnenja GZS, ocena koristnosti GZS, poznavanje, uporaba in pomen storitev GZS, interes za nove storitve zbornice, informiranost o storitvah GZS, stališče o prostovoljnem in obveznem članstvu, ocena spremembe plačevanja članarine in podobno.

Kritični do obstoječe GZS

Izsledki raziskave jasno kažejo, da se podjetja zavedajo pomena GZS, vendar so do obstoječega obveznega članstva v njej in delovanja precej kritična. Raziskava na večini segmentov potrjuje utemeljenost aktivnosti ministrstva za gospodarstvo, da reformira zbornični sistem. V tem kontekstu zaznamo konsistentno podporo uvedbi prostovoljnega članstva, ki naj bi prineslo aktivnejše zbornice, ki bodo temeljile na prostovoljno združenem članstvu. Podjetja bi se v nove zbornice vključevala predvsem na podlagi ustreznih programskih smernic in po panožnem principu. Glede na to, da se je le malo anketiranih podjetij izreklo, da se v zbornice s prostovoljnim članstvom ne bi vključili, je tudi prej izraženi strah, da bo z reformo prišlo do odprave GZS in zbornične funkcije, neutemeljen.

Anketo bo naredila tudi GZS

Na vse to se odzvali tudi v GZS in pretekli petek napovedali, da bodo med 7. in 21. septembrom tudi oni preverili mnenje vseh članov o prihodnji ureditvi GZS. Tako je generalna sekretarka GZS Ariana Grobelnik dejala, da bodo vprašanja, "ki jih bo malo, bodo pa zelo jasna", po pošti poslali 56.000 aktivnim članom zbornice. Izsledki projekta bodo znani konec septembra. Kot je zatrdila generalna sekretarka, preverjanje mnenja ne želi konkurirati raziskavi zborničnega sistema pri ministrstvu za gospodarstvo. Anketa ministrstva je bila, kot pravi Grobelnikova, usmerjena v sedanje oziroma preteklo delovanje zbornice, medtem ko se bodo na GZS s projektom usmerili izključno v proces prenove zbornice in v njeno prihodnost. Sicer pa naj bi bili na GZS presenečeni, ker so za izide ankete izvedeli iz medijev, saj jih menda gospodarsko ministrstvo z njimi ni uradno seznanilo.

Za konec

Prenova zborničnega sistema je seveda več kot nujna, saj obvezno članstvo in obvezni prispevek za delovanje GZS ob takšni okostenelosti ustanove, kot smo ji priče v zadnjem desetletju, ne koristi nikomur. Jesen bo torej tudi na tem področju prinesla marsikaj novega.

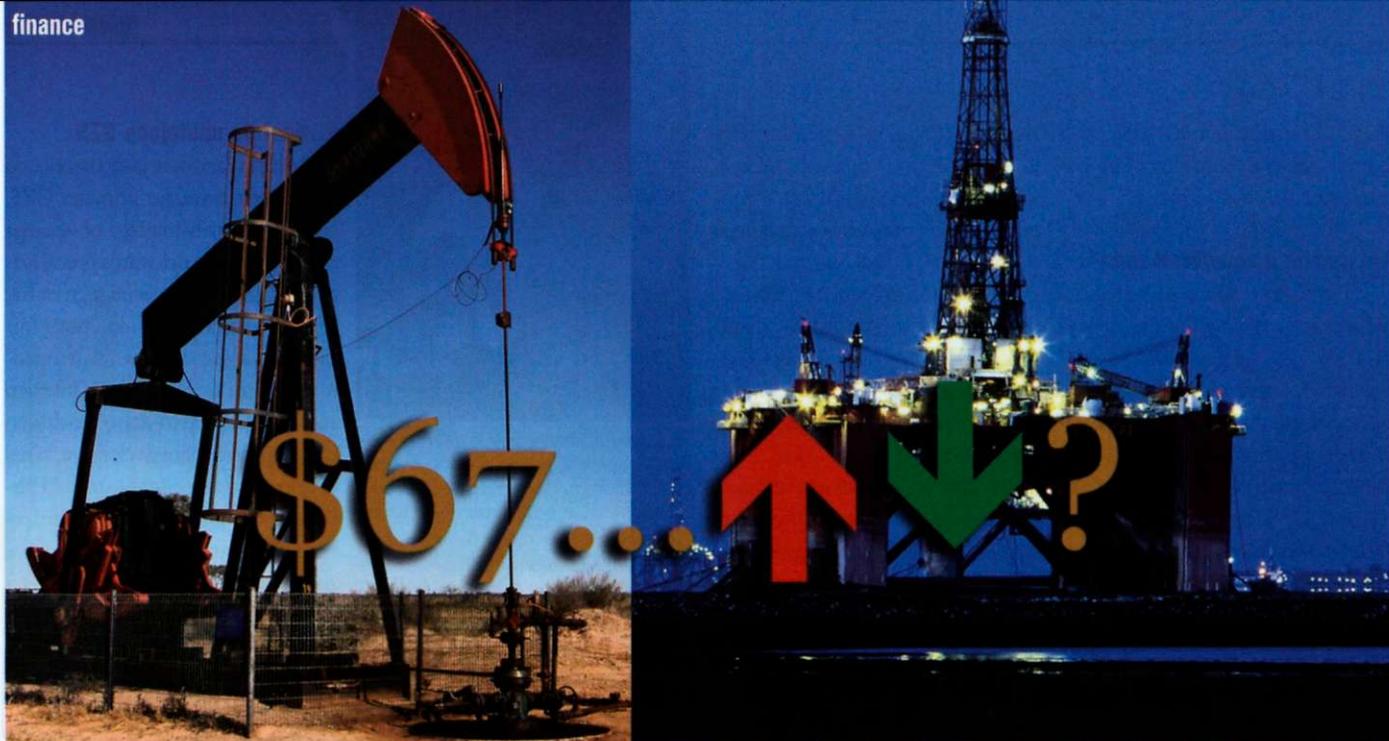
Vida Kocjan

Ariana Grobelnik, generalna sekretarka GZS, je pretekli teden dejala, da bo anketo med 56.000 aktivnimi člani izvedla tudi zbornica, z izsledki raziskave ministrstva za gospodarstvo pa niso zadovoljni.

Joško Čuk, predsednik GZS, se je iz zadnjih razprav nekoliko umaknil, pred časom pa je na vprašanje, ali bi zbornica preživela brez članarine, odvrnil, da "zbornica mora imeti vire". Ves čas se zavzema za obvezno članstvo in s tem za svojo najmanj 2 milijona tolarjev visoko plačo.

Nafta postaja razkošje

Skoraj že ekskluzivna črna surovina se draži z vsakim novim dnevom in potrošnikom ter vladam prinaša vedno nove skrbi. Kakšna in kje je zgornja meja, do katere nameravajo cene naftnih derivatov navsezadnje splezati?

Politična negotovost na Bliznjem vzhodu in bojazen pred morebitnim pomanjkanjem te surovine sta med glavnimi problemi, zakaj se cene naftnih derivatov tako nezadržno povečujejo. Oboje skupaj je pomenilo nove rekordne vrednosti, ob katerih se mnogi vprašajo, do kakšne višine se bodo navsezadnje še povzpele. Naftni trgovci so zaskrbljeni zaradi političnih razmer v Savdski Arabiji, največji svetovni izvoznici nafte. Potem ko so ZDA v začetku meseca avgusta zaradi groženj z napadi na stavbe ameriške administracije zaprle svoje veleposlaništvo v Riadu, sta na možnost novih terorističnih napadov opozorili še Avstralija in Velika Britanija.

Kdo je kriv?

Analitiki opozarjajo, da so se cene nafte povzpele predvsem zaradi špe-

kulacij. Pojasnjujejo, da se trg obnaša nenavadno, saj večji poudarek namenja spekulativnim novicam in ne dejanskim podatkom o proizvodnji nafte. Na višje cene nafte poleg zaskrbljivih geopolitičnih razmer v Savdski Arabiji vpliva tudi zaostrovanje odnosov med Evropo in Iranom glede iranskega jedrskega programa. Iz te druge največje proizvajalke nafte na Bliznjem vzhodu so namreč v začetku meseca sporočili, da so obnovili delo v jedrski centrali v Isfahanu.

Na gospodarskem področju je svet s prestopom v novo tisoletje prešel v obdobje, za katero se zdi, da cena energije na rast vpliva bistveno manj kot

nekoč. Kitajska se je iz azijske finančne krize konec devetdesetih let izvlekla najmanj ranjena, s ceneno delovno silo in ogromnim notranjim trgom pa postaja prava tovarna sveta. Med letoma 1990 in 2004 sta samo Kitajska in Indija prispevali kar 35 odstotkov k povečanju povpraševanja po nafti, čeprav sta ustvarili le 15 odstotkov svetovnega BDP. Varnostno-politično področje, kjer strateški interesi, povezani z nafto, predstavljajo eno ključnih figur na šahovnici, se je po septembru 2001 znašlo v območju rastoče negotovosti. Groznja terorizma je resnična, intervencije pod vodstvom ZDA v Afganistanu in Iraku pa so pokazale, da ga

silo ni mogoče izkoreniniti. Gospodarska diplomacija Evropske unije je prav v tem tednu naletela na čer v Iranu, zato se spirala rastočih cen lahko nadaljuje. Težava je seveda ta, da je trg nafte izrazito občutljiv tako na gospodarske kot na politične impulze. Srednjeročno veljajo za glavni (gospodarski) dejavnik visokih cen premajhne proizvodne zmogljivosti. Večino devetdesetih let je bila nafta izjemno poceni (med 15 in 20 dolarji za sod), zato so naftna podjetja zanemarila vlaganja v črpalno infrastrukturo in rafinerije. Na zvišanje cen nafte vpliva predvsem bojazen pred motnjami v preskrbi. S težavami se srečujejo rafi-

Naftni derivati se neznosno dražijo.

Verjetno najpomembnejši razlog za zviševanje cen nafte je hitra rast Kitajske in Indije.

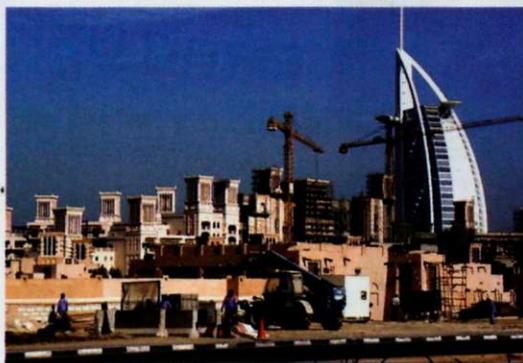
nerije v ZDA in Venezueli, proizvodnja rafinerij v Mehikiškem zalivu pa je močno prizadela sezona hurikanov.

Draginja – ampak do kod?

Predvsem se je treba zavedati dejstva, da se na naftnem trgu srečujeta velika nasprotujoča si dejavnika; čedalje manjše zaloge in čedalje večje povpraševanje. Ne smemo pozabiti, da je Kitajska s svojim velikanskim razvojem pripomogla k temu, da je zaradi njenega sunkovitega napredka na razpolago tudi manj nafte; Kitajska je država z daleč največjim številom prebivalcev na svetu in vedno večji napredek temu velikemu narodu omogoča tudi več avtomobilov, da o čedalje večjih industrijskih potrebah sploh ne govorimo, vsi pa za svoje delovanje potrebujejo nafto. Za visoke cene lahko krivimo tudi naftne trgovce, ki v vseh letih niso preveč zavzeto vlagali v naftno infrastrukturo, zaradi česar ima slednja tudi manjše zmogljivosti. Četudi črpalke črpajo do svoje največje zmogljivosti, je glede na zdajšnje porabo to premalo. Skrb pa še vedno vzbujajo težave ameriških rafinerij. Trgovci se namreč bojijo, da si ne bodo kmalu opomogle in tako ne bodo zagotovile dovolj bencina. Kar sedem rafinerij v ZDA je v zadnjih dveh tednih poročalo o težavah zaradi preobremenjenosti in pomanjkljivega vzdrževanja. Prišlo je do požara v Chevronovi kalifornijski rafineriji in do popolnega zaprtja rafinerije ExxonMobil v Illinoisu.

Vpliv na Slovenijo

Kaj pomeni čedalje večje vzpenjanje cen naftnih derivatov za Slovenijo? Vsekakor vlada zaskrbljenost, ali bo Sloveniji kljub naraščajočim cenam naftnih derivatov uspelo obdržati sprejemljivo stopnjo inflacije, ki jo potrebujemo za izpolnitev mastrichtskega kriterija za prevzem evra. Nekateri strokovnjaki zatrjujejo, da inflacijskih šokov ni pričakovati, vendar pa je glede na to, da vlada pri trošarinah nima več veliko manevrskega prostora za znižanje, v prihodnje pričakovati zvišanje cen goriv in plina. Za Slovenijo je pomembno, da v relativnem razmerju do drugih držav ne odstopa. Zaradi visokih cen nismo nič bolj ali manj prizadeti kot stare člani-

Nemirni arabski svet še dodatno dviguje ceno črnega zlata.

Največje težave utegnejo imeti najrazličnejši prevozniki.

ce EU. Če se bo visoka cena nafte odrazila na inflacijskih gibanjih v celotni EU, potem se celoten kriterij premakne navzgor in bo inflacijski cilj za vse višje.

Tudi britanska inflacija je na primer zaradi divjih rasti cen naftnih surovin dosegla neljubo vrednost. Julija je britanska inflacija dosegla najvišjo stopnjo v zadnjih osmih letih, saj so se cene v primerjavi z lanskim julijem povišale za 2,3 odstotka, in to predvsem zaradi izjemno drage nafte. To je bil največji skok cen po letu 1997, ko so ga začeli izračunavati, in za 0,2 odstotne točke več, kot so pričakovali analitiki. Visoka inflacija bo po mnenju analitikov preprečila nadaljnje zviševanje ključne obrestne mere, ki jo je načrtovala britanska osrednja banka, da bi poživila gospodarstvo.

Večji stroški prevoznikov

Tudi slovenski prevozniki, katerih stroški so močno odvisni od cene naftnih derivatov, izražajo zaskrbljenost in se že pripravljajo na spopad z rdečimi številkami. Se nam obetajo podražitve javnega prevoza?

V zagorskem Integralu napovedujejo, da se zaradi vztrajne rasti cen nafte ne bodo mogli izogniti rdečim številkam. Hkrati pa cen vozovnic za javni potniški promet, ki ga opravljajo, ne

oblikujejo sami, ampak je ta v rokah ministrstva za promet. Ker so cene teh vozovnic že dve leti iste, se letos skoraj zagotovo ne bodo mogli več izogniti negativnemu poslovnemu izidu. V Adrii Airways bodo zaradi nepričakovano hitre rasti cen nafte letos za gorivo porabili od pet do šest milijonov evrov več kot v lanskem letu, vendar pa letalskih vozovnic ne nameravajo podražiti.

Kurilno olje

Letos se je v prodaji na drobno najbolj podražilo kurilno olje, kar za 22 odstotkov, zato ne preseneča, da je v zadnjih dneh postalo močno iskana dobrina. Zaradi navala kupcev, ki vsaj za trikrat presega običajno avgustovsko povpraševanje, je treba na dobavo kurilnega olja čakati celo do šest dni.

Dolgi roki dobave kurilnega olja naj ne bi bili posledica spekulativnega čakanja na morebitno podražitev v prihodnjem tednu, saj naftni trgovci z višjimi cenami ne zaslužijo več. Glavni komponenti maloprodajne cene kurilnega olja sta nabavna cena derivata in dajatve (trošarina in davek na dodano vrednost), maržo naftnih trgovcev (po dostopnih podatkih znaša približno 15 tolarjev na liter) pa je vlada s spremembo uredbe o oblikovanju cen naftnih derivatov s 1. avgustom zamrznila.

Naval kupcev na kurilno olje je izreden, zato je treba na dobavo čakati do šest dni.

Zaloge

Ugibanja o zalogah surove nafte v Združenih državah Amerike so se okrepila zlasti v tednu, ko sta zaradi požarov začasno zaprla vrata rafineriji koncerna BP v Teksasu in Murphy Oil v Louisiani. Čeprav so v Teksasu zagotovili, da je vnovični zagon proizvodnje le še vprašanje dni, se nekateri analitiki sprašujejo, kako bo začasno zaprtje vplivalo na ameriške komercialne zaloge surove nafte, bencina in destilirane nafte. Po podatkih iz druge polovice julija so se ameriške komercialne zaloge znižale tako pri surovi nafti (2,2 milijona sodov) kot pri bencinu (2,1 milijona sodov), vendar to po mnenju analitikov ni pomembneje vplivalo na gibanje cen na mednarodnih trgih in na njih ne bi smelo povečati negotovosti ter povzročiti dodatnega pritiska na cene. Med naftnimi trgovci namreč prevladuje mnenje, da je ponudba surove nafte na trgu dovolj velika, takšna zagotovila pa je slišati tudi iz naftnega kartela Opec. Deset držav, ki imajo največje zaloge nafte, ima približno 85 odstotkov celotnih svetovnih zalog, med njimi pa sta prvi Savdska Arabija in Kanada. Celotnih svetovnih zalog črnega zlata je 1.277,7 milijarde 159-litrskih sodov. Ob upoštevanju desetletne povprečne rasti porabe, ki je 1,9-odstotna, in upoštevanju povprečne dnevne porabe v minulem letu, ki je bila 82,5 milijona sodov, je zalog nafte še za 30 let. Morda je nastopil čas, ko bomo morali začeti razmišljati o alternativnih virih, ki bodo nadomestili črno zlato. Vendar je res tudi, da se je o skorajšnji izrabi vseh svetovnih zalog nafte v začetku dvajsetega stoletja in v kasnejših desetletjih govorilo že mnogokrat, pa vendar črna tekočina še vedno poganja naš svet.

Denis Vengust

Denar - rak naše onkologije

Onkološki inštitut v Ljubljani je od ministrstva za zdravje in Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) dobil odobrenih 200 milijonov tolarjev za prve tri mesece zdravljenja. S tem denarjem bodo lahko začeli s takojšnjim pooperativnim zdravljenjem bolnic z rakom na dojkah, in sicer z novim in izjemno uspešnim zdravilom herceptinom.

Celoten proračun Onkološkega inštituta v Ljubljani znaša na letni ravni okrog deset milijard tolarjev. V tem sklopu je za zdravila, ki pomagajo pri zdravljenju raka ali samo podaljšujejo življenje, namenjenih približno 1,8 milijarde tolarjev. Ta znesek seveda vključuje zdravila za zdravljenje vseh vrst raka.

Več upanja za bolnice

Na leto v Sloveniji za rakom na dojkah zbolijo povprečno 1.000 žensk (91 obolelih na 100.000 prebivalk). Ta številka uvršča Slovenijo v sredino svetovne lestvice. V večji meri obolevajo ženske v osrednji in zahodni Sloveniji,

manj v vzhodni. Izjemno redko se rak dojke pojavi pred 30. letom starosti, tri četrtine žensk zbolijo po svojem 50. letu. Sedaj je za bolnice s tovrstno boleznijo posijal žarek upanja tudi v Sloveniji. Pred približno dvema mesecema je namreč zdravstveni svet, posvetovalni organ ministra za zdravje, strokovno preučil delovanje zdravila, imenovanega herceptin, in podal soglasje k njegovi uporabi. Zdravilo herceptin sicer ne pride v poštev za zdravljenje vseh bolnic z rakom na dojkah, ampak bi z njim dejansko lahko zdravili le 10 do 15 odstotkov pacientk. Z njim se namreč začne zdraviti takoj po operaciji, pri kateri zdravniki ugotovijo, da je na membrani tumorskih celic navzoč rastni faktor. Zdravniki in tudi druga strokovna javnost so nad učinki novega zdravila navdušeni, čeprav v kombinaciji z nekaterimi antraciklini

lahko negativno vpliva predvsem na srce. To zdravilo so sicer uporabljali že do sedaj, vendar so ga predpisovali le za podaljševanje življenja pri ljudeh z že razsejanim rakom. Pri novem načinu zdravljenja s herceptinom pa gre v velikem številu za dejansko ozdravitev raka na dojkah, z njim se za polovico zmanjša možnost ponovitve bolezni, za tretjino pa se zmanjša tudi umrljivost. Minister za zdravje Andrej Bručan je tako konec julija sprejel odločitev in Onkološko-

mu inštitutu sporočil, da lahko takoj uvede pooperativno zdravljenje s herceptinom, seveda za tiste bolnice, ki takšno zdravljenje potrebujejo.

Letno bi potrebovali 1,2 milijarde

Direktor Onkološkega inštituta v Ljubljani Zvonimir Rudolf je ocenil, da bi zdravljenje s herceptinom potrebovalo med 100 in 150 žensk na leto, cena zdravljenja za posamezno bolnico pa znaša približno 8,5 milijona tolarjev. Tako lahko preprosto iz-

Minister za zdravje Andrej Bručan je odločil, da se zdravljenje s herceptinom lahko nemudoma začne.

Direktor Onkološkega inštituta Zvonimir Rudolf ocenjuje, da bi zdravljenje s herceptinom potrebovalo od 100 do 150 bolnic na leto, kar stane okoli 1,2 milijarde tolarjev.

računamo, da bi za zdravljenje vseh bolnic samo s tem zdravilom potrebovali 1,2 milijarde tolarjev. Cena ampule herceptina je 150.776 tolarjev brez davka in je povsem primerljiva s cenami v drugih evropskih državah, nižja je le na Hrvaškem in Veliki Britaniji. Ker pri zdravljenju uporabijo eno ampulo na teden, je tako cena zdravljenja posamezne bolnice okrog 8,5 milijona tolarjev letno.

Konec julija so se minister Bručan, direktor ZZZS Borut Miklavčič in direktor Onkološkega inštituta Zvonimir Rudolf dogovorili, da zagotovijo 200 milijonov tolarjev za zdravljenje s herceptinom za prve tri mesece njegove uporabe. Tako naj bi se z novim zdravilom že zdravilo vsaj šest bolnic, kar za zdaj še ne prinaša tako visokih stroškov. S povečanim številom operacij pa se bo ta številka do konca leta močno povečala. Po prvih treh mesecih zdravljenja s herceptinom bodo pregledali porabo zagotovljenega denarja in nato zagotovili sredstva še za preostale tri mesece v letošnjem letu. V naslednjih letih bo to zdravljenje že všteto v proračunskem načrtu zdravstvene zavarovalnice za čas celega leta.

Dvesto milijonov tolarjev za prve tri mesece bo država oz. zdravstvena blagajna zagotovila na podlagi prihrankov, ki jih je v prvi polovici leta privarčevala pri medicinsko-tehničnih pripomočkih, del denarja pa bodo pridobili s prerazporeditvijo finančnih sredstev znotraj ZZZS.

Razlike med bogatimi in revnimi?

Seveda se poraja vprašanje, ali bi

pri tako dragem zdravljenju lahko občutili tudi socialne razlike med bolniki. Na Onkološkem inštitutu so do zdaj zavračali možnost samoplačniškega kupovanja dragih onkoloških zdravil, ker je tudi za zasko določeno, da so zdravila za zdravljenje raka finančno pokrita iz

obveznega zdravstvenega zavarovanja posamezne osebe. Hkrati so po besedah direktorja Onkološkega inštituta Zvonimirja Rudolfa zavračali samoplačniško kupovanje zdravila zato, ker se jim zdi sporno, da zdravljenja s tem ali kakršnim koli drugim zdravilom ne bi mogli zagotoviti vsem pacientom, ki ga potrebujejo, ne glede na njihove materialne zmožnosti. Za zdaj tako ostaja pri solidarnosti in enakih pravicah do zdravljenja pri vseh pacientih. Vendar je minister za zdravje Andrej Bručan že napovedal, da nobena država na svetu ne bo zmogla v nedogled iz državne blagajne plačevati novih in izjemno dragih onkoloških zdravil. Kako draga so ta zdravila, kaže podatek, da imajo ta čas na ministrstvu za približno 3 milijarde tolarjev vlog za tako draga zdravila. Ker vseh zdravil ne morejo financirati in z njimi zagotoviti brezplačnega zdravljenja, morajo za sprejetje posameznega zdravila upoštevati dokaze, ki potrjujejo, da zdravila izboljšujejo zdravstveno stanje bolnika. O zakonu, ki zdravila za zdravljenje raka uvršča med brezplačna, je dejal, da "ob sprejetju tega zakona ni bilo

Mesečno Slovenci vrzemo v smeti za 200 milijonov tolarjev zdravil. S tem denarjem bi na leto lahko pomagali 25 bolnicam z rakom na dojkah, ki bi potrebovale zdravljenje s herceptinom.

mogoče predvideti tako dragih zdravil na trgu, zato je treba zakonodajo na tem področju deloma spremeniti". A sprememba naj po predlogu ministra ne bi dajala možnosti bogatejšim, da draga zdravila sami kupijo, medtem ko ljudje z majhnimi dohodki ne bi imeli nikakršne možnosti, da pridejo do zdravil. Minister tako predlaga ustanovitev sklada, ki bi zbiral sredstva za zdravljenje onkoloških bolnikov in iz teh sredstev bi se financirala tudi draga zdravila, in to za vse paciente, ki bi takšna zdravila potrebovali, ne glede na njihovo gmotno stanje.

Pri erbituxu se zapleta

Kmalu po odobritvi zdravljenja s herceptinom se je v javnosti pojavila zgodba o zdravilu erbitux, ki ga uporabljajo pri zdravljenju raka na debelem črevesu in danki. Za to zdravilo zdravniški svet namreč ni dal soglasja, vendar je minister Bručan napovedal, da bodo na ministrstvu to odločitev še enkrat preučili. Zapletlo se je namreč pri neusklenem predpisovanju tega zdravila, saj je pri pacientih zavladal nemir, ker naj bi neka-

teri bolniki na Gastroenterološki kliniki zdravilo erbitux prejeli brezplačno, medtem ko na Onkološkem inštitutu tega zdravila ne predpisujejo. Pomembna razlika med obema zdraviloma je namreč v tem, da ima zdravilo herceptin bolj zanesljive, hkrati pa tudi dolgoročneje

rezultate in pomaga k ozdravitvi raka v zadovoljivo velikem številu primerov. Zdravilo erbitux se po tem od herceptina bistveno razlikuje, saj ne pomaga k ozdravitvi raka, temveč samo podaljšuje življenje v bolezenskem stanju. Tudi zdravljenje s tem zdravilom stane za enega pacienta dobrih 8 milijonov tolarjev, ta čas pa bi ga potrebovalo približno 20 bolnikov.

Pomembna je ozaveščenost

Vsi, ki so vpleteni v finančno plat te zgodbe – od ministra Bručana, direktorja ZZZS Miklavčiča do direktorja Onkološkega inštituta Rudolfa –, poudarjajo, da bi veliko denarja zdravstveni blagajni prihranili kar bolniki sami. Mesečno namreč Slovenci vrzemo stran za približno 200 milijonov tolarjev zdravil. S tem denarjem bi lahko omogočili zdravljenje 25 bolnicam, ki bi jim zdravilo herceptin izjemno pomagalo.

Vsi želimo pomagati ljudem v stiski in nemara imamo to možnost prav z bolj namensko in smotrnejšo porabo zdravil. Preidimo torej od besed k dejanjem.

Gregor Drnovšek

Denar za financiranje dragih onkoloških zdravil bo prispevala zdravstvena zavarovalnica, ki ga bo za prve tri mesece pridobila z notranjo prerazporeditvijo finančnih sredstev.

Zaradi dragih onkoloških zdravil minister za zdravje razmišlja o ustanovitvi sklada, ki bi zbiral sredstva za financiranje onkološkega zdravljenja. Tako bi možnost za zdravljenje imeli vsi in ne samo tisti, ki bi si draga zdravila lahko plačali sami.

Tako so predstavniki civilne iniciative poimenovali pobudo za čistejše okolje na področju delovanja jeseniške železarske družbe Acroni, d. o. o., junija letos. Menijo namreč, da Acroni zastrepnja biosfero in so rekordni dobički omenjene družbe na račun zdravja krajanov.

Predstavniki civilne iniciative s Koroške Bele z vodilnim dr. Rokom Bernardom navajajo več primerov, pri katerih naj bi s strani vodilnih v Acroniju šlo za nezakonito ravnanje. Pravnomočna odločba Inšpektorata Republike Slovenije za oko-

Zeleni klic jeklarstvu

lje iz leta 2000, ki zahteva rekonstrukcijo sistema odpraševanja iz jeklarne, naj namreč ne bi bila upoštevana. Nadalje opozarjajo na zasipavanje brežine Save Dolinke z žlindro, na izpuste rdeče-rjave skaje v to reko in na močan hrup tudi v nočnih urah, saj protihrupna komora še vedno ne deluje, kot bi morala.

Program prilagajanja zahtevam za pridobitev okoljevarstvenega (IPPC) dovoljenja in sanacijski program predvidevata uskladitev z zahtevami Evropske skupnosti do leta 2010. Civilna iniciativa, katere pobude sicer v veliki meri temelji-

jo na slikovnem gradivu zadnjih nekaj let, pa skuša preprečiti čezmerno onesnaževanje in upoštevanje slovenske zakonodaje do tega leta. A fotografije zadnjih let kažejo, da varstvu okolja Acroni v resnici ne namenja dovolj pozornosti.

Nezadostno odpraševanje

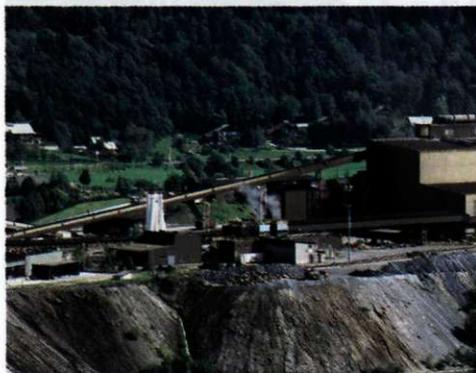
“Rekordi so rezultat povečane proizvodnje, ki jo je omogočila dograjena tehnologija. Ob tem je kapaciteta obstoječe odpraševalne naprave postala nezadostna, hkrati pa je onemogočeno zapiranje protihrupne komore. To pomeni,

da vdihavamo oblake strupenega prahu, ker ga obstoječa odpraševalna naprava ne zmore odsesati,” opozarjajo predstavniki civilne iniciative v pismu krajanom in dodajajo, naj bi prah onesnaževal tudi tla v okolici jeklarne.

V letih 1999 in 2000 so bile v okolici železarne – na Hrušici, Slovenskem Javorniku in Koroški Beli opravljene meritve onesnaženosti tal. Izsledki meritev, ki jih je izvedel Zavod za zdravstveno varstvo Maribor, so pokazali, da so “tla na območju Slovenskega Javornika onesnažena z bakrom, celokupnim kro-

mom, molibdenom, cinkom, kadmijem in svincem nad dovoljenimi izpustnimi vrednostmi” in da tla na celotnem preiskovanem območju vsebujejo rakotvorne dioksine.

Na podlagi teh izsledkov je inšpektorica za okolje pri Inšpektoratu RS za okolje in prostor Ana Kelbl leta 2000 izdala pravnomočno odločbo, ki vodilnim nalaga rekonstrukcijo obstoječega sistema zajemanja in čiščenja odpadnih plinov v elektrarni in usklajevanje preostalih naprav na način, da ne bi še naprej prihajalo do nenadnih povečanih izpustov v okolje.

Mejne koncentracije izpustov snovi v zrak so lahko presežene vsakokrat, ko plini uhajajo skozi streho jeklarne.

Trn v peti krajanov je tudi odlagališče žlindre, ki se nezadržno veča.

Civilna iniciativa: “V vroči valjarni proizvedejo v enem letu več odpadne vode, kot je skupna prostornina akumulacijskega jezera HE Moste.”

“Na podlagi odločbe Inšpektorata RS za okolje in prostor št. 356-04-28/215/00-AK z dne 25. 9. 2000 je bila realizirana 1. faza projekta z naslovom Rekonstrukcija odpraševalne naprave, ki je obsegala ločeno zajemanje dimnih plinov iz elektroobločne peči, njihov hlajenje, odsesavanje in filtriranje. V ta namen je bil zgrajen nov cevovod od elektroobločne peči do filterske naprave, nov ventilator, s katerim se je povečala zmogljivost odpraševalne naprave za 280.000 m³ zraka na uro, in zračni hladilnik dimnih plinov, s katerimi obvladujemo temperaturo le-teh in dioksine. Poleg tega smo uvedli zajemanje dimnih plinov iz sušilnih in ogrevalnih mest za vmesne in livne ponovce. Tako lahko ugotovljamo, da so bile zahteve iz odločbe ob zagonu naštetih naprav izpolnjene. Vse inštalirane naprave so dobile obratovalno dovoljenje in uspešno obratujejo, saj smo zmogljivost odpraševanja dvignili s 600.000 m³ na 880.000 m³ zraka na uro.”

Predstavniki civilne iniciative pa so prepričani, da gre za zavajanje javnosti.

Emisije prašnih delcev iz stavbe vroče predelave naj po zagotovilih

odgovornih ne bi presegle dovoljenih mejnih vrednosti. Vendar: 1. pravomočna odločba Inšpektorata RS za okolje in prostor z dne 25. 9. 2000 konkretno navaja dejstva o čezmernem onesnaževanju bivalnega okolja s prašnimi delci: “Na podlagi inšpekcijskih pregledov, po-

Vasilij Prešern

ročil Zavoda za zdravstveno varstvo Maribor in rezultatov študije firme BSE inšpektorica ugotavlja, da emisije prahu iz razpršenih (nedefiniranih) virov (5. člen Ureditve o emisijah snovi v zrak iz naprav za izdelavo sive litine, ferozlitin in jekla, Ur. l. RS št. 73/94) iz jeklarne povzročajo čezmerno obremenitev okolja.”

2. V dokumentu podjetja za Okolj-

sko svetovanje Bled z naslovom Delno poročilo o vplivih na okolje za REKONSTRUKCIJO SISTEMA ODPRAŠEVANJA V JEKLARNIŠZ Acroni, d. o. o., Jesenice (januar 2002) na str. 8 beremo: “Pri proizvodnji jekla nastajajo emisije snovi v zrak iz definiranih in nedefiniranih virov. Definirani viri emisij snovi v zrak so zajeti in speljani preko odpraševalne naprave v okolje, ki zagotavlja emisije prahu pod dovoljenimi vrednostmi. Nedefinirani viri emisij snovi v zrak iz jeklarne predstavljajo več kot 80 odstotkov onesnaževanja zraka s prašnimi snovmi in prehajajo v okolje nekontrolirano skozi netesne stene in streho objekta jeklarne. Prah, ki nastaja pri obratovanju odpraševalne naprave, se zaradi vsebnosti visokih koncentracij težkih kovin razvršča med nevarne odpadke.”

Rekonstrukcija odpraševalne naprave, ki je bila izvedena zaradi navedenih okoljskih obremenitev, je bila popolnoma neuspešna. Onesnaževanje z visokimi koncentracijami težkih kovin iz neidentificiranih virov še vedno zastruplja bivalno okolje. Zbrano slikovno gradivo zadnjih nekaj let je nedvoumno.

Odločba Inšpektorata Republike Slovenije za okolje in prostor je jasna: rekonstruirati obstoječi sistem zajemanja in čiščenja odpadnih plinov v jeklarni.

Rakotvorni izpusti?

Viri izpustov v zrak so definirani in nedefinirani. Med definirane štejemo tiste, ki so zajeti in speljani prek odpraševalne naprave v okolje, nedefinirani pa tisti, ki prodrejo v okolje skozi netesne strehe železarne. Pri tem ne smemo prezreti, da je nedefiniranih virov kar 80 odstotkov, definiranih pa 20, meritve pa se izvajajo pri slednjih. Koncentracije izpustov nevarnih plinov v okolje so ob meritvah sicer vedno pod mejnimi vrednostmi, a to ne pomeni, da le-te niso močno presežene v primerih, ko plini nenadzorovano uhajajo skozi streho jeklarne. To pa se dogaja nemalokrat, o čemer pričča tudi uvodna fotografija. Posneta je bila 19. septembra 2004, dve leti po izteku roka, do katerega bi morali vodilni v Acronijo dokončati rekonstrukcijo odpraševalne naprave.

Tla na celotnem preiskovanem območju vsebujejo dioksine, ugotavlja-

jo omenjene raziskave in tako opozarjajo še na eno nevarnost – dioksin namreč spadajo v skupino zelo obstojnih in izredno rakotvornih kemikalij. “Zagotovo so metalurške tovarne velik onesnaževalec ne glede na standarde. Metalurška industrija je velik vir dioksinov,” je med drugim opozoril Michael Warhurst, delavec v evropski pisarni ekološke organizacije WWF, v Sobotni prilogi Dela junija lani. Dokazov za povečano število malignih obolenj v okolici jeseenske jeklarne sicer ni, tudi glavni direktor Acronija Vasilij Prešern nam je zagotovil, da so izmerjene vrednosti manjše, kot so mejne vrednosti za sežigalnice odpadkov. A lahko si predstavljamo, da si krajani v okolici jeklarne kljub vsemu na lastnih vrtovih ne upajo več nabirati solate.

Področij, ki motijo krajane Koroške Bele, je sicer še nekaj, a ena bistvenih stvari je zagotovo ta, da imajo predstavniki krajanov mož-

nost soodločanja pri pridobitvi omenjenega okoljevarstvenega (IPPC) dovoljenja. Nihče si ne želi

odpuščanja delavcev, prav tako pa si vsi želimo zdravo bivalno in delovno okolje.

Peter Avsenik

FM 102.1
99.5
stereo
RDS
VIVA
M.Sobota tel:02/537-1949

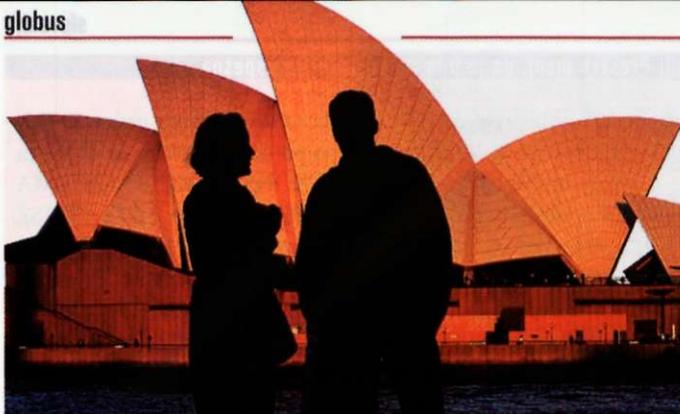
Slave Klavora 1
9000 Murska Sobota
Slovenija
tel.: 02/537 1949
fax.: 02/537 1948
GSM: 041/34 66 46
GSM: 031/34 51 51
<http://www.radio-viva.com>
e-mail: viva@radio-viva.com

Ob 40-letnici Ognjišča
Postojna, 4. september 2005
Na parkirišču Postojnske jame.

ognjišče
40 let z vami

Veliko srečanje
bralcev in
prijateljev
Ognjišča
25. srečanje PRO

Pridite, naj se znova pokaže, da smo ena družina,
zbrana okrog toplega domačega Ognjišča!

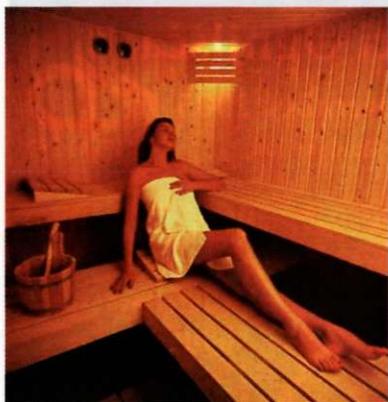
Iskani migranti

Avstralija bo v sezoni 2005/2006 odprla svoja vrata skoraj sto tisoč kvalificiranim priseljencem, kar je največje število migrantov po 50. letih prejšnjega stoletja. S tem korakom želi Avstralija ublažiti pomanjkanje delovne sile, ki ogroža njeno gospodarsko rast.

Avstralija je kvoto sprejema kvalificiranih priseljencev za to sezono povisala na 97.500, kar pomeni, da bo sprejela 20.000 več priseljencev kot v prejšnji sezoni. Posebno iskani so inženirji, komercialisti in računovodje ter poklici v zdravstvu. Predstavitvene akcije bodo letos izvedli v Londonu, Berlinu, Amsterdamu in indijskem Madrasu, prihodnje leto pa naj bi kampanjo preselili v tajski Bangkok, južnokorejski Seul, ameriski Los Angeles in filipinsko Manilo. Avstralija je v 50. letih prejšnjega stoletja izvedla množično kampanjo, ki je samo iz Velike Britanije privabila milijon priseljencev.

Vzdržal vročino

Finec Timo Kaukonen je v Helsinkih osvojil naslov svetovnega prvaka v času, ki ga je preživel v savni. Pri temperaturi prek 80 stopinj Celzija je namreč zdržal 13 minut in šest sekund. Svetovno prvenstvo poteka vsako leto, Kaukonen pa je v savni ostal dve sekundi več kot dosedanji štirikratni svetovni prvak, prav tako Finec Lea Puse. Med žen-

skami je zmagala Belorusinja Natalija Trifanova, ki je na vročini zdržala 8 minut in 38 sekund. Kot je ob osvojitvi medalje dejal Kaukonen, se je za ta naslov pripravljaval vse leto, vsak dan je tekel in kolesaril ter pazil na prehrano. Tekmovanja se je udeležilo več kot sto ljubiteljev sav-

ne iz 15 držav. Udeleženci tokratnega tekmovanja so imeli kopalke, sedeti pa so morali nepremično z rokami na kolenih. Temperaturo so s paro dvigovali vsakih 30 sekund, pred začetkom pa je moral vsakdo predložiti zdravniško potrdilo.

Grobišče v Welsu

Arheologi so v severnoavstrijskem mestu Wels odkrili veliko grobišče iz obdobja Rimljanov in Bavarcev. Odkritih je bilo skupaj 50 skeletov in žar ter gre za v zadnjih dveh desetletjih najpomembnejše arheološko odkritje v drugem največjem severnoavstrijskem mestu. Poleg skeletov so na grobišču iz 2. in 3. stoletja odkrili okoli 100 žar v obliki kamnitih skrinj ali glinastih posod, ena je celo steklena in je, čeprav je bila preprosto položena v zemljo brez kakšne zaščite, v celoti ohranjena. Odkrili so tudi številne grobne pridane, med njimi oljenke, glinaste posodje, bronaste fibule, majhne stekleničke parfuma, nakit in glinaste figurice pa tudi novc. Tega je pokojnik, kot je znano

iz antične mitologije, potreboval, da bi z njim plačal brodniku, ki bi ga čez reko popeljal v onostranstvo. Grobov iz 4. in 5. stoletja sicer arheologi na tem območju niso našli, odkopali pa so še grobove iz obdobja Bavarcev. Najdbe bodo zdaj restavrirali.

Film o Kursku

Ruska televizija je predvajala film o podmornici Kursk, ki je nastal po knjižni predlogi ruskega generalnega tožilca Vladmirja Ustinova z na-

slovom Resnica o Kursku. Film je režiral Andrej Selivanov, ki je uporabil gradivo generalnega državnega tožilstva. Filmska ekipa se je posvetovala s potapljači, konstruktorji podmornic, forenziki. Prvi del filma z naslovom Resnica o Kursku, ki vsebuje tako podvodne posnetke podmornice kot posnetke s površja, je podnaslovljen Brezno, drugi pa Eksplozija. Podmornica Kursk se je na dno Barentsovega morja potopila 12. avgusta 2000, umrlo je vseh 118 članov posadke.

Muzej

Rojstna hiša papeža Benedikta XVI. v gornjebavarski občini Markt am Inn bo postala muzej. Občinski svet je namreč sprejel ustrezen programski akt, s katerim želi opogumiti morebitne investitorje za nakup hiše. Med različnimi možnostmi si prizadevajo za javno ustanoviteljstvo mu-

zeja, občina pa ima do hiše predkupno pravico.

Prvič ženska

Ameriška prva dama Laura Bush je po šestih mesecih iskanja in preverjanja več sto kandidatov le našla naslednika šefa kuhinje v Beli hiši Walterja Scheiba. Za odgovorni položaj, na katerem se za sluzi okoli 100.000 dolarjev na leto, je prvič izbrala žensko, 42-letno Cristeto Comerford, Američanko filipinskega rodu, ki je bila doslej ena od Scheibovih pomočnic. Comerfordova se je izkazala z jedilnikom za 134 oseb v čast obiska indijskega premierja Manmohana Singha, sicer pa jo je izredno pohvalil tudi njen nekdanji šef Scheib. Scheib, ki ga je v Belo hišo pripeljala soproga prejšnjega predsednika Hillary Clin-

ton, jo je še označil kot najboljšo pomočnico, ki jo je imel v svoji 30-letni karieri. Njegova pomočnica v Beli hiši je bila od leta 1995. Kuhinja Bele hiše na mesec prehrani okrog 2.000 ljudi, med njimi tuje voditelje, državnike, plemstvo in predsednika ZDA, ki pa pri hrani ni prezahteven.

Dragi ponaredki

Neko Filipinko so ponarejena očala znamke Prada, ki jih je kupila za 11 evrov pri uličnem prodajalcu v Firencah, na koncu stala več tisoč evrov, saj jo je zaradi spornega nakupa ustavila in kaznovala policija. Policisti, ki so začeli z okrepljenim nadzorom v okviru boja proti ponaredkom, so 51-letnici, ki že več let živi v Italiji, izstavili denarno kazen v višini 3.333 evrov. Kaznovali so tudi dva mlada Belgijca, ki sta morala za vsako piratsko zgoščenko plačati 154 ev-

rov kazni. Samo v enem dnevu so v Firencah zasegli 1.159 ponarejenih predmetov, med drugim 136 torbic, 200 zgoščenk, 46 ročnih ur in 333 očal. Policija v Firencah je z akcijo začela maja, kazni za nakup ponarejenih izdelkov pa se gibljejo tudi do 10.000 evrov. Po uradnih podat-

kih se v Italiji vsako leto proda za od štiri do šest milijard evrov ponaredkov.

Tajanje ledu

Naglo tajanje ledu na večjem delu zahodne Sibirije bi utegnulo pospešiti segrevanje ozračja. Znanstveniki, ki so se vrnili s tega ruskega območja, so povedali, da se taja največja ledena površina na planetu, in to prvič od nastanka pred 11.000 leti. Večni led, ki meri milijon kvadratnih kilometrov, kolikor merita skupaj Francija in Nemčija, bi lahko ob tajanju izpustil v ozračje več milijard ton metana, ki ima učinek tople grede. Tajanje celotnega subarktičnega območ-

ja zahodne Sibirije poteka že tri do štiri desetletja. Rušenje tega naravnega sistema pa lahko povzroči pojave, ki jih ne bo mogoče več ustaviti.

Meduze

Špansko obalo so na veliko žalost in jezo turistov letos preplavile medu-

ze. Po podatkih španskega Rdečega križa so reševalci doslej pomagali okoli 11.000 ljudem, ki so jih opekle medu-

ze na plažah Katalonije, kar je dvakrat več kot lani. V mestecu Almunecar na južni obali Španije so zaradi številnih meduz celo odpovedali tradicionalno tekmovanje v plavanju čez zaliv. Vzrok za hitro razmnoževanje meduz so suša, velika vročina in čezmeren ribolov.

Draginja

Življenje v Varšavi in Pragi je bilo leta 2004 dražje kot v Bostonu, kažejo izsledki študije o prestolnicah štirih novih članic EZ, ki so jo objavili v Londonu. Praga, Varšava, Budimpešta in Bratislava so se precej dvignile na seznamu 130 najdražjih mest na svetu. Varšava se je z 92. mesta, na katerem je bila spomladi 2004, v letu dni po-

vzpela na 55. mesto in s to uvrstitvijo prehitela celo nekatera ameriška mesta, kot so Miami, Boston, Seattle in Atlanta. Na 55. mestu je s 75. pristala tudi Praga. Še vedno pa je najdražje mesto na svetu Tokio, sledita mu Oslo in Osaka. Med deseterico najdražjih so še Reykjavik, Pariz, København, Zürich, London, Ženeva in Helsinki. Na dnu seznama sta Teheran in Manila.

Vesoljec

Ruski kozmonavt Sergej Krikaljov, ki je ta čas na Mednarodni vesoljski postaji (ISS), je v vesolju doslej preživel že več kot 750 dni, s tem pa je postal človek, ki je v vesolju preživel največ časa, s čimer je podrl rekord Rusa Sergeja Avdejeva. 46-letni Krikaljov je od leta 1988 sodeloval v šestih vesolj-

skih odpravah. Dvakrat je bil na ruski vesoljski postaji Mir, dvakrat pa je poletel z ameriškim raketoplanom. Bil je tudi član prve posadke ISS leta 2000, na Mednarodni vesoljski postaji pa je tudi sedaj. Na Zemljo naj bi se vrnil oktobra.

Sonda proti Marsu

Po dveh neuspešnih poskusih je ameriška vesoljska agencija NASA izstrelila novo raziskoval-

no sondo na Mars, imenovano Mars Reconnaissance Orbiter (MRO). Sonda naj bi na 25-mesečni misiji preiskovala rdeči planet, da bi ugotovili, ali na njem obstajajo voda in možnosti za nadaljnje pristanke raziskovalnih misij na Marsu. Raketo so izstrelili tri dni zatem, ko se je na Zemljo vrnil raketoplan Discovery. Ena od treh kamer na krovu MRO ima eno najostrejših leč, ki naj bi ob raziskovanju planeta znanstvenikom omogočila pogled na skale in površino planeta. Druga kamera naj bi medtem pripravljala slike z visoko resolucijo, tretja pa razvila vremenski zemljevid Marsa. Vsi podatki bodo poslani nazaj na Zemljo s pomočjo največje antene, ki so jo kdaj poslali na Mars.

Ptici grozi izumrtje

Za majhno novozelandsko ptico kivi se čas kljub prizadevanjem, da bi jo obvarovali pred izumrtjem, izteka. Do prihodnjega leta naj bi populacija šestih vrst kivija na tej otoški državi štela le še 57.000 ptic, od dveh vrst pa naj bi od vsake preživelo le okoli sto ptic. Še pred desetimi leti so strokovnjaki našeli prek 85.000 kivijev. Ptica, ki je pogosta žrtev mack, psov in drugih sovražnikov, je zavarovana od leta

1991. Kivi je še skrivnost in biološki fenomen z lastnostmi sesalca in ptice. Znanstveniki še ne vedo dovolj o biologiji, obnašanju in prehranjevalnih navadah te ptice, zato je poskus vzreje in vračanja v divjino še v povojih. Dejavniki, ki vso zadevo še dodatno otežuje, pa je dejstvo, da potrebuje ptica za povsem samostojno življenje pet let, mladiči pa se izležejo le iz tretjine jajc.

Nizkocenovni vlaki

Italijanske državne železnice so po zgledu nizkocenovnih letalskih prevoznikov uvedle vlak s poceni vozovnicami. Vlak, imenovan Trenok, vozi na 580 kilometrov dolgi progi od Milana do Rima enkrat dnevno tja in nazaj. Za vozovnico je treba odšteti devet evrov, običajna vozovnica stane 46 evrov, kupiti pa jo je mogoče prek spletnih strani ali klicnega centra. Na železnicah razmišljajo tudi o razširitvi ponudbe na proge na jugu Italije, o podobni ponudbi za čezmejna potovanja pa še ne. Vlak, ki premore le vagon drugega razreda in nima dodatnih storitev, namesto glavnih postaj uporablja stroškovno ugodnejše predmestne. Zaposleni v hčerinski družbi prejema za 17 odstotkov nižje plače kot tisti pri državnih železnicah.

Anna Müllerer

Skrivnost diska

Julija 1908 je italijanski arheolog Luigi Perne izkopal disk iz gline v ruševinah festskega dvora, ki je bil porušen nekako leta 1700 pred našim štetjem. Objekt s premerom 17 centimetrov in debelino 20 milimetrov je že takrat pritegnil zanimanje znanstvenika. Na vsaki strani diska je več kot sto znakov, razporejenih v obliki spirale. Predmet je še vedno ponos arheološkega muzeja na Kreti in še vedno ostaja ena najtežjih ugank Sredozemlja. Napisov še vedno niso razvozlali in tudi raziskave mikenske kulture niso dale upanja na rešitev te uganke. Domnevajo sicer, da je vsebina diska povezana z neke vrste abecedo, a dokazov za to ni. Pojavlja se 46 znakov, kar je po mnenju mnogih preveč za abecedo in premalo za slikovni sistem, sistem je lahko samo silabičen. Kateri jezik je zapisan na disku, se prav tako ne ve. Lahko bi bil staroevropski substrat, ki podobno kot baskovščina ne spada v indoevropsko skupino jezikov, druga možnost pa je zelo arhaična oblika grščine. Najbolj pa preseneča to, da so bili znaki nanj od-tisnjeni. Za zdaj na Kreti niso odkrili nobenega drugega podobnega diska.

Bizantinska cerkev

Jordanski arheologi so v bližini Karaka na zahodu Jordanije, 118 kilometrov južno od Amana, odkrili ruševine bizantinske cerkve. Določili so, da izvira iz petega ali šestega stoletja. Del njenih zidov se je ohranil presenetljivo dobro. Enonadstropna cerkev zajema površino 140 kvadratnih metrov, njena tla iz mozaikov so pokrita z risbami. V glavno dvorano vodijo trije vhodi. V Jordanski dolini so našli že veliko bizantinskih cerkva. Prav na teh krajih je po izročilu Janez Krstnik potopil Jezusa Kristusa v Jordan in ga kot prvega krstil. Z vrsto arheoloških najdb, ki so jih odkrili od leta 1996 med reko Jordan in Tel al Harrom, so identificirali to območje kot Betanijo, kjer je živel Janez Krstnik. Na hribu Tel al Harr so ruševine bizantinskega samostana z nekaj cerkvami, velikimi bazeni za krščenje in s sistemom za shranjevanje vode.

Rimsko pokopališče

Velike arheološke najdbe so zagotovo zelo redke, vendar se tu in tam še vedno zgodijo. Arheologi so v avstrijskem mestu Velsu odkrili veliko nahajališče iz rimskih časov. Našli so petdeset skeletov, številne posode in kovance. Ob staro pokopališče, ki ga postavljajo v čas med drugim ali tretjim stoletjem pred Kr., so prvič neleteli pred enim letom v času zemeljskih del pri graditvi poslovnih prostorov in podzemne garaže. O najdbi so molčali zato, ker so se bali roparjev, saj je najdišče po besedah Renate Miglbauer res pravo darilo usode. Do sedaj so izkopal tudi nekaj glinenih svetilk na nafto in veliko posode za kozmetiko in parfume. Vse to so Rimljani pokopali skupaj s pokojniki, ker so bili prepričani, da jim bo to pomagalo na poti v posmrtno življenje. Izkopavanja se nadaljujejo, gradbena dela pa so začasno ustavili. Najdbe bodo zagotovo osvetlile način življenja v tistem času na tistem območju.

Vsak četrti laže

Ljudje, ki iščejo službo, v svoj življenjepis zapišejo tudi lažne podatke, nekateri iskalci zaposlitve pa so celo priznali, da si izmislijo celo polovico podatkov o svojih delovnih izkušnjah. Ta mesec je o tem poročal Britanski inštitut za kadre in revizijo. V poročilu je napisano, da skoraj četrtina podjetij sploh ne preverja priporočil in potrdil o kvalifikaciji iskalca zaposlitve. Vse raziskave so naredili na podlagi primera, v katerem delavcu grozi zapor na kazen, ker je s ponarejenim življenjepisom dobil delovno mesto s plačo 115 tisoč funtov letno. Nill Tylor je namreč v življenjepis zapisal, da ima magisterij iz sodne medicine, kar pa v resnici ni držalo. Pojav neresničnih življenjepisov pa ni značilen le za zdravstvene zavode. Povprečno enkrat na leto so delodajalci prisiljeni dalavca zavrniti, ker je imel v življenjepis neresnične podatke ali pa so prepozno spoznali, da so najeli lažnivca, ki ni sposoben izpolnjevati svoje naloge. Podatki iz leta 2001 kažejo, da je 7,5 od 25,3 milijona britanskih iskalcev dela svoje prihodnje delodajalce nalagalo. Povzročena škoda znaša okoli milijardo funtov.

Ugodnosti za nove naročnike revije Demokracija:

- prvi mesec boste revijo prejeli brezplačno
- brezplačno prejmete majico Demokracija
- sodelujete v žrebanju za eno od knjig naše založbe

Naročnina na revijo Demokracija je lahko tudi darilo.

Naročilnica

Akcija - novi naročniki - prvi mesec **brezplačno!**

Plačilo s položnico • Uredništvo revije Demokracija • p.p. 4315, 1001 Ljubljana

DEMOKRACIJA

ime in priimek: _____

pošiljati začnete dne: _____

datum rojstva: _____

datum: _____

ulica: _____

podpis naročnika: _____

kraj, poštna št.: _____

Davčni zavezanec: da ne

Če želite 8-odstotni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate: upokojenec invalid brezposeln študent ali dijak

S to naročilnico se zavežujem, da bom naročnik Demokracije najmanj eno leto!

cena: 550 SIT

Poletje je Afriki prineslo novo humanitarno katastrofo, ki je večinoma prizadela države Podсахarske Afrike, med njimi najbolj Niger. Čeprav so iz te države, ene najrevnejših na svetu, že oktobra lani začeli prihajati prvi klici na pomoč, namenjeni mednarodni skupnosti, pa se je slednja odzvala prepozno in sedaj smo lahko le nema priča novemu izbruhu lakote, ki je na črni celini žal postala stalnica v sušnih poletjih.

V Podсахarski Afriki je na obzorju nova humanitarna katastrofa. V Nigru zaradi lakote, ki jo je povzročila lanska slaba letina, trpi že četrtna prebivalstva.

di na to, da se Afrika vse prepogosto zanaša na zunanjo pomoč, predsem iz Evrope, Azije in Amerike, namesto da bi za pomoč prosila sosednje države. Tudi mnogi afriški voditelji se zanašajo na pomoč bogatih držav, namesto da bi najprej poskusili preprečiti tovrstne katastrofe oziroma iskati pomoč pri sosednjih državah. Prav tako humanitarna pomoč dolgoročno ničesar ne izboljša, če se hkrati ne poskušajo raziskati in odpraviti vzroki, ki državo pahnejo v

Nova sezona lakote

Nova velika lakota?

A kako je do tako velike katastrofe lahko prišlo, čeprav so jo napovedovali? V Nigru imajo skoraj vsako poletje težave s hrano, saj v mesecu avgustu ponavadi zmanjka zalog iz prejšnjega leta, naslednja zetek pa je šele oktobra. A letos so že pred časom pošle že tako skromne zaloge hrane, kajti lanska letina so večinoma uničile kobilice, s katerimi se morajo v tem delu sveta pogosto spopadati, za sabo pa puščajo samo opustošenje. Posledica tega je, da je danes v Nigru 3,8 milijona ljudi, to je skoraj tretjina prebivalstva, resno ogroženih zaradi podhranjenosti, od tega je skoraj polovica otrok. Večina prebivalcev za nastali položaj krivi vlado, ki naj ne bi bila pravočasno poskrbela za zadostne zaloge hrane, kot so storili v sosednjem Maliju. Tam se tako kot v Nigru srečujejo z istimi težavami, predvsem s slabimi letinami, a je vlada pravočasno zagotovila prebivalstvu zadostne zaloge hrane in tako skoraj povsem preprečila letošnjo lakoto, medtem ko v Nigru govorijo že o tretji veliki lakoti. Prva je trajala kar pet let (1968–1973), druga pa od leta 1984 do 1985. Mnogi se bojijo, da bo letošnje leto nov prelomni datum v temni preteklosti te države. Prebivalstvo se je zato že začelo množično seliti, predvsem s podeželja v mesta in na jug države, v upanju, da bodo tam prišli do nujno potrebne hrane in medicinske oskrbe. Majhne vasi so se povečini spremenile v kraje duhov in o tem, da so bile poseljene, pričajo samo mnogi sveži grobovi, v katerih

ležijo ljudje, ki niso pričakali selitve, še manj pa pričakovano pomoč.

Premalo in prepozno

“V času, ko smo začeli opozarjati, da Nigru grozi lakota, bi potrebovali 7 milijonov dolarjev za preprečitev katastrofe. V maju bi jih potrebovali 16, danes pa jih potrebujemo najmanj 30, da bi lahko nahranili samo tisti del prebivalstva, ki je najbolj ogrožen,” je v imenu Združenih narodov dejal Gian Carlo Cirri. A kot ponavadi se je Zahod na krik na pomoč začel odzivati, šele ko so svet začeli obkrožati pr-

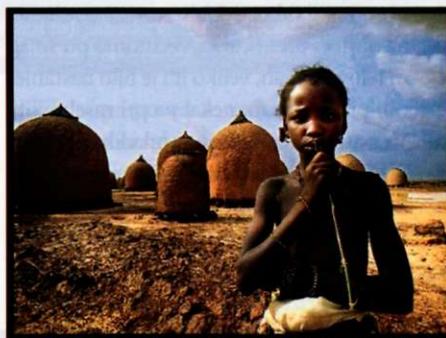
zično zateka, pa se bojijo predvsem izbruha epidemij in nalezljivih bolezni, ki bi zahtevale nove smrtne žrtve.

Ali je pomoč učinkovita?

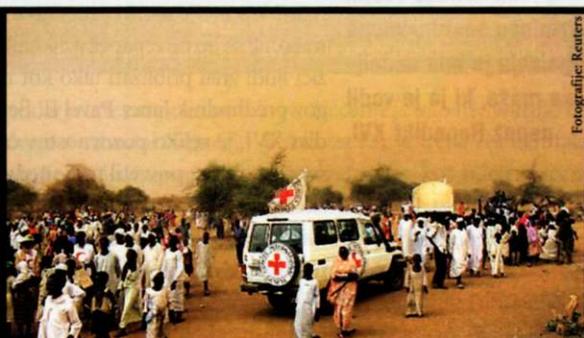
Ob humanitarni katastrofi v Afriki je do izraza znova prišla apatičnost bogatih držav, ki se žal na takšne katastrofe odzivajo, ko je že prepozno. Očitno se je predvsem Zahod že navadil na stalno lakoto, vojne in opustošenje v Afriki. Zdi se, da skoraj vsaka država na črni celini trpi zaradi takšnih ali drugačnih problemov. V Nigru so vsaj v političnem pogledu

lakoto. Tako se v Nigru na primer ne bo nič izboljšalo, če vlada ne bo začela gledati, kaj bi lahko država sama storila, da bi preprečila katastrofo. Območje Podсахarske Afrike načeloma nima slabih letin, a če se presežki hrane ne bodo shranjevali, bo državo spet prizadela lakota.

Pri tem pa ne gre samo za Niger, ampak za večino afriških držav, ki ne posvečajo dovolj pozornosti razvoju kmetijstva. Tako se države zmeraj znova znajdejo v začaranem krogu, ko se bogate države odzovejo, šele ko je prepozno, nemalokrat pa denar za pomoč

• Prebivalci Nigra množično zapuščajo svoje domove in se odpravljajo v mesta v upanju, da bodo tam prišli do hrane in zdravstvene oskrbe.

• Za izbruh lakote v Afriki bi lahko krivili tudi odvisnost afriških voditeljev od pomoči bogatih držav, ki pa ponavadi pride prepozno.

vi posnetki obupanih ljudi, s tem pa tudi prve pošiljke pomoči. Na pomoč so prve priskočile arabske države in Francija, ki je Niger tudi kolonizirala. A do sedaj je prišlo komaj za tri in pol milijona dolarjev pomoči, kar še zdaleč ni dovolj glede na razsežnosti katastrofe. Prav tako predstavniki ZN opozarjajo, da se lahko kriza začne širiti tudi v Burkinno Faso in Mavretanijo. V večjih mestih, kamor se prebivalstvo mno-

precej na boljšem kot drugod v Afriki. Tu vsaj ni strahotnih vojn in vojaškega nasilja (kot v Sudanu), popolnoma skorumpiranega političnega sistema (v Nigeriji), diktatorskih režimov (v Kongu, Centralnoafriški republiki) ali vojaških udarov (zadnji je bil pred slabim mesecem v Mavretaniji). Izbruh lakote v Podсахarski Afriki je tako le eden v nizu temnih dogodkov, ki nenehno pretresajo celino. Ob tem so mnogi začeli opozarjati tu-

zaide tudi v napačne roke. Takrat slika te celine postane še bolj črna in prihodnost Afričanov še dolgo ne bo drugačna.

Če želite tudi sami pomagati ljudem v stiski, lahko v ta namen nakazete humanitarni prispevek. Vse, kar morate storiti, je, da izpolnite in vplačate poštno nakaznico z naslednjimi podatki: Slovenska Karitas, Kristanova ulica 1, 1000 Ljubljana. TRR: 02140-0015556761. Sklic: 00 100805 s pripisom: Lačni otroci – Niger.

Ana Müller

V Nemčiji so se končali dvajseti Svetovni dnevi mladih, ki so se jih množično udeležili mladi katoličani z vseh koncev sveta.

Fotografije: Reuters

Dnevi mladosti in vere

Nemško mesto Köln je bilo letošnje prizorišče Svetovnih dnevov mladih, udeležilo pa se jih je okoli milijon mladih katoličanov z vseh koncev sveta. Vrhunec šestdnevnega dogajanja je bila nedeljska maša, ki jo je vodil papež Benedikt XVI.

Obisk Nemčije je bil tudi njegov prvi uradni obisk v tujini, odkar je aprila postal novi vrhovni poglavar Rimsko-katoliške cerkve, zato so njegovo udeležbo na dnevih mladih ves čas budno spremljali tako mediji kot mladi romarji. Večino je namreč močno zanimalo, ali se bo novi papež veliki množici ljudi znal približati tako kot njegov predhodnik Janez Pavel II. Benedikt XVI. je veliko pozornosti v času svojega obiska posvetil tudi medverskemu dialogu, s čimer nadaljuje vatikansko politiko zadnjih let, ki jo je utrdil predvsem njegov predhodnik.

Mladi preplavili Köln

Svetovni dnevi mladih, letošnji so bili dvajseti, so se uradno začeli 16. avgusta, neuradno pa teden dni poprej, ko so mladi z vsega sveta prišli v Nemčijo in se razkropili po župnijah po celotni državi. Na ta način so spoznavali deželo, njene prebivalce ter predvsem delovanje Katoliške cerkve v Nemčiji, prav tako pa so gostiteljem pomagali s prostovoljnimi delom. Letošnjega srečanja naj bi se bilo po neuradnih podatkih udeležilo do milijon mladih ljudi, ki so prišli iz 170 držav, največ pa jih je bilo iz Evrope. Najbolj množič-

no so se jih udeležili Italijani, Francozi in seveda Nemci. V Nemčijo se je odpravilo tudi okoli deset avtobusov s slovenskimi romarji. Ko so se udeleženci z vseh strani Nemčije zgrnili v Köln, je bilo mesto popolnoma okupirano, in kamor koli si se obrnil, si lahko videl le množice mladih. Slednji so prenočevali večinoma po šolah in telovadnicah, veliko jih je bilo nastanjenih pri družinah, nekaj pa pri zasebnikih. V času Svetovnih dnevov mladih so se mladi srečevali pri najrazličnejših dejavnostih – od prostovoljnih del do debatnih forumov in seveda pri molitvah in mašah. Geslo letošnjega srečanja je bilo "Prišli smo častit Njega", izbral pa ga je pokojni papež Ja-

nez Pavel II. Veliko jih je v Nemčijo prišlo tudi zaradi papeževega obiska in do zadnjega dne, ko je Benedikt XVI. daroval mašo, se je število mladih v Kölnu skoraj podvojilo.

Papež navdušil mlade

Benedikta XVI. so v Nemčiji sprejeli z velikim navdušenjem. Njegovi javni nastopi so močno spominjali na čas Janeza Pavla II., saj so množice mladih novega svetega očeta prav tako spremljale na vsakem koraku in se z glasnimi vzkliki vesela odzivale na njegove nagovore. Benedikt XVI. pa je na svojega predhodnika spominjal predvsem z medverskim dialogom, ko se je srečal s predstavniki muslimanske, judovske in evangeličanske cerkve v Nemčiji. Poleg Janeza Pavla II. je to edini papež, ki je prestopil prag sinagoge, pri obisku muslimanske skupnosti pa je njene pripadnike pozval, naj se uprejo terorizmu in tistim posamezni-

• Dnevi mladih so se začeli s spoznavanjem življenja v Nemčiji in prostovoljnimi delom. Slednjega je med mladimi čedalje manj.

kom, ki ga propagirajo; proti terorizmu naj se bojujejo skupaj z lokalnim prebivalstvom in oblastmi, saj je dialog v boju zoper terorizem bistvenega pomena. Ko je obiskal sinagogo, je obsodil holokavst in opozoril na antisemitizem, ki je danes v svetu še vedno močno navzoč.

Benedikt XVI. je v svojih nagovorih in srečanjih mlade udeležence zelo navdušil. Navdušenje, s katerim so ga mladi sprejemali, bi lahko primerjali z navdušenjem, s kakršnim so sprejemali Janeza Pavla II. Očitno je mladim vernikom všeč, da se politika Vatikana do zdaj ni spremenila, saj Benedikt XVI. ne odstopa od moralnih stališč, ki jih je zagovarjal že njegov predhodnik. Mediji pa so kljub temu želeli doka-

• Organizatorji so bili deležni pohval, saj so dobro poskrbeli za nastanitev in preskrbo mladih romarjev.

toliška cerkev na enem kraju zbrala milijon mladih v povprečni starosti od dvajset do trideset let in prepovedala uporabo kondomov, čeprav

ke kot evangeličanske. V zahodni Nemčiji se za verne opredeljuje 32 odstotkov populacije, v vzhodni pa ta delež znaša le še 20 odstotkov po-

poslali posnetke, da se lahko tudi v državi, kjer se ta čas največ ljudi odreka svojim verskim koreninam, zbere na stotisoče mladih katoliča-

stotkov vseh novorojenčkov krstijo.

Minulo srečanje je bilo zato velika priložnost Katoliške cerkve v Nemčiji, da svetu pokaže, da še niso izgubljen primer, kar se tiče vere, in da je prihodnost Cerkve predvsem v mladih. Ti so se množično angažirali pri pripravah in sodelovanju za Svetovne dneve mladih, vse z namenom, da bi iz Nemčije svetu lahko

• Papež je v času svojega obiska v Nemčiji obiskal tudi judovsko in muslimansko skupnost ter nadaljeval politiko medverskega dialoga.

• Nedeljske sklepne maše, ki jo je daroval papež Benedikt XVI., se je udeležilo okoli milijon ljudi.

zati, da bo Benedikt XVI. le stežka dosegel priljubljenost Janeza Pavla II., to pa predvsem zaradi svojih konservativnih stališč. A v resnici je situacija obrnjena; kot primer za to lahko navedemo dejstvo, da so se mnogi mediji zgražali nad tem, da je Ka-

zati bila ta prepoved že večkrat utemeljena in ni od včeraj. No, v Kölnu je v zvezi s tem prišlo do manjšega incidenta, ko so trije prostovoljci brezplačno delili kondome in so jih nekateri udeleženci verbalno napadli, kar priča o tem, da se jedro mladih katoličanov strinja s pogledi Vatikana na to problematiko, čeprav mu zaradi tega očitajo konservativnost.

Evropska nevernost

Kölna za srečanje mladih katoličanov verjetno niso izbrali naključno, saj je že dalj časa znano, da se je Nemčija od vseh držav stare celine še najbolj distancirala od svoje verske dediščine, tako katoliš-

pulacije. Vendar je lažje razumeti pomanjkanje vere v vzhodni Nemčiji, saj je to posledica dolgotrajnega komunističnega režima, kot pa v zahodni. In čeprav je pomanjkanje vere v Evropi že dolgo znan problem, imajo nekateri v Vatikanu Nemčijo za izgubljeno. Cerkve so prazne, politiki na oblasti so neverni in le 15 od-

nov. Srečanje je bilo nedvomno uspešno, za kar je treba čestitati tako organizatorjem kot udeležencem, vprašanje pa je, kakšne dolgoročne posledice bodo prinesli dvajseti Svetovni dnevi mladih. Ali se bo Evropa s tovrstnimi dogodki lahko znebila naziva "neverna stara celina"?

Ana Müllner

RADIO UNIVOX

107.5 MHz

RUMENE STRANI

SLOVENIJA TEL

im

INTER MARKETING

www.rumenestrani.com

intervju

Fotografija: Gregor Pohleven

Je redni profesor na Teološki fakulteti v Ljubljani, kjer predava osnovno bogoslovje, živa verstva in misiologijo, hkrati pa kot publicist v svojih kolumnah in komentarjih v nekaterih slovenskih medijih redno predstavlja svoje poglede na aktualno družbenopolitično dogajanje tako v Sloveniji kot v svetu.

V preteklih dneh so v Nemčiji potekali Svetovni dnevi mladih, na katerih se je zbralo nekaj stotisoč mladih z vsega sveta. Kaj je po vašem mnenju razlog, da se mladi kljub kot radi rečemo, čedalje bolj sekulariziranim sodobnem svetu še vedno tako množično udeležujejo tovrstnih srečanj?

Mislím, da se mladi tovrstnih srečanj tako množično udeležijo zato, ker iščejo globlji smisel življenja. Živimo namreč v svetu, kjer je najvišja vrednota denar in kjer je vse drugo manj pomembno. Ker nam denar ne more prinesiti notranjega zadovoljstva, predvsem pa nam ne more dati pravega smisla življenja, moramo vse to iskati drugje. Cerkev je pri iskanju smisla zelo privlačna, saj ima nekatere smernice, ki so videti trajne in stabilne. Temelj vsega je seveda osebni odnos z Bogom. Če je ta odnos pravi, potem lahko postavimo bivanjsko trdnost, ki nam daje suverenost in pogum, s čimer je bistveno lažje živeti. In mladi očitno čutijo, da lahko vse to dobijo na takšnih srečanjih.

Letošnje srečanje si bomo poleg velikega števila mladih in tega, da se ga je udeležil tudi papež, posebej zapomnili po dogodku, ko je neka očitno neuravnovešena Romunka ubila brata Rogerja, ustanovitelja Taizeja. Kako vi vidite to tragedijo?

Ta umor je nekaj strašnega, hkrati pa zelo zgovorno kaže, kako je naša zahodna družba razbolena. Brata Rogerja, ki je bil nekakšen svetilnik zdravega duha v naši zahodni družbi, je ta bolni del naše družbe pokosil. Kljub temu mislim, da bo to dejanje, prav zato ker se je zgodilo takšne-

tem pa je nastalo velikansko Jezusovo gibanje, ki ga danes predstavljajo mladi v Kölnu, v Taizeju in sploh vsi v krščanskih Cerkvah ter ne nazadnje vsi, ki jim Jezus kaj pomeni. In teh ni malo! Brat Roger je torej spet eden tistih temeljnih kamnov, ki so potrebni, da civilizacije najdejo nov zagon, novo življenjsko moč in novega duha.

Vse torej, kar Cerkev na neki način tlači, jo na drugi strani – ironično – še bolj okrepi.

Drži, ampak tukaj ne gre samo za Cerkev. Gre na splošno za ta pozitivni duh – ali bolje, za Svetega Duha, ki ga pošilja Jezus in ki že stoletja vodi ljudi. Ta Duh lahko ljudi navdihuje neposredno kot vernike v Cerкви ali prek nekakšnega splošnega načina življenja v družbi, tako da drug drugega opazujemo in se v vsem dobrem posnemamo.

Torej lahko pričakujemo še več novih bratov Rogerjev?

Upam! Poglejte, koliko kristjanov se je v Jezusovem imenu tudi za ceno življenja uprlo nacističnemu in komunističnemu terorju in ga s svojo človekostjo, izoblikovano po Jezusu, tudi za ceno lastnega življenja premagalo. Naj omenim le nekatere svetnike: Maksimilijan Kolbe, Edith Stein, Jurij Popieluško, nadškof Vovk, Lojze Grozde idr. Za bratom Rogerjem bodo danes drugi povzeli plamenico božje ljubezni in jo prižigali med razdeljenimi kristjani in razdeljenim človeštvom. Božjo ljubezen bodo izpričevali s svojimi dejanji, zgledom in življenjem; pred sebične osebne ali skupinske interese bodo postavljali človeka, njegovo dostoj-

ni in jeli popolni odpustek. Se vam zdi, da so popolni odpustki dandanes še "dopustni"?

Veste, ljudje smo simbolna bitja, zato morajo obstajati vedno kakšna simbolna dejanja, s katerimi si v konkretnih kretanjih in dejanjih pokažemo, da nas ima Bog rad, da je usmiljen in da nam odpušča. Odpustki so eden izmed načinov, da si to izrazimo. Ko namreč prejmemo odpustek, se zavemo, da Bog ne obupa nad nami in da se nam ga ni treba bati, da potemtakem tudi nam ni treba obupati nad seboj zaradi svojih zlih dejanj, ampak da smo sposobni tudi dobrih. Zato imajo odpustki v Cerкви svoj pomen. Hkrati gre pri odpustkih tudi za to, da s tem, ko opraviš spoved, zmoliš določene molitve in storiš kaj dobrega drugim, pokažeš pripravljenost, da si do sebe in drugih dober, kakor je Bog do tebe in ljudi nasploh. Tako Bogu pokažeš, da si vesel in hvaležen, ker te ima rad. Gre torej za simbolno dejanje ljubeče povezanosti z Bogom in to je vsa umetnost odpustkov.

Kar se tiče odpustkov, bi bili verjetno sporni, če bi se podeljevali za denar kot denimo v srednjem veku?

Ja, čeprav se tudi takrat niso podeljevali vedno za denar. Zadeve v zvezi z odpustki so se namreč precej posploševale in poenostavljale, ker je v začetku 16. stoletja prislo do hudega spora med dvema vizijama krščanstva. Ko pa se ljudje kregamo, drug drugega karikiramo in se vse bolj demoniziramo, karikiramo ter demoniziramo tudi njegove poglede in dejanja. Nasprotnik ne more imeti nič dobrega. To so tedaj počeli tako protestanti kot katoličani.

So torej zadeve z odpustki napihnjene?

Kdor išče razloge za prepir in razdor, jih bo vedno našel. Dejstvo je, da se Katoliška cerkev in Cerkev, ki so izšle iz reformacije, v marsičem razliku-

Disidentska drža vedno draži

Pogovor z dr. Dragom K. Ocvirkom

mu človeku, sprožilo zdravo reakcijo, namreč da bodo ob tem mnogi znova pretehtali svoje življenje in družbo, v kateri živimo, in se usmerjali po tem svetilniku življenja, ki je bil brat Roger.

Naj je namreč videti vse skupaj še tako tragično, ampak nekaj podobnega se je zgodilo z Jezusom. Njega so pribili na križ, ljudje so se razbežali in videti je bilo, da je vsega konec. Po-

janstvo in poskušali zadovoljiti njegovo bivanjsko potrebo po telesnem in duhovnem kruhu.

Ostaniva še malo pri Svetovnih dnevih mladih. Nekateri je tik pred tem razburila izjava papeža Benedikta XVI., ki je dejal, da bodo vsi, ki bodo na dnevih mladih opravili spoved, obhajilo in ki bodo molili, pre-

jejo. Ekumenizem, delo za edinost kristjanov, pač ni v tem, da bomo drug drugemu predpisovali, kakšni moramo biti, ampak v tem, da poskušamo razumeti posebnosti drugih kristjanov in razlike med nami, hkrati pa odkrivati, kje moremo v moči Jezusovega duha in z gleda kaj skupaj storiti, da bi bilo na svetu manj gorja, več veselja do življenja in upanja.

Zanimivo je, da vsaj pri nas neumnosti glede »

» odnosov med Cerkvijo in drugimi verstvi v teh dneh širijo nekateri sociologi religije in novinarji. Tako je sociolog klatil neumnosti, češ da je papež prepovedal skupno maševanje katoličanov in protestantov. Slednji sploh nimajo maše, odpravili so jo in jim do somaševanja pač ni. Novinar iz Kölna je sporočil še večjo neumnost in se zgražal, ker papež in Judje niso skupaj maševali med papeževim obiskom sinagoge. Seveda, spet je bil kriv papež, ki da je zadržal konservativen katoličan in noče maševati z Judi. Isti sociologi in novinarji se bodo ob drugi priložnosti zgražali, da je Cerkev menda silila protestante in Jude k maši. Razumi, kdor more! Ker takšne nesmisle trosijo profesionalci (!?), zraven pa obvezno ošvrknejo Cerkev, papeža ali nadškofa, je njihov namen gotovo le ta, da bi Cerkev blatili, četudi je zato treba lagati, podtikati, zavajati. Kot da bi se Ozna preselila v medije in na FDV.

V zadnjem času precej odmeva pridiga nadškofa Alojza Urana pri tradicionalni maši ob Marijinem pazniku na Brezjah. Vi ste o teh odzivih v eni izmed svojih kolumn zapisali, da se v državo plazita cinizem in vulgarnost. Kaj natančno ste mislili s tem?

V Dnevniku sem zapisal Kocbekovo misel iz leta 1945, da se v deželo širi neka posebna vulgarnost, ki je v tem, da "preprosti ljudje, izobraženci, vsi začenjajo govoriti o Cerkvi, kleru, konfesiji s posmehom, prezirom in značilno sociološko oceno, ki hoče tudi duhovno ocenjevati". Mislim, da se je ta vulgarnost odtlej ves čas stopnjevala. Začelo se je s komunizmom, ki je bil že v temelju vulgaren režim, nadaljevalo pa tudi potem, ko ga formalno ni bilo več. Po demokratičnih spremembah v začetku devetdesetih let se je ta vulgarnost samo nekoliko pritajila, nato pa je znova prišla na plano. Tudi zato smo imeli vse tiste silne medijske pogrome nad nadškofom Rodetom.

V zvezi z nadškofom Francem Rodetom ste v kolumni v Dnevniku zapisali zanimivo misel, češ da je prav s tem, ko si je v nasprotju z drugimi določene stvari upal povedati na glas in dovolj kritično, pomembno pripomogel k spremembi oblasti v Sloveniji.

Ta Rodetova pokončnost, ki ste jo omenili in jo omenjam tudi sam, je poleg drugih maloštevilnih pokončnih ljudi, ki nikdar niso klonili, pripeljala do sprememb v družbi. Ljudje so se opogumili, videli so zgled, neuklonljivost, začeli so se zavdati, da kontinuiteta ni vsemogočna, in nazadnje zbrali dovolj poguma, da so jo nagnali. Pri tem je treba poudariti, da ne gre samo za politične spremembe, ampak za spremembo splošne družbene klime. Mislim, da se šele zdaj dogaja pravi prelom s komunističnim režimom in njegovim terorjem. Zanimivo v tem primeru je, da letos ni bilo vulgarnih odzivov na brezjansko pridigo nadškofa

Hvala, tovariši, a zdaj smo v demokraciji in kristjani smo člani te družbe in državljani te države. Tudi naša je, zato bomo po svojih najboljših močeh skrbeli zanjo, to je naša pravica, dolžnost in čast!

Urana, če odštejemo nekaj vedno enakih psovanih standardnih fanatičnih antikatoičanov.

Po vaše so torej kritični Rodetovi nastopi pomembno pripomogli k splošnim družbenim spremembam. Kaj pa Cerkev? Kaj so prinesli Cerkvi? Nekateri namreč pravijo,

Šele zdaj se dogaja pravi prelom s komunističnim režimom in njegovim terorjem.

da so njegovi nastopi ljudi prej odvrčali od Cerkve, kot pa jih privabljali vanjo.

Tukaj bi potegnil vzporednico. Enako se je namreč ves čas govorilo o Janezu Jansu ali Jožetu Pučniku. Disidentska drža vedno odvrča. Odvrča preproste ljudi, ker jih je strah in bi radi imeli mir. Rečejo: Preveč je že bilo gorja, tiho bomo, saj zdaj ni tako hudo. Kaj bi jih dražili! Na intelektualce pa takšna drža deluje drugače. Praviloma jih silno draži, saj vedo, kako so se prodali, vedo, da delajo proti svoji vesti in pameti in da so brez hrbtenice. Disidentska drža posameznikov jih vedno znova opominja na njihovo lakajstvo in zato oporečnike sovražijo in blatijo.

Vrniva se k Uranovi pridigi. Nekako prevladuje ocena, da je nadškof v njej nakazal, da v svojih javnih nastopih ne bo govoril samo o veri in Bogu, ampak bo delno nadaljeval tradicijo Rodeta, ki je v svojih nastopih go-

voril tudi o splošnih družbenopolitičnih vprašanjih. Podpirate takšno njegovo držo?

Podpiram, kajti to, kar je govoril nadškof, ni nič drugega kot to, kar mora govoriti. Treba se je namreč zavedati, da je krščanstvo subverzivno, kot to pravi francoski filozof Bergson. Jezusa so namreč na križ pribile tako religijske kot politične oblasti, kar pomeni, da je bil zelo moteč za takratno družbeno in politično elito. Jezus sam pravi, da so njegovi učenci kvas sveta – kvas nekaj spremeni. Kakšna vera bi bila in kakšni Jezusovi učenci bi bili, če ne bi analizirali, poskušali razumeti družbenih pojavov ter iskali in ponujali boljših rešitev? Ali niso kristjanom prav ti, ki jih izganjajo iz družbe, metali naprej, da je vera opij, ki človeka odtujaže družbi in ga onesposobi, da bi družbo spreminjal na bolje? No, kadar pa to počnemo, zaženejo vik in krik, kako to ni naše delo in naj kar pustimo, da nam bodo oni že prav vladali. Hvala, tovariši, a zdaj smo v demokraciji in kristjani smo člani te družbe in državljani te države. Tudi naša je, zato bomo po svojih najboljših močeh skrbeli zanjo, to je naša pravica, dolžnost in čast!

Poleg tega je treba vedeti, da je zahodno krščanstvo vzpostavilo zahodno civilizacijo, zato ima vso pravico, da opozarja na morebitne zatanjotnosti, ki vodijo v njeno uničenje. Krščanstvo je vedno opravljalo tudi civilizacijsko poslanstvo. Vzemimo na primer nas, Slovane. Kdo nas je opismenil? Brata Ciril in Metod, zaradi česar nekateri Slovani uporabljajo cirilico. Prvi slovenski spisi so bila cerkvena besedila. Lahko greste tudi v Vietnam, kjer vam bodo povedali, da jim je pisavo in slovnico naredil jezuitski misijonar Aleksander z Rodosa; Očipvejci povedo, da je njihov jezik zapisal in rešil naš mi-

sijonar škof Friderik Baraga. Krščanska vera deluje v vseh družbenih razsežnostih od zasebne in osebne do kulturne in civilizacijske in ni razloga, razen totalitarnosti, da bi tega ne delala tudi danes pri nas.

Nadškof Uran je v svoji pridigi pozdravil namero nove vlade, da bo skušala s posebnim skladom pluralizirati slovenski medijski prostor. Kakšno je vaše mnenje o tem? Je po vaše medijski prostor v Sloveniji dovolj pluralen?

Mislim, da je stanje v slovenskih medijih samo nadaljevanje tistega, kar smo imeli v komunizmu: idejno, vrednostno in politično gotovo ni uravnotežen. Skrajno nespodobno je na primer, da nacionalno televizijo dejansko vodi nekdanji predsednik zveze komunistov. Tudi v časopisju beremo vedno eno in isto. Svetla točka je Večer, ki skuša stvari prikazovati tudi iz drugega zornega kota, vendar je to premalo, da bi lahko rekli, da je tisk pri nas uravnotežen.

Zakaj po vašem mnenju ni uravnoteženosti? Gre tu za pomanjkanje t. i. desnih novinarjev ali je problem pri vodstvih medijev, ki novinarje natančno usmerjajo v to, kako je treba pisati?

Mislím, da je v Sloveniji dovolj novinarjev, ki znajo napisati še kaj drugega kakor samo skrajno levičarsko posploševanje in poenostavljanje. Po moje je problem v tem, da je vsa medijska ureditev takšna, da preprečuje omenjenim novinarjem, da bi prodrli na svetlo.

Verjetno pa je problem tudi v denarju. Levice je namreč do zdaj prav zaradi svoje navezanosti na oblast veliko laže ustanovila kakšni medij, medtem ko je bil na desni strani denar vedno težava.

To drži. Denar in mediji so povezani, zato so potrebne spremembe sočasno v medijih in v gospodarstvu, če hočemo, da bomo imeli dobro nacionalno in pluralne medije. Tudi zato zdaj nekateri mediji zganjajo takšen vik in krik ob napovedanih zamenjavah v gospodarstvu. Zavedajo se namreč, da bo po teh zamenjavah tudi manj denarja zanje oziroma njihovo enostranost in pristranost.

Kot je znano, naj bi z medijskim skladom, ki ga namerava z novim zakonom ustanoviti država, podpirali vse tiste medijske projekte, ki bi pripomogli k večji pluralizaciji medijskega prostora. Ali tudi Cerkev pričakuje kaj denarja iz sklada za svoje medije?

Vsi mediji pomagajo k večji pluralizaciji medijskega prostora in s tem k večji demokratizaciji. Čim več jih je, tem bolje je. Če vsi enako govorijo, nič ne prispevajo, ker je to isto, kot če vse medije odpravite in pustite samo enega. Če namreč vsi mediji govorijo eno in isto, ni potrebe, da jih je več, ampak je dovolj, če imate kot na Kubi samo en časopis, ki ima štiri strani, na katerih vsak dan objavlja Castrove govore in sporočila. Glede na to mora biti torej interes demokratične družbe, da ustvarja takšne razmere, da je čim več medijev, kar pomeni, da morajo biti do teh sredstev upravičeni vsi mediji. Seveda pa je prav, da se ob delitvi denarja izvede javni natečaj, na njem pa se nato izberejo najboljši projekti.

Na koncu se dotakniva še ta čas ene bolj žgočih tem v svetu, to je terorizma. Znano je, da večina teroristov prihaja iz islamskih držav, pa me zanima, kaj je v islamu takšnega, da se v njem rojevajo teroristi? Je to vera, ki neka ko ustvarja teroriste, ali gre za kaj drugega?

Izraz fundamentalizem označuje v teoriji "dobesedno razumevanje svete knjige". Ta izraz so uporabljali ameriški protestanti, ki so v začetku 20. stoletja celo izdajali časopis z imenom Fundamentals. Fundamenti, temelji njihove vere so

v Svetem pismu, ki ga je treba razumeti dobesedno. Iz tega so nato sociologi izraz fundamentalizem prenesli na druga verstva, ki prav tako dobesedno razumejo svoje svete spise. Zato tudi govorimo o islamskem fundamentalizmu ali islamistih. Toda islam je tako kakor vsa velika verstva ogromna galaksija, ki je nastala iz različnih razlag in umevanj Mohamedovega nauka in zgle-da. Nekateri muslimani se na primer sklicujejo v Koranu na besedila iz prvega Mohamedovega obdobja, ko je bil v Meki socialni reformator in mistik, in so zato bolj socialno in mistično usmerjeni. Nekateri drugi pa povečujejo njegovo drugo obdobje, ko je bil v Medini predvsem politični, verski in vojaški voditelj, in navajajo tista koranska besedila, ki ukazujejo, da se je treba bojevati proti nevernikom, Judom in kristjanom. Mohamed je v Medini dal sam kruto pobiti eno izmed judovskih plemen, ki je tam še ostalo, potem ko je drugi dve goli in bosí izgnal. Poleg tega je bil

Če vsi mediji govorijo isto, potem ni potrebe, da jih je več, ampak je dovolj, če imate kot na Kubi samo en časopis, ki ima štiri strani.

zelo maščevalen. Pesnike, ki so zasmehovali jezik, v katerem je recital razodetje (Koran), je dal gladko umoriti. Vse to pa so elementi, ki jih lahko fundamentalisti kaj hitro obrnejo v zagovor svojega nasilnega početja. Muslimani pač morajo biti dovolj modri, da takšne fundamentalistične razlage Korana sami zavržejo in da ne simpatizirajo s teroristi, kot so to v večini počeli.

Problem je torej v tem, da ima islam v svojih svetih spisih veliko odlomkov, ki jih je mogoče iztrgati iz konteksta in iz njih razviti poseben nauk. Kako je s tem v krščanstvu?

Katolištvo zavrača fundamentalistično branje Svetega pisma, to pa zato, ker drugače pojmuje razodetje kot protestanti ali muslimani. Za katoličane se Bog razodeva v veri in življenju vse Cerkve tako, da je njegovo razodevanje podano in v Svetem pismu in v izročilu Cerkve. To pomeni, da Sveto pismo beremo in razlagamo v luči celotnega življenja Cerkve. Treba pa je povedati še nekaj. Vsaka vera ima v svojih spisih nekaj elementov nasilja, tudi ljudje smo po naravi nasilni, zato si je treba postaviti vprašanje, kako kakšnemu verstvu uspe to nasilje kanalizirati tako, da bi družba lahko živela v miru. Nekaterim to bolje uspeva, nekaterim slabše. Tisti, ki si poskušajo podrediti svet, pa bodo tako v islamu kot v vseh drugih verstvih vedno našli dovolj elementov za opravičevanje svojih nasilnih dejanj.

Se kaj čudite, da je med teroristi veliko zelo izobraženih ljudi?

Ne, temu se ne čudim. Intelktualce je namreč nasilje že od nekaj privlačilo in navdihovalo.

Če namreč nečesa ne moreš doseči z močjo argumenta, potem lahko to dosežeš z argumentom moči, in temu se intelektualci včasih ne znajo upreti. Poglejte, koliko jih je častilo Adolfa, oba Josipa, Maa, Pol Pota ... in jim vdano, tudi s terorjem, služilo. Poleg tega je večina sodobnih teroristov dobro gmotno preskrbljena, kar pomeni, da imajo zato, ker se jim ni treba ukvarjati z vsakdanjimi skrbmi in banalnostmi, preveč časa. Ko pa ima človek preveč časa, se lahko možgani začno kaj hitro vrteti v napačno smer.

Kaj je po vašem mnenju glavno vodilo Al Kaide in podobnih organizacij pri njihovih napadih? Revščina to zagotovo ne more biti.

Ti teroristi imajo v sebi očitno zavest, da so nekaj več od drugih. Mislijo, da so božji izvoljenici in da so za dosego božje volje, ki se seveda vedno ujema predvsem z njihovo lastno voljo, dovoljena vsa sredstva. V nasprotju z denimo Eto

ali Iro, ki imata samo nacionalne in politične interese, čeprav to ne opravičuje njihovih terorističnih dejanj, se pravi pobijanja civilistov, so islamisti prepričani, da imajo višje poslanstvo, nekaj takšnega torej, kot so zase trdili anarhisti, komunisti in delno nacisti, in to je lahko nevarno, zelo nevarno, kakor nam je znano iz lastne izkušnje.

V kolikšni meri po vaše islamski voditelji sploh podpirajo ta njihov verski boj?

To je po državah različno. Nekje je tiha podpora, drugod simpatije, spet drugod nasprotovanje. Na Zahodu se je z londonskimi atentati pokazal nov problem. Teroristi niso več uvoženi, ampak domači, iz Londonistana. To potrjuje hipotezo nekaterih muslimanskih mislecev, da so namreč muslimani že dolgo zafrustrirani, polni resentimenta do Zahoda, ker je bolj razvit od islamskega sveta. Tega nikakor ne morejo uskladiti s prepričanjem, da je Bog z njimi in je njihova religija boljša od vseh drugih, v resnici pa so "kristjani", kot imenujejo Zahodnjake, nad njimi. Kako je mogoče, da si oni, ki se podrejajo Bogu (to pomeni musliman), ne morejo podrediti "nevernikov"? V sveti jezi jim ne preostane drugega, kakor da postavijo stvari na pravo mesto s terorjem. Za to zločinsko početje najdejo podporo tudi v tistih zahodnih levičarskih krogih, ki se počutijo ponižane in sirote zaradi propada komunizma. Verjetno je, da jim bo takšna podpora rasla, medtem ko se bo islamski svet vse bolj odvrta od njih. To pa ne obeta skorajšnjega konca terorizma na Zahodu, ker postaja avtohton, domač in bo čedalje bolj podoben terorizmu Rdečih brigad, ki so pred dvema desetletjema ustrahovale Italijo in Nemčijo.

Ales Kocjan

V Medani v Goriških Brdih v zadnjih avgustovskih dneh že tradicionalno poteka festival, zaznamovan s poezijo in z vinom. Deveti pesniški festival Dnevi poezije in vina, ki ga organizira ljubljanska Študentska založba, pomeni imenitno priložnost za srečanje pesnic in pesnikov iz več držav.

Pesniški festival letos z gostitvijo

Foto: Botjan Burger

V Medani poteka deveto srečanje pesnic in pesnikov.

Poezija čez črko

programa poteka med 23. in 27. avgustom. V torek se je prireditev začela z branji v starih mestnih jedrih v Ljubljani, Novem Mestu, Mariboru, Izoli, Veliki Polani in na Ptujju, nato

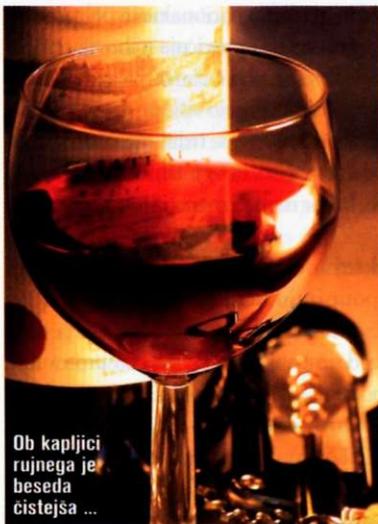
pretirajo pod murvo na domačiji Alojza Gradnika. Na Dnevih poezije in vina sodeluje kar 26 mladih pesnic in pesnikov iz 19 držav, ki imajo priložnost, da se predstavljajo v lastnem jeziku. Vodilo letošnjega pesniškega druženja je Poezija čez črko, ki odpira možnosti poezije v drugih medijih. Tudi letos festival spremlja zbornik pesmi udeležencev v izvirnem, slovenskem in angleškem jeziku.

kim zvrstem, pri čemer je še vedno poudarek na vzpostavljanju in raziskovanju razmerij med jezikom poezije in jeziki drugih umetnosti.

Organizacijska novost festivala je programski svet, ki ga sestavljajo Dražen Dragojevič, Mojca Kumerdej, Gregor Podlogar, Lucija Stupica, Aleš Šteger, Igor Španjol, Gorazd Trušnovc in Ana Vipotnik. Svet je oblikoval program, ki teži k prepredanju poezije z drugimi mediji, od likovnega, film-

skega prek glasbenega, plesnega do novih medijev. Jelka Ciglenečki, programska voditeljica festivala, je med zanimivostmi programa izpostavila filmski del, ki se bo med drugim posvečal vprašanju meje – Moja meja in Mesto na travniku, plesni predstavi Campo di fiori Male Kline in 4 plus ena po zamisli Igorja Sviderskega ter celodnevno sobotno dogajanje na zadnji festivalski dan, 27. avgusta.

Barbara Kavtčnik

Ob kapljici rujnega je beseda čistejša ...

pa se je dogodek premaknil v Medano, kjer gostje svojo poezijo inter-

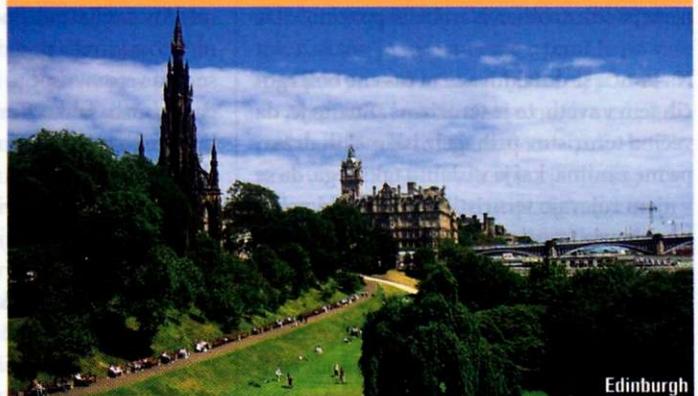
Jezik poezije

Mednarodni pesniški festival Dnevi poezije in vina je bil zasnovan leta 1995 kot prireditev, ki bo zbirala najprodnnejše pesnike mlajših generacij z vsega sveta in jih predstavljala najširšemu občinstvu po vsej Sloveniji. V zadnjih štirih letih je festival prerasel začetni okvir in odprl svoja vrata tudi drugim umetni-

na kratko

Edinburški festival

V Edinburghu poteka mednarodni festival (Edinburgh International Festival - EIF) 2005. Prireditev, ki združuje klasično glasbo, gledališče, opero in ples, bo trajala do 4. septembra. Direktor festivala Brian McMaster je dejal, da je namen festivala, da "tako škotskemu kot občinstvu od drugod omogoči edinstvene in vrhunske predstave z vsega sveta. Nova dela ter sodelovanje mednarodnih umetnikov in institucij, ki v Edinburghu ustvarjajo na nove načine, so tisto, kar festivalu zagotavlja, da ostaja referenčna točka za vse ljubitelje umetnosti, pa naj bodo iz Tokia, Los Angelesa ali pa so doma le za vogalom. Kakovost, občutek vznemirljivosti in neprisljenost pa so tisti dejavniki, ki pritegujejo tudi novo občinstvo".

Edinburgh

GOOD VIBRATIONS

107.8 MHz

www.radiovelenje.com

RADIO VELENJE

Naš čas, d.o.o., Kidričeva 2a, Velenje
tel. 03/ 897 50 03, fax. 03/ 5869 263

Dvajsetega avgusta je v mestu Vila Nova de Cerveira na Portugalskem svoja vrata odprl 13. mednarodni bienale umetnosti – Bienal Internacional de Arte de Vila Nova de Cerveira. Na dogodek je bil kot posebni gost povabljen ljubljanski Mednarodni grafični likovni center.

Bienale umetnosti je bil v portugalskem mestu prvič organiziran leta 1979 in je v preteklosti predstavljal predvsem portugalsko in špan-

MGLC je tokrat na Portugalskem.

Bienale na Portugalskem

sko umetnost, mednarodno pa se je začel uveljavljati šele po letu 2000. Letos gosti 19 razstav, in sicer na 16 lokacijah v mestu. Pri tem gre za poudarek na novih tehnologijah, ki sprožajo nove umetniške prakse.

MGLC

Mednarodni grafični likovni center se na bienalu predstavlja z izborom grafičnih del slovenskih av-

torjev, pripravila pa ga je kustodinja Breda Škrjanec. Več kot polovica izbranih grafičnih del, ki predstavljajo avtorje srednje in mlajše generacije, je nastalo v grafičnih ateljejih MGLC. Zastopana so dela Saša Vrabiča, Andreja Brumna-Čopa, Zore Stanič, Huiqin Wang, Anje Jerčić, Ane Zavadlav, Mojce Zlokarnik in Petra Ciuhe.

V okviru bienala so letos prvič

pripravili tako imenovani outdoor projekt v urbanem prostoru.

Za izdelavo plastične strukture z digitalnimi podobami, ki stoji na osrednjem trgu v mestu, je Škrjančeva na povabilo kustosa Silvestra Pestane izbrala štiri avtorje: slovenski tandem son: DA, venezuelsko avtorico Patricio Vilalobos de Echeveria in brazilskega avtorja Luiza Monforteja.

Berkove zvezde

Bienala se udeležuje tudi škojfe-loški slikar Berko, ki se predstavlja z deli iz cikla Nikoli niste daleč od Berkove zvezde. Omenjeni cikel se je razvil iz avtorjevega razstavljanja sitotiskov božičnih zvezd na mednarodnih razstavah v zadnjih letih. Z razstav je namreč prinesel fotografije pokrajine, mest in razstavišč in jih združil s podobami božičnih zvezd. **B. K.**

Alamut je zmagovalec!

V Demokraciji smo že predstavili Salzburški poletni festival, kjer je Slovenijo zastopala predstava Alamut v dramatizaciji Dušana Jovanoviča in režiji Sebastijana Horvata. Nismo pa še vedeli, da bo prav ta predstava tako zaznamovala omenjeni festival.

Alamut je zmagal v tekmovalnem programu Young Director's Project. Režiser Horvat je za predstavo, ki je nastala v koprodukciji festivala in SNG Drama Ljubljana, prejel nagrado 10.000 evrov in nalivno pero Max Reinhard podjetja

Mont Blanc v vrednosti 12.000 evrov. Žirija, ki so jo sestavljali igralec Peter Simonišek kot predsednik, gale-rist Tadeus Ropac, predsednica festivala Helga Rabl-Stadler in umetnostni kritik Wolfgang Kraliček, se je zelo dolgo posvetovala in se ob od-

Prizor iz predstave Alamut

Režiser Sebastijan Horvat

ločitvi strinjala, da je bil Alamut edina predstava, pri kateri je bil mogoč konsenz. "Trije od nas bi v ospredje raje postavili drug režijski projekt, toda z Alamutom smo se strinjali vsi štirje," so dejali predstavniki žirije. Žirija je v uradni obrazložitvi zapisala, da je

Horvat občinstvo popeljal na neverno potovanje. Iz romanesknih figur mu je uspelo ustvariti usodne odsrke značaje. Predstava podoživlja, "kako je mogoče manipulirati z ljudmi in obdelati pretresljivo aktualno snov".

Barbara Kavtičnik

V četrtek, 25. avgusta, bo v Mini teatru na ljubljanskem gradu svojo premiero doživela izjemna lutkovna predstava za otroke in odrasle **Puškin – Male tragedije Aleksandra Sergejeviča Puškina** v režiji **Alekseja Leljavskega**. Prva ponovitev bo že 28. avgusta.

V Mini teatru so predstavili ozadje predstave. Gre za štiri krajša dramatska dela, znana pod imenom "male tragedije" (tako jih je krstil sam Puškin v nekem pismu), ki jih je Puškin končal jeseni 1830 v Boldinu. To so

Puškin – Male tragedije

Skopi vitez, Mozart in Salieri, Kamniti gost in Gostija v času kuge. V teh delih se je Puškin omejil le na nekaj oseb in se zelo držal enotnosti dejanja, kraja in časa. Domnevajo, da je v

vrednosti, ki jo čuti Salieri pred genialnim Mozartom. Kamniti gost je pesniška dramatizacija zgodbe o don Juanu, ki sta jo med prvimi dramatsko obdelala Španca Tirso de Molina in

Lope de Vega. Puškin je poznal Molièrovega in Mozartovega Don Juana, ni pa izključeno, da ni poznal še drugih, saj so isto snov

delo. Čeprav ni Puškin nikdar prestopil ruskih meja, razen ob bojnem pohodu v turški Arzrum, je v "malih tragedijah" mojstrsko zadel tuja okolja: Francijo, Španijo in Anglijo.

O režiserju ...

Aleksej Leljavski je študiral lutkarstvo na Državnem inštitutu za gledališče, glasbo in film v Sankt Peterburgu v Rusiji, filologijo na Državni univerzi v Minsku v Belorusiji, na Umetnostni akademiji v Minsku pa režijo.

Med letoma 1979 in 1982 je delal kot režiser Državnega lutkovnega

gledališča v Minsku; od 1982 do 1986 je bil umetniški vodja Regionalnega lutkovnega gledališča Mogilev; od leta 1986 dalje deluje kot umetniški vodja beloruskega Državnega lutkovnega gledališča v Minsku.

Sodeloval je z različnimi lutkovnimi gledališči v Belorusiji, Nemčiji, Litvi, na Nizozemskem in Poljskem, v Srbiji, BiH, Rusiji in Sloveniji. Na oder je postavil več kot 50 predstav za odrasle in otroke. Predstava Puškin – "Male tragedije" se bo tako pridružila nizu uspešnih lutkovnih predstav.

Barbara Kavtčičnik

Puškin – "Male tragedije"

Besedilo: Aleksander Sergejevič Puškin

Prevod: Josip Vidmar

Režija: Aleksej Leljavski

Likovna podoba in izdelava lutk: Tatsiana Nersisian

Glasba: Tito

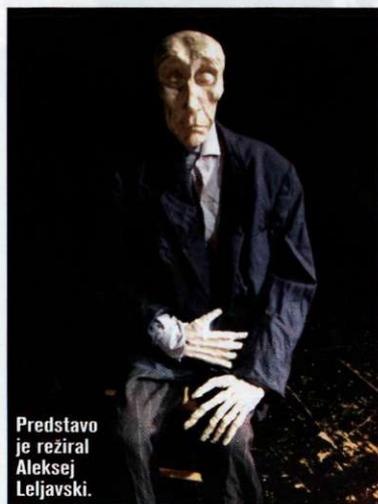
Lektura: Mateja Dermelj

Oblikovanje svetlobe: Tilen Vipotnik

Igrajo: Gašper Jarni, Igor Štamulak in Marko Plantan

Skopem vitezu upodobil skopost svojega očeta, hkrati pa je tudi že kritika grabežljivosti kapitalizma. Dramatična je "mala tragedija" Mozart in Salieri, kjer skuša dramatik opisati problem genialnosti in zločinstva, izvira očeta iz občutka umetniške manj-

uporabili pred njim že mnogi (npr. Goldoni v drami Don Giovanni Tenorio osia il Dissoluto, 1736). Gostijo v času kuge je Puškin napisal po angleški romantični drami The City of the Plague (Kužno mesto), ki jo je napisal John Wilson (izšla 1816). V predelavi si je Puškin predvsem prizadeval, da bi bil čim bolj ekonomičen, zato je izvirnik marsikje krajšal. S tem pa je bil prisiljen ustvariti nove povezave med posameznimi odstavki. Značaj "zamišljene Mary" je ustvaril Puškin, kajti Wilson jo naziva "sweet", kar pomeni "mila". Zadnji dve kritiki njene pesmi sta vsebinsko čisto Puškinovi, toda tudi v prvih treh je le malo skupnega z izvirnikom. Puškinova tragedija v enem dejanju je tako svobodna prepesnitev tridejanske Wilsonove drame, da jo je Puškin upravičeno štel za svoje

Predstavo je režiral Aleksej Leljavski.

Ob 40-letnici Ognjišča

Postojna, 4. september 2005

Na parkirišču Postojnske jame.

Veliko srečanje
bralcev in
prijateljev
Ognjišča

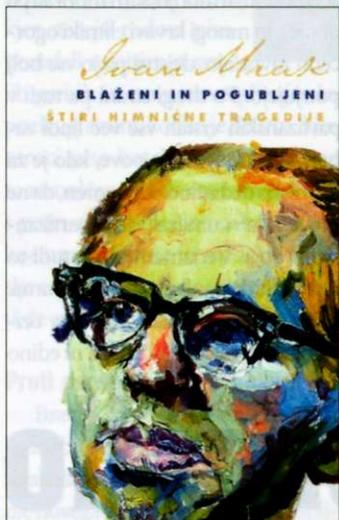
25. srečanje PRO

Pridite, naj se znova pokaže, da smo ena družina,
zbrana okrog toplega domačega Ognjišča!

Mrakove tragedije

Mohorjeva družba Celje

Ivan Mrak (1906—1986) je bil posebej, saj je živel "neko drugo življenje", življenje izrazitega marginalca in bohema. Čeprav njegovih dram niso tiskali in tudi igrane so bile le za vzorec, ga je del literarne kritike upošteval. Pod naslovom *Blaženi in pogubljeni* je celjska Mohorjeva izdala štiri njegove himnične tragedije: *Orfej*, *Marija Tudor*, *Mirabeau* in *Van Goghov vidov ples*. Dr. Denis Poniz je v spremni besedi zapisal, "da imajo škarje

in platno povečini v rokah še vedno tisti, ki Mrakovega dramskega dela ne cenijo, ker ga ne razumejo; težko je reči, ali ga ne razumejo zato, ker se ne potrudijo, da bi ga razumeli, ali pa vztrajajo v predsodkih zato, ker bi njihove nove, spremenjene sodbe postavile na laž vse, kar so povedali v preteklosti".

Visoška kronika

Založba Mladinska knjiga

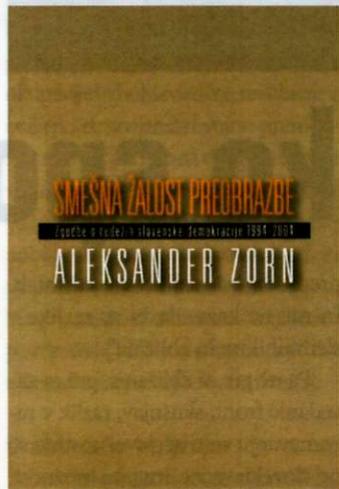
Visoško kroniko je Ivan Tavčar začel pisati potem, ko je bil že skoraj četrtr stoletja lastnik znanega poljanskega dvorca Visoko. Roman je ostal torzo. Od načrtovane trilogije je dokončal samo prvi del, prehitela sta ga neozdravljiva bolezen in smrt. Skupaj s *Cvetjem v jeseni* (1917) velja *Visoška kronika* (1919) za njegovo literarno-bilancno dejanje, v katerem je na umetniški način povzel temelje svoje osebne vere in poglede – predvsem na ljubezen kot tragični smisel sveta in na smrt, ki je sicer nedoumljiva, a se ljudem z različnimi znamenji oglašuje že za-

živa in prinaša kazni za vsa morebitna huda dejanja. Še več: greh se med ljudmi lahko kopiči skozi rodove, sčasoma postanejo z njim zaznamovana celo domovanja in zanje plačujejo popolnoma novi, nič krivi prebivalci v njih.

Zornove kolumne

Slovenska matica

Aleksander Zorn je bil dolga leta urednik pri Mladinski knjigi, zaslužen za znano zbirko *Premiki*, ki je prinesla slovenska izvorna dela politične književnosti pa tudi prevode pomembnih svetovnih študij in monografij, ki so razpirali naš družbeni prostor. Veljal je za kritičnega opazovalca aktualnega političnega in družbenega ozračja in je bil v zadnjih desetih letih tudi sam avtor številnih publicističnih in esejističnih zapisov o slovenskih ideoloških arhetipih v tranzicijskih časih slovenske demokracije. Objavljal

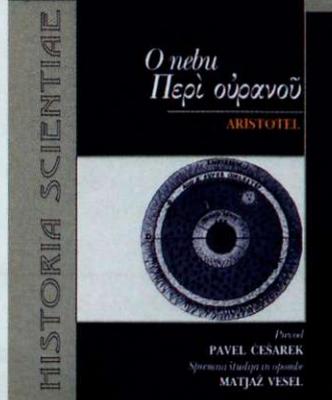

jih je v *Novi reviji*, *Ampaku* in *Magu*. Zdaj so zbrane v knjigi z naslovom *Smešna žalost preobrazbe* in s podnaslovom *Zgodbe o čudežih slovenske demokracije 1994—2004*.

O nebu

Založba ZRC

Že Aristotel je bil prepričan, da je Zemlja okrogla, ne pa ravna plošča. Menil je, da je Zemlja negibno središče vesolja in da Sonce, Luna in zvezde potujejo po krožnicah okrog nje. V razpravi *O nebu* obravnava "Vse", "Celoto" oziroma kozmos (vesolje) od njegovih skrajnih meja, ki jih predstavljata sfera zvezd stalnic, do elementov, iz katerih je sestavljeno spremenljivo ob-

močje "spodnjega sveta". To je več kot kozmološka razprava v modernem pomenu besede, je ontologija in metafizika kozmosa. V njej najdemo koncepte, ki jih v drugih Aristotelovih delih skorajda ni, in znane nauke, ki pa so predstavljeni na nenavaden način (npr. teorija elementov). Spremnost študijo in opombe je napisal Matjaž Vesel.

Nitke življenja

Tržiški muzej

Marija Ahačič-Pollak, nekaj let pevka pri Avsenikih, je v knjigi *Nitke življenja* v idealiziranem slogu izrisala podobo znane glasbene družine Martinčkovih iz Trziča. Biografsko upodobitev Ahačičevih oblikujejo številne zgodbe o kapelniku Rudolfu Ahačiču, nadarjenem glasbeniku, in njegovi družini iz časa pred prvo svetovno vojno do praga današnjih dni. Avtorica je v knjigi združila dvoje, najprej življenjsko zgodbo matere in očeta. Ko sta si ustvarila družino, sledimo veselim in tudi pretresljivim dogodkom vse do let po koncu druge svetovne vojne. V zgodbo je vpleta tudi zgodovinsko dogajanje od zadnjih let 19. stoletja do začetka druge polovice 20. stoletja v okolju Trziča, Podbrezjij, Rusije in spet Trziča. Glavni informatorji so ji bili starši; pripovedi očeta Rudolfa je posnela na številne trakove, ki so ji bili v pomoč pri pisanju.

Jezik v zrcalu kultur

ZRS, Koper

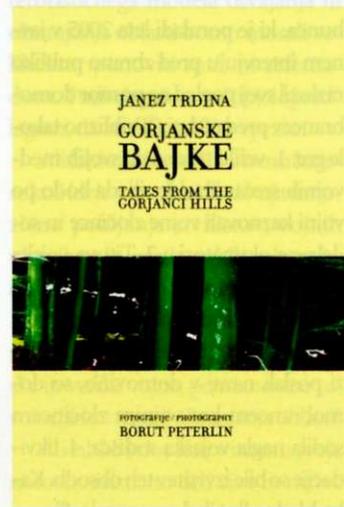
V delu *Jezik v zrcalu kultur* (izdalo Znanstvenoraziskovalno središče Koper) je obravnavan problem medsebojne odvisnosti jezika in različnih elementov etnične ozaveščenosti, ki doslej ni bila raziskana na tako obsežen način niti v mednarodnem meri-

lu. Avtorica Vesna Mikolič se je oprla na meritveni instrumentarij, ki je potrdil njeno temeljno hipotezo o tem, da etnična ozaveščenost pomembno determinira sporazumevalno zmožnost v prvem, t. j. slovenskem, in drugem, t. j. italijanskem jeziku ter jezikovno rabo pri slovenskih prebivalcih v narodnostno mešanem prostoru Slovenske Istre. V tej zvezi se je dokopala tudi do ugotovitve, da temeljni sestavni etične ozaveščenosti, čeprav odnos nadnacionalnih vrednot kot skupek različnih stališč nima direktnega vpliva na konkretni nivo jezikovne sporazumevalne zmožnosti in jezikovno rabo, pomembno vplivata na komunikacijsko kompetenco v materinem jeziku in jeziku okolja ter na ta način determinirata jezikovno rabo.

Gorjanske bajke

Založba Goga

V umetniško obarvani dvojezični knjigi *Gorjanske bajke* je objavljenih devet besedil iz znamenitih *Bajk in povesti o Gorjancih* Janeza Trdine. Besedila so prevedena v angleščino, nagrajujejo pa jih umetniške fotografije Boruta Peterlina. Hkrati s knjigo je izšla zgoščenka z izvorno glasbo v

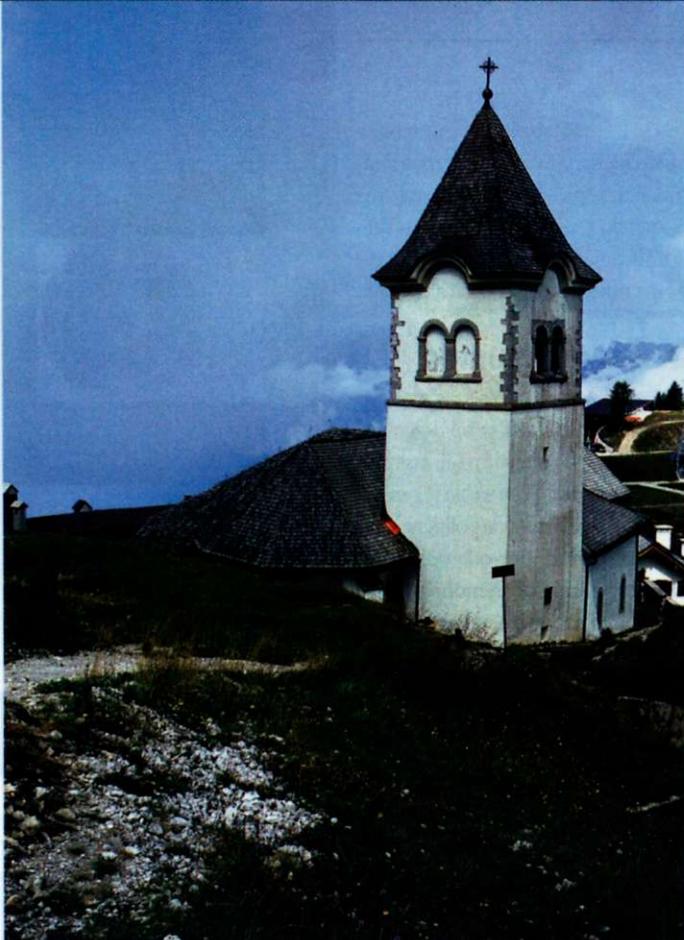

izvedbi akustičnega seskseta znanih mojstrov slovenske džezovske in t. i. world music scene, na kateri je uglasbenih istih devet besedil. Zgodbe in po njih oblikovane pesmi nas soočijo s starodavno mitološko goro, kjer se srečujejo slovanska in predslovenska, krščena in poganska bajeslovna bitja, ter zgodbe različnih ljudstev, ki so se pomikala čez "popok Evrope".

“Opazno je, da ljudje nimajo vgrajenih kritičnoasociativnih pojmov za titoistični totalitarizem (množični poboji, taborišča, npr. Goli otok, prisilno delo, obvezne oddaje, preganjanje vere in Cerkve, udbovščina ...). To dejstvo nadvse prozorno priča o vseh tistih strokovnjakih, ki grmijo čez revizionizem,” je 7. avgusta na Svetih Višarjah v predavanju z naslovom **S pravno ljubeznijo iz rdeče ledene dobe dejal zgodovinar Jože Dežman. Predavanje objavljamo v celoti.**

Miha Naglič je maja 2005 v Gorenjskem glasu ilustriral temeljni slovenski razcep v razmerju do totalitarnega epicentra 20. stoletja in tudi do prihodnosti.

Najprej je navedel in komentiral partizanskega veterana dr. Marka Vr-

bire med nasiljem in nenasiljem, med zločinom in čisto vestjo.

Država naj varuje žrtve

Eden prelomnih dogodkov v spravnem kompleksu je bilo državniško dejanje slovenske kriminalistične policije, da je vložila ovadbo zoper Mitjo Ribičiča. Naj ob tem omenimo, da je nelagodje med veteransko generacijo ob primeru Ribičič dvosmerno. Ko ponavljam tezo, da si v slovenskem partijskem kozmosu lahko napredoval le, če si imel krvave roke (ali si vzpodbujal morijo, sam moril ali pa oboje), jo mnogi krvavi elitniki ogorčeno zavračajo, dejstva pa jo vse bolj potrjujejo. Po drugi strani pa tudi v partizanskih vrstah vse več ljudi zahteva, naj se končno pove, kdo je za morilsko dediščino odgovoren, da ne bo greh krvi umazal vsega partizanskega boja. Verjamem, da je tudi to ločevanje del spravnega referenduma.

Nelagodje v vrstah zločincev oziroma pričevalcev zločina pa ni edino

Višarsko sporočilo

hunca, ki je pomladi leta 2005 v javnem intervjuju pred zbrano publiko razložil svoj pogled na pomor domobrancev pred 60 leti. “Približno takole gre: 1. veliki trije so na svojih medvojnih srečanjih sklenili, da bodo po vojni kaznovali vojne zločince in sodelavce okupatorja; 2. Titova vojska je bila najpozneje od sporazuma Tito-Šubašič priznana za del zavezniške koalicije; 3. potem ko so jih Angleži poslali nazaj v domovino, so domobrancem kot vojnim zločincem sodila nagla vojaška sodišča; 4. likvidacije so bile izvršitev teh obsodb. Kako hladna ‘logika’ zmagovalca!”

Nezavedanje odgovornosti

V drugem intervjuju me je Miha pobaral, kako komentiram to argumentacijo. Odgovoril sem: “Slovensko partizansko veteransko organizacijo imajo za talca ljudje, kot je Marko Vrhunec. Ne dojamejo, da slovenska policija raziskuje povojne pomore kot zločin, ki ne zastara. Ne kot so-

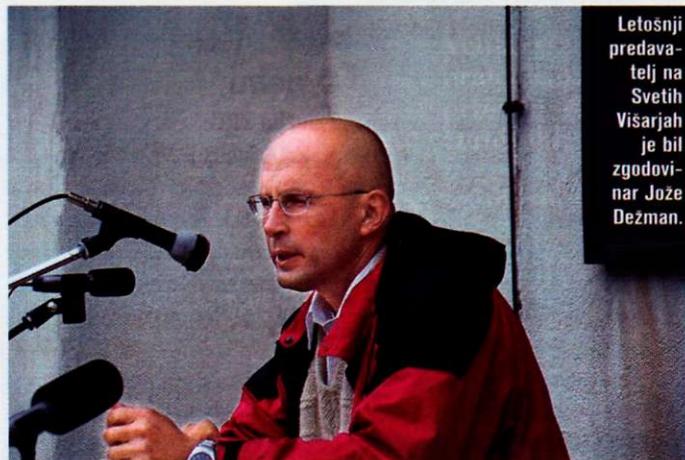
jenje, ampak kot umore. Partijski botri so v krvavo zavezo proti lastnemu narodu ujeli funkcionarje Udbe in krajevnih oblasti, ki so morali odločati o umorih rojakov. Še zdaj je partizanska generacija talec slabe vesti in zločinov, za katere večina partizanov ni odgovorna. Karel Jaspers je v razpravi, v kateri se je že leta 1946 spraševal o nemški krivdi za drugo svetovno vojno, zapisal, da pomeni zavest o tem, da si odgovoren, prvi znak prebujanja politične svobode. To je resnična svoboda, ne le zahteva, ki jo od zunaj postavijo nesvobodnim ljudem. V notranji nesvobodi se človek podreja, hkrati pa se počuti krivega. Zato človek, potem ko sprejme odgovornost, sproži začetek notranjih pretresov, ki želijo ustvariti politično svobodo. Marko Vrhunec se ne zaveda ne svoje odgovornosti ne svoje krivde. In zato je eden od mnogih sužnjev Zločina” (Gorenjski glas, 6. maja 2005).

Miha je nato poudaril, da “ne gre samo za razliko v letih, temveč

predvsem za razliko v vrednotah. In nič ne kaže, da bi se razlike v slednjih kmalu zblížale”.

Pa ne gre za zblížanje, gre za zavedanje front, skušnjav, razlik v razumevanju vesti in človečnosti, ki so pri človeku večne. Imamo možnost, da skušnjava ne nasedemo. Da pa se ji izognemo, je prav, da se ob zgodovinskih dejstvih in njihovi interpretaciji zavedamo posledic tovrstne iz-

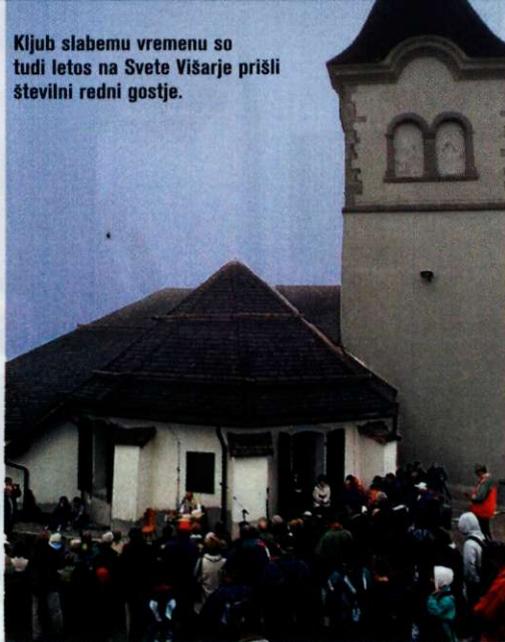
nelagodje v slovenskih razmerjih do bratomornega zločina. Med žrtvami in svojci žrtev jih je vse več, ki so pripravljene javnosti povedati svojo zgodbo o trpljenju pod boljševističnim terorjem. Na drugi strani pa nam tudi raziskave o holokavstu potrjujejo temeljno potrebo po tem, da morajo biti pričevanja sprejeta med sodobniki. Če ni poslušalcev, bralcev, gledalcev, ki sočutno sprejemajo ta

Letošnji predavatelj na Svetih Višarjah je bil zgodovinar Jože Dežman.

Kljub slabemu vremenu so tudi letos na Svete Višarje prišli številni redni gostje.

pričevanja, potem odzvenijo v prazno. Pri pričevanjih, v katerih zvemo o zločinih in trpljenju, ki daleč presegajo meje vsakdanjosti, v katerih bi radi običajni smrtniki živeli, je pogosto težko prebiti obrambne zidove pri tistih, ki jim pričevalci pripovedujejo. V slovenski družbi je to posebej opazno v družinski komunikaciji. Koliko je družin zločincev in družin žrtev, kjer starejši rodovi niso povedali mlajšim o svojih

grehih in o svojem trpljenju. In po drugi strani, koliko je družin, kjer otroci niso hoteli poslušati. In vse to zamolčano lebdi v nezavednem in s potencirano močjo razdiralno deluje na partnerske in medgeneracijske odnose. Saj zlo ne more izzveneti, če ga ne spoznamo, presežemo.

Proti permanentni revoluciji

Bratstvo krvavih rok je imelo "božje" ambicije. Da bi presegli Boga, so zaigrali tako vesoljni potop kot stvarjenje novega sveta. Kardeljski vesoljni potop je bil krvava reka, v kateri so stari svet potopili v njegovi lastni krvi. Stvarjenje pa ni bilo ljubeznivo vzpodbujanje življenja, ampak neusmiljena državljanska vojna proti njemu.

Precejšen del slovenskih političnih in strokovnih elit kakor tudi mnogi običajni smrtniki s titoistično opranimi možgani vztrajno zahtevajo neprestano obnavljanje ideološko-psihološkega stanja državljanske vojne med partizani in domobranci, med komunisti in protikomunisti.

Ta hujškaški vzorec razpade, ko se zmagoviti udeleženci protifašistične koalicije iz zmagovalcev spremenijo v obtožence, iz herojev v zločince. Ko Zločin sprejmemo kot izhodišče nove oblasti in državljansko vojno proti lastnemu narodu za njeno temeljno počelo, potem izstopimo iz vojnega časa, ko so boljševiki za izvedbo svojega projekta izzvali krvavo državljansko vojno. Vstopimo pa v čas po koncu druge svetovne vojne in v čas po velikem titoističnem Zločinu. V čas, ko ni več okupatorjev, ko je velika večina

domobrancev že umorjena. V čas, ko na prizorišču ostane samo do zob obojena partija v državljanski vojni proti Sloveniji in njenim prebivalcem.

Slovensko zgodovinopisje pa tudi drugi raziskovalci oziroma akterji kateriga koli drugega področja se lahko brez težav odmaknejo od totalitarnega modela. Prvi pogoj je, da se iz časa okupacije in boljševistične revolucije z izsiljeno državljansko vojno premaknemo v čas po koncu druge svetovne vojne. Po 15. maju 1945 v Sloveniji ni več okupatorjev, od poletja 1945 pa so pobiti tudi skoraj vsi domobranci, ki so prišli v roke komunistični oblasti. Na prizorišču ostane samo totalitarni povzpetnik, ki skuša z vsemi sredstvi udejanjiti svoj revolucionarni načrt.

O umorih in trpljenju

Partijski bogovi so se obnašali tako, kot da bi morali najprej odigrati vlogo vesoljnega potopa, nato pa še stvarnika samega. V potopu naj bi po leninskih revolucionarnih načelih izginili

demokracija, na smrt obsojeni razredi, država, transcendentni Bog, vera, verniki in Cerkev. Aktivna državljanska vojna partije proti Sloveniji in podložnikom je trajala več kot deset let: Slovenija je postala množično grobišče, vrstili so se stalinistični sodni procesi, nastala je mreža koncentracijskih in drugih taborišč, v serijah so si sledile zaplembe premoženja, kmeta so lomili z obveznimi oddajami in združništvom, v verski vojni so prepovedovali versko življenje, preganjali duhovnike in vernike, uničevali verske stavbe. Ni bilo svobode govora in ustvarjalnosti. Ljudje so množično bežali čez mejo na Zahod. Civilizacijski zaostanek za demokratičnim svetom se je povečeval ...

In prav pričevanja o svetu, ki je bil žrtev partijskih ofenziv, naj dopolnijo dosedanja, pretežno s stališča oblasti oblikovan zgodovinski spomin. Naj navedem nekaj spominskih mozaičnih kamenčkov, ki so mi jih poslali ljudje, ki se s svojimi pričevanji upirajo nasilju in totalitarni samovolji. Vsak tak spomin je tudi pričevanje o tem, kako so se nemočni in goloroki ljudje z močjo vesti in zvestobe upirali teptanju državnega terorizma.

O trajni zaznamovanosti posameznikov, družin in skupnosti zaradi partijske politike rasističnega razlikovanja živih in mrtvih nam nazorno priča tisoče vlog, podanih vladni komisiji za izvajanje zakona o popravi krivic.

Verjamem, da bo prišel čas, ko bo ves obseg partijskega uničevanja predmoderne Slovenije prišel pod

odrske luči znanstvene, šolske, politične in druge javne pozornosti. Tako kot se je začelo govoriti o partijskih umorih slovenskega prebivalstva, tako je prav, da o svojem trpljenju spregovorijo meščani, kmetje, duhovniki in verniki, plemiči.

Prav gotovo nas čaka pri vsaki od partijskih ofenziv neizmerno veliko raziskovalnega dela, da bomo dojeli obseg nasilja, ki je spremljal vsako od njih.

Spravni referendum

S primerom Ribičič se je zgodila zgodovinska sprememba. Policija demokratične države Slovenije je začela preganjati policaje totalitarne republike Slovenije zaradi njihovih zločinov.

Prav tako raziskavo delovanja svojih totalitarnih prednikov so dolžne storiti praktično vse slovenske strokovne elite. S tem bodo Sloveniji omogočile spravni referendum – temeljno odločitev za dokončno odpravo partijske vesti, ki za osvojitve oblasti in njeno ohranjanje dovoli umor, rop in laž. To bo velika pravna konverzija, odločilen korak v pravno, odgovorno in svobodno družbo.

V kontekstu dolgoročnega posvajanja od tradicij boljševističneterorističnega modela osvajanja in ohranjanja oblasti bomo morali velikokrat ponoviti spravni referendum. Tudi ob primeru Ribičič predlagam, da se vsak od nas vpraša:

Ali lahko kdor koli v imenu kate-rekoli ideje vzpodbuja in izvaja množično pobijanje civilistov, vojnih ujetnikov in partizanskih soborcev, da bi se dokopal do oblasti?

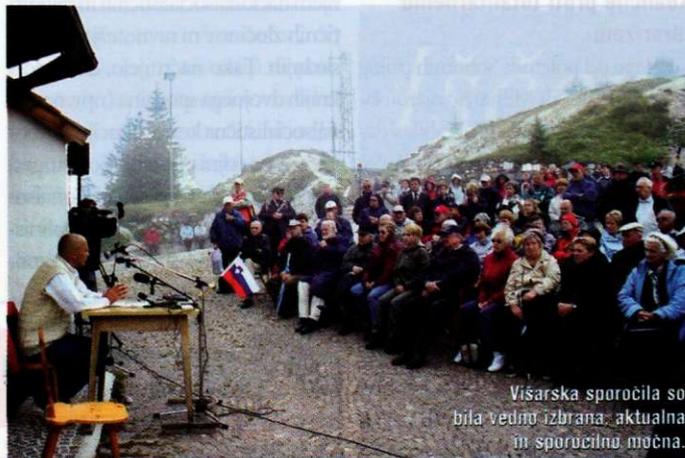
Ali lahko kdor koli zato, da bi ohranil oblast, vzpostavi stanje državljanske in verske vojne, permanentne revolucije kot temelj ohranjanja oblasti?

Ali lahko kdor koli v imenu svoje norosti rasistično deli žive in mrtve na naše in osvoježene druge, na več in manj vredne?

Ali lahko kdor koli po načelih razrednega boja uničuje zasebno gospodarsko pobudo z zaplembami premoženja, kmeta s prisilno oddajo in z združništvom?

Ali lahko kdor koli uniči demokracijo?

Ali lahko kdor koli v imenu nove vere in z žegnomo Velikega vodje pre- »

Višarska sporočila so bila vedno izbrana: aktualna in sporocilno močna.

» ganja drugače misleče in verujoče, uničuje in pleni kulturno dediščino (npr. cerkve in gradove, knjige, arhive)?

In še mnogo je spravnih vprašanj ...

“Strokovnjaki” in “revizionisti”

In še mnogo je vprašanj, na katera bi lahko prav ob osebni zgodbi Mitje Ribičiča odgovarjali z nadvse nazornimi primeri: od pohorske afere do povojnih pomorov, od mučenja duhovnikov do tega, da je tistim, ki so postali invalidi kot prisilni mobiliziranci v okupatorjeve armade, preprečeval, da bi jim države, naslednice okupatorskih, izplačevale rente ...

Ne teh referendumskih vprašanj in ne osebne boljševidne kariere Mitje Ribičiča producenti afere Ribičič nočejo dojeti. Zato je spravni referendum dolgotrajen proces.

Opazno je tudi, da ljudje nimajo vgrajenih kritičnoasociativnih pojmov za titoistični totalitarizem (množični poboji, taborišča, npr. Goli otok, prisilno delo, obvezne oddaje, preganjanje vere in Cerkve, udbovščina ...). To dejstvo nadvse prozorno priča o vseh tistih strokovnjakih, ki grmijo čez revizionizem. Zanje je revizionizem preprosto to, da se kritično presodi njihovo kolaboriranje s totalitarizmom, ki je pomenilo kastriranje zdrave pameti, ki ji partijskih hlapci niso dovolili kritičnega odnosa do državnega terorizma in drugih totalitarnih sociopatoloških diagnoz. In prav v tej maniri manipulativne redukcije iz časov ohranjanja in razvijanja revolucionarnih izročil so sestavljene javnomnenjske analize, v katerih na fakulteti za družbene vede preverjajo slovenska razmerja do zgodovine. Ti spraševalci ostajajo v času druge svetovne vojne in vztrajajo pri dilemi rezistenca – kolaboracija, ne načenjajo pa temeljnih vprašanj totalitarnega sistema v drugi Jugoslaviji. Da bi na primer vprašali ljudi o odnosu do boljševidnega projekta v Sloveniji, bi lahko postavili vprašanje.

Postavljanje vprašanj

Katero od naslednjih ofenziv v državljanski vojni proti Sloveniji in njenim prebivalcem je komunistična partija oziroma Zveza komunistov Slovenije dobila:

1. vojno proti demokraciji

“Vsi s(m)o lahko v koaliciji, ki si bo prizadevala, da bo spravni referendum opravljen tako, da bomo s spravno ljubeznijo presegli rdečo ledeno dobo,” je dejal Jože Dežman.

2. vojno proti zasebni lastnini
3. vojno proti kmetom
4. vojno proti veri in Cerkvi

Prav tako v teh anketiranih ni spraševanja o temeljnih zločinih komunistične države. Ali bi spraševalci lahko problematizirali dejstvo, da slovensko partizansko gibanje med drugo svetovno vojno ubije več neoboroženih Slovencev kakor okupatorjev v boju? Ali bi lahko vprašali anketirance, kako ocenjujejo dejstvo, da je povojni pomor vojnih ujetnikov in civilistov, prebivalcev Slovenije, po številu umorjenih na število prebivalcev brez primerjave v Evropi? Ali bi lahko vprašali, kdo je odgovoren za ta grozoviti pomor:

1. Josip Broz Tito
2. Edvard Kardelj
3. Boris Kidrič
4. Ivan Maček
5. Mitja Ribičič?

Spravni referendum poteka z velikimi odpori pri enih in pomembnimi spravnimi konverzijami pri drugih.

Koalicije proti totalitarnemu terorizmu

V eni od poletnih Sobotnih prilog je Ervin Hladnik Milharčič ostro obsodil politične oblasti, da niso bile v desetih letih sposobne odkriti zločincev iz Srebrenice. V zadnji Sobotni prilogi je Rok Kajzer ob opisu zločinov v Osijeku med zadnjo hrvaško domovinsko vojno poudaril, da sramota ne bo sprava brez kaznovanja zločincev. Tudi poslušna za trpljenje v Vukovarju, Srebrenici, Ruandi, Darfurju, Afganistanu, Iraku ni nikoli dovolj. Če ga bo več, ga bo tudi več za slovensko trpljenje na

Teharjah, v Kočevskem rogu, Šentvidu in drugih moriščih in taboriščih slovenske boljševidne norosti.

V Sloveniji, kot sem poudaril, je bila temeljna naloga boljševidne navede, da skrje boljševidni teror in varuje boljševidne zločince. Ta naveda zdaj obsoja vse, ki odkrijejo dejstva, obremenilna za Mitjo Ribičiča, in javnosti sporočijo, da je zoper osumljenca vložena kazenska ovadba.

Ribičičevi varuhi potiskajo glavo v pesek. Ne gre le za Ribičiča. Gre za to, da bomo zgodovinarji in drugi raziskovalci nadaljevali raziskave boljševidnih zločinov v državljanski vojni proti lastnemu ljudstvu v letih 1945–1990 in njihove posledice.

Prej omenjeni procesi soočanja neke človeške skupnosti z lastno zločinsko preteklostjo tudi drugod niso preprosti. Primerjamo se lahko npr. z Nemčijo. Tam se šele pripravljajo na temeljito kritično razgradnjo vzhodnonemškega stalinizma in zločinov v sovjetski okupacijski coni. Ocenjujejo, da med spominskim zaznamovanjem nacionalsocialističnih in stalinističnih zločinov ni ravnotežja v škodo slednjih. Tako načrtujejo, da bodo v krajih dvojnega spomina (npr. nacionalsocialistična koncentracijska taborišča so po vojni uporabili Sovjeti, gestapo nasledi Stasi) poleg nacionalsocialističnega predstavili tudi stalinistični teror. Tako spominsko ravno-

težje in uravnovešenost v odnosu do totalitarne in zločinske preteklosti skušamo razviti tudi v Sloveniji. Upam, da se bomo v tem procesu povezali s kritiki totalitarizma tako v naslednicah držav, ki so nas okupirale, kot v naslednicah držav, ki so tako kot mi doživele boljševidizacijo.

Iz rdeče ledene dobe

Poleg te mednarodne koalicije proti totalitarnemu terorizmu naj nastane tudi slovenska koalicija. Že v dosedanjih raznorodnih prizadevanjih, da bi spoznali in obsodili zločine in na kakršen koli način popravili storjene krivice, je sodeloval in še sodeluje širok krog ljudi. Poleg generacije sodobnikov dogodkov je vse več pripadnikov novih generacij, ki želijo preseči bremena zgodovine. Naj tu opozorim na pomembno vlogo, ki jo imajo pri obratu od zločinske preteklosti prav potomci partizanske generacije. Gre za tisto povezovanje, v katerem lahko sočustvujemo tako z junaki nenasilja, ki so raje žrtvovali življenje, kot da bi zagrešili zločine proti sočloveku, kot z mučenci vesti, ki so dvignili roko nad sočloveka in se potem zlomili pod bremenom vesti.

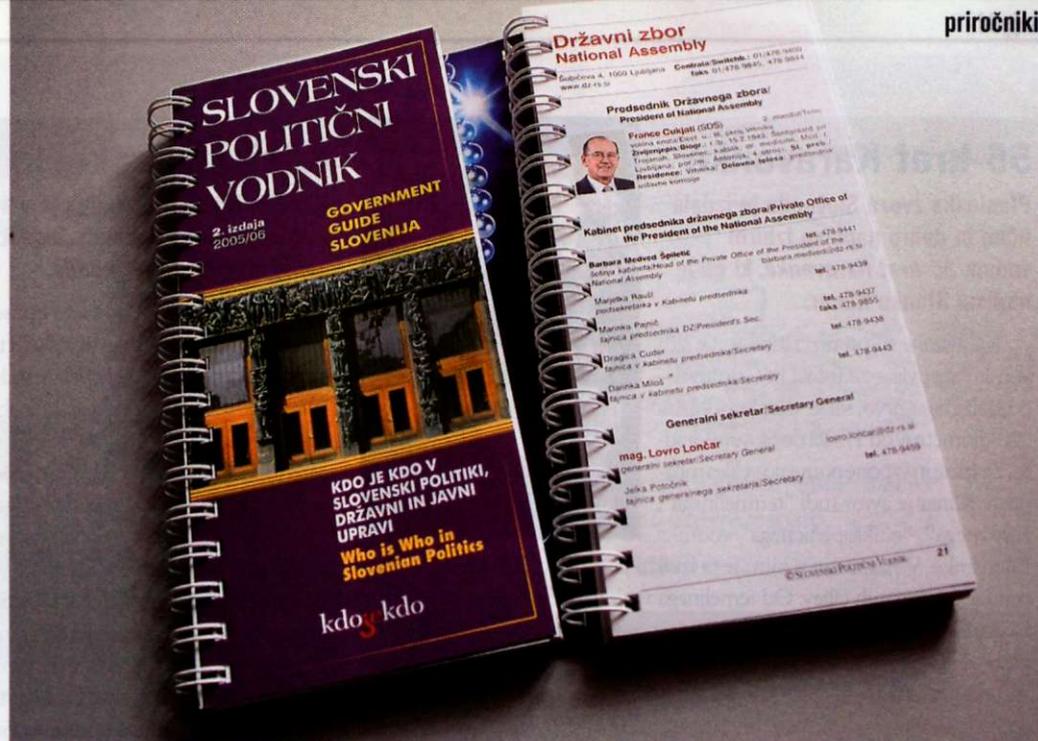
Vsi ti s(m)o lahko v koaliciji, ki si bo prizadevala, da bo spravni referendum opravljen tako, da bomo s spravno ljubeznijo presegli rdečo ledeno dobo.

Jože Dežman

Radio Krka
106.6 MHz

Čedalje bolj smo odvisni od virov informacij. Tempo življenja nas sili, da podatke, ki jih potrebujemo, dobivamo na čim lažji način in čim hitreje. Slovenski trg s svojo majhnostjo je verjetno glavna ovira, da je različnih pripomočkov s podatki in viri informacij v primerjavi z razvitimi državami na našem trgu še razmeroma malo.

Izjeme seveda obstajajo. Izšla je že druga, dopolnjena izdaja priročnika z naslovom Slovenski politični vodnik in s podnaslovom Kdo je kdo v slovenski politiki in javni upravi, ki

Slovenski politični vodnik

pomembno zapolnjuje eno od vrzeli in bo marsikomu olajšala neprijetno iskanje temeljnih podatkov o osebah, ki zasedajo pomembnejše funkcije na političnem in upravnem področju.

Priročnik obsega 344 strani in že to govori, da je informacijsko kar izčrpen. Spet je v spiralo, kar omogoča lažjo uporabo. Vsebuje podatke o osebah, ustanovah, politikih, gospodarstvenikih, kulturnikih, medijih, strankah, občinah itd. Ponuja imena, naslove, funkcije, telefonske številke in telefaks, naslove e-pošte in pri pomembnejših protagonistih tudi medmrežne strani ter kontaktne osebe. Podatki so urejeni sistematično in pregledno, tako da je iskanje preprosto in hitro.

Čeprav ima priročnik naslov Slovenski politični vodnik, ni omejen le na politično področje. Predstavlja vse politične avtoritete: predsednika republike, ustavno sodišče, državni zbor, državni svet, vlado z ministrstvi in vladne agencije, zavode in sklade, upravne enote, evropsolance, slovenska veleposlaništva in konzulate, tuja diplomatska predstavništva, politične stranke itd. Snovalci so dodali tudi podatke nekaterih drugih pomembnih ustanov,

med katerimi najdemo vse pomembne sodne ustanove, Banko Slovenije, gospodarsko in obrtno zbornico, obe univerzi, Narodno in univerzitetno knjižnico, krovno turistično organizacijo, izbrane medije, verske skupnosti in še vrsto drugih.

Članice in člani ustavnega sodišča, državnega zbora, državnega sveta, vlade in evropsolanci so predstavljeni tudi s sliko in kratkim življenjepisom. Pri nekaterih (poslancih) so navedeni celo podatki, ali so poročeni (celo ime žene) in koliko otrok imajo. Verjetno bo marsikomu prišel prav podroben prikaz strukture državnih teles in organov, saj so v vodniku navedeni tudi vodje kabinetov in služb za odnose z javnostmi, državni in generalni sekretarji ter podsekretarji, direktorji uradov, zavodov in agencij, razni svetovalci, objavljena so celo imena, priimki, telefonske številke in elektronski naslovi tajnic.

Podrobno je predstavljena Gospodarska zbornica Slovenije: vodstvo, vse strokovne službe, vsa združenja dejavnosti s sekretarji ter območne zbornice in predstavniki GZS v tujini. V posebnem poglavju so predstavljena pomembnejša podjetja, vendar le tista, ki so še vedno v delni lasti drža-

ve. Izčrpen je tudi seznam sindikatov.

Na koncu vodnika je obsežno poglavje, namenjeno občinam. Navedeni so naslovi, župan, stranka, iz katere je, direktor občinske uprave in tajnica. Pri mestnih občinah so navedeni tudi poimenski sezname članov mestnega sveta, pregledno po strankah, tako da je razvidna tudi politična sestava mestnega sveta. Pri drugih občinah je navedena strankarska sestava občinskega sveta.

Slovenski politični vodnik izhaja vsako leto, saj na področju, ki ga pokriva, hitro prihaja do sprememb. V prvi vrsti je namenjen zaposlenim v državni upravi, poslovnem, novi-

narjem in vsem tistim, ki pogosto ali občasno sodelujejo z državnimi ustanovami. Besedilo je dvojezično, slovensko in angleško, tako da je dobrodošel vir informacij tudi za čedalje večje število tujcev, ki delujejo v Sloveniji, od politikov do gospodarstvenikov. Isti založnik je izdal tudi vodnik Media & marketing, v katerem so na 265 straneh precej podrobni podatki o medijih, oglaševalskih agencijah, raziskovalnih agencijah, odnosih z javnostmi, avdio- in videoprodukciji, grafičnih oblikovalcih, oglaševalcih in spremljevalnih dejavnostih. Vodnika se dobita na naslovu: Kdo je kdo, Tržaška 2, Ljubljana, tel. 01/426 90 60. **V. M.**

Iščemo zunanje sodelavce.

ki želijo sodelovati na področju pridobivanja novih naročnikov revije *Demokracija*.

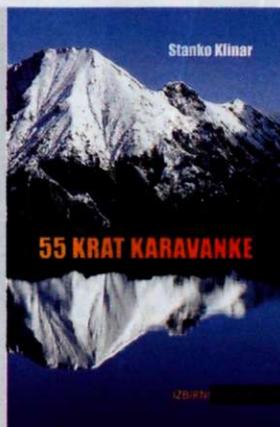
Za dober zaslužek pokličite 01/43 45 463.

ednik
DEMOKRACIJA

55-krat Karavanke

Planinska zveza Slovenije je izdala ličen in dobro napisan izbirni vodnik *55-krat Karavanke*, ki ga je napisal Stanko Klinar.

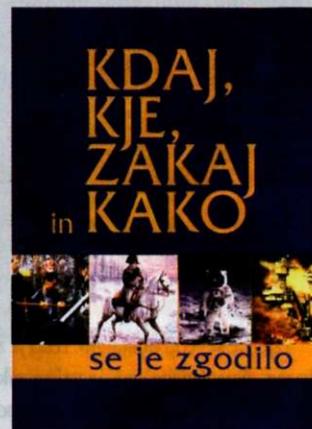
Karavanke so po razvrstitvi tretje slovensko gorovje – za Julijci in Grintovci – po dolžini pa prvo, saj se vlečejo v dolžini 120 kilometrov od Trbiža do Slovenj Gradca. Za izlete in vzpone ponujajo veliko možnosti. Klinar je avtor tudi "temneljnega", "krovnega", "eniklopedičnega" vodnika Karavanke. V nasprotju z njim je ta izbirni in si privoščil le 55 izbranih, vendar prvovrstnih ciljev. Od temeljnega vodnika se loči po načinu prikaza in po izboru tur. Način prikaza je povzet po vzorcu nešteti tujejezičnih izbirnih vodnikov. Tudi vsebina je drugačna od temeljnega vodnika po Karavankah, ki je izrazito planinski. Od njega si obravnavani privoščijo skoke v turno smuko, v brezpotja in celo "alpinistiko". V vodniku je opisanih 55 ciljev oziroma poti, ki so razdeljeni na tematske sklope: izleti (Kavalarka – Peč na tromeji, Španov vrh, Ajdna, Vgrizeva planina, Čepa, Junska gora, Sv. Ana v Koprivni), nezahtevni vrhovi (Vošča, Trupejevo poldne, Golica, Struška, Grlovec, Uršlja gora), turni smuki, zavarovane poti (Škocjan, Kepa, Belščica-Vajnez, Stol, Veliki vrh, Košutnikov turn, Ovseva, Peca), zasneženi žlebovi, brezpotje za lažjim plezanjem. Za vsakogar nekaj torej. Vodnik, ki ne zanemarij severnega dela in obroba Karavank (v Avstriji), vsebuje vse elemente klasičnega planinskega vodnika od opisov izhodišča prek poti na vrh, sestopa do težavnosti. Navedena je višinska razlika poti, čas, primerni zemljevid(i) in vodnik(i). Opremljen je tudi s fotografijami, ki prikazujejo goro, vrh, odsek poti ali zanimiv detajl.

Kdaj, kje, zakaj in kako se je zgodilo

Založba Mladinska knjiga je v sodelovanju z mednarodno založniško hišo Reader's Digest izdala priročnik *Kdaj, kje, zakaj in kako se je zgodilo*.

Obe založbi že več kot leto dni sodelujeta na slovenskem in hrvaškem trgu. Ena izmed knjig, ki je izšla v sodelovanju, je zgodovinska knjiga *Kdaj, kje, zakaj in kako se je zgodilo*. Knjiga se osredinja na sto velikih svetovnih dogodkov, ki segajo od začetkov pisane zgodovine v davni preteklosti do pomembnih dogodkov pred nekaj leti. Vsi ti dogodki so spreminjali svet, vendar na zelo različne načine, prikazani pa so v devetih sklopih, ki nosijo naslove: *Pred začetkom zgodovine, Čudesa starega sveta, Renesančna umetnost, Svet gledališča, Industrijska revolucija, Svet na poti, Umetnost za novo stoletje, Zlata doba Hollywooda, Čudesa sodobnega sveta*. Prvi sklop prinaša naslednje teme: *Rojstvo zgodovine, Izraelci se vrnejo v Kanaan, Opustošenje Troje, Ramzes III. porazi morskno ljudstvo, Rojstvo hinduizma, Propad Babilona, Rojstvo budizma, Bitka pri Salaminu, Osvajanje Aleksandra Velikega, Veliki kitajski zid, Umor Julija Cezarja*. V okviru zadnjega so prikazane naslednje teme oziroma dogodki: *Gandhijev umor, Rojstvo Izraela, Berlinski zračni prostor, Odkrita zgradba DNK, Prenos kronanja, Veter sprememb v Afriki, Umor predsednika Kennedyja, Beatli v Ameriki, Človek na Lunni, Padec komunizma, Padec dvojčkov*. Knjiga je bogato ilustrirana.

Rastline in živali

Založba Modrijan je izdala obsežen slikovni vodnik *Rastline in živali*.

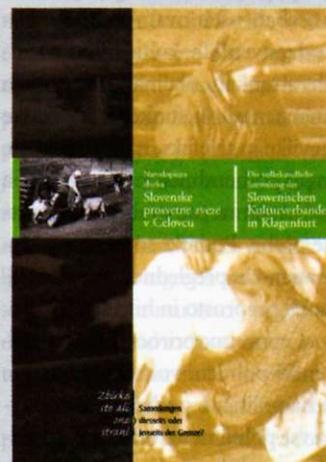
Slikovni vodnik *Rastline in živali* je pregledno urejen in razumljiv priročnik o naravi z izčrpnimi viri informacij. Z njim lahko na preprost in zanimiv način spoznavamo raznolikost rastlinskega in živalskega sveta v gozdovih in jezerih, na travnikih in livadah, v gorah ali ob morju. V vodniku (558 strani) je v besedi in sliki predstavljenih 900 srednjeevropskih živalskih in rastlinskih vrst (preveden je iz nemščine, napisali so ga trije avtorji). Knjiga s 1.350 fotografijami, dopolnjenimi z razlagami, predstavlja značilne vrste iz skupin gliv, mahov, cvetnic, žuželk, pajkovec, rib, dvoživk, plazilcev, ptičev in sesalcev. Posebej so označene rastline in živali, ki so na seznamu ogroženih vrst. Spremenno besedilo opisuje značilnosti, nahajališča, način življenja, razmnoževanje in druge posebnosti vrst. Cvetnice so razvrščene po barvah cvetov, tako da jih tudi nestrokovnjak v knjigi zlahka poišče. V dodatku so predstavljeni značilni plodovi, ličinke žuželk, gosenice metuljev ter mladič ptic in sesalcev. V pomoč nam je tudi centimetrsko merilo na platnicah priročnika. Vodnik ima priročen format in je v plastičnem ovitku, zato je primeren za izlete v naravo. Knjiga je izčrpna, a priročna in se dobro prilega torbici ali žepu.

Zbirke s te ali one strani

V zbirki vodnikov *Zbirke s te ali one strani* je Slovenski etnografski muzej izdal publikacijo *Narodopisna zbirka Slovenske prosvetne zveze v Celovcu*.

Narodopisna zbirka Slovenske prosvetne zveze sestavljajo izdelki ljudske umetnosti in predmeti iz vsakdanjega vaškega, predvsem kmečkega življenja z dvojezičnega ozemlja Koroške. Zbirka je zgovorna priča vsakdanje lokalne kulture, značilne za širši srednjeevropski alpski prostor. Uvodoma je predstavljena zgodovina zbirke, pri kateri igra pomembno vlogo Jernej Šušteršič. Šušteršičeva ekipa je na terenu zbrala okoli 700 predmetov z 19 etnoloških področij. S področja materialne kulture je 398 predmetov: prehrane (120), čebelarstva (52), vinogradništva (12), poljedelstva (24), živinoreje (26), lova (12), rokodelstva in obrti (54), gozdnega gospodarstva (10), prometa (15), notranje opreme (53), noše (10), vrtnarstva (2) in stavbarstva (8). S področja socialne kulture je 31 predmetov: pravne norme 23 in letne šege 8 predmetov. S področja duhovne kulture je 106 predmetov: likovna umetnost (96), branje (4) in igra (6). V katalogu so zajeti koristni podatki o zbirki, hkrati pa je to pomemben dokument ljudske kulture južne Koroške.

Regionalna Televizija posebnega pomena
izija posebnega pomena

Meljska cesta 34, 2000 Mb

Informacije za katerimi stojimo!

Marketing: 02/ 234 85 81

www.rts-tv.com

www.radiodur.si

Nismo največji, nismo najboljši, nismo najlepši
in nismo najbolj trapasti.

01 / 520 5000

RADIO JE UHO, S KATERIM SLIŠIMO SVET!

ŠTAJERSKI VAL

VEČ KOT 50 LET PRIJATELJSKE BLIŽINE

**Kurilno olje je
lahko cenejše!**

*RAVNO
PRAV*

HLADNO

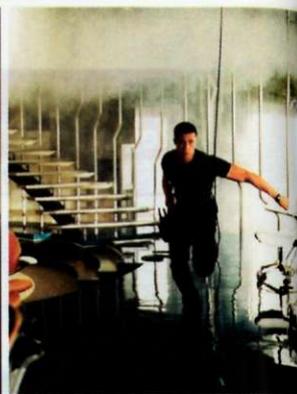
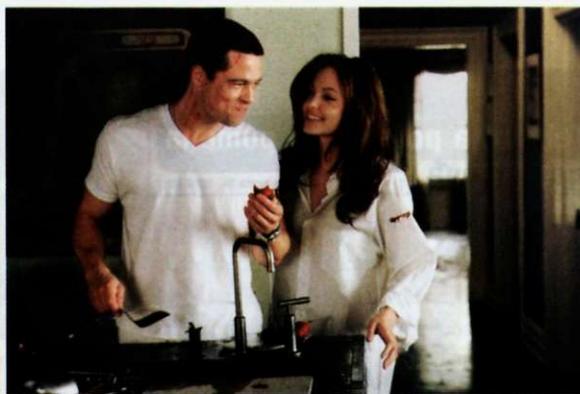
TOPLO

PETROL

Skupaj s podjetji Viessmann, Seltron in Klima Petek vam ponujamo udobje toplote in prijetnega hladu skozi vse leto. Z nakupom njihovih izdelkov si zagotovite popuste ob nakupu kurilnega olja. Več informacij na www.petrol.si.

**KURILNO OLJE
EVROPSKE KAKOVOSTI**

080 22 66

Skrivnosti, laži in dolgčas

Gospodu in gospe Smith postaja zakonsko življenje na smrt dolgočasno. Oba sta poklicna morilca, česar pa drug o drugem ne veda. Ne veda niti tega, da delata za sovražni strani. Njuni naslednji tarči sta – sama!

John, igra ga Brad Pitt, in Jane Smith (Angelina Jolie) sta zakonca iz predmestja, ki živita na videz precej dolgočasno življenje. Toda vsak od njiju ima veliko skrivnost: oba sta v resnici dobro plačana in izjemno učinkovita poklicna morilca, ki delata za konkurenčni agenciji. Smithova odkrjeta novo iskro v svojem

življenju, ko ju najamejo, da se znebata drug drugega. Takrat se začne prava zabava. Rezultat je vrhunski akcijski spektakel, v katerem bosta gospod in gospa Smith postavila na preizkušnjo svoje veščine in svoj zakon. Hkrati je to tudi komedija z zelo neobičajnimi liki, ki se soočajo s povsem običajnimi težavami.

Akcije in zakonske težave

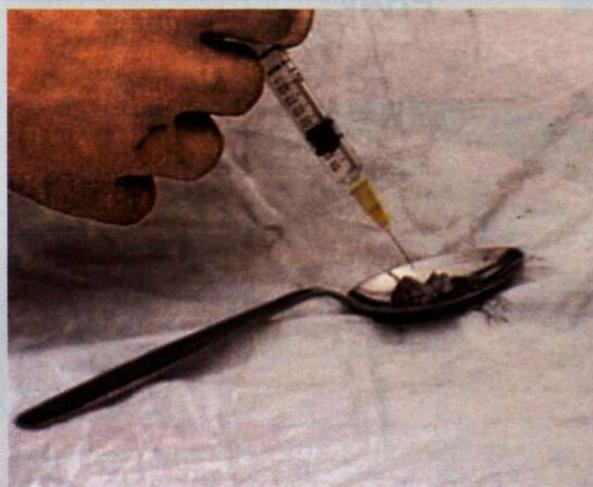
Čeprav je bila zamisel za scenarij sprva skromna, se je pozneje čedalje bolj razvijala in končala kot velik filmski projekt. Scenarist Simon Kinberg je prvo različico scenarija napisal za magistrsko nalogo na Univer-

MR. AND MRS. SMITH	
Režija:	Doug Liman
Scenarij:	Simon Kinberg, Jez Butterworth, John Henry Butterworth
Produkcija:	Erik Feig, Arnon Milchan, Lucas Foster
Igrajo:	Brad Pitt, Angelina Jolie, Vince Vaughn, Adam Brody, Angela Bassett, Keith David
Premiera:	25. 8. 2005
Distribucija:	Blitz Film & Video Distribution

zi Columbia. "Zamisel je bila sad moje strasti do hongkonskih akcijskih filmov, ki so mega, seksi in nabiti z akcijo. To me je vzpodbudilo k pisanju prve različice," je rekel Kinberg.

Med razmišljanjem o zgodbi je Kinberg večerjal z dobrima prijatelje-

ma, ki sta šla prvič k zakonskemu svetovalcu na terapijo. "Zamisel o scenariju je bila še v povojih, ko sta mi prijatelja zaupala svoj vtis o zakonski terapiji," je rekel Kinberg, "Zazdelo se mi je kot nekakšna izkušnja plačanca in zdelo se mi je, da bi se lahko

Slepilo

Tadej in Lana sta mlad par, ki kljub močni ljubezni in velikim življenjskim željam pada čedalje globlje v začarani krog mamil.

Pomoč in skrivališče skušata najti pri Tadejevi mami, a se kmalu spet znajdetaj v rokah prekupčevalcev z mamili, ki ju neusmiljeno izkoristijo za kraje, prekupčevanje in prostitucijo.

Tako mladi par bije svojo bitko skozi svet mamil, prekuščevalcev, prostitucije in nasilja. Tadej je odvisnik, Lana pa mu skuša pomagati in prav ta njena pomoč tudi njo privede v skušnja-

vo, ki je v stiku s heroinom velikokrat začetek poti navzdol. Skozi film čedalje bolj toneta v kruto realnost izgubljenih priložnosti in utopičnih želja.

Prekupčevalcem dolgujeta ogromne vsote denarja, tako da so njuni dnevi šteti, zato večino časa preživita v skrivanju. Pred njima je le en konec – trd pristanek na družbenem dnu in še niže.

dobro obneslo v akcijskem filmu.”

Zakonsko življenje Smithovih zaključuje skrivnosti, laži in dolgačas. To stanje se med drugim kaže v njenem domu, ki simbolizira propadanje njune zveze. Hiša je polna sodobnih reči, vendar hladna in brez duše. Njuna hiša je čudovita, bogato okrašena kletka, ki pa ni dom. Scenograf Jeff Mann je izjavil: “Tukaj lahko uporabimo rek, da z denarjem ne morete kupiti sreče, četudi imate prečudovit dom.” Glede na to, da sta

John in Jane poklicna morilca, hiša skriva marsikaj. V Johnovi lopu je orodje je skrita klet s kupom denarja, raketometom, granatami in vrsto pištol. Tudi pečica gospe Smithove skriva veliko orožja. Toda vse do usodnega obračuna v njuni hiši nihče ne ve za partnerjevo skrivališče.

Kljub vsemu so izjemni akcijski prizori podrejeni zgodbi. Čeprav sta glavna lika poklicna morilca, zmožna skoraj nečloveških nalog, se na koncu soočata z enakimi težavami

kot drugi zakonski pari: dolgočasem, lažmi in morečo rutino. “Na koncu vsega,” končuje Liman, “se film Gospod in gospa Smith ukvarja prav s tistim, s čimer se ukvarjamo vsi, to pa je življenje z drugim človekom.”

Scenarij je nastal na podlagi več resničnih zgodb, zato natančno odraža realnost in zelo življenjsko prikazuje svet odvisnikov.

Film so, še preden so avtorji in producenti zbrali denar za povečavo, prikazali na Mednarodnem festivalu neod-

visnega filma v New Yorku, kjer je dobil posebno priznanje žirije za najboljši film. Po vsej verjetnosti bo film povabljen tudi v selekcijo znanega mednarodnega filmskega festivala v Solunu, saj so ga Grki opazili pri povečavi v grških filmskih laboratorijih. Še pred predvajanjem v slovenskih kinematografih je bil prikazan na letošnjem motovunskem festivalu. **Monika Maljevič**

SLEPILO

Režija: Jan Bilodjerič
Scenarij: Jan Bilodjerič
Produkcija: Polona Baloh
Igrajo: Dejan Lendvaj, Kaja Bilodjerič, Samo Rumež, Andrej Krček, Sršan Trifunović, Simon Breg, Jelka Šparavec, Vlado Novak, Alojz Svete, Vlado Kreslin
Premiera: 25. 8. 2005
Distribucija: A. G. Market

na kratko

Na britanski različici pločnika slavnih se bo **Nicole Kidman** znašla v družbi s Charlijem Chaplinom, zasedbo The Rolling Stones in Laurencom Olivierjem. Televizijska mreža ITV bo namreč pokroviteljica avenije zvezd, ki bo posvečena predstavnikom iz Velike Britanije in Commonwealtha. Vrsta srebrnih zvezd bo položena na notranjem dvorišču londonske katedrale sv. Pavla, zgradbe iz 17. stoletja, ki jo imenujejo tudi cerkev igralcev in stoji na Trgu Convent Garden. Prvih sto imen, ki bodo dobila svojo zvezdo, so izbrali glede na njihov prispevek v svetu zabave v zadnjih 50 letih. V sredo je bilo znanih 16 imen, med njimi so režiser Alfred Hitchcock, igralci Alec Guinness, Peter Sellers, Rex Harrison in John Cleese ter pevka Shirley Bassey. Avenija bo trajan poklon velikim imenom iz britanskega sveta zabave in umetnosti sedaj in v preteklosti.

Nicolas Cage bo z igralkama Ellen Burstyn in Leelee Sobieski okrepil zasedbo filma *The Wicker Man*. Režiser Neil LaBute se je namreč odločil, da bo posnel novo različico tega kulturnega britanskega trilerja iz leta 1973. LaBute je že predelal snemalno knjigo in mesto zločina preselil iz Škotske na vzhodno obalo ZDA. Burstynova bo nastopila v vlogi voditeljice skrivnostne sekte, medtem ko bo Sobieskijeva upodobila natakario, ki policistu (Cage) pomaga pri iskanju izginulega dekleta.

Neka britanska nuna je 12 ur protestirala pred katedralo v angleškem Lincolnu proti snemanju filma po uspešnici **Dana Browna** z naslovom *Da Vincijeva šifra*. Sestra Mary Michael (61) je kleče molila pred stavbo, kjer hollywoodski zvezdnik Tom Hanks že dva dni snema prizore za film. Omenjena nuna in tisti, ki jo podpirajo, imajo knjigo Dana Browna za “krivoversko”. Teza, da se je Kristus poročil z Marijo Magdaleno in z njo imel otroka, je “krivoverska trditve”, ki temelji na neki “stari napaki”, so prepričani. Sicer pa sestra Mary Michael knjige ni prebrala. Dekan iz omenjene katedrale je knjigo označil kot “kopičenje čvekov”. Pred katedralo v Lincolnu naj bi posneli nekaj prizorov, potem ko v snemanje niso privolili v opatiji Westminster v Londonu. Za prihodnje tedne načrtujejo še snemanja v katedrali v Winchestru in v kapeli Rosslyn v bližini Edinburgha.

Pokojnega papeža Janeza Pavla II. bo v televizijski nadaljevanki, ki so jo začeli snemati na Poljskem, upodobil **Jon Voight**, oče ameriške igralkine Angeline Jolie. 67-letni Voight bo igral vlogo aprila preminulega papeža od začetka njegovega pontifikata oktobra 1978 do njegove smrti, medtem ko bo Poljaka Karla Wojtyła v mladih letih upodobil britanski igralec Cary Elwes. Nadaljevanko bosta v koprodukciji posneli ameriška televizija CBS in italijanska državna televizija RAI.

EVJ
ELEKTROPROM d.o.o.

Loke 22
 1412 KISOVEC

tel.: 03 56 57 150
 fax: 03 56 71 488

www.elektroprom.si

- ♦ projektiranje strojnih in elektro instalacij in geodetske storitve
- ♦ bar sedmica
- ♦ lokalna televizija ETV
- ♦ trgovina EVJ Center
- ♦ elektroinstalacije
- ♦ centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- ♦ kabelsko komunikacijski sistemi
- ♦ grafitne ščetke
- ♦ tiskana vezja
- ♦ delovni stroji in nizke gradnje

PETEK,

26.8.2005

Slovenija 1

6.50	TEDENSKI IZBOR
6.50	KULTURA
7.00	ODMEVI
7.35	DEKLICA IN PLEŠOČI KONJI, KRATKI IGRANI FILM EBU (VPS 07.35)
7.50	RAZUM, IRSKI KRATKI IGRANI FILM CIAK JUNIOR (VPS 07.50)
8.05	FLIPEK IN LOPAKA, RISANA NANIZANKA, 19/26 (VPS 08.05)
8.30	GUSARSKI OTOKI, FRANCOŠKA NANIZANKA, 19/26 (VPS 08.25)
8.55	TEDENSKI IZBOR
8.55	ENAJSTA ŠOLA: KONTEJNER, ODDAJA ZA RADOVEDNEŽE
9.15	NOGOMET NI ZA PUNCE, KRATKI IGRANI FILM EBU
9.30	JURE PERVANJE-MARCEL BUH: VRTIKARJI: ZLATA JAMA, TV NADALJEVANKA MI SMO ... ŠVEDI
10.05	MI SMO ... ŠVEDI
10.35	ŠE DVA TEDNA ..., DOKUMENTARNA ODDAJA
11.25	POGLED IZZA OGLEDALA, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA
12.15	OSMI DAN
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	OBZORJA DUHA: BREZ SONCA MOLČIM
13.45	DUHOVNI UTRIP: SAVNA IN DUHOVNOST
14.05	STRANSKI TIR, DOKUMENTARNA ODDAJA
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.05)
15.40	TIMOTEJ HODI V ŠOLO, RISANA NANIZANKA, 21/26 (VPS 15.40)
16.05	IZ POPOTNE TORBE: KMETOVALEC (VPS 16.05)
16.25	SVET ŽIVALI, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 11/13 (VPS 16.25)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.35	NATIONAL GEOGRAPHIC, AMERIŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 7/12 (VPS 17.35)
18.30	ŽREBANJE DETELJICE (VPS 18.30)
18.40	LUKA IN LUČKA, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	CELESTIN, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	SLOVENSKI VENČEK (VPS 20.00)
21.00	SLAČENJE, NOVOZELANDSKA NADALJEVANKA, 10/20 (VPS 21.00)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	POLNOČNI KLUB: ZLATI ČASI - SO NAM RES UŠLI? (VPS 22.50)
0.05	BRANE RONČEL IZZA ODRA: CINDY BLACKMAN, 1. DEL, PONOVITEV (VPS 00.05)
1.00	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.55	TURISTIKA - ZLATOROGOVA POT, PONOVITEV
2.15	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.10)
2.40	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
13.05	TV PRODAJA
13.40	GLASNIK, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 13.45)
14.20	TEDENSKI IZBOR
14.20	JASNO IN GLASNO: FORMALNA IZOBRAZA = SANJSKI POKLIC?, KONTAKTNA ODDAJA ŽIVLJENJE IN ČASI SODNIKA ROYA
15.15	BEANA, AMERIŠKI FILM (VPS 15.15)
17.15	DRUGA GODBA 2004: DAARA I, POSNETEK KONCERTA
18.25	MOSTOVI - HIDAK, PONOVITEV
18.55	RT PREZIVETJA, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 7/8, PONOVITEV (VPS 18.55)
20.00	ALPE-DONAVA-JADRAN: DUGI OTOK (VPS 20.00)
20.35	MONAKO: NOGOMET, SUPERPOKAL LIGE PRVAKOV, LIVERPOOL - CSKA MOSKVA, PRENOS (VPS 20.35)
22.35	SOUTH PARK, AMERIŠKA RISANA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 4/14 (VPS 22.35)
23.00	HIPNOZA, AMERIŠKI FILM (VPS 23.00)
0.40	SKUPNOST, ŠVEDSKI FILM, PONOVITEV (VPS 00.40)
2.25	INFOKANAL

Kanal A

9.25	TV prodaja
9.30	Domace kraljestvo, 4. sezona, ponovitev 24. dela ameriške humoristične nanizanke
10.00	Obalna straža na kolesih, pon. ameriške naniz.
10.50	E+, ponovitev
12.50	TV prodaja
13.20	Domace kraljestvo, 4. sezona, zadnji del ameriške humoristične nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 4. sezona, 219. del ameriške nadaljevanke
14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 114. del ameriške nad.
15.35	TV prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, ameriška nanizanka
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 3. sezona, 23. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Caroline v velemestu, 3. sezona, 5. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
20.00	Komedija: Šola snowboarda, ameriški film
21.40	Midve z mamo, 3. sezona, 17. del ameriške nanizanke
22.35	Ženska zgoraj, ameriški film
0.15	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Sedma nebesa, 8. sezona, ponovitev 20. dela ameriške nanizanke
8.45	Materina pot, pon. 7. dela mehiške nad.
9.40	Zastavljeno srce, pon. 108. dela venezuelske nad.
10.30	TV prodaja
11.00	Proti vetru, pon. 4. dela mehiške nadaljevanke
11.50	Prava ljubezen, pon. 106. dela venezuelske nad.
12.50	Vražje neveste, ponovitev dokumentarne serije
13.45	TV prodaja
14.15	Sedma nebesa, 8. sezona, 21. del ameriške nanizanke
15.05	Prava ljubezen, 107. del venezuelske nad.
16.05	Proti vetru, 5. del mehiške nadaljevanke
17.00	Zastavljeno srce, 109. del venezuelske nad.
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 8. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Akcija: Smrtonosno orožje 4, ameriški film
22.20	Zivljenje je lepo, italijanski film
0.25	XXL premiere
0.30	Prijatelji, 10. sezona, zadnji del ameriške humoristične nanizanke
1.05	Parčkanje, 3. sezona, zadnji del angleške nanizanke
1.45	24UR, ponovitev
2.45	Nočna panorama

Prva TV

06.00	TV prodaja
06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	YU-GI-OH, risana serija
07.25	Digimoni, risana serija
07.50	TV prodaja
08.20	Tri v vrsto
08.40	Spomin
09.00	YU-GI-OH, risana serija
09.25	Spomin
09.45	Tri v vrsto
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 502. del
10.50	Življenje ob jezeru, 24. del
11.15	Črna kronika, 24. del
11.50	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	TV prodaja
13.05	Tri v vrsto
13.15	TV prodaja
13.35	Alo, alo, 23. del angleške serije
14.10	Vikarka iz Dibleya, 12. del angleške serije
14.45	Črni gad, 12. del angleške serije
15.20	Hotel poldruga zvezdica, 12. del angleške serije
15.55	Gospod Bean, 23. del angleške serije
16.25	Skoki ključavnico, pogovorna oddaja
17.10	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 503. del ital. telenovele
18.00	Življenje ob jezeru, 25. del
18.25	Črna kronika, 25. del
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Vroci veter, 6. del srbske serije
21.00	101 škandal Hollywooda, razvedrilna oddaja
21.50	Resnične zgodbe - v iskanju pravice, ameriška serija
22.45	Okrožje Columbia, 11/17. del ameriške nanizanke
23.30	Marlenna & Salome, pogovorna oddaja
00.30	Vroci veter, 6. del srbske serije

01.30	101 škandal Hollywooda, razvedrilna oddaja
02.20	Resnične zgodbe - v iskanju pravice, ameriška serija
03.15	Okrožje Columbia, 11/17. del ameriške nanizanke
04.00	Marlenna & Salome, pogovorna oddaja

TevePika

08.30	Tv prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
09.30	Odbojka na mivki, Siemens masters 2005, pon
10.00	Za vas in mesto, z Milanom Škledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
11.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
12.00	To morate vedeti, svetovalna oddaja, pon
13.00	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
13.30	TV Prodaja
14.00	Glasbeni Mozaik
16.30	Do zdravia tudi tako, gost: studio Ank, pon
17.00	Sijaj, pon
17.30	Algea, njen vpliv na imunsko dagaganje v telesu
18.00	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
18.30	Kulturne drobtinice, planinski jubilej, pon
19.00	Narodno zabavni koncert , GTV, pon
20.00	Preдах v gibanju, gost: Zmago Muller
21.00	Uspešen obrtnik, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Štiri tacke, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
23.00	Evropski večeri z Lojzeto Petričtom, dr. Julij Nemanic
00.30	Tv prodaja
01.00	Glasbeni mozaik

SOBOTA,

27.8.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	FLIPEK IN LOPAKA, RISANA NANIZANKA, 20/26 (VPS 07.00)
7.25	GUSARSKI OTOKI, FRANCOŠKA NANIZANKA, 20/26 (VPS 07.25)
7.50	ZGODBE IZ ŠKOLJKE: WAITAPU, MLADINSKA NADALJEVANKA, 3/5, PONOVITEV
8.20	RISANKA
8.35	KINO KEKEC: POLJUBI ME, ZABEC, NEMŠKI FILM (VPS 08.30)
9.50	TEDENSKI IZBOR
9.50	SLOVENSKI VENČEK
10.50	POLNOČNI KLUB: ZLATI ČASI - SO NAM RES UŠLI?
12.05	ONKRAJ NOVE DOBE, BRAZILSKA DOKUMENTARNA SERIJA, 1/2 (VPS 12.00)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TURISTIKA - ZLATOROGOVA POT, PONOVITEV
13.35	SLOVENCI V ITALIJI (VPS 13.30)
14.05	MINUTE ZA ... TULIO FURLANIČ, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 14.00)
14.15	MALI MENIH, NEMŠKA NADALJEVANKA, 9/15, PONOVITEV
15.00	LETEČA UČILNICA, NEMŠKI FILM (VPS 15.00)
17.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.15	OZARE (VPS 17.15)
17.25	SOŽITJA, SVETOVALNA ODDAJA TV MARIBOR (VPS 17.25)
18.05	IDRIJSKA ČIPKA 2005 (VPS 18.05)
18.40	PRIHAJA NODI, RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	UTRIP
19.40	VREME
19.45	ŠPORT
20.00	ČOKOLADNE SANJE, HUMORISTIČNA NADALJEVANKA, 9/10, PONOVITEV (VPS 20.00)
20.35	VELIKA IMENA MALEGA EKRANA: ŽARO TUŠAR (VPS 20.35)
21.30	PO SVETU NAOBKOLI, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 8., ZADNJI DEL (VPS 21.30)
22.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.35	BRIGADA, RUSKA NADALJEVANKA, 8/15 (VPS 22.35)
23.30	MORILKA V EKSTAZI, ŠPANSKO-NEMŠKI FILM (VPS 23.30)
0.45	DNEVNIK, VREME, ŠPORT, PONOVITEV
1.25	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.20)
1.50	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	TV PRODAJA
9.30	INFOKANAL
12.05	TV PRODAJA
12.40	SKOZI ČAS
12.50	D. KOVAČEVIČ: BALKANSKI ŠPIJON, POSNETEK PREDSTAVE SNG DRAMA MARIBOR (VPS 12.50)
14.35	KRISTALNO DREVO: STRING.SI & OBLANI KOMORNI ORKESTER, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 14.35)
15.50	ATLETIKA - ZLATA LIGA, POSNETEK IZ BRUSLJA (VPS 15.50)
17.55	MORAMO SI POMAGATI, ČEŠKI FILM, PONOVITEV (VPS 17.55)
20.00	GLAVNI OSUMLJENEC, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 2., ZADNJI DEL, PONOVITEV (VPS 20.00)
21.40	SAGA O FORSYTH, ANGLEŠKA LITERARNA NADALJEVANKA, 4/10, PONOVITEV (VPS 21.40)
22.50	MAOVA FOTOGRAFA, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVITEV (VPS 22.50)
23.45	DRUGA GODBA 2004: BOBAN MARKOVIČ ORKESTAR Z GOSTJO ESMO REDŽEPOVO (VPS 23.45)
1.15	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 110. dela ameriške nadaljevanke
10.35	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 111. dela ameriške nadaljevanke
11.25	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 112. dela ameriške nadaljevanke
12.15	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 113. dela ameriške nadaljevanke
13.05	Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 114. dela ameriške nadaljevanke
13.55	Dannjyve zvezde
14.55	Zeus in Roxanne, ameriški film
16.40	Umor, je napisala, 3. sezona, ameriška naniz.
17.30	Pa zamenjajmo!, ameriška dokumentarna serija
18.00	E+
20.00	Kriminalka: Zadnja kapitanova pot, ameriški film
21.45	Las Vegas, 1. sezona, 21. del ameriške naniz.
22.40	Relikvija, ameriški film
0.40	Dannjyve zvezde, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Moji prijatelji Roki, sinhronizirana risana serija
8.20	Katika in Orbi, sinhronizirana risana serija
8.40	Zelenjavci, sinhronizirana risana serija
9.20	Mala Kitty, sinhronizirana risana serija
9.40	Jagodka se predstavi, sinhronizirani risani film
10.30	Tom in Jerry, risana serija
10.50	Lepo je biti milijonar, ponovitev
12.00	MacIntyre razkriva: Zapuščeni otroci, dokumentarna oddaja
13.00	Diagnoza: umor, 7. sezona, ameriška nanizanka
13.55	Na deželi je lepo, 1. sezona, 10. del avstralske nanizanke
14.50	Lesket, ameriška nadaljevanka, 2/4
15.45	Močno zdravilo, 5. sezona, 15. del ameriške nanizanke
16.40	24UR - vreme
16.45	Praznik pod košem, ameriški film
19.00	24UR
20.00	Filmski hit: Želim si te, ameriški film
22.00	Kako dobiti nogo, ameriški film
23.40	Zima v Baltimoru, ameriški film
1.55	24UR, ponovitev
2.55	Nočna panorama

Prva TV

07.10	YU-GI-OH, risana serija
08.00	Življenje ob jezeru, 21. del
08.25	Življenje ob jezeru, 22. del
08.50	Življenje ob jezeru, 23. del
09.15	Življenje ob jezeru, 24. del
09.40	Življenje ob jezeru, 25. del
10.05	Črna kronika, 21. del
10.40	Črna kronika, 22. del
11.15	Črna kronika, 23. del
11.50	Črna kronika, 24. del
12.25	Črna kronika, 25. del
13.00	TV prodaja
13.15	Ena na ena, ponovitev
14.05	Prestižno, ekskluzivno, ponovitev

14.40	Adijo pamet, kontaktna oddaja
15.40	Lisice, 2. del srbske serije
16.35	Prvaki med silaki
17.10	Ljubezenske prevare, 15. del
17.50	101 zgodba Hollywooda
18.35	Dobro je biti ..., razvedrina oddaja
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
20.00	Ruby in Quentin, francoska kriminalna komedija, 2003
21.35	Megiddo omega koda 2, ameriški fantazijski triler, 2001
00.15	Reporter X
00.45	Ruby in Quentin, francoska kriminalna komedija, 2003
02.20	Megiddo omega koda 2, ameriški fantazijski triler, 2001
04.10	Reporter X

TevePika

07.30	Tv Prodaja
08.00	Navigator, pon
08.30	Slo motion, pon
09.00	Tv Prodaja
09.30	Kulturne drobnitice, planinski jubilej, pon
10.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
11.00	Evropski večeri z Lojzeto Petretom, dr. Julij Nemanik
12.30	Narodno zabavni koncert, GTV, pon
13.30	Glasbeni mozaik
16.15	Vodič po podjetništvu, pon
16.30	Predah v gibanju, gost: Zmago Muller
17.30	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
18.00	Uspešen obrtnik, pon
18.00	Lumpijeva hura nogometna ura - 3NA3, prvič
18.30	To morate vedeti, svetovalna oddaja
19.30	Algea, njen vpliv na imunsko dagajanje v telesu
20.00	Slo motion, prvič
20.30	Avantura z Ano in Tajiem, prvič
21.00	Sijaj
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Živeti zdravo, bolečine v hrbtenici
23.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
00.00	Tv Prodaja
00.30	Glasbeni mozaik

NEDELJA,

28.8.2005

Slovenija 1

7.30	ŽIV ŽAV: MEDVEDEK, RISANA NANIZANKA, 7. ZADNJA EPIZODA; SNORČKI, RISANA NANIZANKA, 9/13; MALI LETEČKI MEDVEDKI, RISANA NANIZANKA, 8/12 (VPS 07.30)
9.50	MEDVEDEK SLADKOSNEDEK, OTROŠKE PESMICE (VPS 09.50)
10.20	MLADINSKI PIHALNI ORKESTER PIRAN (VPS 10.20)
10.50	DEŽELE, KJER SO DOMA LEGENDE, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 4/13 (VPS 10.50)
11.20	OZARE, PONOVITEV
11.25	OBZORJA DUHA (VPS 11.25)
12.00	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 12.00)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.10	PRI JOŽOVCU Z NATALIJO, PONOVITEV (VPS 13.10)
14.10	TEDENSKI IZBOR
14.10	IGRE BREZ MEJA - MENGEŠ (VPS 14.10)
15.50	NIKOLI OB DESETH - DAN D (VPS 15.50)
17.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.20	HRI-BAR, PONOVITEV (VPS 17.20)
18.20	SLOVENSKI OLIMPIJCI: MARKO ELSNER - NOGOMET (VPS 18.20)
18.30	ŽREBANJE LOTA (VPS 18.30)
18.40	HOPLA, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	ČARLI IN MIMO, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	ZRCALO TEDNA
19.40	VREME
19.45	ŠPORT
20.00	100 LET SLOVENSKEGA FILMA: KRUH IN MLEKO, SLOVENSKI FILM (VPS 20.00)
21.05	VEDEŽNIKI, DOKUMENTARNI FILM, PONOVITEV (VPS 21.05)
22.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.25	BOŽANSKA KOMEDIJA, PORTUGALSKI FILM (VPS 22.25)
1.05	DNEVNIK, VREME, ŠPORT, PONOVITEV
1.45	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.45)
2.15	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.00	TV PRODAJA
8.30	INFOKANAL
10.50	TV PRODAJA
11.25	TEDENSKI IZBOR
11.25	VELIKA IMENA MALEGA EKRANA: ŽARO TUŠAR
12.20	24. SREČANJE TAMBURŠKIH IN MANDOLINSKIH SKUPIN IN ORKESTROV SLOVENIJE, 2/4 (VPS 12.20)
12.50	MLADI VIRTUOZI: EVA JELENC IN ANŽE PALKO, KITARI (VPS 12.50)
13.10	SKOZI ČAS
13.20	ANTON INGOLIČ: TAJNO DRUŠTVO PGC, SLOVENSKI MLADINSKI FILM (VPS 13.20)
14.20	POTOPLENI DAROVI EKORNE, DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVITEV (VPS 14.20)
15.10	NOGOMET, SUPERPOKAL LIGE PRVAKOV: LIVERPOOL - CSKA MOSKVA, POSNETEK IZ MONAKA (VPS 15.10)
17.15	MARJANCA 2005, ODDAJA TV MARIBOR, 2. DEL (VPS 17.05)
18.30	VRTOGLAVA VIŠINA, NEMŠKI FILM, PONOVITEV (VPS 18.25)
20.00	NAŠI ČASI, IRANSKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 19.55)
21.05	NAŠE SKRIVNO ŽIVLJENJE, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 20/22 (VPS 20.50)
21.55	UMETNOST GLASBE IN PLESA: PRAZNIK PLESA II - PROSTE ROKE ANGELINU PRELJOCAJU, MEDNARODNA KOPRODUKCIJA (VPS 21.40)
23.30	ATELETIKA - ZLATA LIGA, POSNETEK IZ BRUSLJA, PONOVITEV (VPS 23.15)
1.40	INFOKANAL

Kanal A

9.15	Tv prodaja
9.45	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 215. dela ameriške nadaljevanke
10.35	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 216. dela ameriške nadaljevanke
11.25	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 217. dela ameriške nadaljevanke
12.15	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 218. dela ameriške nadaljevanke
13.05	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 219. dela ameriške nadaljevanke
13.55	Dannyjeve zvezde, gostja Živa Vadnov
14.55	Moja punca 2, ameriški film
16.40	Umor, je napisala, 3. sezona, ameriška naniz.
17.30	Pa zamenjajmo!, ameriška dokumentarna serija
18.00	E+
20.00	Družinski film: Ljubezen na drskah, ameriški film
21.50	Znova na prostosti, 2. sezona, 9. del ameriške nanizanke
22.45	Navigator
23.15	Osvajalec ženskih src, ameriški film
0.50	Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

7.30	Tv prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Rudijevo moštvo, sinhronizirana risana serija
8.25	Action Man, sinhronizirana risana serija
8.50	Ogledja družinca, sinhronizirana risana serija
9.10	Denis pokora za volanom, sinhronizirani risani film
10.30	Super punce, sinhronizirana risana serija
10.55	Lepo je biti milijonar, ponovitev
11.55	MacIntyre razkriva: Napadeni starši, dokumentarna oddaja
12.55	Miss Slovenije 2005, ponovitev reportaže s polfinalnega izbora
13.25	Diagnoza: umor, 7. sezona, ameriška nanizanka
14.20	Na deželi je lepo, 1. sezona, 11. del avstralske nanizanke
15.15	Lesket, ameriška nadaljevanka, 3/4
16.10	Močno zdravilo, 5. sezona, 16. del ameriške naniz.
17.05	24UR - vreme
17.10	Zadnje soočenje, ameriški film
19.00	24UR
20.30	Nedeljski film: Hudičev odvetnik, ameriški film
22.00	18. luknja, oddaja o golfu
23.00	Nadomestki, ameriški film
1.05	24UR, ponovitev
2.05	Nočna panorama

Prva TV

07.30	Yu-Gi-Oh, risana serija
08.20	Digimoni, risana serija
09.35	Otroško nedeljsko dopoldne, kontaktna oddaja
11.30	Tv prodaja

11.45	Skazi ključavnic, ponovitev
12.30	Alo, alo, 23. del angleške serije
13.00	Vikarka iz Dibleya, 12. del angleške serije
13.30	Črni gad, 12. del angleške serije
14.05	Hotel podrgna zvezdica, 12. del angleške serije
14.40	Gospod Bean, 23. del angleške serije
15.05	Adijo pamet, kontaktna oddaja
16.25	Shaka Zulu, 3. del ameriške serije
17.25	Ruby in Quentin, francoska kriminalna komedija, 2003
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
20.00	Sirene, avstralska komedija, 1994
21.40	Marlenna & Salome, ponovitev
22.40	Znani in zanimivi, razvedrina oddaja
23.25	Shaka Zulu, 3. del ameriške serije
00.25	Dobro je biti ..., razvedrina oddaja
00.50	Sirene, avstralska komedija, 1994
02.30	Znani in zanimivi, razvedrina oddaja
03.15	Shaka Zulu, 3. del ameriške serije
04.15	Dobro je biti ..., razvedrina oddaja

TevePika

09.30	Tv Prodaja
10.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
10.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
11.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu
12.00	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
12.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
13.00	V harmoniji z naravo, pon
13.30	Tv Prodaja
14.00	Tam kjer je veselje doma
16.45	Vodič po podjetništvu, pon
17.00	Do zdravja tudi tako, gost: studio Ank, pon
17.30	Algea, njen vpliv na imunsko dagajanje v telesu
18.00	Lumpijeva hura nogometna ura - 3NA3, pon
18.30	Avantura z Ano in Tajiem, pon
19.00	Predah v gibanju, gost: Zmago Muller
20.00	Slovenska glasbena lestvica
21.00	Uspešen obrtnik, pon
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Odbojka na mivki, Siemens masters 2005, pon
23.00	To morate vedeti, svetovalna oddaja, pon
00.00	Sijaj
00.30	Glasbeni mozaik

PONEDELJEK,

29.8.2005

Slovenija 1

6.50	TEDENSKI IZBOR
6.50	UTRIP
7.05	ZRCALO TEDNA
7.25	PRIPRAVEN MOŠKI ZA MAMICO, KRATKI IGRANI FILM EBU (VPS 07.25)
7.40	KONEC, IZRAELSKI KRATKI IGRANI FILM CIAK JUNIOR (VPS 07.40)
7.55	FLIPER IN LOPAKA, RISANA NANIZANKA, 21/26 (VPS 07.55)
8.20	GUSARSKI OTOKI, FRANCOŠKA NANIZANKA, 21/26 (VPS 08.20)
8.45	TEDENSKI IZBOR
8.45	IZ POPOTNE TORBE: KMETOVOALEC
9.05	SVET ŽIVALI, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 11/13
9.35	JURE PERVANJE-MARCEL BUH: VRTIKARJI: TATOVJI SO MED NAMI, TV NADALJEVANKA
10.10	IGRE BREZ MEJA - MENGEŠ
11.45	NIKOLI OB DESETH - DAN D
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	HRI-BAR
14.15	SLOVENSKI OLIMPIJCI: MARKO ELSNER - NOGOMET
14.25	PO SVETU NAOKOLI, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 8., ZADNJI DEL
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	DOBER DAN, KOROŠKA (VPS 15.05)
15.40	METKA IN ZVERINKO ZVER, RISANA NANIZANKA, 7/11 (VPS 15.40)
16.00	RADOVEDNI TAČEK: PROMET (VPS 16.05)
16.25	ŽELODKO SUPERCA, RISANKA (VPS 16.20)
16.35	ŠINE: PISMOŠNOŠA, LUTKOVNO-IGRANA NANIZANKA ZA OTROKE, 13/14 (VPS 16.30)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.35	PSI MILIJONARJEV, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 17.35)
18.25	ŽREBANJE 3X3 PLUS 6 (VPS 18.25)
18.40	CVETKA IN ZVONČEK, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	OČI IN SINE, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK

19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	MALI MENIH, NEMŠKA NADALJEVANKA, 10/15 (VPS 20.00)
20.45	RDEČE POLETJE, FRANCOŠKA NADALJEVANKA, 9/10 (VPS 20.45)
21.40	NARAVNA ČUDESA: NAMIB NAUKLUFT (VPS 21.40)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	DEDIŠČINA EVROPE: IVANA ORLEANSKA, FRANCOŠKA NADALJEVANKA, 2/3 (VPS 22.50)
0.20	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.15	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.15)
1.45	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
10.45	TV PRODAJA
11.15	ZABAVNI INFOKANAL
12.15	TV PRODAJA
12.50	TEDENSKI IZBOR
12.50	ALPE-DONAVA-JADRAN: DUGI OTOK
13.20	UMETNOST GLASBE IN PLESA: PRAZNIK PLESA II - PROSTE ROKE ANGELINU PRELJOCAJU, MEDNARODNA KOPRODUKCIJA
15.00	NAŠI ČASI, IRANSKA DOKUMENTARNA ODDAJA
16.05	TURISTIKA - ZLATOROGOVA POT
16.30	DOBER DAN, KOROŠKA
17.00	COLETTE, FRANCOŠKA NADALJEVANKA, 1/2 (VPS 17.00)
18.55	GORMENGAST, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 4., ZADNJI DEL, PONOVITEV (VPS 18.50)
20.00	JAMAŠITOVO ZLATO, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2., ZADNJI DEL, PONOVITEV (VPS 20.00)
20.50	HIMALAJA - POGLARVARJEVO OTROŠTVO, KOPRODUKCIJSKI FILM, PONOVITEV (VPS 20.50)
22.35	BRANE RONČEL IZZA ODRRA (VPS 22.40)
0.00	POMLAD V MESTECU, KITAJSKI FILM, PONOVITEV (VPS 00.05)
2.00	INFOKANAL

Kanal A

9.05	Tv prodaja
9.10	Domáce kraljestvo, 4. sezona, ponovitev zadnjega dela am. humoristične nanizanke
9.40	Obalna straža na kolesih, ponovitev ameriške nanizanke
10.30	E+, ponovitev
12.30	Tv prodaja
13.00	Tihzi zločin, 2. sezona, ameriška humoristična nanizanka
13.50	Mladi in nemirni, 4. sezona, 220. del ameriške nadaljevanke
14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 115. del ameriške naniz.
15.35	Tv prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, ameriška nanizanka
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 3. sezona, 24. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Caroline v velemestu, 3. sezona, 6. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
18.10	E+ (St)resno
18.45	E+rhiv
19.10	E+ Grafrobot
19.45	E+ Manipulacija
20.00	Filmski ciklus - Bruce Willis: Obsedno stanje, ameriški film
22.05	Zvezdna vrata, 4. sezona, 20. del ameriške naniz.
23.00	Mladi zdravilniki, 3. sezona, 1. del ameriške humoristične nanizanke
23.30	Seinfeld, 6. sezona, 12. del ameriške humoristične nanizanke
0.00	Samo bedaki in konji, 2. sezona, 2. del angleške humoristične nanizanke
0.40	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Sedma nebesa, 8. sezona, ponovitev 21. dela ameriške nanizanke
8.45	Materina pot, ponovitev 8. dela mehške nad.
9.40	Zastavljeno srce, pon. 109. dela venezuelske nad.
10.30	Tv prodaja
11.00	Proti vetru, ponovitev 5. dela mehške nadaljevanke
11.50	Prava ljubezen, ponovitev 107. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Diagnoza: umor, ponovitev ameriške nanizanke
13.40	Tv prodaja
14.10	Sedma nebesa, 8. sezona, 22. del ameriške naniz.
15.00	Prava ljubezen, 108. del venezuelske nad.
16.00	Proti vetru, 6. del mehške nadaljevanke

17.00	Zastavljeno srce, zadnji del venezuelske nad.
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 9. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	XXL ponedeljek: Evita, ameriški film
22.25	Rudniki kralja Salomona, ameriška nadaljevanke, 2/4
23.20	XXL premiere
23.25	Teksaški moz postavne, 5. sezona, 25. del ameriške nizanke
0.20	Bitka za Midway, ameriški film
2.40	24UR, ponovitev
3.40	Nočna panorama

Prva TV

06.00	TV prodaja
06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	YU-GI-OH, risana serija
07.25	Digimoni, risana serija
07.50	TV prodaja
08.20	Tri v vrsto
08.40	Spomin
09.00	YU-GI-OH, risana serija
09.25	Spomin
09.45	Tri v vrsto
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izložb, sto strasti, 503. del
10.50	Življenje ob jezeru, 25. del
11.15	Črna kronika, 25. del
11.50	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	TV prodaja
13.05	Tri v vrsto
13.20	TV prodaja
13.45	Okrožje Columbia, II/17. del ameriške naniz.
14.40	Sirene, avstralska komedija, 1994
16.00	Življenje ob jezeru, 26. del
18.25	Črna kronika, 26. del
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.30	Cetrtač, ameriška drama, 1995
21.30	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
21.55	Urška sov
22.55	Cetrtač, ameriška drama, 1995
01.25	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
01.50	Urška sov

TevePika

07.30	Tv Prodaja
08.00	Predah v gibanju, gost: Zmago Muller
08.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
09.30	Živeti zdravo, bolečine v hrbtnici
10.00	To morate vedeti, svetovalna oddaja, pon
11.00	Razgledovanja, potopisna reportaža
11.30	Navigator, pon
12.00	Vodilj po podjetništvu, pon
12.15	Tv prodaja
12.45	Glasbeni Mozaik
16.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
17.00	Lumpjeva hura nogometna ura - 3NA3, pon
17.30	Do zdravia tudi tako, gost: studio Anik, pon
18.00	Avantura z Ano in Talijem, pon
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Kulturne drobtinice, planinski jubilej, pon
19.30	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
20.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, gost: Franci Zavrl
21.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, glivične okuzbe kože
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	E+
00.30	Tv Prodaja
01.00	Glasbeni mozaik

TOREK,

30.8.2005

Slovenija 1

6.50	TEDENSKI IZBOR
6.50	KULTURA
7.00	ODMEVI
7.35	MOJ BRAT JAJCE, KRATKI IGRANI FILM EBU (VPS 07.35)
7.50	SMS, KRATKI IGRANI FILM CIAK JUNIOR (VPS 07.50)

8.00	FLIPER IN LOPAKA, RISANA NANIZANKA, 22/26 (VPS 08.00)
8.25	GUSARSKI OTOKI, FRANCOŠKA NANIZANKA, 22/26 (VPS 08.25)
8.50	TEDENSKI IZBOR
8.50	RADOVEDNI TAČEK: PROMET
9.10	BINE: PISMOŠOŠA, LUTKOVNO-IGRANA NANIZANKA ZA OTROKE, 13/14
9.30	CEDRIK, RISANA NANIZANKA, 31/52
9.45	ZGODBE IZ ŠKOLJKE: WAITAPU, MLADINSKA NADALJEVANKA, 4/5
10.15	JURE PERVANJE-MARCEL BUH: VRTIČKARIJI: ZAKAN NA PREIZKUŠNJI, TV NADALJEVANKA SOŽITJA, SVETOVALNA ODDAJA TV MARIBOR
10.50	IDRIJSKA ČIPKA 2005
11.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
12.00	TEDENSKI IZBOR
13.25	VELIKA IMENA MALEGA EKRANA: ŽARO TUŠAR ČOKOLADNE SANJE, HUMORISTIČNA NADALJEVANKA, 9/10
14.20	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.00	MOSTOVI - HIDAK:
15.05	POTEPANJA - BARANGOLŠOK (VPS 15.05)
15.40	ZMAJSKE ZGODBE, RISANA NANIZANKA, 22/25 (VPS 15.40)
16.05	MUNKIJI, RISANA NANIZANKA (VPS 16.05)
16.10	ZMAJČEK, RISANA NANIZANKA, 10/13 (VPS 16.10)
16.40	ZLATKO ZAKLADKO: BEZGOV KOMPOT (VPS 16.35)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.40	PREZRTA OKOLJA: MORSKO OBREŽJE, DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 17.35)
18.10	MI SMO ... SLOVENCJI (VPS 18.05)
18.40	SIMON V DEŽELI RISB S KREDO, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	VIDA IN LUKA, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	TARČA - KO BOMO NA OBLASTI ... (VPS 20.00)
21.30	CELICA, DOKUMENTARNI FELJTON (VPS 21.30)
22.05	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.55	KUBA - DRUGA PLAT ARMAGEDONA, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 22.50)
23.50	PREZRTA OKOLJA: MORSKO OBREŽJE, DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVITEV
0.25	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.20	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.15)
1.45	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
14.30	TV PRODAJA
15.05	TEDENSKI IZBOR
15.05	MARJANCA 2005, ODDAJA TV MARIBOR, 2. DEL
16.00	SLOVENCJI V ITALIJI
16.50	SRCE BALKANA: DRAGAČEVSKI SABOR TRUBAČA 2003, GLASBENI DOKUMENTAREC
17.45	MOSTOVI - HIDAK:
18.20	POTEPANJA - BARANGOLŠOK, PONOVITEV
18.20	VENO TAUFER: ODISEJ IN SIN ALI SVET IN DOM, TV PRIREDBA PREDSTAVE SLOVENSKEGA MLADINSKEGA GLEDALIŠČA (VPS 18.20)
19.30	VIZUM ZA PRIHODNOST, BOSANSKA HUMORISTIČNA NADALJEVANKA, 20., ZADNJI DEL (VPS 19.30)
20.25	EVALD FLISAR: JUTRI BO LEPŠE, TV PRIREDBA GLEDALIŠKE IGRE (VPS 20.25)
21.55	NA DRUGI STRANI ULICE, BRAZILSKI FILM (VPS 21.55)
23.30	KONCERT SIMFONIČNEGA ORKESTRA IN MEŠANEGA PEVSKEGA ZBORA MADŽARŠKEGA RADIA, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 23.30)
0.35	INFOKANAL

Kanal A

8.45	TV prodaja
8.50	Tih zločin, 2. sezona, ponovitev ameriške humoristične nizanke
9.40	Obalna straža na kolesih, pon. ameriške naniz.
10.30	E+, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Tih zločin, 2. sezona, ameriška humoristična nizanaka
13.50	Mladi in nemiris, 4. sezona, 221. del ameriške nadaljevanke
14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 116. del ameriške nad.
15.35	TV prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, ameriška nizanaka

17.00	Raymonda imajo vsi radi, 3. sezona, 25. del ameriške humoristične nizanke
17.30	Caroline v vlemestu, 3. sezona, 7. del ameriške humoristične nizanke
18.00	E+
18.10	E- Od zvezdice do zvezde
18.45	E- Prepovedan položaj
19.10	E- Bar
19.45	E- Nebuloza
20.00	Akcija: Operacija Delta Force 4, ameriški film
21.45	Zvezdna vrata, 4. sezona, 21. del ameriške naniz.
22.40	Mladi zdravniki, 3. sezona, 2. del ameriške humoristične nizanke
23.10	Seinfeld, 6. sezona, 13. del ameriške humoristične nizanke
23.40	Samo bedaki in konji, 2. sezona, 3. del angleške humoristične nizanke
0.20	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Sedma nebesa, 8. sezona, ponovitev 22. dela ameriške nizanke
8.45	Materina pot, pon. 9. dela mehiške nad.
9.40	Zastavljeno srce, ponovitev zadnjega dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Proti vetru, pon. 6. dela mehiške nadaljevanke
11.50	Prava ljubezen, pon. 108. dela venezuelske nad.
12.45	Rudniki kralja Salomona, pon. ameriške nad., 2/4
13.40	TV prodaja
14.10	Sedma nebesa, 8. sezona, zadnji del ameriške nizanke
15.00	Prava ljubezen, 109. del venezuelske nad.
16.00	Proti vetru, 7. del mehiške nadaljevanke
17.00	Vila Marija, 1. del hrvaske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 10. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Preverjeno
20.45	Življenjska zgodba: Zgodba Elizabeth Smart, ameriški film
22.25	XXL premiere
22.30	Teksaški moz postavne, 5. sezona, zadnji del ameriške nizanke
23.25	Smrtonosni prevzem, ameriški film
1.10	24UR, ponovitev
2.10	Nočna panorama

Prva TV

06.00	TV prodaja
06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	YU-GI-OH, risana serija
07.25	Digimoni, risana serija
07.50	TV prodaja
08.20	Tri v vrsto
08.40	Spomin
09.00	YU-GI-OH, risana serija
09.25	Spomin
09.45	Tri v vrsto
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izložb, sto strasti, 504. del
10.50	Življenje ob jezeru, 26. del
11.15	Črna kronika, 26. del
11.50	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	TV prodaja
13.05	Tri v vrsto
13.30	Spomin
13.50	TV prodaja
14.15	Urška sov, ponovitev
15.15	Cetrtač, ameriška drama, 1995
16.45	Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
17.10	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.35	Sto izložb, sto strasti, 505. del ital. telenovele
18.00	Življenje ob jezeru, 27. del
18.25	Črna kronika, 27. del
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Lisice, 3. del srbske serije
20.55	Prvaki med siliki, reportaža
21.25	Ljubezenske prevare, 16. del ameriške resničnostne serije
22.15	Na moj način, pogovorna oddaja s Sašo Gerdej
23.15	Lisice, 3. del srbske serije
00.10	Prvaki med siliki, reportaža
00.40	Ljubezenske prevare, 16. del ameriške resničnostne serije
01.30	Na moj način, pogovorna oddaja s Sašo Gerdej

TevePika

6.00	Tv Prodaja
6.30	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja
7.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon

8.00	Do zdravia malo drugače, pon
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Sijaj, pon
10.00	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klarica, prvič
10.30	Evropski veterci z Lojzetom Petretom, dr. jullj Nemanic
12.00	Razgledovanja, potopisna reportaža
12.30	Kulturne drobtinice, planinski jubilej, pon
13.00	TV Prodaja
13.30	Glasbeni mozaik
16.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
17.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, glivične okuzbe kože
17.30	Algea, breskrbno na počitnice
18.00	V harmoniji z naravo
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja
19.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, gost: Franci Zavrl
20.00	To morate vedeti, predstavitev poklica - zavarovalniški svetovalec, slovenski, prvič
21.00	Odklopa na mivki, Siemens masters 2005, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Avantura z Ano in Talijem, pon
23.30	Sto moton
00.00	Tv Prodaja
00.30	Glasbeni mozaik

SREDA,

31.8.2005

Slovenija 1

6.50	TEDENSKI IZBOR
6.50	KULTURA
7.00	ODMEVI
7.35	POTOVANJE V EMPURIJE, KRATKI IGRANI FILM EBU (VPS 07.35)
7.50	MALI KRALJ BOBNA, KITAJSKI KRATKI IGRANI FILM CIAK JUNIOR (VPS 07.50)
8.15	FLIPER IN LOPAKA, RISANA NANIZANKA, 23/26 (VPS 08.15)
8.40	GUSARSKI OTOKI, FRANCOŠKA NANIZANKA, 23/26 (VPS 08.40)
9.00	RISANKA
9.10	TEDENSKI IZBOR
9.10	ZMAJČEK, RISANA NANIZANKA, 10/13
9.35	ZLATKO ZAKLADKO: BEZGOV KOMPOT
9.50	NAUČIMO SE PESMICO Z MELITO OSOJNIK: ZIMA JE PRISLA
10.00	JURE PERVANJE-MARCEL BUH: VRTIČKARIJI: NAJLEPŠE DARILO, TV NADALJEVANKA
10.35	NATIONAL GEOGRAPHIC, AMERIŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 7/12
11.25	RAD BI POSTAL MUSLIMAN, DANSKI FILM (VPS 11.25)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	NEKAJ MINUT ZA DOMAČO GLASBO
13.35	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR
14.25	DEŽELE, KJER SO DOMA LEGENDE, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 4/13
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK:
15.05	MOJ GOST, MOJA GOSTJA ... - VEND...GEM ... (VPS 15.05)
15.40	SNORČKI, RISANA NANIZANKA, 9/13 (VPS 15.40)
16.00	MALE SIVE CELICE, KVIZ, PONOVITEV (VPS 16.05)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	MLADI NA ROBU, DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 17.30)
18.20	TURISTIKA (VPS 18.20)
18.40	ŽREBANJE ASTRA (VPS 18.40)
18.45	BINKO, RISANKA (VPS 18.45)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	SEDMI PEČAT: CAROLINO POTOVANJE, ŠPANSKI FILM (VPS 20.00)
21.40	ODPETI PESNIKI (VPS 21.40)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.55	OMIZJE (VPS 22.55)
0.10	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.05	MLADI NA ROBU, DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVITEV
1.55	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.50)
2.20	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
10.00	OTROŠKI INFOKANAL

11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
14.00	TV PRODAJA
14.35	ZABAVNI INFOKANAL
15.25	EVROPSKI MAGAZIN, ODDAJA TV M.B. (VPS 15.25)
16.05	TEDENSKI IZBOR
16.05	VIZUM ZA PRIHODNOST, BOSANSKA HUMORISTIČNA NADALJEVANJA, 20., ZADNJI DEL DRUGA GODBA 2004: BOBAN MARKOVIĆ ORKESTAR Z GOSTJO ESMO REDŽEPOVO
16.55	MOSTOVI - HIDAK: MOJ GOST, MOJA GOSTIJA ... - VEND. - GEM ... PONOVI TEV
18.25	24. AMERIŠKA NADALJEVANJA, 11/24, PONOVI TEV (VPS 19.00)
20.00	50 LET SIMFONIKOV RTV SLOVENIJA, GLASBENO-DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 20.00)
21.30	NA ROBU EVROPE, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 21.30)
22.20	RDEČEKOŽCI, AMERIŠKI FILM, PONOVI TEV (VPS 22.20)
23.45	PRED VIHARJEM, ŠVEDSKI FILM, PONOVI TEV (VPS 23.45)
1.30	INFOKANAL

Kanal A

8.45	TV prodaja
8.50	Tih zločin, 2. sezona, ponovitev ameriške humoristične nizanke
9.40	Obalna straža na kolesih, pon. ameriške naniz.
10.30	E+, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Tih zločin, 2. sezona, ameriška humoristična nizanaka
13.50	Mladi in nemiri, 4. sezona, 222. del ameriške nad.
14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 117. del ameriške nad.
15.35	TV prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, ameriška nizanaka
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 3. sezona, 26. del ameriške humoristične nizanake
17.30	Caroline v velemestu, 3. sezona, 8. del ameriške humoristične nizanake
18.00	E+
18.10	E+ Pod lupo
18.45	E+ Najemi me
19.10	E+ SMS
19.45	E+ Na fronti
20.00	Hollywoody zaupno, zadnji del ameriške dokumentarne serije
20.55	Čedni fantje, dokumentarna oddaja
21.45	Zvezdna vrata, 4. sezona, 22. del ameriške naniz.
22.40	Mladi zdravniki, 3. sezona, 3. del ameriške humoristične nizanake
23.10	Seinfeld, 6. sezona, 14. del ameriške humoristične nizanake
23.40	Samo bedaki in konji, 2. sezona, 4. del angleške humoristične nizanake
0.20	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Sedma nebesa, 8. sezona, ponovitev zadnjega dela ameriške nizanake
8.45	Materina pot, ponovitev 10. dela mehške nad.
9.40	Vila Marija, ponovitev 1. dela hrvatske nad.
10.30	TV prodaja
11.00	Proti vetru, ponovitev 7. dela mehške nad.
11.50	Prava ljubezen, pon. 109. dela venezuelske nad.
12.45	Preverjeno, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prava ljubezen, 110. del venezuelske nad.
16.00	Proti vetru, 8. del mehške nadaljevanke
17.00	Vila Marija, 2. del hrvatske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 11. del mehške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	TV kriminalka: Plemenita kri, ameriški film
21.45	Monk, 2. sezona, 1. del ameriške nizanake
22.40	XXL premiere
22.45	Na kraju zločina, 2. sezona, 1. del ameriške naniz.
23.40	Na vrhu sveta, ameriški film
1.30	24UR, ponovitev
2.30	Nočna panorama

Prva TV

06.00	TV prodaja
06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	YU-GI-OH, risana serija
07.25	Digimoni, risana serija
07.50	TV prodaja
08.20	Tri v vrsto
08.40	Spomin
09.00	YU-GI-OH, risana serija
09.25	Spomin

09.45	Tri v vrsto
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 505. del
10.50	Življenje ob jezeru, 27. del
11.15	Črna kronika, 27. del
11.50	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	TV prodaja
13.05	Tri v vrsto
13.15	Spomin
13.20	TV prodaja
13.55	Lisice, 3. del srbske serije
14.50	Na moj način, pogovorna oddaja s Saso Gerdej
15.50	Ljubzenske prevare, 16. del ameriške resničnostne serije
16.40	Prvaki med silaki, reportaža
17.10	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 506. del ital. tenelovne
18.00	Življenje ob jezeru, 28. del
18.25	Črna kronika, 28. del
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Ena na ena, pogovorna oddaja
21.00	Shaka Zulu, 4. del ameriške serije
21.50	Prestizno, ekskluzivno, razvedrila oddaja
22.25	Rdeči vitez, francoska drama, 2003
00.10	Ena na ena, pogovorna oddaja
01.00	Shaka Zulu, 4. del ameriške serije
01.50	Prestizno, ekskluzivno, razvedrila oddaja
02.20	Rdeči vitez, francoska drama, 2003

TevePika

6.30	Tv Prodaja
7.00	Evropski večeri z Lojzeto Petretom, dr. Julij Nemanic
8.30	Tv Prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Algea, breskrbno na počitnice
10.00	Avantura z Ano in Talijem, pon
10.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, glivčne okužbe kože
11.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
12.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, gost: Franci Zavrl
13.00	Glasbeni Mozaik
17.00	Razgledovanja, potopisna reportaža, prvič
17.30	Kulturne drobtinice, ogenj v Alpah, prvič
18.00	Do zdravia tudi tako, gost ja: Vanda Andolšek
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja
19.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
20.00	Vodič po podjetništvu, 5. del, prvič
20.30	Sijaj
21.00	Živeti zdravo, hepatitis C
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Aruna, dr. alternativne medicine, 6. del., pon
23.30	Preverjeno POP TV
00.15	Odbojka na mivki, Siemens masters 2005, pon
00.45	Tv Prodaja
01.15	Glasbeni mozaik

ČETRTEK,

1.9.2005

Slovenija 1

6.50	TEDENSKI IZBOR
6.50	KULTURA
7.00	ODEMVI
7.35	DEČEK S KAČO IN GRAD IZ PESKA, KRATKI IGRANI FILM EBU (VPS 07.30)
7.50	SIMON REČE, BELGIJSKI KRATKI IGRANI FILM CIAK JUNIOR (VPS 07.45)
8.00	FLIPER IN LOPAKA, RISANA NANIZANKA, 24/26 (VPS 07.55)
8.25	GUSARSKI OTOKI, FRANCOŠKA NANIZANKA, 24/26 (VPS 08.20)
8.50	PRIGIŠČE PRI LJUBLJENIH PRAVLJIC: OBUTI MAČEK, LUTKOVA IGRICA (VPS 08.50)
9.20	TEDENSKI IZBOR
9.20	MALE SIVE CELICE, KVIZ
10.10	JURE PERVANJE-MARCEL BUH: VRTIČKARJI: SREČNO NOVO LETO, TV NADALJEVANJA
10.40	INTERVJU: TONE PAVČEK
11.35	OMIZJE
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.25	TEDENSKI IZBOR
13.25	VEDEŽNIKI, DOKUMENTARNA ODDAJA
14.15	VIDEOPIŠMA - VELIMIR IN KOHA
14.45	PESEM KAMNA: KAMEN IN VODA, DOKUMENTARNA ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 14.45)
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.10	MOSTOVI - HIDAK

15.45	POTEPANJA - BARANGOLŠOK (VPS 15.10)
15.45	CEDRIK, RISANA NANIZANKA, 34/52 (VPS 15.45)
15.55	NAJBOJŠKI, KRATKI IGRANI FILM EBU (VPS 15.55)
16.10	NA LINIJI: N'TOKO, ODDAJA ZA MLADE, PONOVI TEV (VPS 16.10)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	GEOMETRIJSKE BASNI, RISANA NANIZANKA (VPS 17.30)
17.35	ŠTAFETA MLADOSTI, PONOVI TEV (VPS 17.35)
18.20	DUHOVNI UTRIP (VPS 18.20)
18.40	MOJŠTER MIHA, RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	ŠTIRI MORSKE DEKLECE, NEMŠKI FILM (VPS 20.00)
21.30	OSMI DAN (VPS 21.30)
22.05	ODEMVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.05)
22.55	GLASBENI VEČER
22.55	53. LJUBLJANSKI POLETNI FESTIVAL: BERNARDA FINK (MEZZOSOPRAN) IN MOJCA ZLOBKO VAJGL (HARFA), 1/2 (VPS 22.55)
23.35	KARMEN PEČAR IN SIMFONIKI RTV SLOVENIJA, A. DVOYAK: KONCERT ZA VIOLONČELO IN ORKESTER V H-MOLU (VPS 23.35)
0.30	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.25	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.25)
1.45	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.00	ZABAVNI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	OTROŠKI INFOKANAL
12.30	TV PRODAJA
13.05	ZABAVNI INFOKANAL
15.55	TEDENSKI IZBOR
15.55	MLADINSKI PIHALNI ORKESTER PIRAN
16.25	SOUTH PARK, AMERIŠKA RISANA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 4/14
16.50	CIRCOM REGIONAL, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 16.50)
17.20	SVETOVNO PRVENSTVO V VESLANJU, POSNETEK IZ GIBUJA (VPS 17.20)
18.25	MOSTOVI - HIDAK:
19.00	POTEPANJA - BARANGOLŠOK, PONOVI TEV SOPRANOVI, AMERIŠKA NADALJEVANJA, 2/13, PONOVI TEV (VPS 19.00)
20.00	OPERO POLETJE - J. OFFENBACH: HOFFMANOVE PRIPOVEDKE, OPERA IZ SNG OPERA IN BALET MARIBOR (VPS 20.00)
22.00	ČE BI BIL ON, FRANCOŠKA DRAMA (VPS 22.05)
23.30	ŠTAFETA MLADOSTI, PONOVI TEV
0.15	KROC 3, JAPONSKI FILM, PON. (VPS 00.20)
2.00	INFOKANAL

Kanal A

8.45	TV prodaja
8.50	Tih zločin, 2. sezona, ponovitev ameriške humoristične nizanake
9.40	Obalna straža na kolesih, pon. ameriške naniz.
10.30	E+, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Tih zločin, 2. sezona, ameriška humoristična nizanaka
13.50	Mladi in nemiri, 4. sezona, 223. del ameriške nad.
14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 118. del ameriške nad.
15.35	TV prodaja
16.05	Obalna straža na kolesih, ameriška nizanaka
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 4. sezona, 1. del ameriške humoristične nizanake
17.30	Caroline v velemestu, 3. sezona, 9. del ameriške humoristične nizanake
18.00	E+
18.40	E+ Na obisku
18.45	E+ Par
19.10	E+ Parada plesa
19.45	E+ Na ranču
20.00	Britanski trojček: Umori na podeželju: Nevarne noči, angleški film
21.45	Mrtve priče, 4. sezona, 1. del angleške naniz.
22.45	Sestre in zdravniki, 3. del ameriške humoristične nizanake
23.25	Navigator, ponovitev
23.55	Ruby Wax, pogovorna oddaja
0.35	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Materina pot, pon. 11. dela mehške nad.
9.40	Vila Marija, pon. 2. dela hrvatske nadaljevanke

10.30	TV prodaja
11.00	Proti vetru, pon. 8. dela mehške nadaljevanke
11.50	Prava ljubezen, pon. 110. dela venezuelske nad.
12.45	Monk, 2. sezona, pon. 1. dela ameriške naniz.
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prava ljubezen, 111. del venezuelske nad.
16.00	Proti vetru, 9. del mehške nadaljevanke
17.00	Vila Marija, 3. del hrvatske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Materina pot, 12. del mehške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Trenja
21.45	Na kraju zločina: New York, 1. sezona, 1. del ameriške nizanake
22.40	XXL premiere
22.45	Mitologija Vojne zvezd, dokumentarna oddaja
23.40	Ledeno ser, ameriški film
1.25	24UR, ponovitev
2.25	Nočna panorama

Prva TV

06.00	TV prodaja
06.15	The Best Off
06.30	TV prodaja
07.00	YU-GI-OH, risana serija
07.25	Digimoni, risana serija
07.50	TV prodaja
08.20	Tri v vrsto
08.40	Spomin
09.00	YU-GI-OH, risana serija
09.25	Spomin
09.45	Tri v vrsto
10.00	Prva prebere prva
10.05	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 506. del
10.50	Življenje ob jezeru, 28. del
11.15	Črna kronika, 28. del
11.50	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	TV prodaja
13.05	Tri v vrsto
13.20	Spomin
13.45	TV prodaja
14.10	Ena na ena, ponovitev
15.00	Rdeči vitez, francoska drama, 2003
16.35	Prestizno, ekskluzivno, razvedrila oddaja
17.10	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 507. del italijanske tenelovne
18.00	Življenje ob jezeru, 29. del
18.25	Črna kronika, 29. del
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Alo, alo, 24. del angleške serije
21.10	Črni gad, 13. del angleške serije
21.45	Gospod Bean, 24. del angleške serije
22.15	Skozi ključavnico, pogovorna oddaja
23.05	Alo, alo, 24. del angleške serije
23.40	Vikarka iz Dibleya, 13. del angleške serije
00.15	Črni gad, 13. del angleške serije
00.50	Gospod Bean, 24. del angleške serije
01.20	Skozi ključavnico, pogovorna oddaja

TevePika

6.00	Tv Prodaja
6.30	Kulturne drobtinice, ogenj v Alpah, pon
7.00	Predah v gibanju, gost: Zmago Muller
8.00	Sijaj, pon
8.30	Tv prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Algea, breskrbno na počitnice
10.00	Do zdravia tudi tako, gost ja: Vanda Andolšek
10.30	Lumpjeva hura nogometna ura - 3NA3, pon
11.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, glivčne okužbe kože
11.30	V harmoniji z naravo
12.00	Do zdravia tudi tako, gost ja: Josip Pernar, prvič
12.30	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klariča, pon
13.00	Preverjeno POP TV
14.00	Glasbeni Mozaik
17.00	To morate vedeti, predstavitev poklica - zavarovalniški svetovalec, Slovenica, pon
17.30	Navigator, prvič
18.00	Do zdravia tudi tako, gost: Josip Pernar, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja
18.25	Centrkove pravljice, petelinček budiček, prvič
19.00	Narodno zabavni koncert, CTV, prvič
20.00	To morate vedeti, svetovalna oddaja
21.00	A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Slovenska glasbena lestvica
00.00	TV prodaja
00.30	Glasbeni Mozaik

PETEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Turistične novice
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Knjižne minute (presoje)
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar tedna
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditev
15.50	Pričevalci vere
17.00	Ob petih pospravljamo podstrešje
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Spoznanje več - predsodek manj (dr. Drago Ocvirk)
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Iz Mohorjeve skrinje
21.15	Ponovitev Komentarja tedna
21.30	Mozaik dneva
22.00	Klasična glasba
	Ponovitve:
23.00	Dozivetja gora in narave
24.00	Srečno na poti
00.45	Spoznanje več - predsodek manj
04.40	Radio Vatikan

SOBOTA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Naravoslovne zanimivosti
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Sobotna iskrica
10.30	Poročila, Vaša pesem
11.00	Za življenje, danes in jutri: 1. Oddaja z Bogdanom Žoržem 2. Zakonska oddaja 3. Svet oblikuje mlade 4. Oddaja z Karlom Gržanom
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva

12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Mali oglasi
17.00	Slovenec Slovenca vabi
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Naš gost
19.30	Poročila
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Radijska molitev
21.00	Škofov nagovor pred nedeljo
21.15	Svetniški kandidati - skof Vovk
	Ponovitve:
22.00	Za življenje
23.00	Obala neznanega
24.00	Slovenec Slovenca vabi
04.40	Radio Vatikan

NEDELJA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Iz žitnice slovenstva
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Prenos sv. Maše
10.00	Oznanila
10.15	Graditelji slovenskega doma
11.00	Poročila, osmrtnice, obvestila
11.15	Kmetijska oddaja
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Slovenec po svetu in domovini
18.30	Sakralna glasba
19.30	Poročila
19.45	Škofov nagovor za nedeljo
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Obala neznanega - izzivi vere
21.30	Radijski roman
	Ponovitve:
22.00	Naš gost
23.00	Graditelji
23.45	Svetniški kandidati
00.30	Iz življenja vesoljne Cerkve
04.40	Radio Vatikan

PONEDELJEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Kratka kateheza
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva

13.00	Mali oglasi
13.30	Stare, ma lepe
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditev
15.50	Pričevalci vere
17.00	1. Zdravstvena 2. Svetloba in sence 3. Pravne zagate 4. Aktualno
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Glasovanje za Vašo pesem
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Prijatelji radia Ognjišče
21.30	Mozaik dneva
22.00	Zanimivosti nočnega neba (1.), Prijatelji radia Ognjišče II. (2. - 5.)
	Ponovitve:
23.00	Sakralna glasba
24.00	Slovenec po svetu in domovini
04.40	Radio Vatikan

TOREK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Predstavljamo vam
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
13.30	Škriti zaklad (1., 3.), Gradimo odprto družbo (2., 4.)
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Šport na Radiju Ognjišče I.
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Šport na Radiju Ognjišče II.
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Luč v temi (1.), Juretov večer (2., 4., 5.), Vstani in hodi (3.)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Sončna pesem
	Ponovitve:
23.00	Ponedeljekova 17.
24.00	Prijatelji radia Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

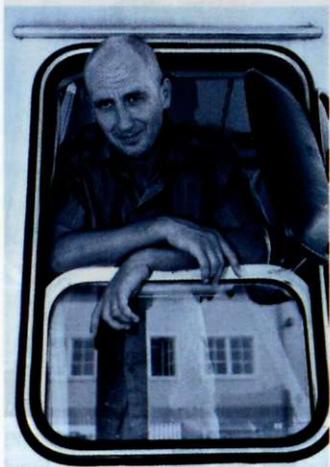
SREDA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)

07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Sredin trn
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Srečno na poti
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Zlati zvoki
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Sredin pogled v svet
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Mali oglasi
17.00	Pogovor o
18.00	Poročila, Vaša pesem
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Sveta vera bodi vam luč (radijska kateheza)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Glasba z znakom
	Ponovitve:
23.00	Luč v temi (1.), Škriti zaklad (2., 4.), Vstani in hodi (3.)
24.00	Šport na Radiju Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

ČETRTEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Pod lipo domačo
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Dozivetja gora in narave
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar Družine
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Oddaja KP studija
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Dijaška oddaja
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Karavana prijateljstva I.
21.30	Mozaik dneva
22.00	Karavana prijateljstva II.
	Ponovitve:
23.00	Pogovor o
24.00	Sveta vera bodi vam luč
04.40	Radio Vatikan

Esad Babačić

Priprave košarkarjev Olimpije so se začele nadvse lahkotno, česar pri tem klubu doslej nismo bili vajeni. Namesto spartanskega uvoda, ki bi mu moral slediti neusmiljen juriš na Evropo, smo doživeli nekaj povsem drugačnega. Poleg precejšnje zamude je opaziti tudi težave pri kadrovanju, kar je posledica dramatičnega reševanja kluba v zadnjem trenutku.

Vrnitev odpisanih

Za zdaj je težko razbrati obrise novega moštva, ki bo v tivolsko dvorano prineslo novega duha. Že na prvi pogled je videti, da manjka domačih igralcev, brez katerih bo težko napolniti dvorano. Seveda je vprašanje, kakšna je prava vrednost priselkov, ki ne spadajo med kakšna zveneča imena. Olimpija bo v novi sezoni močnejša pod samim košem, precej slabše pa se ji piše na zunanjih pozicijah, kjer ni videti pravih zamenjav. Za nameček se je poškodoval Ožbolt, ki bi moral postati motor nove Olimpije. Priznati moram, da mi je zelo žal za fanta, saj bi bil morda edini, ki bi zares pridobil s prihodom Josipa Grdovića. Hrvaški mojster bi našemu "talentu" vsekakor pomagal prestopiti na višji nivo.

Sicer pa je o današnjih "talentih" največ povedal Božidar Maljković, novi trener Reala iz Madrida, ki je v svoje vrste povabil upokojenega Dina Rađo. Eden najboljših evropskih centrov vseh časov se mu je prikazal na poslovilni tekmi Jureta Zdovca, kjer je še enkrat dominiral s svojim odličnim gibanjem in fantastičnim metom. Božo ga je takoj primerjal z novimi zvezdniki košarke NBA in ugotovil, da je Rađa vsaj tako dober kot oni. Ne glede na to, da je bila tekma povsem revijalnega značaja, si je vrhunski strokovnjak ustvaril svoje mnenje. Kmalu je prešel od besed k dejanjem in

Raši ponudil nekaj, kar je bilo težko zavrniti. Dalmatinec, ki je znan po svojem resnem pristopu k igranju, je nekaj časa razmišljal, potem pa je začel intenzivno trenirati, s čimer si je želel povrniti kondicijo izpred dveh let, ko je nazadnje igral v resni konkurenci. Glede na njegovo preudarnost lahko sklepamo, da je verjel svojemu nekdanjemu trenerju, zaradi česar se je na koncu odločil, da sprejeme povabilo. Priznati moram, da zgodbe nisem jemal kot eksperiment, ki se ne more obnesti, saj sem tudi sam eden tistih, ki ne verjamejo v kakovost novodobnih zvezdnikov evropske in svetovne košarke. Prepričan sem, da bi bil Rađa še vedno trd oreh za nasprotnikove obram-

na, ki bi z lahkoto igral v prvi ligi, marsikaj pa bi imel povedati tudi v evroligi. Malce več treninga in rutina bi presenetila marsikaterega zelenca na nasprotni strani.

Rađa se je na koncu odločil, da vendarle sprejme vabilo starega trenerja, a se je zataknilo pri vodstvu kluba, ki mu očitno ni bilo pripravljeno plačati obljubljenе vsote. Rađa je ostal zvest svojim načelom in na veliko žalost vseh ljubiteljev košarke, ki so navijali za njegovo vrnitev pod obroče, zavrnil popravljeno ponudbo. Pri Realu očitno niso verjeli instinktu Božidarja Maljkovića ali pa so se preprosto uštelili pri razporejanju sredstev za novo sezono.

Zdaj lahko samo ugrabimo, kakšen bes je popadel slovitega trenerja, ki je Rađo zvalil z bese-

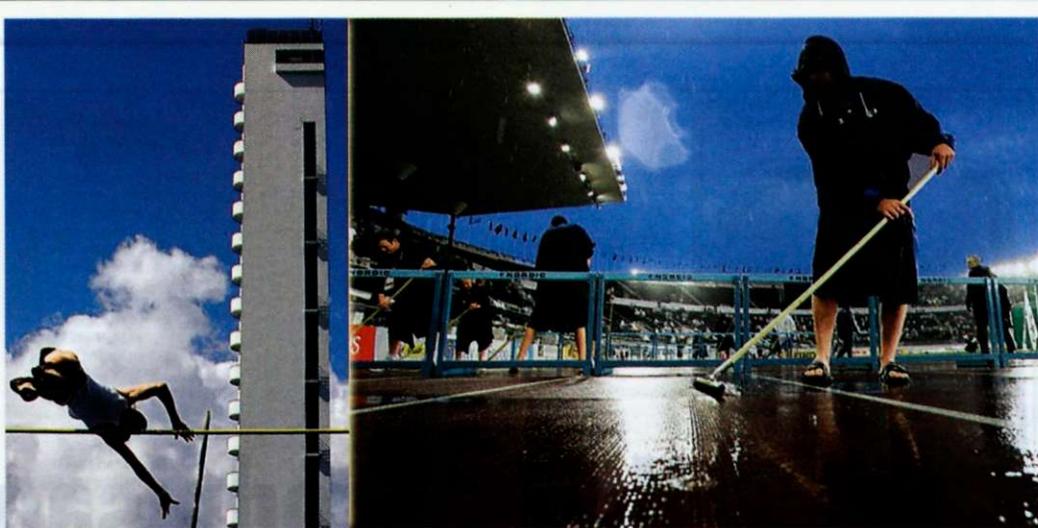
O današnjih "talentih" je največ povedal Božidar Maljković, novi trener Reala iz Madrida, ki je v svoje vrste povabil upokojenega Dina Rađo. Eden najboljših evropskih centrov vseh časov se mu je prikazal na poslovilni tekmi Jureta Zdovca, kjer je še enkrat dominiral s svojim odličnim gibanjem in fantastičnim metom.

be, saj štejem, da je košarka še vedno tudi mentalna igra, ne pa samo fizična, kot poskušajo povedati nekateri nostalgiki. Kaj pomeni poteza več in občutek za igro, smo lahko videli tudi pri nekaterih drugih igralcih, ki so se medtem poslovili od aktivnega igranja; mislim predvsem na Vlada Divca, ki je prav tako osvaja srca navijačev na Večeru velikano. Nekaj podobnega bi si upal trditi tudi za Dušana Hauptma-

dami: "Končno imam denar, s katerim te lahko kupim." Pri tem je očitno pozabil, da je denarja za velike transferje v Evropi čedalje manj, pri čemer niso izvzeti niti največji klubi. Bankroti velikih košarkarskih in nogometnih klubov so postali dnevna novica in po napovedih poznavalcev naj bi bilo kmalu še slabše. Zato se ne smemo čuditi takšnim in podobnim zgodbam, v katerih so na koncu žrtve igralci.

Tako kot je Jože Plečnik zaščitni znak slovenske prestolnice, tako je Alvar Aalto finske. Če je atletika kraljica športov, potem so atletinje njene kraljičine. V Helsinkih smo imeli priložnost spoznati arhitekturo, atletiko in atletinje (ženske čare).

Svetovno znani arhitekt Alvar Aalto (1898–1976) je s svojim funkcionalističnim pristopom, pri katerem se je

Finska kraljica

vestno izogibal romantičnim ekscesom in neoklasični monotoniji, preprosto olepšal Helsinke. Večina Aaltovih predmetov je še danes uporabna, njegovi stoli pa so še vedno nezamenljivi. Nemara sta arhitekta Yrjö Lindegen in Toivo Jäntti olimpijskemu stadionu, na katerem je potekalo tudi deseto svetovno atletsko prvenstvo, prigradila 72-metrski Stolp (Tornin) tudi zato, da bi bilo moč naenkrat, z višine, videti celotno Aaltovo zapuščino.

Jarvinenov Tornin

Stolp pa ni le izjemna razgledna točka, temveč ima tudi simbolni pomen. Simbolizira finsko športno in atletsko tradicijo – met kopja. Njegovih 72 metrov je namreč natančno toliko, kolikor je metalec kopja Matti Jarvinen potreboval za naslov olimpijskega prvaka leta 1932 v Los Angelesu. Jarvinen je tudi desetkrat podiral svetovni rekord, skupaj z nenadkriljivim predhodnikom izpred prve svetovne vojne Jonnijem Myyroyro pa sta finski naciji dokončno vcepila metalski gen. Danes se Jarvinena spominjamo po "njegovem" stolpu.

Nightwish

Finci so tudi 73 let po Jarvinenu vse stavili na kopje: popolno harmonijo ramenskega sklepa, nadlakti in podlakti, iz katere se sproža toliko jolov na kubični meter, da ob zapustitvi kopja iz raketne baze roka dobesedno zažari. Kopje je torej raketa ... Rakete

finskega junaka Tera Pitkämäkija so bile letos brezhibne in so vselej pristajale prek 90 metrov. Imel je tudi najboljši letošnji izid na svetu: 91,53 metra. Občinstvo je bilo evforično; vsi so stavili nanj. "Tero je naš hero(j), so v rimi skandirali, vse dokler se ni ulilo ... Ozračje je nenadoma osivelo, začelo je grmeti. Pihalo je vse močnejše in vse bolj neenakomerno. Tri dni in tri noči je deževalo. Bilo je kot v kakšni izmed najstrašnejših finskih pripovedk; bilo je kot v skladbi Lepotica in zver finske simfonične power-metal skupine Nightwish. Ko se namreč zlijejo Tuomasove klaviature, Emppeve kitare ter Tarjin vokal, se nam začne dozdevati, da smo mi tista lepotica, ki v mračnem in nepreglednem gozdu beži pred zverjo. ... Vratolomen veter pa je slednjič odpihnil Tera in

finske želje po zlati medalji. Še malo prej evforično občinstvo se je s sklonjenimi glavami obrnilo v otožnost – kako finsko ... Medtem so se jim zagotovo odvrteli kakšni otožni izseki iz Kaurismäkievih filmov ali pa Pasilinnovih knjig. A Finci so vendarle nadvse časten narod z bogatim izročilom. Kaj kmalu so se pobrali in zaploskali presenetljivemu zmagovalcu Estoncu Andrusu Varniku in drugouvrščenemu Andreasu Thorkildsnu. Finska soseda sta se namreč kot edina zoperstavila Eol (ainen)u. Domačega princa Tera Pitkämäkija pa je odpihnilo na neslavno četrto mesto.

Kultasilmä

Da pa Finci le ne bi ostali povsem praznih rok, je poskrbel volkec Kultasilmä iz pripovedke Pojoči volk (La-

ulava susi) pisateljice in ilustratorke Rikke Juvonen. Volkovi imajo sicer nasploh poglavito vlogo v finski mitologiji, ki jo Finci kot izjemno navdahnjen narod tudi skrbno negujejo. Tako je denimo mali volkec Kultasilmä poskušal zavijati, kot so to počeli starejši volkovi. Čim bolj je poskušal, čedalje bolj so bili volkovi zaprepadeni. Kultasilmä je namreč žvrgolel kot ptiček. Sicer občudovanja vredna kvaliteta ga je izobčila. Zapustiti je moral domače krdelo in oditi globoko v mrzli gozd, kjer pa se je kaj kmalu priučil številnih trikov in ti so ga naposled ustoličili za gozdnega junaka. Tudi finski skakalec v daljavo Tommi Evila se je iz ničvrednega anonimnega prelevil v pravega nacionalnega junaka, saj je z 825 centimetri dosegel tudi edino (bronasto) odličje za Finsko.

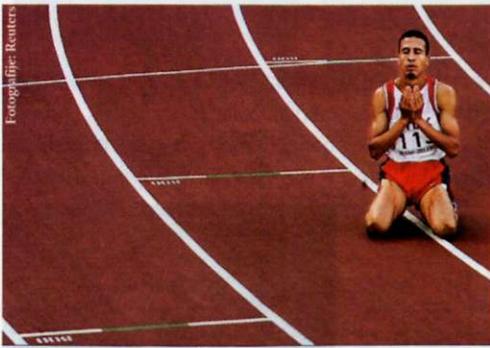
Carolina Klüft: Klüftova doma iz Växöja je najpopolnejša in najbolj vsestranska športnica. Izjemna popularnost jo je ponela med najboljše plačane atletinje.

Osleidys Menendez je zadnji dan prvenstva s kopjem postavila nov svetovni rekord 71,70 metra.

Atletska karta sveta

Prav zanimivo je pogledati na atletsko karto sveta. V antiki so bili med najbolj spoštovanimi "diskopulosi". Tedaj so kraljevali grški (mediteranski) orjaki, danes pa se je kvalitativni epicenter v metalskih disciplinah prestavil precej severneje – ob Baltik. V kopju je, kot že rečeno, zmagal Estonec, v disku pa Litovec Virgilijus Alekna. Tudi beloruski kladivaš Igor Tikhon ni prav daleč od nakazanih geografskih širjav. ZDA je pobrala rekordnih 25 odličij (14 zlatih).

Rachid Ramzi je za Bahrajn več kot dostojno zamenjal svojega nekdanjega rojaka, Maročana Hichama El Guerrouja. Konkurencu je ugnal tako na 800 kot tudi na 1.500 metrov.

Finski skakalec v daljavo Tommi Evila se je iz ničvrednega anonimneza kot volkec Kultasilmä prevelil v pravega nacionalnega junaka in z 825 cm dosegel edino (bronasto) odličje za Finsko.

Sprinterske discipline ostajajo še naprej v ameriški lasti, s tem da je t. i. brain drain (beg možganov), ki zapolnjuje ameriško intelektualno vrzel, pripomogel tudi drugim. Predvsem državicam karibskega otočja, ki so na čelu z Jamajko in Bahami pobrale 18 odličij. Med njimi so tudi Kubanci, ki kljub izolaciji še vedno premorejo kopicu odličnih trenerjev in tekmovalcev. Fantastična metalka kopja Osleidy Menendez je namreč zadnji dan prvenstva vrgla svetovni rekord 71,70 metra, Zulya Calatayud pa je v odsotnosti Jolande Čepak, napačnega taktiziranja treh Rusinj v finalu in poslavljajoče se Marie Mutola zmagala v teku na 800 metrov. Afrika je premočna vladarka na srednjih in dolgih progah – Etiopija je kar tretja po vrednosti osvojenih odličij – pa čeprav smo od Maroka in Kenije pričakovali še nekoliko več. Etiopske tekačice (prvo ime: Tirunesh Dibaba, svetovna pr-

vakinja na 5.000 in 10.000 m) in tekači (Kenenisa Bekele, 10.000 m) so jim s fantastičnimi finiši, kjer so bili časi zadnjih krogov tudi 20 sekund hitrejši od začetnih, dobesedno pristrigili peruti. Nekdanji sovjetski blok se še vedno odlično drži (predvsem v tehničnih disciplinah) – skupaj 29 osvojenih odličij, pravi debakel pa je v atletskem smislu zajel nekdanje (zahodno)evropske velesile Veliko Britanijo (njihovo čast najboljših evropskih sprinterjev je tokrat resila maratonka Paula Radcliffe), Italijo, Španijo ... Med osvajačke najprestižnejših mest je začela vse bolj posegati tudi Azija, natančneje Arabski polotok. Bogati in "od nafte umazani" sejški s svojimi mogočnimi novci namreč zlahka privabljajo vrhunske atlete in atletinje iz manj premožnih držav. Katar, Bahrajn in Savdska Arabija so tako na ne povsem upravičen način osvojili kar nekaj odličij. Katar je na 3.000 m z ovi-

rami dominiral s "svojim" svetovnim rekorderjem Saifom Saidom Shaheenom alias Stephenom Cheronom. Bahrajn pa si je priskrbel nasploh najboljšega atleta minulega helsinskega SP. Rachid Ramzi je namreč več kot dostojno zamenjal svojega nekdanjega rojaka Maročana Hichama El Guerrouja. Konkurencu je ugnal tako na 800 kot tudi na 1.500 metrov. A kaj bi modrovali o upravičenosti ali neupravičenosti, saj sta Evropa in S. Amerika že davno poprej podobno novačila različne športnike (atlete). Ne nazadnje imamo tudi Slovenci Merlene Ottey!

Trije svetovni

Poleg Menendezinega sta padla še dva svetovnega rekorda. Jelena Isinbajeva postaja prava nova "Bubka". V skoku s palico ji med ženskami ni para! Rekorde postavlja postopoma, domiselno in zelo donosno – kot nekdanj Sergej Bubka, ki jih je 16-krat rušil

in postavljaj. Zmaga je bila v Helsinkih namreč vredna 60.000 dolarjev, morebiten svetovni rekord pa jih je temu znesku pridal še 100.000. Prav zanimivo bo spremljati nadaljnji razvoj ženskega skoka s palico, kjer je za zdaj še nedoseženih 508 centimetrov po madžarskih tablicah primerljivih z Bubkovim moškim svetovnim rekordom 614 centimetrov. Bubka je nekoč dejal: "Ženski skok s palico bom začel spremljati, ko bo katera preskočila magičnih 5 metrov". Po novem svetovnem rekordu Jelene Isinbajeve 501 centimeter jo je Bubka moledujoče (po)vabil na večerjo.

Carolina

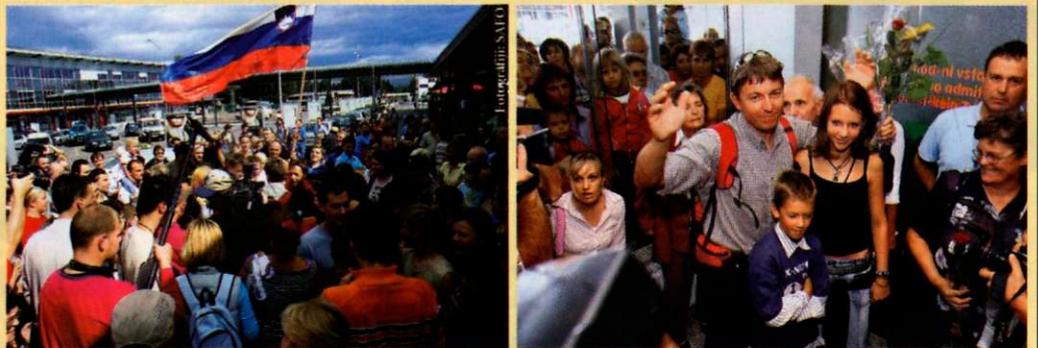
Tretji svetovni rekord je dosegla Olimpiada Ivanova, ki je na 20 km z novim časom 1:25,41 več kot očitno zares prehitro hodila. Najpopularnejša atletinja pa je bila vseeno simpatična Švedinja Carolina Klüft. Klüftova, doma iz Växjöja, je najpopolnejša in najbolj vsestranska atletinja. Sedmerboj je že dve leti povsem njen, s svojo prikupnostjo in neposrednostjo pa je dvignila na noge tudi helsinško občinstvo. Švedi in Finci so kot psi in macke, klasični sosedje, ki bi morali v rit ugrizniti tudi naše atletinje in atlete, ki so se na desetem svetovnem prvenstvu predstavili v precej mlačni in neobetajoči luči.

Lovro Kastelic

na kratko

TOMAŽ HUMARJA PRIČAKALA MNOŽICA LJUDI

Nekaj dni po dramatičnih dogodkih v Pakistanu se je eden najboljših slovenskih in svetovnih alpinistov Tomaž Humar pretekli teden končno vrnil v domovino. Humarja s preostalimi člani odprave na Nanga Parbat je na brniškem letališču pričakala množica ljudi. Ob vstopu v letališko avlo se je alpinist vsem, ki so pomagali pri njegovem reševanju – tako tistim, ki so neposredno organizirali reševanje, kot tistim, ki so v domovini trepetali zanj –, zahvalil za pomoč in vse dobre misli. "Hvala vsem, da ste molili zame, stiskali pesti in sploh držali vez med menoj in življenjem. To mi je vivalo novega zaleta, da sem lahko

Humarja je na brniškem letališču pričakala množica ljudi. Slovenski alpinistični junak se je vrnil v domovino.

zdržal en teden, kar bi bilo drugače glede na omrzline na nogah zelo težko," je dejal Humar. Na vprašanje o mešanih mnenjih, ki jih je njegov podvig vzbudil v javnosti, je Humar poudaril: "V vsakem golažu je tudi nekaj pelina. Pri tem je najbolj pomembno, da je Slovenec Slovincu sočlovek in mu

pomaga. To nas bo držalo pokonci in to je edini način, da že enkrat izkoreninimo to slovensko zavist," je dejal.

Humarju je šestdnevno bivakiranje v steni, s katerim je (nekoliko ironično) Slovenijo predstavil svetu, pustilo nekaj zdravstvenih težav, kljub temu pa, kot je dejal, namerava biti še na-

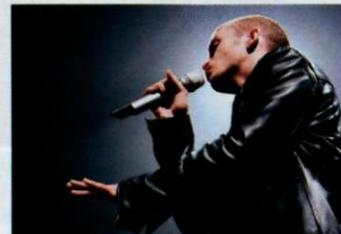
prej povezan z gorami. "Zdaj name ravam najprej odriniti za nekaj dni na morje in sanirati zdravstvene težave, nato pa bom razmišljal naprej," je dejal Humar. Hkrati ni ne potrdil ne zavrnil možnosti, da bi kdaj v prihodnosti še poskušal preplezati Rupalsko steno Nanga Parbata.

slov Razdalja, posneta pa je bila v studiu York v Dekanih, kjer se je za vse mi tistimi gumbi trudil legenda Žare Pak. Kako je Žare "našraufal" komad, počakajmo do septembra!

Maria's Bed

Po naslovni pesmi novega studijskega albuma Bruce Springsteena Devils & Dust se veliki Boss vrača z nekoliko bolj razpoloženskim singlom Maria's Bed, ki je prijetno zibajoč bluesovski swing. Navidez minimalistična uporaba zvencih instrumentov (kitara, banjo, godala, pihala, orgle) se skozi pesem združuje v koherentno celoto, prepoznavni vokal, ki ga dopolnjujejo skoraj nadzemeljski ženski spremljevalni vokali, pa pripoveduje

napisala 15 novih odličnih skladb, ki so tako globoke in izpovedne, da bi jih moral deliti z najboljšimi prijatelji namesto s tako širokim spektrom oboževalcev njegove glasbe. Novi album lahko pričakujemo leta 2006, do takrat pa se je Justin odločil podati tudi v filmske vode. Prav zdaj namreč snema dva filma: triler Edison s Kevinom Spaceyjem in Alpha Dog, ki govori o življenju zloglasnega prekupčevalca z mamili Jesseja Jamesa Hollywooda, kjer igra skupaj z Brucom Willisom.

in seveda sebe v celoviti podobi. Do takrat pa lahko na radijskih postajah prislunete singlu Bejbe, ki je iz ust tako mladega izvajalca pravo presenečenje, saj se suvereno in "izvedensko" priklanja vsem slovenskim dekletom s pomenljivim refrenom: "Poglejte slovensko postavo! Slovenska dekleta imajo ritko tapravo ..." Bravo TriIple! Nam pa ne preostane drugega, kot da z Bejbami čakamo na novo ploščo, ki bo vsekakor eden zanimivejših glasbenih izdelkov letošnjega leta!

Slovenske bejbe

Na slovenski popularnoglasbeni sceni smo že vajeni zanimivih in inovativnih glasbenikov iz Velenja. Eden takih je petnajstletni raper TriIple. Konec poletja bo izšel njegov prvenec, predstavil bo novo spletno stran

zgodbo o vrnitvi domov k svoji ženski po 40-dnevem življenju na cesti.

Kaj počne Timberlake?

Justin Timberlake je začel snemati nov studijski album, ki naj bi presegel uspeh plošče Justified iz leta 2002. 24-letni nekdanji pevec skupine N'Sync se je v prihajajoči projekt podal skupaj s svojim dolgoletnim prijateljem Matom Morrisom, ki je napisal 5 pesmi tudi za album Christine Aguilera Strip-ped. Morris je dejal, da sta z Justinom

punkrokerji, ki se lahko pohvalijo z množico zvestih oboževalcev, imajo za sabo že pet albumov, počasi pa pripravljajo material za svoj naslednji album, za katerega pravijo, da bo prinesel kar nekaj novosti v slogu in zvoku skupine. Na to kaže tudi novi singel, ki prihaja na radijske postaje predvidoma v začetku septembra, gre pa za – za Zablujeno generacijo precej nenavadno skladbo – balado oz. skoraj balado. Dobesedno skoraj, saj se po mirnem uvodu oglasi Ramonova kitara, ki je sinonim za vse, kar je hrupno in glasno. Skladba nosi na-

Alyin občutek

Vsak dosedanji singel z Alyinega istoimenskega albuma je bil uspešnica, zato ne preseneča, da je njena aktualna plošča še vedno med najbolj prodajanimi slovenskimi glasbenimi izdelki. Tudi videospoti, ki so skladbe spremljali, so bili uspešni tako na domačih videolestvnicah kot na MTV-levstvi World Chart Express. Tokrat se vam predstavlja še eno skladbo, za katero je v kratkem napovedan tudi remix skupine uspešnih didžejev. Singel Občutek ponazarja pravi Alyin 'občutek', ki ga mlada in temperamentna izvajalka goji do poletja in razigranega načina življenja.

Novice iz Idrije ...

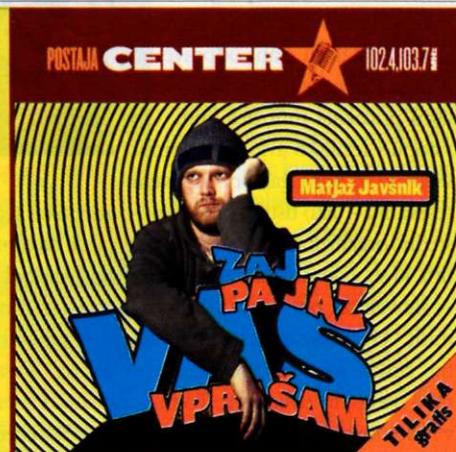
Iz idrijskega alterkluba Swenak, kjer je štab najglasnejšega in najhitrejšega domačega benda Zablujena generacija, te dni prihaja nemogoč hrup, kar pomeni, da so se zablujenci vrnili s poletnih počitnic in že s polno paro ustvarjajo naprej. Vztrajni

**IZŠLA JE ZGOŠČENKA Z EPIZODAMI
PRILJUBLJENEGA MATJAŽA JAVŠNIKA**

**ZAJ
PA JAZ
VAS
VPRŠAM**

**13 EPIZOD MATJAŽA
+3 TILIKE**

horoskop

Devica (22. avgust – 21. september)

Mudilo se vam bo, pa vaše hitenje ne bo več uspešno. Delo vam bo šlo kolikor toliko od rok, tako da boste lahko uredili vse potrebno za nadaljnje delovanje v podjetju. Imejte odprte oči in ušesa za vse.

Tehtnica (22. september – 22. oktober)

V začetku tedna lahko komunicirate zelo lepo in prijetno. Imeli pa boste nekaj večjih težav pri izražanju svojih zahtev. Ničesar se ne bojte povedati – vse bo še v najlepšem redu. Samo delo opravite, kakor je treba.

Škorpion (23. oktober – 21. november)

Ulovite vsek trenutek, za katerega mislite, da je za vas dober. Ne bojte se mnenj drugih, ki vas sicer lahko spravijo s tira, ne bodo pa vas uničila. Kar ne ubije, okrepi. Možnosti bodo za vse večje, če boste odkriti.

Strelec (22. november – 20. december)

Spet je ponedeljek. In spet imate obilo priložnosti za delo pa tudi za zabavo. Zadovoljstvo bo veliko lepše, če ga boste s kom delili. Potrudite se, da bo vse v redu. Raziskujte z ustvarjalnostjo in zaupanjem.

Kozorog (21. december – 19. januar)

V naslednjih dneh je vse mogoče, samo kopati morate globlje in globlje. Nepoštenost vas je užalila in ne boste se več pustili izkoriščati. Približevanje resnici je vedno težavno, vendar jo je treba doseči ne glede na vse.

Vodnar (20. januar – 18. februar)

Poiščite razloge, da se boste lahko umaknili od tam, kjer za vas ni več dobro. Nobene reči ne bo treba več prenašati, če se tako odločite. Delajte po svoji glavi. Uspešni boste pri delu in tudi sicer.

Ribi (19. februar – 20. marec)

Ta teden je sreča na vaši strani. Vse, česar se lotevate, vam bo uspelo. V petek in soboto boste imeli dovolj priložnosti za to, da boste srečali veliko novih znancev. Imejte se lepo in uživajte.

Oven (21. marec – 20. april)

Ponedeljek je čudovit dan za začetke in nove ideje. Zlaha boste našli novo pot. Vaše navdušenje bo lahko splahnelo, če ne boste dobro premislili, kaj počnete. Bolje bo, da se naredite trše, kot ste, in si raje uredite vse, kar je treba.

Bik (21. april – 21. maj)

Morda ste drugim res težko zaupali, vendar se vam bo vse obrestovalo, da boste laže naredili vse potrebno za to, da se boste uredili. Kmalu bo življenje spet bolj rožnato in veliko lepše, kot je bilo prej.

Dvojčka (22. maj – 21. junij)

Nikakor ne morete sodelovati pri timskem delu, vsaj do srede tedna ne. Če boste pomagali partnerju pri njegovem delu, boste še najbolj zadovoljni. V petek in soboto boste deležni posebnih vplivov in vsega lepega.

Rak (22. junij – 21. julij)

Naredite v ponedeljek nekaj samo zase. Nekaj posebnega, kar vam bo prineslo zadovoljstvo in srečo. Če ste introvertirani, pojdite v družbo, če pa je ravno obratno, pojdite v naravo.

Lev (22. julij – 21. avgust)

V torek vas na obzorju čaka romantika. Vse, kar je prav, ne dajte se zapeljati čutom, ampak poslušajte glas razuma. Kmalu se bo vse tako uredilo, da bo za vse prav. Vse selje vas bo prevzelo ob misli na prihodnost.

Ekstremi

Da bo praznik Marijinega vnebovzetja in pridiga nadškofa Urana na Brezjah povzročila medijske odmeve, je bilo jasno, še preden se je praznik začel. Če nič drugega bodo novinarji primerjali Rodetove in Uranove pridige. In točno to se je zgodilo. Nacionalka je reagirala prva in že dan zatem pripravila oddajo Pod žarometom, ki jo je vodila Rosvita Pesek.

Sestava je bila obetavna. Novinarka in sociolog (Ranka Ivelja in dr. Srečo Dragoš) na eni strani in trije kleriki na drugi (dr. Ivan Štuhec, dr. Drago Ocvirk in Jože Faganel). No, še sreča, da so govorili tudi o cerkvenih in civilnih porokah, da sem mimogrede izvedela, da gospod Faganel ni noben teolog, ampak je v oddaji očitno predstavljal verne ljudi, katoličane. Iztočnica je bila dobra: tričetrleta Uranove dobe in prvih 100 dni novega papeža.

Kar zadeva primerjave se je hitro izkazalo, da imata Uran in Rode popolnoma različen slog, kar je dvignilo v zrak dr. Štuhca, ko je ugotovil, da nenadoma ni več pomembna vsebina, zdaj se govori o načinu (kar je po njegovo napačno). Ocvirk je to označil kot nadaljevanje iste politike z drugimi sredstvi (kje smo že to slišali?). Nato useka Dragoš: "Prepovedati milijonu mladih, ki bodo 6 dni skupaj čakali papeža, komdome je velika nerodnost!" In je izrazil zaskrbljenost. Uf, nihče ni reagiral.

O izenačitvi civilne in cerkvene poroke so vsi vedeli vse. Štuhec je govoril o paleoliberalizmu (nasploh se je ves večer razglašal za liberalca in s tem očitno začrtal med kleriki novo smer gibanja na Slovenskem), Dragoš je bil proti, ker bi s

tem stopili dvesto let nazaj – sicer pa je bil ta večer tako ali tako vedno proti. Faganel se je sam poročil dvakrat in poudaril, da je izenačitev cerkvene in civilne poroke poznala že rajinka Jugoslavija. Ranka Ivelja se je pomaknila korak nazaj od prvotnih mnenj in omenila, da je nesmiselno siliti ljudi v dva obreda, Ocvirk pa je spet zadel tarčo, ko je dejal, da država nima pooblastil za zganjati ceremonial, saj lahko le obeša in spušča zastave ob državnih praznikih, k čemur je libe-

ralec Štuhec hitro dodal, da še takrat, kadar to počne, to počne slabo.

Naslednje vprašanje je bilo romanje slovenskih vojakov (in nekaj družinskih članov) v Lurdu.

Za dr. Dragoša sporno, kajpada. "Država ne sme financirati verskih dejavnosti!" Iveljeva, ki se je tokrat bala lastnega mnenja, je dejala, da je, če nič drugega, nespodobno, da je tja šla več kot 100-članska delegacija. Faganel ni pozabil omeniti pretirane pozornosti, ki se temu vprašanju namenja v javnosti, Štuhec pa je za gledalce naredil kratek tečaj zgodovine. "V Lurdu sta se po drugi svetovni vojni srečali dve sovražni vojski; vojska liberalne (!) Francije in poražene Nemčije, zato je to spraven kraj."

In sem doma na kavču ostala brez besed. To dobi pa poleg kraja, kjer se je pastirica prikazovala Marija, seveda še drugo, širšo dimenzijo. Nazadnje je na zanimivo vprašanje, kaj bo čez leta s slovenskim profesionalnim vojakom Mehmedom, ki bo ho-

tel odditi v Meko, še enkrat v odgovoru presenetil dr. Ocvirk, ko je dejal, da je že prav, da sodelujemo, da ne bomo tako do konca zaplankani, Dragoš pa je dodal: "Saj smo res!"

Čeprav je oddaja vsebovala nekaj bolj in nekaj manj duhovitih bodic, ne gre prezreti velikega idejnega prepada med udeleženci, ki je zazeval dosledno pri vsakem vprašanju. Ali so takšna soočenja še naloga nacionalke, pa nisem več povsem prepričana ...

Magična gledalka

Pod žarometom

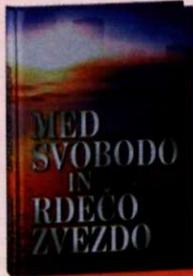
Nova obzorja, d.o.o.

Komenskega 11
1000 Ljubljana

MED SVOBODO IN RDEČO ZVEZDO

Pripoved iz časa druge svetovne vojne in po njej. Dodan seznam sodelavcev Udbe.

Avtor: Dušan S. Lajovic
347 strani

6.200,00 SIT

IZ ARHIVOV SLOVENSKE POLITIČNE POLICIJE

Komunistične tajne službe od svojega nastanka do leta 1950, vključno z imeni njihovih vodilnih članov

Avtor uvodnika: dr. Jože Pučnik
519 strani

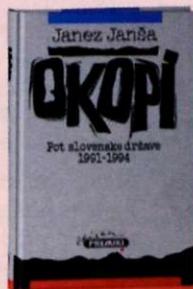
5.000,00 SIT

OKOPI

Politični razvoj slovenske države do leta 1994.

Prodanih več kot 17.000 izvodov!

Avtor: Janez Janša
309 strani

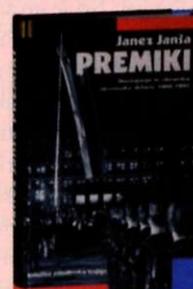
2.200,00 SIT

PREMIKI

Nastajanje in obramba slovenske države 1988-1992

Prodanih več kot 61.000 izvodov!

Avtor: Janez Janša
363 strani

2.200,00 SIT

100 LET SOCIALDEMOKRACIJE

Prikaz klasičnega obdobja slovenske socialdemokracije in njene vnovične oživitve konec prejšnjega stoletja

Avtor: Milan Zver
125 strani

2.200,00 SIT

PUČNIKOVA ZNANSTVENA IN POLITIČNA MISEL

Zbornik razprav in referatov, ki so nastali za simpozij ob prvi obletnici Pučnikove smrti

Avtor: Milan Zver in drugi
155 strani

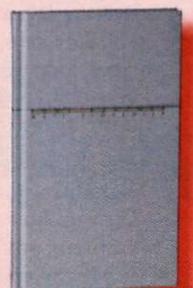

3.000,00 SIT

MATI SLOVENIJA

Pesmi pesnika slovenske pomladi, tradicije, vrednot

Avtor: Tone Kuntner
72 strani

2.200,00 SIT

MOČ PREŽIVETJA

Knjiga opisuje krute zgodbe sirot, ki so jim partizani med 2. svetovno vojno pobili očeta ali oba roditelja.

Avtor: Jože Dežman
336 strani

6.510,00 SIT

Knjige lahko naročite na telefonski številki 01/ 43 45 463 ali preko elektronske pošte knjigarna@demokracija.si

knjigarna
DEMOKRACIJA

28 založb in skoraj 400 knjižnih naslovov

KNJIŽNI KLUB
Samorog

Velike misli,
dogodki in osebnosti preteklosti,
žive teme sedanjosti,
literarni junaki in njihove zgodbe,
pesniške širine duha in
pravljlična obzorja sveta.

Kot član kluba nimate nobenih obveznosti v klubu

Knjižni klub Samorog, Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana, telefon: 01 433 43 06,
e-pošta: knjizni.klub@samorog.com, splet: www.samorog.com

28 založb in skoraj 400 knjižnih naslovov								SESTAVIL: MIRAN ERCEG	GESLO	MESTO V SAVDOVI ARABJI	NEMŠKI PRIPLO- VEDNIK LUDWIG	VRSTA PESMI	SLAVILNA LIRSKA PESEM	DI. MONDRAČIJA
								BIVŠI HOKEIST PRUSNIK						ALFI NIPČ
								MESTO IN JEZERO V ZDA						
								REDKA KOVINA BELE BARVE						
								PISATELJICA ANKER					ZNAČILNOST RODOVIT- NEGA	AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA PATRICIA
								JOŽE ZUPAN			ČRNJAVA, ČRNOBA			
								VELIKO SITO						
	SESTAV VEČ APARATOV	RUSKI UČENJAK MIHAIL	OPEKA ZA OBLOGO TAL	ANGLEŠKI PISATELJ FLEMING	MATEJA SVET	LETNI POSEK GOZDA	GRŠKA MATI BOGOV REKA NA KRASU					BIBLIJSKI PRAČE ČLOVEŠTVA		
VIŠINOMER											REKA V FRANCIJI (IZ CRK TIVE)	NAŠA PESNICA ŠKERLOVA		
NAREDITEV KAJ ZA SVOJE												ZEMELJSKI TEČAJ		
GLAVNO MESTO JORDANIJE					ITAL IZDEL GODAL							ELDA VILER		SIN IZAKA IN REBEKE
					IT LITERAT GOFFREDO							REVIJA (ZASTARELO)		
TERMIN				EGIPT. BOŽANSTVO				MESTO V S. ĐAKOTI						
				PERZEJEVA MATI				ŠP. SKLAD DIEGO						
POZITIVNA ELEKTRODA						KRAJ NA ŠETLĀNDU					MESTO V FRANCIJI			
						NIKO KOŠIR					SLOV. PESNIK JANKO			
LASTNIK TOVARNE										PLANOTA V JUL. ALPAH				
										ČRNA KUKAVICA				
NAŠA SLIKARKA MILENA							MESTO NA KITAJSKEM						OLEG VIDOV	
							LANTAN						EMIL NODE	
OTOK V ATLANTSKEM OCEANU							RUDARSKO MESTO V J. ŠPANIJI							POVPREČJE KRIZĀNKE: 4,82 ČRKE
ALEŠ VALIČ			ALBERT EINSTEIN				POLITIČNI PRIBEŽNIK							

rešitev prejšnje krizanke

DALLAS, ORLAKA, LEONID,
NARIN, JL, EDO, LE, ARIS,
CVETKA LIPUŠ, NT,
VETERINARKA, ILL, SD, NA,
RVAČ, TEMOTA, APT, EPI,
ASOLA, RUSLAN, NELA,
AVENTIN, JONA, KOČARKA,
NEGOVANJE, LAŽE, IM,
ANAA, ENAS

nagrajenci 29. številke

- 1. nagrada: GENA PEN,**
Koroška ulica 17, 2342 Ruše
- 2. nagrada: HILDA AMON,**
Nova Cerkev 41/a, 3203
Nova Cerkev
- 3. nagrada: ALEKSANDER RUŽIČ,**
Gornji Petrovci 20/b, 9203
Petrovci

Dobitnikom čestitamo in jih hkrati prosimo,
da nam pošljejo svojo davčno številko.

nagrade

- 1. nagrada:** bon v vrednosti 7.000,00 tolarjev za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog
- 2. nagrada:** bon v vrednosti 5.000,00 tolarjev za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog
- 3. nagrada:** bon v vrednosti 3.000,00 tolarjev za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog

Nagradno krizanko izrežite in najpozneje do
1. 9. 2005 pošljite na naš naslov:
Demokracija, p.p. 4315, 1001 Ljubljana,
s pripisom "Nagrada krizanka".

- **22. 8. 1869** je bila v Mariboru ustanovljena splošna delavska bolnišnica in invalidska blagajna.
- **22. 8. 1884** se je rodil ameriški filmski producent Samuel Goldwyn. Bil je soustanovitelj družbe Metro-Goldwyn-Mayer. Ko ga je tajnica vprašala, ali lahko uniči kartoteke, ki so starejše od deset let, je odgovoril: "Lahko, ampak obdržite kopije." Dober nasvet za slovensko kmetijsko ministrstvo.
- **22. 8. 1941** se je začelo 900 dni dolgo nemško obleganje Leningrada.
- **23. 8. 1758** se je v Škofji Loki rodil zdravnik Blaž Hafner, ki je bil uradni rudniški fizik ter vodja zdravstvene službe in bolnišnice v Idriji.
- **23. 8. 1945** jugoslovanska narodna skupščina sprejela zakon o agrarni reformi in kolonizaciji. Z njim je bila razlašena posest Cerkve, bank, delniških družb in posameznikov.
- **24. 8. 1814** so med ameriško-britansko vojno Britanci požgali Belo hišo.
- **24. 8. 1898** se je v Trstu rodil slovenski slikar Avgust Černigoj.
- **24. 8. 1941** so Nemci v Mariboru ustrelili 13 talcev.
- **25. 8. 1530** se je rodil ruski car Ivan IV. Vasiljevič, imenovan Ivan Grozni. Naziv Grozni je dobil zaradi svoje okrutnosti do bojarjev in tudi do lastnega sina, saj ga je ubil.
- **25. 8. 1862** se je rodil francoski predsednik vlade Louis Barthou. Nekoč se je z več politikmi udeležil spiritistične seanse. Ko so napovedali tudi prihod finančnega ministra, je vzkliknil: "Ne pustite ga noter, ker je zmožen zahtevati, da tudi duhovi plačajo dohodnino!"
- **25. 8. 1996** so na Golovcu v Celju ob izkopavanju vodovodnega jarka odkrili množično grobišče, v katerem je bilo zasutih najmanj 32 ljudi. Po sledovih strelnih ran in udarcev ter po najdenih žicah strokovnjaki menijo, da so zvezane ljudi ustrelili šele s strelji v glavo.
- **26. 8. 1676** se je rodil Robert Walpole, ki je bil dvakrat na čelu britanske vlade, skupaj kar 23 let. Ko mu je neki gospodarstvenik predlagal osnutek odredbe o pristojbinah za pse, je rekel: "Vašega predloga ne bom sprejel, ker bi potem vsi psi v kraljestvu lajali za meno."
- **26. 8. 1913** se je v Trstu rodil slovenski pisatelj Boris Pahor.
- **27. 8. 1919** so se na mirovni konferenci velikih sil po prvi svetovni vojni odločili, naj o usodi Celovške kotline odloči plebiscit.
- **28. 8. 1851** se je v Poljanah nad Škofjo Loko rodil slovenski pisatelj, pravnik in politik dr. Ivan Tavčar.
- **28. 8. 1866** se je v Povodju rodil slovenski dirigent in glasbeni pedagog Matej Hubad.
- **28. 8. 1920** so dobile ženske v ZDA volilno pravico.

Belgija

V Belgiji je **25. avgusta 1830** izbruhnila vstaja proti Holandiji in pripeljala do mednarodnega priznanja samostojne države Belgije.

Med francosko revolucijo je Belgija razglasila neodvisnost, vendar je kmalu prišla pod francosko nadooblast. Tako je bilo do leta 1814, ko se je združila po sklepu dunajskega kongresa s Holandijo v enotno kraljevino Nizozemsko. Do združitve je prišlo po britanskih načrtih v nasprotju z željami belgijskega meščanstva. V oktobra-ri ustavi je leta 1815 nekdanja avstrijska Nizozemska kljub večjemu deležu prebivalcev dobila le polovico poslanskih sedežev. Prišlo je do odkritega nasprotovanja. Razmere so se še zaostrele, ko je vlada v Haagu priznala versko enakopravnost in razglasila nizozemščino za uradni jezik. V letih 1828/1829 so se povezale liberalne in klerikalne sile in 25. avgusta 1830 je izbruhnila revolucija. 18. 11. 1830 je narodni kongres razglasil neodvisnost dežele z imenom Belgija.

Avstrija, Prusija, Rusija, Anglija in Francija so priznale njeno neodvisnost in nevtralnost. Leta 1838 je neodvisnost Belgije priznala tudi Nizozemska.

Srbi, Hrvatje in Slovenci

Na Brdu pri Kranju je bil v navzočnosti kraljevega namestništva **24. avgusta 1939** podpisan sporazum Cvetković-Maček o ureditvi hrvaškega vprašanja v Kraljevini Jugoslaviji, ki je Hrvatom dajal avtonomno banovino Hrvatsko.

Slovenci v sporazumu niso bili zajeti in tako je ostalo nerešeno vprašanje slovenske avtonomije. Politični voditelj Slovencev dr. Anton Korošec je že sredi septembra na seji banovinskega odbora Jugoslovanske radikalne zajednice (JRZ) predlagal resolucijo, ki je zahtevala čimprejšnjo ustanovitev avtonomne banovine Slovenije. Vodstvo JRZ v Sloveniji je to resolucijo nato v jeseni in pozimi propagiralo po vsej Sloveniji, toda Beograd se ni premaknil. Korošec je avtonomno Slovenijo še zadnjič zahteval marca 1940 na tečaju akademskega Kluba Straža, ko je dejal, "da si Slovenci želijo Jugoslavijo preurejeno, kakor se sedaj preureja Hrvaška, in da o odstopu od te zahteve ne more biti nobenih diskusij". Toda že mesec dni nato je SLS odstopila od te zahteve.

Zlatko Šugman

28. avgusta 1931 se je v Gorišnici rodil slovenski gledališki in filmski igralec Zlatko Šugman. Za igralsko ustvarjalnost je prejel več nagrad: Borštnikov prstan (1986), leta 2003 pa tudi Prešernovo nagrado za življenjsko delo. Ob podelitvi Prešernove nagrade je imel govor, ki je opozoril na tedanje nezdrave odnose pozicije do opozicije. Ko mu čestitamo ob jubileju, se spomnimo sklepnega dela njegovega govora.

"Nič nimam proti komediji, saj me vendar poznate, gospod Prešeren! Komedije ni nikoli preveč! Ampak tragedije ni več! In to je tragedija! To je tako, kot da na svetu ne bi bilo več moških. Ampak bi bile samo ženske! Ženske, ki bi drugim ženskam očitale, da niso pravi moški! No, ja, nihče ni popoln. Še najmanj pa sestra, ki je preoblečena v brata. Kam je izginila tragedija? Je ni več ali pa jo kje skrivajo? Če jo skrivajo – to

ni lepo. Naj jo najdejo! Saj imamo policijo! Tragedija mora biti na svetu! Tudi. Oblast ima opozicijo. Pozicija - opozicija, komedija - tragedija. A me razumete, gospod Prešeren? Vi, ki imate med rojaki avtoriteto, dajte, bodite, prosim, tako dobri in jim položite na dušo prošnjo starega komedijanta: Bratje in sestre, Slovenci in Slovenke, ustavite komedijo!"

Slovenci so ga na prvih naslednjih volitvah uslišali.

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridruzuje pravico do krajsanja pisem, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.

pomeni, da so njihove delnice naprodaj na borzi) –, zato bi kakšen Anglež, ki bi naključno opazil kakšnega nasprotnika novega zakona o RTV,

oblečenega v majico z napisom Save Public Broadcast (Ohranimo javno Radiotelevizijo), takšno, kot so nosili nekateri novinarji na prvih protestnih sestankih, napačno menil, da skuša nekdo državno oz. javno RTV prodati kakšnemu zasebniku. Da

je javna RTV v bistvu državna RTV (v veliki meri to povprečnemu Slovincu dokazuje že obvezno plačevanje naročnine, ki jo določa država "z zakonsko prisilo"), lahko sklepamo že, če si preberemo knjigo Helene Kamnar (Javni zavodi med državo in trgom, 1994), kjer avtorica, ki je bila v času vladavine LDS državna sekretarka na ministrstvu za finance in ji zategadelj ni mogoče očitati desnih političnih nagibov, zapiše, da lahko javni zavod ustanovi država, občina ali druga oseba javnega prava (razvpiti Matvez Krivic, ki sicer nasprotuje novemu zakonu, bo verjetno iz taktičnih in dnevopolitičnih interesov skušal "pozabiti", da je tudi sam v knjigi Ustavno sodstvo, ki je izšla leta 2000, zapisal, da so javni zavodi t. i. paradžavne institucije, ki sicer niso del državnega mehanizma v ožjem, pač pa v širšem smislu). V primeru RTV Slovenija je ustanoviteljica javnega zavoda Republika Slovenija, torej država. Če bi torej nasprotniki novega zakona o RTV radi imeli javno RTV, ki pa ne bi bila državna, naj predlagajo, naj državo nadomesti nova ustanoviteljica javnega zavoda RTV; malce v šali jim lahko predlagam npr. mestno občino Ljubljana. In naj nato programski svet namesto državnega zbora RS imenuje ljubljanska skupščina ali pa sama "ponosna tovarišica" Danica Simšič (verjetno bi bila levica ta čas zelo zagreta za to rešitev, a kaj ko so naslednje leto občinske volitve, ki lahko odpihnjejo ljubljansko "tovarišijo" s stolčkov). Kakopak naj bodo potem vsi neljubljancani oproščeni RTV-naročnine. Vrnimo se spet h Kamnarjevi: v njeni knjigi lahko tudi preberemo, da je nekdanja družbena lastni-

na v primeru javnih zavodov postala državna lastnina (pojem javna lastnina po razlagi Bojana Tičarja, glej Privatizacija šolstva, zdravstva in kulture, 1996, pomeni samo ureditev razpolaganja z javnimi stvarmi; torej ni posebna vrsta lastnine, ki bi se ločila od državne lastnine), prav tako ima ustanovitelj javnega zavoda možnost vpliva na odločanje skozi svet javnega zavoda; v primeru novega zakona o RTV je to programski svet RTV. Seveda mora javni zavod RTV upoštevati javni interes, v tem primeru gre za interes državljanov oz. plačnikov naročnine, za uravnoteženo in nepristransko obveščanje namesto dosedanjega (novo)levičarskega aktivizma. Če na koncu povzamem: med pojmom javno ali državno ni velike pomenske razlike. RTV je tako hkrati državna in javna (razen če želijo nasprotniki zakona spet uveljaviti nekdanjo družbeno lastnino, ki naj bi bila "od vseh in od nikogar", dejansko pa v rokah levice) in bo ostala državna in javna, naj bo zakon izglasovan ali ne. Novi zakon bo le ideološko in politično uravnotežil RTV, s čimer bo leta končno začela dosledno slediti zahtevam javnega interesa po uravnoteženem in nepristranskem obveščanju, tako da levica ne bo imela že vnaprejšnje ideološke in politične prednosti.

Aleš Žužek, Trbovlje

Izsiljena referendumsko potrata

Slovenija je na žalost še vedno v fazi postkomunizma, zato želijo preimenovani liberalni in socialni demokrati še naprej obvladovati vse medije, v katerih izstopata predvsem tisk in še posebno RTVS. Dobro se zavedajo, da si z medijsko pomočjo vselej znova pridobivajo izgubljene simpatije ljudstva in lahko tako na vse mogoče načine blatijo novo slovensko

vlado. Levičarjem je zdaj z 31 podpisi uspelo izsiliti referendum o novem zakonu o RTV, na katerem se morajo volilci odločiti, ali so za spremembo ali so proti predlaganemu zakonu. Trdno verjamem, da je ljudem oziroma vsaj večini jasno, da je do sedaj LDS, še posebej ob asistenci g. Kocijanciča, povsem obvladovala program RTV in to hoče kljub volilnemu porazu tudi v prihodnosti. Sicer pa je celo sam g. Pahor opazil, da je bila televizija doslej v Ropovih rokah. V LDS vidijo v novem zakonu ogroženost demokracije, svobode novinarstva in avtonomije medijev. Kakšno sprenevedanje! Rezultat tega, kar so počeli vseh dvanajst let, je ta, da imamo še danes nepluralen tisk in nepluralno televizijo in to nepluralnost skušajo s pomočjo referendumu še nadalje ohranjovati. Kampanja za referendum se je že začela, in če sodimo po kritikah poslanke LDS g. Majde Širca, že premišlujejo, kako bi ljudi prepričali, da se bodo na referendumu "pravilno" odločili, hkrati pa računajo tudi na podporo civilne družbe. Poslanec SDS Branko Grims pa želi, da bi ljudje, ki plačujejo prispevek RTV, dobili boljši, pluralen, kvaliteten in evropsko primerljiv zakon. Da je medijski prostor v Sloveniji nepluralen, zaradi česar potrebujemo reformo, podkrepljujejo z raziskavami, ki so jih opravili v okviru Nove revije. Raziskave, ki so potekale več kot eno leto, kažejo na avtocenzuro in na cenzuro, ki je značilna za naš tisk. Mnogi naši novinarji si pustijo ukazovati in tudi naročati mnenja, ki jih objavljajo kot svoje prepričanje in odkritja, čeprav to ne ustreza resnici. Zato bi bil res skrajni čas, da bi vlada-joča koalicija ustanovila sklad za pluralne medije, pa čeprav se tudi s tem ne strinja poslanka Majda Širca, ko sprašuje, ali je državno financiranje dnevnikov in tednikov sploh potrebno, češ da je to metanje denarja skozi

Državna ali javna RTV?

Eden glavnih očitkov (če ne glavni), ki ga je slišati od nasprotnikov novega zakonu o RTV, o katerem naj bi se volivci odločali na septembrskem referendumu, je, naj bi novi zakon podpržvil javni zavod RTV. Hkrati s temi očitki so se na intelektualni politični levici – zlasti med t. i. medijskimi strokovnjaki, ki večinoma vedrijo in oblačijo na fakulteti za družbene vede – sprožile ognjevitve razprave, ki naj bi državljanke prepričale o obstoju razlike med pojmom javno in državno (svoje so k manipuliranju z omenjenima pojmom seveda z velikim veseljem prispevali tudi novinarji levičarskih medijev). Ne glede na hrupne besede prej imenovanih medijskih strokovnjakov, levo usmerjenih novinarjev in državnozbornih poslancev levih strank je nujno povedati in predvsem razložiti, da ni pomenske razlike med javnim in državnim. Pravo nasprotje pač ni namišljeno nasprotje med javnim in državnim, temveč nasprotje, ki ima svoje korenine že v rimskem pravu, to je nasprotje med zasebnim in javnim. To nasprotje je znano po vsem zahodnem svetu (pred odpravo socializma je v Sloveniji oz. takratni Jugoslaviji nasprotje med zasebnim in javnim /pravom/ nadomeščalo nasprotje med civilnopravno in družbenopravno osebo), v angleščini npr. z besedama privat in public (pri tem je treba omeniti izjemo, da v ZDA t. i. javne delniške družbe oz. public corporations niso delniške družbe, ki bi bile v lasti države, temveč v tem primeru beseda javno

» okno. Boji se tudi, da bodo dnevniki in tedniki postali odvisni in lojalni vladi, namerno pa prezre, da so bili ti celih dvanajst let lojalni prejšnji vladi in so še danes levi opoziciji. Glede metanija denarja skozi okno pa bi pripomnil, da je tudi izsiljeni referendum, ki bo stal davkoplačevalce 620 milijonov tolarjev, ena sama velika potrata (da ne bo pomote – potrata z malo začetnico).

Roman Kralj, Maribor

“Janša mi je grozil ...”

Nekoč smo v neki hrvaški popevki poslušali refren “... idem i ja”, sledil pa mu je odgovor “... ne, ti ne!” Spominjam pa se še sestavljenega pregovora Kdor drugim jamo koplje, je sam svoje sreče kovač! Temu zmedenemu besedičenju naj dodam še okvirni naslov Strah pred znanim. Beseda STRAH je namreč čedalje bolj priljubljen izraz, s katerim nekatere poslanke oziroma poslanci nekdanjih vladajočih strank s parlamentarnih sedežev opozarjajo ljudstvo na blizajoče se cunamije glede zakona o RTV in podobno. Koga je pravzaprav strah in pred čim? Seveda zadnji neozaveščeni državljani te naše lepe Slovenije ve, kako je bilo v tistih davnih pa tudi ne tako davnih časih, ko si si zaman prizadeval objaviti svojo ubesedeno misel pisno ali slušno. Tisti, ki smo to doživljali in prezivali, se seveda nimamo česa bati, bojijo pa se zdaj tisti, vselej presiti osebne in vsakršne svobode, da bi te dobrine postale zanje kar nenadoma nedosegljive oziroma bi jim jih nekdo okrnili. In ta bojazen se širi naokoli, s to bojaznijo skušajo še kar naprej krotiti tisti del naroda, ki so ga zlahka ustrahovali, če ne drugače, tudi z odvzemanjem najsvetejše pravice posameznika – življenja. Zato brez skrbi, pastirčki plahi, naš temelj, ki ste

ga sami gradili pod našimi nogami, ni tako trhel, da bi ga omajale vaše preživete metode, ki jih zdaj podtikate ljudem, ki jih je narod nagradil z zaupanjem. Z lažmi in slepomišenjem, z nepošteno opravljivostjo bi jih zdaj radi znova prepričali, da so ravnali napak, ko so končno spregledali vašo dolgotrajno igro. Vse, kar storijo, prikazujejo kot maščevanje, tako kot ste nekoč blatili dr. Pučnika, da je revansist.

In tako beremo v Finančah bombastičen, mastno natisnjen naslov: “Janša mi je grozil ...” Kako blizu temu, kako značilno za tiste ljudi, ki jih je strah ali pa so si ali si še želijo “biti blizu” zato, ker bi radi, da bi bili tisti, ki jim niso pustili povsem blizu, zopet zelo zelo daleč.

Vera Ban, Ljubljana

Teorija relativizma

Relativizem v teoriji in praksi, ki je navzoč v našem prostoru, predvsem v liberalnomiselnih krogih, pomeni izenačenje, in to izenačenje dobrega s slabim ali slabega z dobrim; po eni strani pomeni prevrednotenje ali razvrednotenje moralnih kreposti in odlik, po drugi pa želi slabim človekovim dejanjem nadeti videz dobrega. Nič ni ne dobro in ne slabo, objektivno se ne priznava in le subjektivno se šteje kot merilo. Dekalog zapovedi naravnega reda po teoriji relativizma ni več veljaven, še manj obvezen, ker naj bo subjektivna volja merilo in vodilo človekovega ravnanja in odločanja. Pa

radio cerčno

ukv - stereo - rds

90,9 MHz 97,2 MHz 99,5 MHz 103,7 MHz

smo se kdaj zamislili in se vprašali, kam to vodi človeka in družbo; ko laž postane enakovredna resnici in vse slabo in kvarno enakovredno dobremu, ko človeka nevredna dejanja postanejo enakovredna odlikam in krepostim, ki so stoletja iz roda v rod plemenitile družbo, ohranjale obstoj in pozitiven družbeni razvoj.

Res je, da so na svetu vedno poleg dobrega obstajali tudi zlo, laž, krivica in nasilje vseh vrst, a vedno je bila ločnica med dobrim in hudim, med pravico in krivico, med resnico in lažjo jasno vidna in sprenevedanja ni bilo. Po zmagi komunistične revolucije je partijska oblast radikalno zamenjala vrednote, tako da je to, kar je od davnin veljalo za dobro in pošteno, kot odlika in krepost, postalo ničvredno in celo kaznivo. Od tod to, da so bili zopori polni nedolžnih in poštenih ljudi, ki so jih krivičniki obsodili in z njimi nečloveško grdo ravnali. To jim je uspelo z radikalno zamenjavo vrednot in pojmov, in to na vseh ravneh javnega, družbenega in političnega življenja. A kar je bistveno: pri zamenjavi vrednot in pojmov niso zamenjali besed. Svojo nesramno laž so imenovali “resnica”, krivico so imenovali “pravica”, svojo nepoštenost pa “poštenost” itd. Z zamenjavo vrednot in pojmov so ustvarili veliko duhovno in moralno zmedo, katere posledice so še vedno občutne v našem družbenem pa tudi osebnem življenju. Dediščino komunističnih prevar so nasledili libe-

ralci, ki so večji trikovin v znanju prevar zelo dejavni, še zlasti na časnikarskem in sploh medijskem področju.

Teorija relativizma, ki ga v Sloveniji propagirajo in udeležajo predvsem liberalni krogi, zavrača in odklanja vse moralne norme in pravila; razveljavlja in odpravlja pa tudi vse duhovne, kulturne, etične in obče človeške vrednote. Zato praktično živeti relativizem pomeni resno grožnjo vedno veljavnim pravilom in naravnemu redu, brez katerega ni pravične oziroma pravično urejene družbe.

Ivan Glušič, Mozirje

Druga različica Srebrenice v Štrigovi

Rojen sem bil pred 73 leti v občini Ljutomer, zato dobro vem, da je bila Štrigova vse od leta 1946 pod ljutomerskim okrajem, saj so moji sorodniki imeli tam vinograd. Tudi sam sem se kot fantič okoli leta 1940 s kmečkim vozom peljal v tisti vinograd. Na drugi strani reke Mure je bila Hrvaška. Po moji materi smo imeli tudi neko teto, ki se je poročila v Štrigovo. Takrat, leta 1946, mi je bilo 14 let in prišel je glas iz Štrigove, da so teta in njen mož ter dva otroka zgoreli v požaru. To je vse. Pri neki nuni, dokaj znani in razvpiti za časa komunizma, sem se pozanimal o tem dogodku in izvedel, da so v Štrigovi živeči Hrvatje dobili od Knoja in policije pomoč s hrvaške strani in se dogovorili za ta podvig. Pol ob ognju naj bi bilo Hrvatov, udbovcev in knojevcev, druga slaba polovica ali še manj pa naših Štrigovčanov – tudi starci, otroci in ženske. Moške so vse pozapri ali pa jih poklicali na orožne vaje v JLA, s hrvaške strani same močne “bumbarje”. Dogovorili so se, da bo tisti strani, ki bo zmagala, pripadla Štrigova.

Nadaljevanje zgodbe že poznate, saj je g. Franc Goljevšek avtentično

opisal ta zločin. Morda pa sta oba avtentična in so ta sramotni dogodek podpirali vsi tedaj živeči in vodilni v slovenski republiški vladi in politiki, torej Kardelj, Kidrič, še živeči, kasneje tudi predsednik vlade, Mitja Ribičič, ki ga bremenijo zločini in ga lahko primerjamo s Paveličem, Hitlerjem in podobnimi. Naša sedanja vlada naj vse to razišče in od Hrvatov zahteva Štrigovo in vse, kar hočejo vzeti naši državi. Ni prav, da podpiramo Hrvaško na poti v EU, kar zvesto počne opozicija in menda celo zunanji minister g. Rupel.

Jozef Zemljčič, Škofja Loka

Težave z religijo

Še zmeraj se pojavljajo pisci, ki jih tlači mora ob misli na krščanstvo v Sloveniji. Demokracija jim omogoča izražanje mnenj, kar je vsekakor prav. Zanimivo pa je, da gre nekaterim v nos le krščanstvo, druge vere v Sloveniji jih ne motijo. Moti jih podoba Slovenije z njenimi cerkvami, kapelicami, znamenji, križi. Pritožujejo se nad osvetljenimi zvoniki in preglasnim zvonjenjem in menijo, da je krščanska vera pravljica za lahko noč. Prepričani so, da se nam bodo zanamci zaradi tega smejali in nas pomilovali.

Naj ob vsem tem izrazim še svoje mnenje. Podobe Slovenije nismo začeli graditi leta 1990, temveč so jo gradili naši dedje še pred Čedadskim rokopisom in Brzižinskimi spomeniki. Današnja podoba Slovenije predstavlja torej tudi njihovo kulturno in duhovno zapuščino z zvoniki, zvonovi in zvonjenjem vred. Je mar spoštovati delo in vero naših prednikov tako moteče, da "se nam bodo zanamci zaradi tega smejali in nas pomilovali"? Gospodje, ki tako mislijo in pišejo, so verjetno rojeni v napačnem kraju in času, sicer bi jih to ne motilo. Morda bi se bolje počutili, če bi se rodili in živeli v Solženicinovem gulagu. Tam bi živeli izredno racionalno, saj bi njihovo mišljenje in življenje uravnavali drugi. Svet je velik. Še vedno imajo možnost zapustiti "krščansko navlako" v Sloveniji in se preseliti v gulag. Morda bi bili le tako zmožni spoznati vrednote, ki jih doma miselno ne sprejemajo in jih celo zaničujejo.

Kadar mi v naši lepi Sloveniji kaj ni pogodu, se najprej vprašam, ali je morda kaj narobe z menoj. Tako v hipu marsikaj razrešim v glavi. Bilo bi dobro, da bi se tako vprašali tudi omenjeni nezadovoljnejši.

Marjan Rodman, Vipava

Država v državi (1)

Novinarica Vida Kocjan je v članku z naslovom Država v državi, ki je bil objavljen 11. avgusta 2005 v časniku Demokracija, zapisala nekatere ugotovitve in ugibanja o vpletenosti Gospodarske zbornice Slovenije in njenega predsednika Jožka Čuka v nepravilnosti poslovanja PCMG.

V pojasnilo glede oddaje stanovanja PCMG. Gospodarska zbornica Slovenije ima v lasti nekaj službenih stanovanj, ki jih oddaja zaposlenim, ki so v skladu s pravilnikom upravičeni do dodelitve. V primeru, ko določeno stanovanje nima najemnika, ga GZS v luči dobrega gospodarja in po tržni ceni lahko odda drugi pravni osebi. Tako je bilo tudi v primeru oddaje stanovanja PCMG.

Nedopustna pa je vsebina, ki jo je novinarka zapisala pod fotografijo predsednika GZS Jožka Čuka na strani 16. Zlonamerna so natolcevanja in insinacije o povezavi predsednika GZS z Marjanom Čukom, direktorjem družbe Ecum. Predsednik GZS Jožko Čuk z omenjenim direktorjem, razen da imata isti priimek, ni v nikakršni povezavi. Ugibanja novinarke škodujejo tako ugledu Gospodarske zbornice Slovenije kot tudi ugledu predsednika Jožka Čuka.

Ana Vizovišek,

Služba za komunikacije, GZS

Dvojna merila (2)

V prejšnji številki Demokracije je tiskovni predstavnik Policijske uprave Ljubljana Peter Kralj v odgovoru na moj članek Dvojna merila, objavljen v 32. številki Demokracije, zapisal, da sem v primeru majorja Trohe napačno navedel, da je policija v obvestilu za javnost, v katerem je le-to obvestila o kazenski ovadbi zoper omenjenega majorja, navedla njegovo polno ime in priimek. Policija, kot piše, naj tega ne

Pripravimo se na referendum

Letošnje deževno in hladno poletje je marsikomu prekrizalo načrte. Sozemljani severa so še bolj iskali sonce, vročino in kopanje, zato so bile vse ceste od Nordkapa do juga prenatrpane z avtomobili, naše ubogo ozračje pa še bolj zastrupljeno s plini. A turizem je turizem in ves svet prisega nanj. Za ta užitek nekateri izpostavljajo tudi svoje življenje bodisi v mondenih letoviščih, letalih ali v gorah. Pa ne le Tomaž Humar tam v Himalaji, tako je tudi v Alpah, saj nam gorski reševalci pripovedujejo, s kakšnimi "planinci" imajo opravka. Čim več možnosti imajo ljudje, da se o tem poučijo, več je nepoučenih in brezbriznih. Miselnost je najtrša skalna gmota. Morda bi bilo dobro, če bi se kakšen profiliran in provincialno "odmeven" novinar, n. pr. Grega Repovž, namesto da juriša na novi zakon o RTVS in predvideni sklad za medije, poglobil in poskušal najprej razumeti, potem pa bralcem posredovati tudi koristnejše informacije. Morda bi taka razlaga pomagala tudi "univ. dipl. iur." Milanu Šuštarju z Glavarjeve, da bi hitreje razumel in ne šele, "ko je dojel vrhunske stvaritve" nekdanjega nekariernega diplomata in nekarakternega karikaturlista Franca Jurija. Slednjemu je bil Tomaž Humar samo dobrodošla tarča, da je lahko okrcal Karla Erjavca, ker je peljal nekaj vojakov v Lurd (o, groza), in še samega plezalca, ker je njegova glavna zavrtoost to, da priznava, da je vernik. Bolj kot K. Erjavec Franca Jurija moti Lurd in sploh vse, kar je v zvezi s krščansko vero. Druge ga še ne motijo, dokler mu seveda ne bo nekaj eksplodiralo tam, kjer hrbet izgubi pošteno ime. Kako je trpel ob slovesnem praznovanju Marijinega vnebovzvetja, kjer so si slovenski škofje spet vzeli pravico govoriti o nečem, kar je sicer privilegij ateistov, pa čeprav se tiče vseh državljanov. Le kaj škofo in nasploh Cerkev briga splošna situacija v Sloveniji, čeprav so (nebodijihitrea) tudi državljeni te domovine, čeprav so vložili v našo samostojnost odločilni delež in kot večina razumnih državljanov podpirajo zapoznelo pluralizacijo vseh medijev. To je ja teren, rezerviran za karikaturliste in prve podpisnike poziva proti tako "avtoritarnemu" zakonu o RTV, kot Franco Juri in sopodpisniki nekritično obravnavajo sprejeti zakon RTVS. Imena podpisnikov pa znova dokazujejo, da razum ni privilegij t. i. izobražencev, pa čeprav so med njimi dr. Jože Mencinger, komedijant in član KP Italije Boris Kobal, mag. Matvez Krivic in še kar nekaj "univerzitetnih" profesorjev. Vsakokrat, ko preberem take sezname z zvenecimi nazivi, se spomnim besed dr. Jožeta Mencingerja, takrat še rektorja ljubljanske univerze, ob odkritju ponarejene diplome "ajzenponarskega" veljaka Igorja Šimenca: "kaj ponarejene, kupljene, kupljene". Torej je moral vedeti za kupljene diplome, pa je molčal. Sic! Priznavajo sicer, da je sedanji zakon v marsičem neučinkovit in omejen in bi ga bilo treba posodobiti, vendar, jasno, ne tako, kot predlaga vlada, temveč tako, kot hoče stara garda. Spremeniti, da se nič ne spremeni. "Udarini" nasprotniki novega zakona o RTVS se pospešeno organizirajo, zato je nujno, da se tudi mi, ki podpiramo novi zakon. Uspešni bomo le, če gremo vsi na referendum in glasujemo ZA zakon o RTVS. Pa lahko Pavliha še tako cvikla in je Cvikel še bolj pavlihašt!

Marija Vodišek

bi bila storila, ampak naj bi bila pri obveščanju javnosti uporabila samo njegove kratice. Naj ob tem pojasnim, da sem v članku le povzel zapis iz dnevnika Večer, ki je očitno napačno povzel sporočilo policije in namesto kratic brez dodatnega pojasnila objavil majorjevo polno ime in priimek. Zapisal je: "Iz ljubljanske policijske uprave so sporočili, da so 'na podlagi večmesečnega intenzivnega preiskovanja in zbiranja obvestil, ki je potekalo z usmerjanjem okrožnega državnega tožilstva, ugotovili, da je Ladislav Troha 23. 6. 2001 naznanil kaznivo dejanje..."

Aleš Kocjan, Demokracija

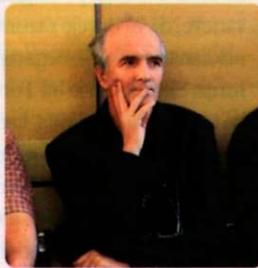
Srboritež

Mičo Mrkaič, nekdanji predsednik strateškega sveta za gospodarstvo pri predsedniku vlade, poskuša Janezu Janši poriniti nož v hrbet. S tem ko je odstopil z mesta predsednika sveta in to na kosilu prijateljsko najprej povedal dvema urednikoma poslovnega dnevnika, kjer skoraj ne mine dan, da ne bi objavili njegovega imena, in s tem ko izdaja vsebino pogovorov in spročil sms s strani vladnega predsednika, kaže predvsem svoj značaj. Da je Janša "ekonomski analfabet", kot je v preteklih dneh javno razglašal Mrkaič, ne drži. Res pa je, da nima ekonomske izobrazbe, zato se je obdal z ekonomisti. Janša je politik, ki mu Mrkaič v svoji maniri ne seže niti do gležnjev, sicer bi razumel, da se stvari na gospodarskem področju ne morejo reševati čez noč. Za to so potrebne analize, dogovori, sporazumi s socialnimi partnerji in še kaj. Skratka, nič ne gre na nož in čez noč, kakor bi si želel Mrkaič. Ali pa tudi ne? Nemara pa mu gre za to, da bi sam čez noč obogatel, in mu je Janša stopil na prste?

Teoretik zarote

Čeprav naj bi bili profesorji, ki predavajo na slovenski univerzi, politično nevtralni in naj ne bi delovali kot podaljsek neke politične opcije, si nekateri ne morejo kaj, da ne bi v javnosti ob vsaki priložnosti izražali svojih antipatij do ideološko nasprotno opcije. Eden takšnih je izredni profesor na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani dr. Vlado Miheljak, ki svoje kolumne v ljubljanskem dnevniku redno izkorišča za obračun z Janezom Janšo in Cerkvijo na Slovenskem. V eni izmed zadnjih kolumn je v povezavi z njima razvil posebno teorijo, po kateri naj bi država in Cerkev pripravljali nekakšno novo pokristjanjenje Slovenije. Tako naj bi, kot je zapisal, nova oblast in Cerkev v vsa državna poslopja in institucije, kot so šola, policija, zapori ipd., skušala znova uvesti krščanski kriz, Cerkev na Slovenskem pa naj bi podobno kot v srednjem veku postala državna cerkev. Ker za zdaj nič kaže, da bi nova vlada imela kakršno koli namero po nečem takem, se lahko vprašamo, ali je Miheljaka sprememba oblasti tako prizadela, da je še sam začel verjeti v teorijo zarote, ali pa gre za še eno FDV-jevsko strašenje ljudi. Verjetno gre kar za oboje.

Zastraševanje za molk

Kodeks priporočenega obnašanja in ravnanja delavcev Narodne in univerzitetne knjižnice, ki ga je pripravil ravnatelj Lenart Šetinc, spominja na kazenski zakonik. V njem je poudarek na prekrških in sankcijah, saj našteva kar 35 vrst hudih kršitev. Iz besedila veje zastraševanje; 29. člen zahteva takojšnji sprejem odpovedi delovnega razmerja, kvalifikacija hudih kršitev je ohlapna in prepuščena presoji ravnatelja. Zaposleni so dolžni skrbeti za ugled knjižnice tudi tako, da ne navajajo podatkov v zvezi s poslovanjem NUK, kodeksu pa so priloženi obrazci, kot je npr. zavrnitev mnenja sindikata. Šetinc ima po naših podatkih popolno oblast nad sindikatom, saj ta že osem let ni izpeljal volitev v svet delavcev, "pridne" zaposlene pa naj bi ravnatelj nagrajeval tako, da jim v delovnem času omogoča obiskovanje univerzitetnih predavanj. Kodeks je brzkone nastal iz strahu pred razkritjem neprijetnih podrobnosti, denimo v zvezi z izginulimi milijoni, ki so bili namenjeni graditvi NUK II. Predvsem pa se je kleni eldesovec Šetinc zbal zaradi zamenjave oblasti. Pretekle pritožbe na njegov račun naj bi bila namreč nekdanja ministrica za kulturo Andreja Rihter mirno prezrla.

Svetovalec v Beogradu

Oseminpetdestletni Mariborčan Dušan Keber, nekdanji minister za zdravje, znan predvsem po sovražstvu do Cerkve, je po katastrofalnem porazu LDS na zadnjih volitvah dolgo iskal službo.

Na koncu je kot svetovalec pristal v Beogradu, kjer svetuje srbskemu ministru za zdravstvo, kar potrjuje, da je kljub svoji premožnosti precej lakomen na denar. Očitno je, da nobeno od delovnih mest, ki so mu bila na voljo v Sloveniji, zanj ni bilo dovolj dobro, četudi je še pred nedavnim zatrjeval, da se bo posvetil predvsem pedagoškemu delu na medicinski fakulteti. Potem ko se je razvezal od žene Irene, ki je nečakinja Nika Kavčiča, Kučanovega svetovalca za finančne zadeve in upravitelja dela črnih fondov v tujini, je dokončno padel v vodo tudi načrt, da bi postal rektor ljubljanske univerze. Pozabiti je moral tudi na to, da bi postal glavni direktor Kliničnega centra, kjer je že prej večkrat neuspešno kandidiral. Dobro pa je Keber poskrbel za svojo novo družico, tajnico Božo, ki jo je spoznal na ministrstvu, saj se je kmalu po volitvah zaposlila v ljubljanskem Leku. Tako, za prvo silo si je postlal in vsaj malo zacelil svoje rane. Če ne more v EZ, je dobra tudi Srbija.

**RADIO
ZELENI VAL**
93.1 & 97.0 Mhz

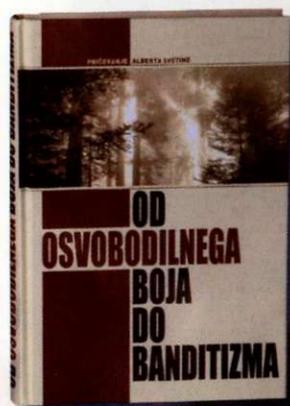
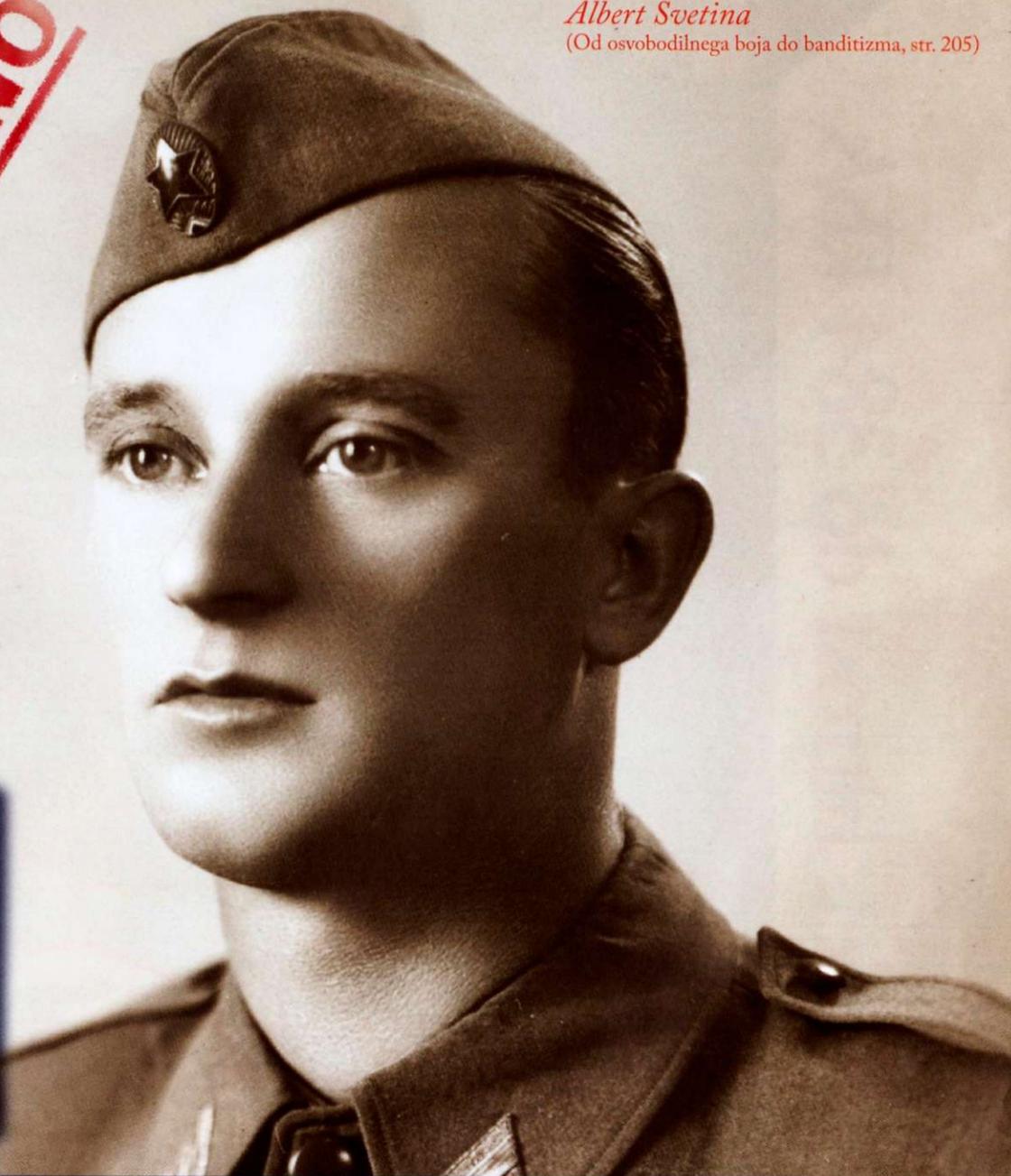
ALPE ADRIA "ZELENI VAL" d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje

„Ribičič je izvajal
praktično vse.“

Albert Svetina

(Od osvobodilnega boja do banditizma, str. 205)

AKTUALNO

Albert Svetina

OD OSVOBODILNEGA BOJA DO BANDITIZMA

Nekdanji Mačkov pomočnik opisuje svojo razburljivo življenjsko pot. Slikovito predstavlja delovanje Ozne. 367 strani, 6.700 SIT

Naročila sprejemamo na telefon 01/ 434 54 63
ali po e-pošti knjigarna@demokracija.si

knjigarna
DEMOKRACIJA

UMTS internet: hitrost do 384 kb/s.

S podatkovno kartico UMTS enostavno in poceni do interneta in e-pošte.

Informacije na brezplačnih številkah:
naročniki Mobitel GSM/UMTS: 031/041/051 700 700,
Mobiuporabniki: 031/041/051 121, ostali: 080 70 70.
www.mobitel.si

Mobitel UMTS

Nova generacija mobilnih telekomunikacij

